

ÅS KOMMUNE

MØTEINNKALLING

Kommunestyret har møte i Ås rådhus, Store sal

27.02.2008 Kl. 19.00

Møtet er åpent for publikum i alle saker med mindre saken i flg lov er unntatt fra offentlighet. Kommunestyret kan høres direkte på radio Follo FM 99,0. Saksdokumentene ligger til offentlig gjennomsyn på Rådmannskontoret.

Saksliste:

- 30-45 MINUTTERS ORIENTERING OM FOLLO-REN

Utv.sak nr10/08 08/195
KONTROLLUTVALGETS ÅRSRAPPORT 2007

Utv.sak nr11/08 08/191
RAPPORT OM EIERSKAPSKONTROLL FOR ÅS KOMMUNE

Utv.sak nr12/08 05/2605
SØKNAD OM ENDRING I KOMMUNAL GARANTI
- HAUGTUSSA STEINERBARNEHAGE

Utv.sak nr13/08 08/185
SAMARBEID MELLOM FOLLOKOMMUNENE OG AKER UNIVERSITETSSYKEHUS
STYRING AV FOLLO LEGEVAKT

Utv.sak nr14/08 07/2898
NY ARBEIDS- OG VELFERDSREFORM - SAMORDNING AV KOMMUNALE TJENESTER
MED NAV-KONTORET

Utv.sak nr15/08 05/3247
R-236 - REGULERINGSPLAN FOR ET OMRÅDE VED STRANDENGVEIEN

Utv.sak nr16/08 08/306
OMLEGGING AV HOVEDLEDNING FOR VANN VED RIISJORDET FINANSIERING
(hastesak som behandles av F og K samme dag)

- 5 MINUTTERS PRESENTASJON AV ÅS LANDBRUKSLAG
- KOMMUNEDELPLAN FOR VINTERBRO DIALOGMØTE CA. KL. 21.00 OM KONSEKVENSTREDNINGER FOR ENERGI, TRAFIKK, HANDEL OG KULTURMINNER.

Ås, 20.02.08	Eventuelt forfall eller inhabilitet meldes til Annette Grimnes, tlf. 64962003 eller e-post: annette.grimnes@as.kommune.no
Johan Alnes Ordfører	(Det sendes personlig svar på mottak av e-post. Telefonbeskjed må gis dersom svar ikke er mottatt innen rimelig tid). Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

REFERATSAK TIL KOMMUNESTYRET 27.02.08:

PROTOKOLL:

Kontrollutvalget 29.01.08

UTSKRIFT AV MØTEBOK

Vedtak fra Kontrollutvalgets behandling 29.01.08 i KU-sak 4/08 "Massedeponiet Aksehaug gård".

Utv.sak nr 10/08

KONTROLLUTVALGETS ÅRSRAPPPORT 2007

Saksbehandler: Jan T. Løkken

Arkivnr: 033

Saknr.: 08/195

Utvalg	Utv.sak nr	Møtedato
Kontrollutvalget	3/08	29.01.2008
Kommunestyret	10/08	27.02.2008

Kontrollutvalgets innstilling:

Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsrapport for 2007 til orientering.

Kontrollutvalgets behandling 29.01.2008:

Kari Munthe foreslo å føye til datoer for frister for avlevering av regnskap fra administrasjonen og fra revisor under pkt. 5. Oppgaver ved regnskapsrevisjon.

Votering:

Forslaget til årsrapport ble, med tillegg av forslaget om tilføyelse som ble lagt fram i møtet, enstemmig vedtatt.

Kontrollutvalgets vedtak 29.01.2008:

Med tillegg av forslaget om tilføyelse som ble lagt fram i møtet, ble Kontrollutvalgets årsrapport for 2007 vedtatt

Årsrapporten for 2007 oversendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak:

"Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsrapport for 2007 til orientering."

Sekretariatets innstilling:

Kontrollutvalgets årsrapport for 2007 vedtas.

Årsrapporten for 2007 oversendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak:

"Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsrapport for 2007 til orientering."

Avgjørelsesmyndighet:

Kontrollutvalget

Behandlingsrekkefølge:

Kontrollutvalget

Kommunestyret

Vedlegg som følger saken trykt:

Forslag til kontrollutvalgets årsrapport for 2007

SAKSUTREDNING:

Vedlagte forslag til årsrapport for 2007 legges fram for utvalget til behandling.

KONTROLLUTVALGET I ÅS KOMMUNE
ÅRSRAPPORT 2007

1. KONTROLLUTVALGETS OPPGAVER

1.1 Kommuneloven § 77

Bestemmelsen om at kommunen skal ha kontrollutvalg er tatt inn i kommuneloven av 25. september 1992 nr. 107 i § 77 om Kontrollutvalget. Kommunal- og regionaldepartementet har med hjemmel i kommunelovens § 77 nr. 11 vedtatt forskrifter om kontrollutvalg som trådte i kraft fra 1. juli 2004. Jf. rundskriv H-15/04.

For at kommunestyret skal være orientert om kontrollutvalgets arbeid blir det hvert år utarbeidet en årsrapport som framlegges for kommunestyret. Rapporten tar for seg de oppgaver kontrollutvalget er pålagt i henhold til forskriften og hvordan utvalget har løst sine oppgaver.

1.2 Kontrollutvalgsforskriftens bestemmelser om utvalgets oppgaver

I forskriftenes § 4, 1. ledd, er kontrollutvalgets ansvar og oppgaver definert:

" Kontrollutvalget skal føre det løpende tilsyn og kontroll med den kommunale eller fylkeskommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret eller fylkestinget, herunder påse at kommunen eller fylkeskommunen har en forsvarlig revisjonsordning."

Forskriftens § 5, 1. ledd, om kontrollutvalg sikrer at utvalget kan innhente alle nødvendige opplysninger:

"Kontrollutvalget kan hos kommunen eller fylkeskommunen, uten hinder av taushetsplikt, kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument og foreta de undersøkelser som det finner nødvendig for å gjennomføre oppgavene. For kontrollutvalgets medlemmer og dets sekretariat gjelder forvaltningslovens alminnelige bestemmelser om taushetsplikt, jf. forvaltningsloven § 13 mv."

Utvalgets viktigste oppgaver er:

- Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens årsregnskap og kommunale eller fylkeskommunale foretaks årsregnskap blir revidert på en betryggende måte, herunder holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at dette foregår i samsvar med de bestemmelser som følger av lov og forskrift, god kommunal revisjonsskikk og kontrollutvalgets instruks, eller avtaler med revisor. Jf. § 6. *Regnskapsrevisjon*
- Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens virksomhet årlig blir gjenstand for forvaltningsrevisjon i samsvar med bestemmelsene i dette kapittel. Jf. § 9, 1. ledd. *Forvaltningsrevisjon*
- Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m. Jf. § 13. *Selskapskontroll*

- Kommunestyret eller fylkestinget avgjør selv om kommunen eller fylkeskommunen skal ansette egne revisorer, delta i interkommunalt samarbeid om revisjon eller inngå avtale med annen revisor. Vedtaket treffes etter innstilling fra kontrollutvalget. Jf. § 16, 1.ledd. *Valg av revisjonsordning. Valg av revisor*

2. KONTROLLUTVALGET I ÅS KOMMUNE

Kontrollutvalget har 5 medlemmer med personlige varamedlemmer, og har i 2007 bestått av:

Medlemmer:	Varamedlemmer:
Håkon L. Henriksen (leder) (H)	Stein Sæbø (SV)
Kari Munthe (nestleder) (Sp)	Olav Aardalsbakke (KrF)
Oddvar Kolstad (A)	Ingrid Larsen (A)
Reidun Aalerud (H)	Bjørn Leivestad (H)
Oluf Berentsen (Frp)	Asbjørn Halvorsen (Frp)

Etter kommunevalget fikk utvalget følgende sammensetning:

Medlemmer:	Varamedlemmer:
Håkon L. Henriksen (leder) (H)	Turid Johnsen (H)
Kari Munthe (nestleder) (Sp)	Olav Heir (SP)
Einride Berg (A)	Oddvar Kolstad(A)
Reidun Aalerud (H)	Oluf Berentsen (FrP)
Sigvalde Neerland (KrF)	Björg Malm (KrF)

Kontrollutvalget har i 2007 hatt 7 møter og behandlet 31 saker.

Tre medlemmer deltok i NKRFs landskonferanse for kontrollutvalg i januar. Fem av utvalgets medlemmer og varamedlemmer deltok på et kurs for kontrollutvalgene i Follo den 26. november i regi av FIKS.

Offentlighetsloven og særlover regulerer borgernes rett til innsyn i forvaltningens dokumenter og disse skal være offentlige så langt det ikke er gjort unntak i lov eller i medhold av lov. Stortinget har vedtatt endringer i offentlighetsloven som særlig vil gi utvidet rett til innsyn i den kommunale forvaltningen. Blant annet vil ikke lenger dokumenter fra revisor til kontrollutvalget være å regne som interne dokumenter unntatt fra offentlig innsyn. Den nye loven ventes å trå i kraft fra 2. halvår 2008. Kontrollutvalgets innkallinger, sakspapirer og protokoller legges ut på kommunens Internettider og kan etterses på Servicetorget og ved Ås bibliotek. Dette vil ikke gjelde saker som må være unntatt offentlighet.

Kontrollutvalgets møter holdes for lukkede dører, jf. kommunelovens § 77, pkt. 8.

3. SEKRETÆRORDNING

I forskriftens § 20 om Sekretariat heter det at Kommunestyret skal sørge for at kontrollutvalget har tilfredsstillende sekretariatsbistand. Sekretariatsfunksjonen kan

verken legges til kommunens administrasjon eller til den som utfører revisjonsoppgaver for kommunen.

Forskriftens krav er ivaretatt ved at det er etablert et interkommunalt samarbeid om sekretariatet. Follo interkommunale kontrollutvalgssekretariat (FIKS) kom i arbeid fra 1. desember 2005 med kommunene Enebakk, Frogn, Oppegård, Ski, Vestby og Ås som deltakere. Samarbeidet er hjemlet i kommunelovens § 27. Lederne av kontrollutvalgene utgjør styret for FIKS i forhold til driften av sekretariatet. Styrets leder i perioden 2005 til 2007 har vært Håkon L. Henriksen. Det enkelte kontrollutvalg fastsetter i henhold til vedtektens kap. 7.5 for øvrig sekretariatets arbeidsoppgaver.

Kontrollutvalget vedtok i sak 02/06 foreløpige rammer for sekretariatets arbeidsoppgaver. FIKS ble evaluert i 2007, og resultatet ble oversendt kommunestyret i eierkommunene.

4. REVISJON

Kommunerevisor Bjørn Auren er kommunens ansvarlige regnskapsrevisor. I tråd med revisjonsforskriftens krav, jf. § 15, avga revisor i brev av 31. oktober 2007 en skriftlig egenvurdering om uavhengighet og kontrollutvalget tok denne til orientering, jf. sak 26/07.

5. UTVALGETS ARBEIDSOPPGAVER I 2007.

5.1. Oppgaver ved regnskapsrevisjon

Kontrollutvalget har til møtene fått seg forelagt orienteringer om saker som revisjonen har tatt opp med kommunen gjennom brev eller rapporter. Gjennom revisjonsberetningen, spørsmål fra kontrollutvalget i møter og ved muntlig orientering fra kommunerevisor er utvalget holdt orientert om revisjonens framdrift.

Årsregnskapet skal være avlagt av fagsjef for regnskap innen 15. februar i året etter regnskapsåret, og revisjonsberetningen skal være avlagt senest 15. april.

Kontrollutvalget skal behandle årsregnskapet for kommunen og etter å ha blitt forelagt revisjonsberetningen fra revisor skal det avgi uttalelse til kommunestyret. Kopi av uttalelsen skal være formannskapet i hende før dette organet avgir sin innstilling om regnskapet til kommunestyret.

Utvalget uttalte blant annet at *"revisjonsberetningen er avlagt med en presisering. Ut over dette har kontrollutvalget ikke merknader til Ås kommunes årsregnskap for 2006."*

I forbindelse med behandlingen av årsregnskapet innstilte kontrollutvalget også på at kommunestyret gjorde følgende vedtak:

1. Fra neste år legges rådmannens årsmelding fram for kontrollutvalget til behandling
2. Fra neste år legges kommunens årsregnskap og rådmannens årsmelding fram for kommunestyret til behandling samtidig.

Kommunestyret vedtok i sak 28/07 å slutte seg til kontrollutvalgets forslag vedr. behandlingen av årsmeldingen og årsregnskapet.

5.2. Oppgaver ved forvaltningsrevisjon

Etter innstilling fra kontrollutvalget vedtok kommunestyret den 15. november 2005 en plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2006 – 2007, jf. sak 0035/05. Planen var basert på utvalgets drøfting av en overordnet analyse av kommunens virksomhet ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger. Dvs vurderinger av i hvilke områder av kommunens virksomhet det er risiko for vesentlige avvik i forhold til de vedtak, forutsetninger og mål som er satt for virksomheten.

Etter innstilling fra kontrollutvalget vedtok kommunestyret i sak 0075/05 å prioritere følgende prosjekter for forvaltningsrevisjon i 2006 - 2007:

- **Offentlige anskaffelser.** Formålet er å undersøke om Lov om offentlige anskaffelser blir fulgt, herunder anbudsreglene.
- **Selvkostberegning av VAR-avgifter.** Formålet med prosjektet er å fastslå om avgiftene for vann, avløp og renovasjon er fastsatt i samsvar med regelverket og at forvaltningen av selvkostfondene er i henhold til reglene
- **Konsulenttjenester.** Formålet med prosjektet er å se på kommunens kontrakter med eksterne leverandører av konsulenttjenester.

Kontrollutvalget fikk fullmakt til å revidere planen årlig.

En forvaltningsrevisjon av "Anskaffelser i Ås kommune" ble gjennomført i 2006 og rapporten ble behandlet i kontrollutvalgets møte den 6. februar 2007.

Kontrollutvalget gjorde følgende vedtak:

Kontrollutvalget legger rapporten fram for kommunestyret i Ås kommune med slikt forslag til vedtak:

Kommunestyret peker på at forvaltningsrevisjonsrapporten om anskaffelser i Ås avdekker alvorlige svakheter ved kommunens rutiner på dette om rådet.

Rådmannen pålegges følgende tiltak:

1. *Sørge for at alle anskaffelser i Ås kommune gjøres i henhold til gjeldende lover og regelverk.*
2. *Sørge for at anvendte tildelingskriterier i anskaffelsessaker skjer i overensstemmelse med kunngjorte tildelingskriterier, og at det gis tilfredsstillende begrunnelse for utfallet av konkurransen.*
3. *At det føres anskaffelsesprotokoller i henhold til forskrift om offentlige anskaffelser.*

4. Iverksette endringer i Ås kommunes regler for kjøp av varer og tjenester slik at kommunens regler ikke er i strid med gjeldende lover og forskrifter.
  5. Informere innkjøpsansvarlige og ansatte med innkjøpsoppgaver om innhold i og endringer av Lov om offentlige anskaffelser og forskrift til loven, samt innhold i og endringer av innkjøpsavtaler Ås kommune har inngått.
  6. Etablere oversikt over innholdet i rammeavtaler Ås kommune har inngått og pålegge at disse benyttes av Ås kommunes innkjøpsansvarlige.
  7. Avklare hvilken adgang etater og enheter skal ha til å opprette egne innkjøpsavtaler, og hvis slike tillates, sørge for at disse ikke strider mot kommunens sentralt inngåtte avtaler.
  8. Utarbeide retningslinjer som formaliserer arbeidsdelingen internt i Ås kommune i forbindelser med anskaffelser, og hvordan koordineringsbehovet på innkjøpsområdet skal ivaretas med grunnlag i at ansvar og myndighet på innkjøpsområdet er delegert til enhetenes ledere.
  9. Iverksette opplæring i regelverk etter Lov om offentlige anskaffelser slik at Ås kommunes anskaffelser gjennomføres i samsvar med lover, regelverk og prosedyrer.
  10. Etablere hensiktsmessige rutiner og maler som gjøres tilgjengelige for innkjøperne i Ås kommune."
- II Kommunestyret tar for øvrig forvaltningsrevisjonsrapporten om anskaffelser i Ås kommune ti etterretning.
- III Kommunestyret ber administrasjonen innen utgangen av mai d.å. legge fram en rapport for kontrollutvalget om sin oppfølging av denne saken.

Kommunestyret sluttet seg i møtet den 24. januar til kontrollutvalgets innstilling og tilføyde et nytt romertall punkt:

- IV *Kontrollutvalget bes å fremme forslag om oppfølging av forvaltningsrevisjonens rapport med revisjon av et eller flere enkeltprosjekter som har vært handtert med mangelfull etterlevelse av regelverket.*

Kontrollutvalget har drøftet ulike måter å følge opp vedtaket i romertall IV på. I møtet den 11. desember ble det vedtatt at det gjennomføres en forvaltningsrevisjon som kan gi oversikt over hvilke tildelingskriterier som ble tillagt vekt eller ikke og hvilke konsekvenser dette har hatt for valget av prosjekt. Kommunerevisoren ble bedt om å gjennomføre prosjektet

Til kontrollutvalgets møte den 12. juni forelå en rapport fra rådmannen om oppfølgingen og økonomisjefen redegjorde i møtet på vegne av rådmannen om saken. Utvalget tok rapporten til orientering og ba om en samlet rapport når resultatet fra den bebudede interrevisjonen er klar.

Selvkost innenfor VAR-området i Ås kommune

I kontrollutvalgets møte den 6. februar ble det vedtatt å invitere fire selskaper til å gi tilbud om forvaltningsrevisjon av VAR-området. Kontrollutvalget avga 20. mars, jf. sak 7/07, innstilling overfor kommunestyret om å velge BDO Noraudit JIL AS som forvaltningsrevisor for prosjektet og kommunestyret ga sin tilslutning i sak 13/07. Kontrollutvalget godkjente prosjektplanen i møtet den 29. mai, jf. sak 10/07.

Rapporten ble overlevert 14. september og kontrollutvalget behandlet den i sitt møte den 9. oktober, jf. sak 17/07. Utvalget anbefalte kommunestyret å be rådmannen følge opp revisjonens anbefalinger og melde tilbake til kontrollutvalget om resultatene og for øvrig ta rapporten til etterretning.

Under kommunestyrets behandling av saken 31. oktober, jf. sak 55/07, ble det fremmet flere forslag til vedtak og endelig vedtak ble lydende:

1. *Kommunestyret ber rådmannen følge opp revisjonens anbefalinger og melde tilbake til kontrollutvalget og kommunestyret om resultatene, slik at disse kan implementeres i budsjettbehandlingen for 2008.*
2. *Kommunestyret ber om at fondene renteberegnes med virkning fra 01.01.08.*
3. *Kommunestyret ber om at rådmannen til budsjettbehandlingen lager en plan for nedbygging av fondene i løpet av de neste fire år.*

5.3 Oppgaver ved selskapskontroll

Selskapskontroll er en ny oppgave for kontrollutvalget. Utvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper med mer (jfr. Kontrollutvalgsforskriften § 13). Dette innebærer en kontroll rettet mot selskapene innen eierskapskontroll og/eller forvaltningsrevisjon. Ås kommune har eierinteresser i til sammen åtte selskaper hvor det kan drives selskapskontroll. På grunnlag av kontrollutvalgets innstilling vedtok kommunestyret i sak 02/06 at det i løpet av de to neste årene skal gjennomføres en eierskapskontroll. Det skal blant annet undersøkes om administrasjonen rapporterer til kommunestyret om gjennomføringen av kommunens mål og strategier for eierskapet.

Kontrollutvalget gjorde i sak 10/06 den 14. mars vedtak om at sekretariatet skal ta hånd om selskapskontrollen. Senere har sekretariatet også fått ansvaret for denne kontrollen i de andre kommunene innenfor samarbeidet i FIKS. Ved årsskiftet var en rapport for selskapskontroll i Ås kommune sendt på høring til ordfører og rådmann og kontrollutvalget vil få den til behandling i begynnelsen av 2008.

5.4 Andre kontrolloppgaver

Kontrollutvalget skal gjennomføre et løpende tilsyn med forvaltningen, jf. kontrollutvalgsforskriftens § 4. Disse undersøkelsene kan gjøres på ulike måter: oppdrag til revisjonen, møte med ledere og ansatte i kommunen etc.

Kontrollutvalget har fulgt nøye med i utviklingen i kommunens økonomi og holdt seg løpende orientert om utviklingen i skatteinntekten. Tertialrapportene for 2006 ble framlagt for kontrollutvalget til orientering.

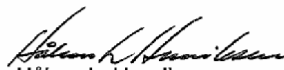
- En innbygger i kommunen tok opp kommunens oppfølging av driften av massedeponiet ved Askehaug gård. Kontrollutvalget vedtok å avvente behandlingen i hovedutvalget for teknikk og miljø før det eventuelt tar saken opp til behandling.

- Rådmannen og personalsjefen orienterte i et møte om kommunens kvalitetssystem.

Lederen mottar alle utvalgssaker og protokoller. Det løpende tilsynsarbeidet gjennomføres ved gjennomlesning av saksdokumenter og protokoller fra utvalg og

styrer, fra saker i media, fra samtaler med politikere og andre, samt gjennom revisjonens arbeid.

Ås, den 29 januar 2008

Håkon L. Henriksen
leder

Kari Munthe
nestleder

Reidun Aalerud
medlem

Sigvalde Neerland
medlem

Einride Berg
medlem

Jan T. Løkken
sekretær

Utv.sak nr 11/08

RAPPORT OM EIERSKAPSKONTROLL FOR ÅS KOMMUNE

Saksbehandler: Jan T. Løkken	Arkivnr: 210	Saknr.: 08/191
Utvalg	Utv.sak nr	Møtedato
Kontrollutvalget	2/08	29.01.2008
Kommunestyret	11/08	27.02.2008

Kontrollutvalgets innstilling 29.01.2008:

1. Kommunens representanter i selskaper bes, der dette er påkrevet, ta opp forslag i selskapenes organer som sikrer at arbeidet skjer i tråd med de aktuelle virksomhetslover og at informasjonen fra selskapene til eierkommunene blir tilfredsstillende.
2. Kommunene og selskapene må i fellesskap utvikle rutiner som sikrer at eierne/kommunestyrene i en tidlig fase kan påvirke rammene for selskapenes planer og budsjetter.
3. Kommunestyret ønsker å videreutvikle sin eierstrategi for selskapene gjennom å etablere en ordning med en årlig eierskapsmelding som behandles av kommunestyret.
4. Både kommunens representanter i selskapene, andre folkevalgte og administrasjonen gis regelmessig opplæring på dette området.
5. Det etableres et arkiv som omfatter helhetlig informasjon om de selskapene som kommunen har eierinteresser i.
6. Rådmannen bes følge opp vedtakene ovenfor.
7. Kommunestyret tar forøvrig rapportens anbefalinger til etterretning.

Kontrollutvalgets behandling 29.01.2008:

1. Spørsmål om inhabilitet.

To av medlemmene meldte i denne saken mulighet for inhabilitet. Einride Berg er gift med et medlem av styret for Follo Ren IKS, et av selskapene som er undergitt kontroll den framlagte rapporten. Reidun Aalerud har vært medlem av styret for Søndre Follo Renseanlegg IKS i den perioden som er omfattet av kontrollen av selskapet.

Utvalget sluttet seg til sekretariatets vurdering om at Einride Berg er inhabil i denne saken, jf. forvaltningslovens § 6 b).

Reidun Aalerud er ikke inhabil i saken, jf. forvaltningslovens § 6 e), siden selskapet helt ut eies av kommunen(e).

Votering:

Kontrollutvalget besluttet enstemmig å erklære Einride Berg inhabil i denne saken.

Kontrollutvalgets vedtak 29.01.2008:

Einride Berg er inhabil ved kontrollutvalgets behandling av sak 2/08.

2. Selskapskontrollen for Ås kommune.

Kontrollutvalgets behandling 29.01.2008:

Kari Munthe foreslo å endre rekkefølgen på forslaget til vedtak og å føye til ”for øvrig” i forslaget punkt 2.1.

Votering:

Utvalget vedtok enstemmig innstillingen med de endringer som ble foreslått.

Kontrollutvalgets vedtak 29.01.2008:

1. Rapporten sendes til kommunestyret som anbefales å gjøre følgende vedtak:

1. Kommunens representanter i selskaper bes, der dette er påkrevet, ta opp forslag i selskapenes organer som sikrer at arbeidet skjer i tråd med de aktuelle virksomhetslover og at informasjonen fra selskapene til eierkommunene blir tilfredsstillende.
2. Kommunene og selskapene må i fellesskap utvikle rutiner som sikrer at eierne/kommunestyrene i en tidlig fase kan påvirke rammene for selskapenes planer og budsjetter.
3. Kommunestyret ønsker å videreutvikle sin eierstrategi for selskapene gjennom å etablere en ordning med en årlig eierskapsmelding som behandles av kommunestyret.
4. Både kommunens representanter i selskapene, andre folkevalgte og administrasjonen gis regelmessig opplæring på dette området.
5. Det etableres et arkiv som omfatter helhetlig informasjon om de selskapene som kommunen har eierinteresser i.
6. Rådmannen bes følge opp vedtakene ovenfor.
7. Kommunestyret tar forøvrig rapportens anbefalinger til etterretning.

2. Kontrollutvalget tar rapporten om eierskapskontroll for Ås kommune til etterretning.

Sekretariatets innstilling:

1. Kontrollutvalget tar rapporten om eierskapskontroll for Ås kommune til etterretning.
2. Rapporten sendes til kommunestyret som anbefales å gjøre følgende vedtak:
  1. Kommunestyret tar rapportens anbefalinger til etterretning.
  2. Kommunens representanter i selskaper bes, der dette er påkrevet, ta opp forslag i selskapenes organer som sikrer at arbeidet skjer i tråd med de aktuelle

virksomhetslover og at informasjonen fra selskapene til eierkommunene blir tilfredsstillende

3. Kommunene og selskapene må i fellesskap utvikle rutiner som sikrer at eierne/kommunestyrene i en tidlig fase kan påvirke rammene for selskapenes planer og budsjetter.
4. Kommunestyret ønsker å videreutvikle sin eierstrategi for selskapene gjennom å etablere en ordning med en årlig eierskapsmelding som behandles av kommunestyret.
5. Både kommunens representanter i selskapene, andre folkevalgte og administrasjonen gis regelmessig opplæring på dette området.
6. Det etableres et arkiv som omfatter helhetlig informasjon om de selskapene som kommunen har eierinteresser i.
7. Rådmannen bes følge opp vedtakene ovenfor.

Tidligere politisk behandling:

Kontrollutvalget 41/05

Kommunestyret 02/06

Kontrollutvalget 10/06

Avgjørelsesmyndighet:

Kommunestyret

Behandlingsrekkefølge:

Kontrollutvalget

Kommunestyret

Vedlegg som følger saken trykt separat:

Rapport om eierskapskontroll for Ås kommune av 21.01. 2008

Utskrift av saken sendes til:

SAKSUTREDNING:

Etter innstilling fra kontrollutvalget vedtok kommunestyret i sitt møte 13. desember 2005 en plan for selskapskontroll. Kontrollutvalget vedtok å legge denne oppgaven til FIKS. Senere gjorde de andre kontrollutvalgene tilsvarende vedtak om gjennomføringen. Kontrollen er avgrenset til eierskapskontroll.

Formålet med eierskapskontrollen er å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser utøver denne myndighet på den måten som er fastsatt i virksomhetens lovverk, og at kommunens valgte representanter ivaretar kommunens interesser i samsvar med kommunens vedtak og forutsetninger.

Med bakgrunn i formålet med eierskapskontrollen, er følgende problemstillinger vurdert:

- Er virksomheten avgrenset til de rammene som vedtektene/ selskapsavtalen etc. gir?
- Utøver generalforsamlingen/ representantskapet sin myndighet i tråd med gjeldende virksomhetslov og vedtekter/selskapsavtaler?
- Utøver styret sin myndighet i tråd med gjeldende virksomhetslov og vedtekter/selskapsavtale?
- Hvordan blir informasjon om virksomhetens økonomi og andre aktiviteter rapportert til eierne?
- Viser selskapets årsregnskap betydelige mer/mindreforbruk og foreligger det merknader til årsregnskapet fra revisor?
- Hvordan er kommunenes representasjon i selskapets organer ivaretatt?
- Foregår selskapenes virksomhet innenfor kommunestyrets vedtak og forutsetninger?
- Har kommunen etablert/sluttet seg til en eierstrategi for selskapet?
- Hvordan fører kommunen kontroll med sine eierinteresser i virksomheten?
- Hva slags informasjon mottar kommunen fra virksomheten?
- Hvordan rapporteres det fra valgte representanter til kommunens politiske organer?
- Har kommunen gitt opplæring eller informasjon om oppgaver og ansvar til de som er valgt til styrene for virksomhetene?
- Har kommunen et formålstjenlig arkivsystem for de virksomhetene som kommunen driver eller er medeier i?

FIKS har gjennomført eierskapskontroll i fire av de selskapene som Ås kommune har eierinteresser i: Follo Ren IKS, Follo legevakt IKS, Nordre Follo Renseanlegg IKS og Søndre Follo Renseanlegg IKS. I tillegg har vi gjort en generell undersøkelse av kommunens oppfølging av interessene i sine selskaper.

Vår kontroll har vært basert på spørreundersøkelser hos de daglige lederne av selskapene, ordførerne og rådmennene og dokument søk i blant annet møteprotokoller, årsrapporter og årsregnskap. Revisorene i distriktet har utgjort en referansegruppe i arbeidet.

I rapporten har vi avsluttet gjennomgangen av hvert selskap og kapitlet om kommunens oppfølging med våre konklusjoner og anbefalinger. Konklusjonene og anbefalingene er oppsummert i Sammendraget, fra side 3.

Vår kontroll var begrenset til fire av de selskapene som kommunen har eierinteresser i, men vi antar at våre funn kan bidra til en tilsvarende intern gjennomgang i de andre selskapene. Rapporten om selskapene har vært til høring hos de daglige lederne. Rapporten om kommunens oppfølging har vært til høring hos ordfører og rådmann og ingen av disse hadde innsigelser mot rapportens anbefalinger.

RAPPORT
EIERSKAPSKONTROLL
FOR ÅS KOMMUNE

21. JANUAR 2008

Sekretariat: Follo interkommunale kontrollutvalgssekretariat
Postadresse Postboks 195, 1431 Ås
Besøksadresse Rådhusplassen 29
Telefon 64 96 20 58 m: 959 39 656
E-post FIKS@as.kommune.no

1.

Innhold

	side
Sammendrag.....	3
A. Bakgrunn og avgrensning.....	6
1 Innledning	
1.1 Bakgrunn for selskapskontrollen	
1.2 Formål	
1.3 Problemstillinger	
1.4 Avgrensning og metode	
B. Kontroll av Follo Ren IKS.....	9
C. Kontroll av Follo legevakt IKS.....	21
D. Kontroll av Nordre Follo Renseanlegg IKS.....	35
E. Kontroll av Søndre Follo Renseanlegg IKS.....	45
Innhold - kontrollen av selskapene:	
2 Aktuelle lover og styringsdokumenter	
2.1 Formål og deltakere	
2.2 Lover og rammebetingelser for selskapet	
3 Selskapets organisasjon og daglig ledelse	
3.1 Representantskapet	
3.2 Styret	
3.3 Daglig leder	
3.4 Selskapets økonomiske utvikling	
4 Konklusjoner og anbefalinger	
5 Uttalelse til rapporten	
5.1 Fra daglig leder	
5.2 FIKS kommentar til uttalelsen	
F. Ås kommunes oppfølging.....	56
Innledning	
6. Kommunal styring og kontroll	
6.1 Bakgrunn og formål for kommunale selskaper	
7. Oppfølgingen fra Ås kommune	
7.1 Intervju med ordføreren	
7.2 Oppsummering fra møtet med rådmannen	
7.3 Saker til kommunestyret og formannskapet	
7.4 Arkivordningen	
8 Konklusjon og anbefalinger	
9 Uttalelser til rapporten	
9.1 Ordførerens uttalelse	
9.2 Rådmannens uttalelse	
9.3 FIKS sine kommentarer til uttalelsene	

Vedlegg

Sammendrag:

Kommuneloven pålegger kommunene å gjennomføre selskapskontroll av selskaper som er heleid av kommuner. Dette vil gjelde interkommunale selskaper og aksjeselskaper. Kommunestyrene i Follo har vedtatt handlingsplaner for denne kontrollen og kontrollutvalgene har valgt FIKS til å gjennomføre kontrollen, avgrenset til eierskapskontroll.

I kontrollen har FIKS fokusert på å se

- Om virksomheten er avgrenset til selskapsavtalens rammer
- Om selskapenes organer utøver sin myndighet i tråd med gjeldende virksomhetslov og vedtekter
- Om informasjon om virksomheten blir rapportert til eierne
- Om selskapet har et mer/mindreforbruk
- Om virksomheten foregår innenfor kommunestyrenes vedtak
- Hvordan kommunene fører kontroll med sine eierinteresser
- Hvordan kommunene blir informert fra sine valgte representanter
- Om det gis opplæring til styremedlemmer
- Om arkivordningen i kommunen er formålstjenlig

FIKS har gjennomført eierskapskontroll i fire av de selskapene som Ås kommune har eierskapsinteresser i:

- Follo Ren IKS
- Follo legevakt IKS
- Nordre Follo Renseanlegg IKS
- Søndre Follo Renseanlegg IKS

Rapporten for hvert selskap blir avrundet med noen konklusjoner og anbefalinger

Vår kontroll av selskapene har vært basert på innhenting av svar på spørsmål fra de daglige lederne og dokument søk.

Oppsummering av gjennomgangen av selskapene:

- 1. Stort sett holder alle sin virksomhet, ut fra det vi kan se, innenfor gjeldende selskapsavtaler.**
- 2. Representantskapene utøver generelt sin myndighet i tråd med gjeldende virksomhetslov og behandler regnskap og budsjett. Vi har funnet et avvik i forbindelse med et møte i representantskapet for Søndre Follo Renseanlegg.**

Vi anbefaler for flere av selskapene at må bli flinkere til å overholde de formelle kravene som settes til innkallinger og protokoller.

- 3. Styrene utøver sin myndighet i tråd med gjeldende virksomhetslov og behandler fortløpende saker som er viktige for forvaltningen av selskapene.**

Vi anbefaler noen representantskap å sørge for at styresammensetningen blir i

overensstemmelse med lovens krav om kjønnsrepresentasjon. Styrene bør også gjennomgå sine rutiner for godkjenning av protokoller. Styrene bør med jevne mellomrom evaluere sitt arbeid.

4. Flere av selskapenes informerer i liten utstrekning eierkommunene direkte.

Vi anbefaler at selskapene sender kommunene kopier av alle innkallinger, protokoller, årsrapporter og årsregnskap. Disse dokumentene bør også gå til FIKS, jf. eierkommunenes vedtak om at FIKS skal stå for eierskapskontrollen.

5. Enkelte av selskapene har et underskudd i driftsregnskapet over flere år.

Vi anbefaler at eierne vurderer et krav om bedre budsjettkontroll overfor disse selskapene.

Oppfølgingen av eierinteressene fra Ås kommune

Vår kontroll av kommunens oppfølging har vært basert på intervjuer med blant annet ordføreren og rådmannen og dokumentetsøk.

Våre konklusjoner og anbefalinger

1. Kommunen har ikke etablert noen eierstrategi for sine selskaper. Den har sluttet seg til selskapsavtalene.

Vi anbefaler at kommunen etablerer en ordning med jevnlig eierskapsmeldinger, jf. Enebakk kommunes initiativ på dette området. Det vil trolig være positivt med enda mer samråding mellom eierne av selskapene.

2. Selskapsavtalenes formålsbestemmelser er svært vide og gir dem et stort handlingsrom. Vi har ikke funnet noe som tyder på at de går ut over sine formål. Likevel registrerer vi en viss frustrasjon i kommunene over manglende kontroll med selskapene.

Vi anbefaler en årlig drøfting i kommunestyret av strategien i forhold til selskapene. Det bør lages rutiner for at eierne kan påvirke planer og budsjetter i en tidlig fase.

3. Ordføreren møter for kommunen på representantskapsmøtene. Kommunestyret/formannskapet får en del dokumenter til orientering, men dette er tilfeldig.

Vi anbefaler at viktige dokumenter fra selskapene blir satt opp som egne saker på kommunestyremøtene. Administrasjonen bør tillegges et klarere ansvar for saksforberedelser og aktuell etat bør følge selskapets arbeid.

4. Informasjonen fra selskapene går som regel bare til eiernes medlemmer i representantskapene, dvs. ordføreren. Selskapene bør også sende et sett av dokumentene direkte til kommunen.

Vi anbefaler at rapporter, regnskap og alle møtedokumenter gjøres lett tilgjengelig for eierne og publikum. Dette kan gjøres via en utvidet arkivordning og/eller ved at disse dokumentene legges ut på Internett fra selskapene eller Follorådet.

5. **Som kommunens valgte representant, rapporterer ordføreren til formannskapet når det er spesielle saker å informere om.**

Vi anbefaler eierskapsmeldinger og flere saker på kommunestyrets dagsorden. Selskapene kan også bli invitert for å orientere.

6. **Lite opplæring er gitt til medlemmer av styrer og representantskap, men dette er nå under planlegging.**

Vi anbefaler at kommunestyret og administrasjonen også gis regelmessig opplæring ut fra deres ståsted.

7. **Ordføreren mener kommunen trolig ikke har et formålstjenlig arkivsystem for selskapene.**

Vi anbefaler at arkivordningen på dette feltet blir utvidet og tilgangen forenklet, jf. pkt. 4.

A. Bakgrunn og avgrensning

- 1 Innledning
  - 1.1 Bakgrunn for selskapskontrollen
  - 1.2 Formål
  - 1.3 Problemstillinger
  - 1.4 Avgrensning og metode

1 Innledning

1.1 Bakgrunn for selskapskontrollen

Kommunelovens §§ 77 nr 5 og 80 pålegger kommunene og fylkeskommunene å gjennomføre selskapskontroll av selskaper som er heleid av kommuner. Dette vil gjelde interkommunale selskaper og aksjeselskaper. Lovens bestemmelser er nærmere utdypet i kontrollutvalgsforskriftens kapittel 6. Bestillerfunksjonen er i loven lagt til kontrollutvalget.

I tråd med bestemmelsen vedtok kommunestyrene i Enebakk, Ski, Vestby, Ås Frogn og Oppegård 2005/2006 hver sin "Plan for selskapskontroll for 2006 -- 2008". Kommunene har ulike eierinteresser i selskaper, men målene og rammene for kontrollen var de samme. Ås kommune hadde hovedfokus på administrasjonens rapportering til kommunestyret. Kontrollutvalget i Ås ba FIKS gjennomføre denne kontrollen. Våren og høsten 2007 gjorde kontrollutvalgene i de andre kommunene også vedtak om å overføre ansvaret for gjennomføringen av selskapskontrollen fra Follo distriktrevisjon til FIKS.

Vi har merket oss at Follorådet 2. og 3. mai 2007 behandlet en rapport om alternative måter å organisere interkommunale virksomheter i Follo. Bakgrunnen for rapporten er blant annet stadige oppslag i media som har aktualisert spørsmålet om kontrollen med slike selskaper er god nok.

1.2 Formål

Formålet med selskapskontrollen fremkommer av § 14 i forskrift om kontrollutvalg i kommuner. Ifølge bestemmelsen skal kontrollutvalget påse at det gjennomføres kontroll med forvaltningen av eierinteressene i de selskaper som er omfattet av slik kontroll, herunder å kontrollere om den som utøver kommunens interesser i selskaper gjør dette i samsvar med kommunestyrets/fylkestingets vedtak og forutsetninger (eierskapskontroll). Dersom kontrollutvalget bestemmer det, kan den også inkludere forvaltningsrevisjon i selskapskontrollen.

Kommunestyrene i Follo vedtok en kontroll som er klart avgrenset til eierskapskontroll:

Ås kommunestyre vedtok i møte den 13. desember 2005 at

"Det gjennomføres eierskapskontroll ved å kontrollere administrasjonens rapportering til kommunestyret om gjennomføring av kommunens mål og strategier for eierskapet."

I kommunene som er deltakere i FDR vedtok kommunestyrene følgende:

"Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen i kommunens interesser i selskaper med mer, (jfr. § 13 Selskapskontroll). Dette innebærer en kontroll rettet mot selskapet på disse områdene"

1. *Kontroll med at virksomheten foregår i henhold til gjeldende lover og regler, herunder innenfor de rammer som vedtektene gir.*
2. *Kontroll med at virksomheten foregår innenfor kommunestyrets vedtak og forutsetninger*
3. *Økonomiske analyser av virksomheten"*

1.3 Problemstillinger

Med bakgrunn i formålet med eierskapskontrollen, har vi satt opp følgende problemstillinger:

- Er virksomheten avgrenset til de rammene som vedtektene/ selskapsavtalen etc. gir?
- Utøver generalforsamlingen/ representantskapet sin myndighet i tråd med gjeldende virksomhetslov og vedtekter/selskapsavtaler?
- Utøver styret sin myndighet i tråd med gjeldende virksomhetslov og vedtekter/selskapsavtale?
- Hvordan blir informasjon om virksomhetens økonomi og andre aktiviteter rapportert til eiere?
- Viser selskapets årsregnskap betydelige mer/mindreforbruk og foreligger det merknader til årsregnskapet fra revisor?
- Hvordan er kommunenes representasjon i selskapets organer ivaretatt?
- Foregår selskapenes virksomhet innenfor kommunestyrets vedtak og forutsetninger?
- Har kommunen etablert/sluttet seg til en eierstrategi for selskapet?
- Hvordan fører kommunen kontroll med sine eierinteresser i virksomheten?
- Hva slags informasjon mottar kommunen fra virksomheten?
- Hvordan rapporteres det fra valgte representanter til kommunens politiske organer?
- Har kommunen gitt opplæring eller informasjon om oppgaver og ansvar til de som er valgt til styrene for virksomhetene?
- Har kommunen et formålstjenlig arkivsystem for de virksomhetene som kommunen driver eller er medeier i?

1.4 Avgrensning og metode

Vedtaket om selskapskontroll er avgrenset til eierskapskontroll og ikke forvaltningsrevisjon. Kontrollen har i denne omgang omfattet: Follo Ren IKS, Follo legevakt IKS, Søndre Follo Renseanlegg IKS og Nordre Follo Renseanlegg IKS. Eierskapskontrollen har vært gjennomført for driftsårene 2004 til 2006. Selskapskontrollen er blitt gjennomført av FIKS ved Jan I. Løkken og Lillann Skuterud Hansen.

Kontrollen er gjennomført for følgende kommuner: Ski, Enebakk, Vestby, Oppegård, Ås og Frogn. Vi har utarbeidet en rapport for hver kommune. Den delen av rapporten som gjelder kontrollen av selskapets arbeid er felles for alle eier-kommuner, men rapporten til den enkelte kommune omhandler kun kommunens eget arbeid i forhold til selskapet.

Kontrollen er gjennomført ved innhenting av informasjon via egne spørreskjema til selskapets daglige leder av selskapet og utførene i eierkommunene, oppfølgende spørsmål til daglig leder og kommunens administrasjon og ved gjennomgang av dokumenter mottatt fra selskapet (styre- og representantskapsprotokoller, årsberetninger og regnskap) og ved innhenting av

informasjon om behandlingen av selskapene i kommunens organer. Daglig leder i selskapene og ordførerne har fått sendt respektive deler av rapportene på høring.

I arbeidet med rapporten har vi fått gode innspill fra Follo distriktsrevisjon og kommunerevisorene i Ås og Nesodden. Rapporter om selskapskontroll fra blant annet Østfold kontrollutvalgssekretariat har gitt oss nyttige ideer. Rapporten er likevel vårt eget ansvar.

B. Kontroll av Follo Ren IKS

Innhold:

- 2 Aktuelle lover og styringsdokumenter
  - 2.1 Formål og deltakere
  - 2.2 Lover og rammebetingelser for selskapet
- 3 Selskapets organisasjon og daglig ledelse
  - 3.1 Representantskapet
  - 3.2 Styret
  - 3.3 Daglig leder
- 3.4 Selskapets økonomiske utvikling
- 4. Konklusjoner og anbefalinger
- 5. Uttalelse til rapporten
  - 5.1 Fra daglig leder
  - 5.2 FIKS kommentar til uttalelsen

Eierskapskontrollen er foretatt for eierkommunene Frogn, Oppegård, Ski og Ås.

2. Aktuelle lover og styringsdokumenter

2.1 Formål og deltakere

Follo Ren ble 1. januar 1995 opprettet som renovasjonsselskap for kommunene Frogn, Nesodden, Oppegård, Ski og Ås. Fra 1. januar 2004 er selskapet organisert som et selskap etter bestemmelsene i Lov om interkommunale selskaper

Selskapsavtalens § 3 gir formålet med selskapet:

"3.1.1 Selskapet påtar seg på vegne av deltakerkommunene å sørge for innsamling, transport og behandling av forbruksavfall, samt gjenvinning og håndtering av spesialavfall og produksjonsavfall innenfor det til enhver tid gjeldende kommunale ansvarsområdet etter Forurensningsloven, og supplerende bestemmelser gitt av sentral forurensningsmyndighet

3.1.2 Selskapets formål er kjøp og salg av varer og tjenester i tilknytning til overnevnte ansvarsområde, alene eller i samarbeid med andre

3.2 Selskapet kan tilby tjenester utover det kommunale ansvarsområdet, så langt dette ikke strider mot selskapets primære formål eller kommer i strid med kommunenes interesse.

3.3 Andre kommuner kan bli deltager i selskapet. Representantskapet kan fastsette innmeldingsvilkårene "

Oppgavene presiseres i kap 4.1:

Som leder i oppfyllelsen av formålet, jfr. Kap 3, skal selskapet:

- *Være deltakerkommunenes kompetansesenter i avfallsaker, og på vegne av innbyggerne i deltakerkommunene sørge for en økonomisk og miljømessig optimal håndtering av avfallet fra husholdningene i deltakerkommunene.*

- *Oppfylle deltagerkommunenes forpliktelser iht de kommunale renovasjonsforskriftene til konkurransedyktige priser og kvalitet, avfallshandteringen skal oppfylle norske miljøvernmyndigheters hovedmål for avfallshandteringen*

Administrasjonen holder til i Ski.

Resultatregnskapet for 2006 viser sum driftsinntekter på ca 64 mill kr og et negativt netto driftsresultat på kr 1 402 376,-. Underskuddet ble dekket ved bruk av disposisjonsfondet.

Selskapet har 100 eierandeler med samlet innskudd kr 1 200 000,- etter følgende fordeling:

Frogn kommune	16,6 andeler
Nesodden kommune	17 andeler
Oppegård kommune	23,8 andeler
Ski kommune	26,1 andeler
Ås kommune	16,5 andeler

I ekstraordinært representantskapsmøte den 27.11.2006 ble det vedtatt at nye eierandeler skulle beregnes på basis av antallet abonnementsenheter i hver deltagerkommune. Den nye fordelingen av eierandeler er ikke registrert i Brønnøysundregisteret pr. 6. oktober d.å.

2.2 Lover og rammebetingelser for Follo Ren IKS

Kommuneloven og kontrollutvalgsforskriften

I kommunelovens (KL) § 80 pålegges kommunene og fylkeskommunene å gjennomføre selskapskontroll av selskaper som er *heleid* av kommuner. Dette vil gjelde interkommunale selskaper og aksjeselskaper. Lovens bestemmelser er nærmere utdypet i kontrollutvalgs forskrift kapittel 6.

I henhold til KL § 80, siste ledd, skal kontrollutvalget og kommunens revisor varsles, og ha rett til å være til stede på selskapets generalforsamling.

Lov om interkommunale selskaper

Representantskapet er selskapets høyeste myndighet, jf. lovens § 7, og behandler selskapets regnskap, budsjett og økonomiplan og andre saker som etter loven eller selskapsavtalen skal behandles i representantskapet. Styret skal i henhold til § 13 i loven påse at virksomheten drives i samsvar med selskapets formål, selskapsavtalen, selskapets årsbudsjett og andre vedtak og retningslinjer fastsatt av representantskapet og sørge for betryggende kontroll av bokføringen og formuesforvaltningen.

Forurensningsloven. Endret fra 2004 slik at alt avfall fra kommunale virksomheter etter den tid regnes som næringsavfall. Follo Ren gir tilbud på næringsavfall, men selskapet konsentrerer seg om husholdningsavfall, som er deres kjerneoppgave. Forurensningsloven bestemmer at renovasjonstjenester skal være selvfinansierende, etter selvkostprinsippet. En kontroll av om selvkostprinsippet er fulgt er ikke omfattet av denne rapporten. En slik undersøkelse vil eventuelt måtte foregå som en forvaltningsrevisjon.

Regnskaps-, skatte- og avgiftsregler (lover om årsregnskap, skatt og merverdiavgift)

Vi går i denne undersøkelsen ikke inn på disse forholdene. Selskapets regnskaper er revidert av egen ekstern revisor og ren revisjonsberetning er avlagt for årene vi har sett på.

Lov om offentlige anskaffelser

I henhold til loven er rettssubjekter som er kontrollert av offentlige organer og som tjener allmennheten underlagt denne lov. Follo Ren IKS er slikt selskap og omfattes dermed av lover og regler om offentlig anskaffelser.

Hovedformålet med lover og regler om offentlige anskaffelser, er å sikre mest mulige effektive anskaffelser for det offentlige. I denne eierskapskontrollen, er ikke formålet å etterprøve om selskapet har etterlevd denne lov. Dette må i så fall gjennomføres ved en forvaltningsrevisjonskontroll.

Eu-direktiver: animalske biprodukter med krav til anlegg som skal behandle avfall fra dyr. En kontroll i forhold til disse direktivene faller utenfor rammene for denne eierskapskontrollen.

Selskapsavtalen

Selskapsavtalen følger som vedlegg nr. 1 til rapporten.

Etikkreglement

Ikke fastsatt, men daglig leder opplyser i e-post den 10. oktober d.å. at det arbeides med rutiner for varsling.

3 Selskapets organisasjon og daglig ledelse**3.1 Representantskapet**

Representantskapet er selskapets høyeste organ og består av fem representanter med personlige varamedlemmer. Ordførerne i deltaker-kommunene utgjør medlemmene.

Representantskapets sammensetning pr. 20. august 2007:

	Medlem:	Varamedlem:
Ski Kommune	Amund Kjernli (nestleder)	Helge Underland
Ås kommune	Johan Alnes	Pål Vedeld
Oppegård kommune	Syivi Graham	Gunnar Melgaard
Frogn kommune	Thore Vestby (leder)	Anne Ma Kristiansen
Nesodden kommune	Christian Hintze Holm	Erik Adland

Deltakerkommunene utøver sitt eierskap gjennom sine valgte medlemmer i representantskapet og har instruksjonsmyndighet overfor sin representant.

Representantskapet behandler og vedtar (kap 7 4.1) selskapets regnskap, budsjett og økonomiplan samt saker som etter loven er lagt til dette organ og instruerer styret. Det skal godkjenne låneopptak og –vilkår. Saker av viktig politisk karakter, saker av vesentlig økonomisk betydning og saker på siden av selskapets formål, skal forelegges representantskapet.

Det framgår av protokollen fra representantskapsmøtet den 29. mai i 2006 at forslag til økonomiplan og budsjett og endringer av selskapsavtalen skal behandles i kommunestyrene før endelig vedtak i representantskapet. Dette er i overensstemmelse med IKS-loven § 18 som bestemmer at når selskapets budsjett forutsetter tilskudd fra deltakerne, er det ikke endelig før kommunen har vedtatt sine budsjetter.

I 2004 ble det avholdt to representantskapsmøter (2.6 og 25.11).

Saker:

- Årsmeldingen for 2003
- Regnskapet for 2003
- Justert budsjett for 2004
- Budsjett for 2005
- Økonomirammeplan 2005 – 2008
- Honorar til revisor
- Godtgjørelse til styret
- Felles renovasjonsforskrifter for deltakerkommunene
- Forslag til differensiering av gebyrsatsene

I 2005 ble det avholdt ett representantskapsmøte(14.6)

Saker:

- Årsmeldingen 2004
- Regnskapet for 2004
- Forslag til budsjett for 2005
- Økonomiplan 2006 – 2009
- Honorar til revisor
- Godtgjørelse for styret

I 2006 ble det avholdt tre representantskapsmøter:(4.4, 29.5, 27.11)

Saker:

- Omorganisering som følge av nye renovasjonsforskrifter
- Behandling av reguleringsaker i kommunene
- Endring av selskapsavtale (sendt kommunene for behandling)
- Årsmeldingen for 2005
- Årsregnskapet for 2005
- Økonomiplan 2007 – 2010 (forslag sendt deltakerkommunene).
- Budsjett 2007 (inkl næringsavfallsbudsjett og invest. budsjett) til kommunene før endelig behandling
- Honorar revisor
- Godtgjørelse til styret
- Valg avstyremedlemmer
- Gjødnings- og biogassprod. anlegg
- Varsel om oppsigelse av avtale om bemanning av gjenvinningsstasjonene på Teigen og i Oppegård

IKS-loven § 8 bestemmer at representantskapets leder innkaller til møte når det er nødvendig.

Protokollene oppfyller IKS-lovens krav, jf. § 9, siste ledd, om at de skal underskrives av møtelederen og to av representantskapets medlemmer som velges ved møtets begynnelse.

I henhold til IKS-loven § 8, 2. ledd, skal innkalling skje med minst fire ukers varsel og skal inneholde sakliste. De enkelte deltakere skal med samme frist varsles om innkallingen og saklisten. Med "deltakere" menes eierne, jf. lovens § 3. Vi antar at de forholdsvis lange

fristene som loven her bestemmer blant annet skyldes hensynet til at eierne skal få rimelig tid til å avklare sitt syn på de sakene som foreslås behandles i møtet
Daglig leder opplyser i e-post 10. oktober d.å. at det varsles om møtene en måned før og innkallingen sendes to uker i forveien. I følge et vedlagt notat til overnevnte e-post, sendes innkalling og protokoller til formannskapssekretærene i hver deltakerkommune

3.2 Styret

I henhold til IKS-loven § 13 hører "Forvaltningen av selskapet (.) under styret, som har ansvar for en tilfredsstillende organisasjon av selskapets virksomhet. Styret skal påse at virksomheten drives i samsvar med selskapets formål, selskapsavtalen, selskapets årsbudsjett og andre vedtak og retningslinjer fastsatt av representantskapet, og skal sørge for at bokføringen og formuesforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll. Styret skal føre tilsyn med daglig leders ledelse av virksomheten "

Selskapsavtalen inneholder, med unntak av kap 10.1, se nedenfor, ingen nærmere bestemmelser om styrets oppgaver.

Styret for Follo Ren IKS har 6 medlemmer med personlige varamedlemmer. Et av styrets medlemmer velges av og blant de ansatte.

I henhold til Firmaattesten hadde styret pr. 6. oktober 2007 følgende medlemmer og varamedlemmer:

Medlemmer:	Personlige varamedlemmer:
Jorunn Nakken (styrets leder)	Eli Moe
Kari Agnor (nestleder)	Svein Kaarød
Halvor Glenne	Grethe Haugen
Willy Østberg	Anders Baumberger
Rannveig Andresen X)	Arnt Øybekk
Per Kjeldaas (representant for de ansatte)	Aslaug Helen Mjærum (rep. for de ansatte)

X) Ifølge oversikt fra daglig leder av 19.11

Leder og nestleder underskriver protokollen, og denne godkjennes på neste møte. IKS-loven krevder at samtlige tilstedeværende styremedlemmer underskriver.

Styremøter i 2004

Til sammen 10 styremøter i 2004: 11.2, 17.3, 21.4, 5.5, 16.6, 19.8, 8.9, 4.10, 10.11, 14.12

- Referater
- Tiltak som følge av endringer i Forurensningsloven
- Nye priser på søppelstativer og plastholdere på hjul
- Mindre enn 40% restavfall på miljøstasjonene – målet er nådd
- Regnskapet 2003
- Prisliste på gjenvinningsstasjonene
- Velferdskasse
- Budsjett
- Innkjøp av 15 containere
- Utvidelse av kontorlokalene i Verkstedveien 29
- Bestilling av organisasjonsstudie
- Forlengelse av renovasjonsavtalene
- Finansieringsløsning for AFP
- Separat håndtering av våtorganisk avfall

- Økonomiplan for 2005 til 2008
- Overtakelse av Ås kommunes restlån til Bølstad
- Forlengelse av avtalen med Trioplast om levering av søppelsekker
- Nye lønsplasseringer og stillingsbenevnelser
- Forlengelse av avtalene med Nesodden RenovasjonAS

Styremøter i 2005:

11 styremøter: 26.1, 23.2, 16.3, 22.4, 11.5, 14.6, 17.8, 14.9, 19.10 (ingen protokoll), 9.11, 14.12

- Referater
- Budsjettoppfølgning og utarbeidelse av prognoser for 2005
- Åpningstider ved gjenvinningsstasjonene
- Skoleprosjektet Follo Ren 2005
- Regnskapet for 2004
- Tilbudsinnhenting –innsamling og behandling av farlig avfall
- Ansettelse av kontormedarbeider
- Konsulentbistand – utredning av nytt renovasjonssystem
- Ansettelse av økonom
- Prognose for årsresultatet 2005
- Budsjett 2006
- Økonomiplan 2006 -2009
- Årsmelding 2004
- Avfallskonferansen 2005
- Utredning av nytt renovasjonssystem
- Oppdatering av HMS/IK systemet
- Nedleggelse av mottaket for farlig avfall i Ski
- Budsjettprognose 3. kvartal
- Tilbud på regnskapsføring
- Innkjøp av gravemaskiner
- Nye lønsplasseringer
- Tilbud mottak av CCA-impregnert trevirke

Styremøter i 2006

11 styremøter: 18.1, 15.2, 15.3, 19.4, 10.5, 14.6, 23.8, 13.9, 16.10, 8.11, 6.12

- Referater
- Lønnsregulering
- Omorganisering tilknyttet nye renovasjonsforskrifter
- Uttalelse om at renovasjonssaker blir dekket av plan- og bygningsloven
- Tilbud om energiutnyttelse av husholdningsavfallet
- Endring/tilføyelse i selskapsavtalen
- Årsregnskapet 2005
- Forlengelse av avtaler
- Innkjøpe av hjullaster

- Lønns- og personalpolitiske retningslinjer
- Årsmelding for 2005
- Meddelelse av prokura/anvisningsmyndighet
- Utpeking av medlemmer til AMU
- Økende forsøpling på returpunktene
- Dataprogram for abonnentregisteret
- Økonomiplan husholdningsavfallet 2007 – 2010
- Budsjett 2007-09-11
- Kvartalsprognoser 2006
- Utredning om framtidig renovasjonssystem
- Utråtningsanlegg for våtorganisk avfall
- Varsel om oppsigelse av avtale om bemanning av gjenvinningsstasjoner
- Saksdokumenter til representantskapsmøte
- Ramme for lønnsforhandlinger
- Studietur
- Investeringsbudsjett for 2006
- Gjødings- og biogassproduksjonsanlegg i samarbeid med UMB
- Utvidelse av lagerlokale
- Nytt ventilasjonsanlegg i kontorene
- Felles abonnentregister
- Budsjettendring lønn
- Finansiering av investeringer i 2006
- instruks for styret
- arbeidsavtale daglig leder

I henhold til IKS-loven § 11 skal styreleder sørge for at styret møter så ofte som det trengs. Møtefrekvensen er 10 til 11 pr. år. Ut fra gjennomgangen av protokollene synes det som styret fortløpende har behandlet og/eller blitt orientert om sentrale sider ved forvaltningen av selskapet.

Selskapsavtalen bestemmer (kap 10 1) at styret representerer selskapet utad og tegner dets firma. Retten til å tegne firmaet kan delegeres til daglig leder sammen med ett styremedlem. I følge firmaattesten fra Brønnøysundregistrene har daglig leder signaturretten alene. Prokura har daglig leder alene.

I saker klart innenfor selskapets formål etter selskapsavtalens kap 3, eller det foreligger generell styreinstruks/- vedtak om gjennomføring, kunne daværende daglig leder Steinar Skaret forplikte selskapet ved sin underskrift for inntil kr 200 000,- (jf. styreprotokoll av 10. mai 2006). Vi er ikke kjent med om det er vedtatt tilsvarende fullmakter for den nye daglige lederen

Tilsvarende fullmakter har styret gitt andre ansatte, men med ulike maksimalbeløp

I henhold til Selskapsavtalen kap 11 2 skal representantskapet vedta det enkelte låneoptak innenfor lånerammen.

I følge styreprotokollen 10. mai 2006 kan styreleder Jorunn Nakken og daglig leder Steinar Skaret i fellesskap tegne firmaet innenfor selskapets låneramme, jr 30 000 000,-. Daglig leder Steinar Skaret forplikter selskapet ved sin underskrift på avtaler/bestillinger som er lagt fram og vedtatt av styret. Vi er ikke kjent med at den nye daglige lederen har fått tilsvarende

fullmakter. Styret har i henhold til kap 10 1 i selskapsavtalen tegningsretten, så lenge denne ikke er delegert.

Daglig leder opplyser i brev av 19.11. d.å. at representantskapet har vedtatt "et investeringsbudsjett der man skal finansiere investeringer med et gitt låneopptak – så har de vedtatt det enkelte låneopptaket og Follo Ren kan med godkjenning i styret gjennomføre låneopptaket på basis av det beste tilbudet som kommer inn etter en lånefor spørrel."

Vi antar en slik ordning forutsetter at styret gir daglig leder tegningsrett før inngåelse av låneavtale. Selskapet bør innhente uttalelse fra revisor i denne saken.

Vi antar at daglig leders informasjon i brevet av 19.11 om at låneopptak forelegges fylkesmannen for godkjenning, oppfyller kravet i selskapsavtalens kap 11.2. om at slike vedtak skal godkjennes av departementet.

Styret vedtok i møte den 10. oktober 2006 en "styreinstruks". Instruksjonen gir blant annet bestemmelser om møteinnkalling, behandling av saker i eller utenfor møte og om behandlingen av "saker av vesentlig betydning for selskapet".

Protokollen fra representantskapsmøtene sendes: møtedeltakerne, vararepresentanter, rådmennene og fagsjef teknisk sektor i medlemskommunene, styremedlemmer og varamedlemmer, Follo distriktsrevisjon samt regnskapsseksjonen i Oppegård kommune.

3.3 Daglig leder

Bestemmelser for daglig leder er gitt i kap. 9 i selskapsavtalen:

9.1

Selskapet skal ha en daglig leder. Daglig leder skal forestå den daglige ledelsen av selskapet.

9.2

Den daglige ledelsen omfatter ikke saker som etter selskapets forhold er av uvanlig art eller er av stor betydning. Slike saker skal daglig leder bære avgjørelse når styret i den enkelte sak har gitt daglig leder myndighet til det, eller når styrets beslutning ikke kan forventes uten vesentlig ulempe for selskapets virksomhet. Styret skal i så fall snarest mulig underrettes om saken.

9.3

Daglig leder har instruksjonsmyndighet overfor de øvrige ansatte i selskapet.

Det foreligger en stillingsbeskrivelse for daglig leder som ble godkjent av styret 28. juli 2007. Daglig leders årslønn er kr 570 000,-.

3.4 Selskapets økonomiske utvikling

	2004	2005	2006
Resultat:			
Andre inntekter	3 446 765-	4 078 931-	5 105 506-
Offentlige tilskudd	59 198 757-	56 803 138-	58 501 799-
Driftsinntekter	62 645 522-	60 882 069-	63 607 304-
Driftskostnader 71 311 289	61 915 228	64 398 535	66 229 959-

Driftsresultat	730 848-	3 516 466	2 622 655
Netto finanskostnad	710 072-	695 894-	822 363-
Motpost avskrivninger	432 223-	352 977-	397 915-
Netto resultat	1 873 143-	2 467 595	1 402 376
Balanse:			
Anleggsmidler	4 562 591	7 741 264	13 064 796
Omløpsmidler	33 165 980	20 589 643	21 669 182
Sum eiendeler	37 728 571	31 644 787	34 733 978
Egenkapital	22 911 723	20 055 036	19 176 717
Langsiktig gjeld	3 325 289	3 937 054	4 527 206
Kortsiktig gjeld	11 491 558	4 338 816	11 030 055
Sum gjeld og egenkapital	37 728 571	31 644 787	34 733 977

Tabellen viser regnskaps- og balanseutviklingen over en 3 års perioden for selskapet. Vi merker oss at selskapet i 2005 til 2006 hadde et økende underskudd på driften og vi antar at underskuddene ble dekket av de fondene som er opprettet for å dekke overskridelser.

Selskapets revisor (Follo distriktsrevisjon) la for årene 2004, 2005 og 2006 fram rene revisjonsberetninger uten noen forbehold eller presiseringer. For regnskapsåret 2006 uttaler revisor som sin mening at:

- *årsregnskap er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et uttrykk for selskapets økonomiske stilling pr. 31.12.06 og for resultatet i regnskapsåret i overensstemmelse med god kommunal regnskapsskikk i Norge.*
- *ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god kommunal regnskapsskikk i Norge.*
- *opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.*

4 Konklusjoner og anbefalinger

1. Et virksomheten avgrenset til de rammene som selskapsavtalen gir?

Vi merker oss at selskapsavtalen (3.2) gir selskapet vide muligheter til selv å bestemme sine aktiviteter: "Selskapet kan tilby tjenester utover det kommunale ansvarsområdet, så langt dette ikke strider mot selskapets primære formål eller kommer i strid med kommunenes interesse." Av årsmeldingen for 2006 går det fram at selskapet er involvert i informasjon og holdningsskapende arbeid innen forbruk og gjenvinning.

Vår anbefaling:

1. Det bør vurderes om rammene for selskapets tjenester i forhold til praksis er klart nok definert i selskapsavtalen.
2. Den generelle fullmakten til å tilby andre tjenester bør vurderes tatt bort.

2.Utøver representantskapet sin myndighet i tråd med gjeldende virksomhetslov og selskapsavtale?

Representantskapet behandler regnskap, budsjett og økonomiplan for selskapet i tråd med selskapsavtalen.

Våre anbefalinger:

1. Innkallingene med sakliste bør sendes ut en måned før møtet. Innkallingene bør underskrives av representantskapets leder og alltid dateres.
2. Representantskapet bør, med utgangspunkt i sin eierrolle jevnlig evaluere sitt arbeid og rollefordelingen med styret

3.Utøver styret sin myndighet i tråd med gjeldende virksomhetslov og selskapsavtale?

Selskapet har et aktivt styre med ca 11 møter pr år. Ut fra vår gjennomgang av protokollene synes det som om styret fortløpende har behandlet og/eller blitt informert om sentrale sider ved forvaltningen av selskapet.

Våre anbefalinger:

1. Vedtak om signaturrett og anledning til å inngå avtaler om lån bør kontrolleres i forhold til selskapsavtalens krav
2. Styret bør jevnlig evaluere sitt arbeid.

4.Hvordan blir informasjon om virksomhetens økonomi og andre aktiviteter rapportert til eierne?

Fra 2006 er innkalling til representantskapsmøter og protokollene sendt til formannskapssekretærene i hver deltakerkommune. Representantskapsmøtet i mai 2006 gjorde vedtak om foreløpig budsjett og økonomiplan ga dette ga forhåpentligvis eierne tid/anledning til å vurdere Follo Ren i sammenheng med kommunenes øvrige tjenestetilbud

Vi har ingen anbefaling på dette punkt

5. Økonomiske analyser

Vi har ingen anbefaling på dette punkt.

5. Uttalelse til rapporten

5.1 Fra daglig leder

S 61/07

FolloRen

FIKS
Pb. 195
1431 Ås

19 11 2007

Vår ref. Monica I. Rallo

Reg nr: 2602 Arkiv: 2 1 13

Høringsuttalelse angående utkast til rapport om eierskapskontroll – Follo Ren IKS

Viser til mottatt utkast til rapport om eierskapskontroll av selskapet.

Daglig leders høringsuttalelse på de stilte spørsmål er som følger:
Det er viktig at det bes om høringsuttalelse fra partene om rapporten, som det har blitt gjort i dette tilfellet, da det gir muligheten for en nærmere dialog og avklaringer mellom selskapet og FIKS, slik at man sikrer at opplysningene blir riktige i rapporten. For øvrig ingen kommentarer til metoden

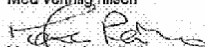
Kommentarer/rettinger til fakta om selskapet:
Vedlagt ligger kopi med representantskap og styremedlemmer for retting i dokumentet. Vi benytter Oppegård kommune for vår regnskapsførsel siden 2006, og det er dermed de og ikke SKI kommune som nå mottar vår protokoll omtalt på side 12.
Når det gjelder låneopptak, der det henvises til selskapsavtalen kap. 11.2 tolker jeg det slik at når representantskapet har vedtatt budsjett for eksempel som i 2007 med et investeringsbudsjett der man skal finansiere investeringer med et gitt låneopptak – så har de vedtatt dette enkelte låneopptaket og Follo Ren kan med godkjenning i styret gjennomføre låneopptaket på basis av det beste tilbudet som kommer inn etter en låneforespørsel. Da vi nå er i ferd med å gjennomføre låneopptak i tråd med vedtatt investeringsbudsjett for 2007 er det fint med en tilbakemelding fra dere om dette ikke skulle medføre korrekt gjennomføringsmåte. Vi forelegger låneopptaket for fylkesmannens godkjenning.

Verifisering av tall i regnskaps- og balanseoppstillingen:
Det ser ut til at enkelte tall er byttet om på feil år. Vennligst se over tilsendt dokumentasjon fra oss tidligere og korrigere dette. Skulle dere ha noen spørsmål om dette er det bare å ta kontakt

Daglig leder tar for øvrig rapporten til etterretning og vil fremme konklusjonen i kapittel 5, 3 til behandling som sak i styret i nær framtid. Hele rapporten er oversendt styret til informasjon og vil bli diskutert i neste styremøte. Vi vil fra og med styremøte nr. 12/2007 innføre rutine som sørger for at alle styremedlemmene signerer protokollen slik som anbefalt. Vi vil også endre våre rutiner til å utsende sakspapirer til representantskapet en måned i forveien.

Daglig leder finner rapporten nyttig som ett av flere styringsverktøy for virksomheten og dets eiere.

Med vennlig hilsen

Monica Iveland Rallo
daglig leder

5.2 FIKS kommentar til uttalelsen

Vi har i tråd med daglig leders uttalelse justert oversiktene over representant- og styremedlemmer. Regnskapsoversikten er kontrollert og endret noe.
Vi anbefaler å innhente revisors uttalelse vedr. tegningsrettigheter ved inngåelse av lån.

Vedlegg: Selskapsavtalen er tatt inn bakerst i rapporten.

B. Selskapskontroll av Follo legevakt IKS**2 Aktuelle lover og rammebetingelser****2.1 Formål og deltakere****2.2 Lover og rammebetingelser for Follo legevakt IKS****3 Selskapets organisasjon og daglig ledelse****3.1 Representantskapet****3.2 Styret****3.3 Daglig leder****3.4 Selskapets økonomiske utvikling****4 Follo legevakt IKS - konklusjoner og anbefalinger****5 Uttalelse til rapporten****5.1 Fra daglig leder****5.2 FIKS kommentar til uttalelsen****2. Aktuelle lover og rammebetingelser****2.1 Formål og deltakere**

Fra 1. januar 2004 ble Follo legevakt et IKS foretak med egen selskapsavtale.

I henhold til selskapsavtalen (3.1) er selskapet formål "å gi råd/veiledning og formidle legehjelp til dem som trenger øyeblikkelig hjelp."

I kap. 4.1 heter det at

"Follo legevakt består av to avdelinger.

- Legevaksentralen er åpen hele døgnet for å gi Råd/veiledning og formidle legehjelp til dem som trenger hjelp øyeblikkelig
- Legevakten skal yte øyeblikkelig hjelp i den perioden av døgnet hvor fastlegene har stengt (legevakten er ikke et vanlig døgnåpent legekontor)."

Følgene kommuner er medlemmer av legevakten: Ski, Oppegård, Ås, Enebakk, Frogn og Nesodden kommune

I 2006 fikk legevaksentralen 71 370 telefonhenvendelser. Antallet konsultasjoner ved legevakten var dette året 24 072 og antallet sykebesøk var 945. I tillegg har legevakten driver legevakten med prøvetaking.

Legevakten leier lokaler i Ski sykehus. Åpningstiden er mandag til fredag fra kl 18.00 til kl 07.00. Døgnåpent lørdag og søndag og helligdager.

2.2 Lover og rammebetingelser for Follo legevakt IKS**Kommuneloven og kontrollutvalgsforskriften**

I kommunelovens § 80 pålegges kommunene og fylkeskommunene å gjennomføre selskapskontroll av selskaper som er *heleid* av kommuner. Dette vil gjelde interkommunale

selskaper og aksjeselskaper. Lovens bestemmelser er nærmere utdypet i kontrollutvalgs forskriftens kapittel 6.

I henhold til KL § 80, siste ledd, skal kontrollutvalget og kommunens revisor varsles, og ha rett til å være tilstede på selskapets generalforsamling

Lov om interkommunale selskaper

Representantskapet er selskapets høyeste myndighet, jf. lovens § 7, og behandler selskapets regnskap, budsjett og økonomiplan og andre saker som etter loven eller selskapsavtalen skal behandles i representantskapet. Styret skal i henhold til § 13 i loven påse at virksomheten drives i samsvar med selskapets formål, selskapsavtalen, selskapets årsbudsjett og andre vedtak og retningslinjer fastsatt av representantskapet og sørge for betryggende kontroll av bokføringen og formuesforvaltningen.

Regnskaps-, skatte- og avgiftsregler (lover om årsregnskap, skatt og merverdiavgift)

Vi går i denne undersøkelsen ikke inn på disse forholdene. Selskapets regnskaper er revidert av egen ekstern revisor.

Kommunehelsetjenesteloven

Denne loven setter viktige rammer for Follo legevakt IKS. Helsetilsynet i Oslo og Akershus gjennomførte rundt årsskiftet 2005/2006 tilsyn med legevakttjenesten i Ski kommune, ved Follo legevakt. Tilsynet ble utført som systemrevisjon og omfattet følgende områder:

- Tilgjengelighet til lege gjennom hele døgnet
- Sikring av kompetanse hos de som deltar i legevaktordningen
- Prosedyrer for å sikre at legevakten inngår i et forsvarlig tjenestetilbud

Det ble ikke funnet avvik eller påpekt merknad under tilsynet. Helsetilsynet skrev videre at: *"Follo legevakt dokumenterte at de har et styringssystem som ivarsetter kravet i helselovgivningen innen de reviderte områdene."*

En ytterligere oppfølging av selskapet i forhold til denne loven faller utenfor eierskapskontrollens område.

Lov om offentlige anskaffelser

I henhold til loven er rettssubjekter som er kontrollert av offentlige organer og som tjener allmennheten underlagt denne lov. Follo legevakt IKS er slikt selskap og omfattes dermed av lover og regler om offentlig anskaffelser.

Hovedformålet med lover og regler om offentlige anskaffelser, er å sikre mest mulige effektive anskaffelser for det offentlige.

I denne eierskapskontrollen, er ikke formålet å etterprøve om selskapet har etterlevd denne lov. Dette må i så fall gjennomføres ved en forvaltningsrevisjonskontroll.

Selskapsavtalen

Selskapsavtalen følger som vedlegg nr. 1 til rapporten. I henhold til KL § 4 skal det for interkommunale selskaper opprettes selskapsavtaler. Hver kommune som deltar skal selv vedta avtalen.

3. Selskapets organisasjon og daglig ledelse

3.1 Representantskapet

I henhold til selskapsavtalen (7.2.1) er representantskapet selskapets øverste organ. Deltakerkommunene utøver sitt eierskap gjennom sine valgte medlemmer i dette organet. Representantskapet består av ordførerne i deltakerkommunene. Det er også valgt ett personlig varamedlem fra hver kommune.

Representantskapets sammensetning pr. 1. juli 2007:

	Medlem:	Varamedlem:
Ski Kommune	Amund Kjernli	Geir Hammer
Ås kommune	Johan Alnes	Ellen Syrstad
Oppegård kommune	Sylvi Graham	Gunnar Melgaard
Enebakk kommune	Tore Tidemann	Knut E. Dahl
Frogn kommune	Thore Vestby	Anne Ma Kristiansen
Nesodden kommune	Christian Hintze Holm	Erik Adland

Styrets medlemmer og daglig leder har rett til å være til stede i representantskapets møter og uttale seg. Styreleder og daglig leder har plikt til å være til stede, jf. IKS-loven § 9, 6. ledd.

Selskapsavtalen (7.4.1) bestemmer at representantskapet behandler og vedtar selskapets regnskap, budsjett og økonomiplan samt saker som etter loven er lagt til representantskapet, og gir instruksjon og retningslinjer for selskapets virksomhet. Disse kravene synes å være oppfylt for dette selskapet, jf. oversikten over møter og saker nedenfor. Selskapsavtalen slår også fast (7.4.2) at representantskapet skal godkjenne låneopptak og -vilkår.

Møter og saker 2004 – 2006

Møte:	Saker:
25. mai 2004	Protokoll 2.9.03 Årsrapport 2003 Regnskap 2003 Budsjett 2004 Orienteringssaker
23. september 2004	Protokoll 25.5.04 Budsjett 2005 med økonomiplan 2005/2008 Godtgjørelse for styrets leder ut over styremøtene Orienteringssaker
24. januar 2005	Økonomiplan 2005/2008 Selskapsavtal, fordelingsnøkkel Orienteringssaker
27. juni 2005	Protokoll 23.09.04 og 24.1.05 Årsrapport 2004 Regnskap 2004 Forslag til budsjett år 2006 med økonomiplan

	år 2006-2009 Budsjettfordeling mellom kommunene Orienteringssaker
7. november 2005	Fellesmøte med styret
8 mai 2006	Protokoll 7.11.05 Årsrapport 2005 med regnskap og revisjonsberetning Budsjettjusteringer 2006 Orienteringssaker
2 november 2006	Protokoll 8 5 06 Økonomiplan 2007 - 2010 Budsjett 2007 - legelønn Orienteringssaker

Protokollene skal, jf. IKS-loven § 9, siste ledd, underskrives av møtelederen og to av representantskapets medlemmer som velges ved møtets begynnelse. Dette er formkrav som fremgår klart av loven, og dersom de ikke blir fulgt vil det være i strid med loven. Protokollene fra representantskapsmøtene i Follo legevakt har ikke oppfylt dette kravet for de årene vi har sett på. Isteden blir protokollene vanligvis vedtatt på det påfølgende representantskapsmøtet. Denne ordningen kan imidlertid ikke erstatte manglende underskifter, jf. lovens krav. Vi kan heller ikke se at protokollen fra representantskapsmøtet den 27. juni 2005 er godkjent på et senere møte.

Det foreligger en protokoll fra et felles styre- og representantskapsmøte den 7. november 2005. Slike fellesmøter er sikkert nyttige, men vi antar de ikke oppfyller kravet til et representantskapsmøte i lovens forstand.

I henhold til IKS-loven § 8, 2. ledd skal representantskapsmøtene innkalles med minst fire ukers varsel. Ingen av de innkallingene vi har fått kopi av er daterte og dette bør påføres for fremtiden. Det bør også framgå av innkallingen om vedlegg følger med.

I henhold til IKS-loven, §8, 4. ledd, skal også "de enkelte deltakere" med samme frist varsles om innkallingen og saklisten. "Deltakere" er i denne lovens forstand eierkommunene, jf. § 3. Slik vi forstår daglig leders svar av 7. september d.å. på vårt spørsmål om dette, sendes årsrapporter, innkallinger etc kun til styrets medlemmer.

3.2 Styret

Styret velges av representantskapet og forvalter sammen med daglig leder, selskapet på vegne av eierne. Denne forvaltningsmyndigheten må utøves innenfor rammen av selskapets formål, event. selskapsavtalen og årsbudsjett vedtatt av representantskapet.

Styret består av syv medlemmer med personlige varamedlemmer (Selskapsavtalen kap. 8 1 1). Seks av medlemmene velges av representantskapet og ett medlem velges av og blant de ansatte.

Styresammensetning pr. 1. juli 2007:

Medlem	Vara:
Helge Bunæs(leder)	Anne-Marit Holene
Torgeir Landvik	Einar Holstad
Arve Heibjørnød	?

Berith Trobe Dahlgren	Ola Heir
Kirsti Birkeland	Selma Stranger
Morten Oppegaard	Mette Adland
Brynjar Reberg (Ansattes rep) x)	Christina Semner x)

x) I følge firmaattest fra Brønnøysundregistrene av 26.7.2007

Vi merker oss at oversikten over styrets medlemmer mottatt den 7.9.2007 fra selskapet stemmer ikke med oversikten i firmaattesten fra Brønnøysundregistrene av 26. juli 2007

I oversikten fra selskapet er styrets medlemmer koblet til kommune. Vi vil presisere at det enkelte kommunestyre ikke kan instruere enkeltmedlemmer av styret, slik det kan overfor sin representant i representantskapet, jf selskapsavtalens kap. 7.4.3. Eierinnflytelsen skal primært skje via representantskapsmøtene.

I henhold til selskapsavtalens (8.1.3) skal ett av styrets medlemmer samt dennes vararepresentant velges av og blant de ansatte. I oversikt over styrets medlemmer og styreprotokollene vi har mottatt, er det uklart hvem som er dette medlemmet og dennes vararepresentant. Vi viser også til Arbeids- og inkluderingsdepartementets Forskrift om ansattes rett til representasjon i styret for interkommunale selskaper av 29.8.2006, som blant annet gir regler om hvordan valget av de ansattes representanter skal foregå.

I henhold til IKS-loven, § 10, 9. ledd, kan et flertall av de ansatte i selskap med flere enn 50 ansatte kreve at inntil en tredel, men minst to, av styrets medlemmer med varamedlemmer velges av og blant de ansatte.

I henhold til IKS-loven § 10 gjelder reglene i aksjeloven § 20-6 om representasjon av begge kjønn i styret også for IKS-selskaper. Loven bestemmer at dersom styret har seks til åtte medlemmer, skal hvert kjønn være representert med minst tre. KS-bedrift skriver på sin hjemmeside på Internett (12.02.2004) følgende: *Det gjelder separate regler om kjønnsrepresentasjon for henholdsvis de styrerepresentantene som er valgt blant de ansatte (ansatterepresentantene), og de andre «ordinære» styremedlemmene. Bakgrunnen for dette skillet er behovet for å sikre at kjønnsrepresentasjonen blant de to gruppene styremedlemmer er helt uavhengig av hverandre.* De interkommunale selskapene hadde en overgangsordning på dette området fram til 1. januar 2006. Etter dette kan vi ikke se at styret oppfyller for selskapet pr. 1. juli 2007 oppfyller kravene til kjønnsrepresentasjon.

I henhold til IKS-loven § 13 heter: *"Forvaltningen av selskapet ( ) under styret, som har ansvar for en tilfredsstillende organisasjon av selskapets virksomhet. Styret skal påse at virksomheten drives i samsvar med selskapets formål, selskapsavtalen, selskapets årsbudsjett og andre vedtak og retningslinjer fastsatt av representantskapet, og skal sørge for at bokføringen og formuesforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll. Styret skal føre tilsyn med daglig leder's ledelse av virksomheten."*

Selskapsavtalen inneholder, med unntak av kap 10.1, se nedenfor, ingen nærmere bestemmelser om styrets oppgaver.

Møter og saker i styret i 2004 – 2006:

Møter:	Saker:
2. mars 2004	Protokoll 29.8.03

	Konstituering av forhandlingsutvalg Turnusleger – retningslinjer Retningslinjer for legevaktlegene Orienteringssaker: selskapsavtalen, budsjett 2004, foreløpige regnskapstall 2003,
4. mai 2004	Protokoll 2.3.04 Årsrapport Regnskap 2003 Sommeravvikling, lønn Orienteringssaker: Turnuskandidat/erfaring, samarbeid med Aker sykehus, regnskap pr. 1. kvartal
7. september 2004	Protokoll 4.5.04 Budsjettforslag 2005 med økonomiplan 2005/2008 Ansettelse av ass. Avd. sykepleier, Forslag lege 3 ordning Orienteringssaker: regnskap t.o.m. juli, retningslinjer for legevaktlegene
1. mars 2005	Protokoll 07.09.04 Lege 3 ordningen Retningslinjer for legevaktlegene Orienteringssaker: selskapsavtalen, radiosambandet på Enebakkneset, oppslag i Amta, kriseberedskap i Enebakk, brukerundersøkelsen, oppsigelse fra daglig leder
3. mai 2005	Protokoll 1.3.05 Ansettelse av ny daglig leder Regnskap 2004 Orienteringssaker: brukerundersøkelsen,
21. juni 2005	Protokoll 03.05.05 Regnskap 2004 Årsrapport 2004 Forslag til budsjett år 2006 med økonomiplan 2006/2009 Konstituering av daglig leder Budsjettfordeling mellom kommunene
18. oktober 2005	Protokoll 21.06.05 Revidert budsjett for 2005 Forslag til budsjett 2006 Orienteringssaker: Rapport planer Ski sykehus, dagens tilbud Ski sykehus, status datautstyr og eksp. Luke, nytt sambandsnett, legevaktkonf. Tromsø

14. mars 2006	Protokoll felles styre- og rep. Møte 07 11.05 Funksjonsbeskrivelse for daglig leder, avd. sykepleier og medisinsk leder Årsrapport og regnskap 2005 Farnasøytisk tilsyn Sommeravviklingen Orienteringssaker: Rapport fra Helsetilsynet legevaktj. i Ski kommune, budsjettjustering, ansettelse av avdelingssykepleier, arealbehov nytt nødnett, ulykke/yrkesskadeforsikring, prosjekt Felles akuttmottak
16. juni 2006	Protokoll 14.03.06 Funksjonsbeskrivelse daglig leder og med. faglig rådgiver Økonomiplan 2007 – 2010 Endring av ansattes representant Møtegodtgjøring for ansattes representant Orienteringssaker: Arealbehov og samarbeid med Akershus univ. Sykehus Ansettelse av avdelingssykepleier Innkjøp av voldsalarm Tilknytning til turnusprogrammet Notus Lønn - nattevakter
22. september 2006	Protokoll 16.06.06 Status digitalt nødnett Status FAM Orienteringer: regnskap 2006, sommeravviklingen
7. november 2006	Protokoll 22.09.06 Detaljbudsjettet 2007 Utvidelse av lege 3 i helgene Budsjett 2007 - legelønn Orienteringssaker: Status FAM, journalføring av sykepleieråd

IKS-loven, § 12, krever at protokollen fra møtene skal underskrives av samtlige tilstedeværende styremedlemmer. Vi kan ikke se at denne regelen følges i dette selskapet. Isteden blir protokollen som regel vedtatt på det neste styremøtet. Denne ordningen oppfyller ikke lovens klare formkrav.

Vi kan ikke se at protokollen fra styremøtet den 18. oktober 2005 er godkjent.

Styremøtene synes å ha mange orienteringssaker og i flere fatter styret vedtak, uten at det er innstilt om dette i sakspapirene til møtene. Etter vår oppfatning kan dette være et brudd på god møteskikk. Av hensyn til deltakernes (eiernes) og styremedlemmenes informasjon og forberedelse, bør det bare unntaksvis gjøres vedtak som endrer status i slike saker. I orienteringssaker der styret bestemmer seg for å ta saker opp til vedtak, bør dette framgå av protokollen.

Ut fra gjennomgangen av protokollene synes det som styret fortløpende har behandlet og/eller blitt orientert om sentrale sider ved forvaltningen av selskapet. Vi vil anbefale at styret med jevne mellomom gjennomgår sin rolle og hvilke type saker det ønsker å få til behandling, jf. IKS-loven § 13.

Styreleder i henhold til IKS-loven § 11 sørge for at styret møter så ofte som det trengs. Møtefrekvensen er 4 pr. år.

Selskapsavtalen bestemmer (kap 10.1) at styret representerer selskapet utad og tegner dets firma. Retten til å tegne firmaet kan delegeres til daglig leder sammen med ett styremedlem. I følge firmaattesten fra Brønnøysundregistrene har daglig leder og styrets leder signaturretten i fellesskap. Prokura har daglig leder alene og Sonja Elisabet Magnerud.

3.3 Daglig leder

Selskapsavtalen Kap 9 gir bestemmelser om daglig leder:

9.1

Selskapet skal ha en daglig leder. Daglig leder skal forstå den daglige ledelsen av selskapet og skal herunder påse at de arbeidsoppgavene utføres i samsvar med gjeldende bestemmelser og i henhold til de vedtak samt de retningslinjer og pålegg som fattes av styret og representantskapet.

9.2

Den daglige ledelsen omfatter ikke saker som etter selskapets forhold er av uvanlig art eller er av stor betydning. Slike saker kan den daglige leder bare avgjøre når styret i den enkelte sak har gitt daglig leder myndighet til det, eller når styrets beslutning ikke kan forventes uten vesentlig ulempe for selskapets virksomhet. Styret skal i så fall snar est mulig underrettes om saken.

9.3

Daglig leder har instruksjonsmyndighet ovenfor øvrige ansatte i selskapet.

Styret vedtok i møte 16. juni 2006, jf. sak 8/2006, en funksjonsbeskrivelse for daglig leder.

3.3 Selskapets økonomiske utvikling:

Hovedtall:	2004	2005	2006
Resultat:			
Brukerbetalingar	2 690 200	2 776 287	1 997 719
Andre salgs- og leieinntekter		0	941 296
Overføringer	11 953 464	12 126 487	12 769 882
Driftsinntekter	14 643 664	14 902 774	15 708 897
Driftskostnader	-14 709 690	-14 939 636	-16 063 306
Driftsresultat	-66 025	-33 862	-354 408
Netto finanskostnad	-26 577	-5 586	-2 398
Motpost avskrivningar	-39 448	-39 448	-39 448
Netto resultat	0	0	-312 561
Balanse:			
Anleggsmidler	129 092	5 831 378	7 043 101
Omløpsmidler	2 657 764	2 107 862	1 868 436
Sum eiendeler	2 786 856	7 939 241	8 911 538
Egenkapital			
Langsiktig gjeld	0	5 965 308	7 203 456
Kortsiktig gjeld	2 302 820	2 056 112	2 129 248
Sum Gjeld	2 302 820	8 021 420	9 332 704
Sum gjeld og egenkapital	2 786 856	7 939 241	8 911 538

Tabellen viser regnskaps- og balanseutviklingen fra 2004 – 2006 for selskapet.

Vi merker oss at den sterke økningen i langsiktig gjeld fra 2004 til 2006 ikke er forklart i årsrapportene. Dette antar vi ville vært viktig informasjon for eierne og kommunenes innbyggere.

Follo distriktsrevisjon er revisor for selskapet. Revisjonen har for 2005 og 2006 avlagt en ren revisjonsberetning for selskapet. Revisjonsberetningen for 2004 inneholdt en presisering om at så lenge fordelingsnøkkelen mellom deltakerkommunene ikke var avklart, burde regnskapet vært avsluttet med et regnskapsmessig merforbruk på kr 398 443. I et brev fra revisjonen av 6. mars 2006 pekes det på det samme forhold for årsregnskapet for 2005. Begge årene vedtok representantskapet i selskapet, jf. sak 6/2005 og sak 2/2006, å dekke underskuddet med tilleggsregninger til eierkommunene. I regnskapet for 2006 har selskapet fulgt opp revisjonens merknad og det regnskapsmessige merforbruket på kr 312 561,69.

Merforbruk 2004, 2005 og 2006:

2004	2005	2006
Kr 398 443,09	Kr 861 114,95	kr 312 561,69

Merforbruket sank fra 2005 til 2006, men resultatet for det siste året viser at det fortsatt er et potensiale for forbedring av budsjettkontrollen.

Representantskapet vedtok (27.6.2005) at underskuddet skulle dekkes ved tilleggsregning til eierkommunene. Fordelingen av driftskostnadene i selskapet gjøres i forhold til kommunenes innbyggertall.

Foruten konsultasjoner har legevakten inntekter fra prøvetaking og dette arbeidet ga kr 237 750,- i inntekt i 2006.

I revisjonsberetningen for 2006 skriver revisjonen blant annet:

"Vi mener at

- *årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir uttrykk for selskapets økonomiske stilling 31. desember 2006 og for resultatet i regnskapsåret i overensstemmelse med god kommunal regnskapsskikk i Norge*
- *ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god kommunal regnskapsskikk i Norge*
- *opplysninger i årsberetningen om årsregnskapet og forslaget til dekning av regnskapsmessig underskudd er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter."*

I e-post av 7. september d.å. opplyser daglig leder at styremedlemmene godtgjøres med kr 847,- pr. møte, unntatt er ansatte i kommuneadministrasjonen. Styreleder får kr 1210,- pr. møte.

Daglig leders årslønn er kr 443 000,-.

IKS-loven § 18 Årsbudsjettet bestemmer *"Dersom selskapets budsjett forutsetter tilskudd fra deltakerne, er ikke budsjettet endelig før kommune- eller fylkeskommunedeltakernes budsjetter er behandlet etter kommunelovens § 45 nr. 4, for så vidt angår tilskuddet."* Vi kan ikke se at denne forutsetningen blir lagt til grunn i representantskapets behandling av budsjettene.

Daglig leder opplyser at informasjon om virksomhetens økonomi og andre forhold blir rapportert månedlig til styreleder og økonomikonsulenten i Ski kommune. Vi antar rapporteringen spesielt til Ski kommune skyldes at kommunen fører regnskapet for selskapet.

4. Konklusjoner og anbefalinger

1. Er virksomheten avgrenset til de rammene som vedtektene/selskapsavtalen etc gir?

Foruten konsultasjoner har legevakten inntekter fra prøvetaking og dette arbeidet ga kr 237 750,- i inntekt i 2006. Denne virksomheten synes å komme i tillegg til den ordinære virksomheten slik dette er definert i formålsparagrafen. (i ba om daglig leders uttalelse om dette var riktig oppfattet)

Våre anbefalinger:

For å fange opp arbeidet med prøvetaking, bør formålsparagrafen vurderes endret,

2. Utøver representantskapet sin myndighet i tråd med gjeldende virksomhetslov og selskapsavtalen?

Representantskapet behandler regnskap, budsjett og økonomiplan for selskapet i tråd med selskapsavtalen.

Våre anbefalinger:

- a. Representantskapet bør innen årets utgang, og etter vedtak i eierkommunene, vedta bindende økonomiske rammer for selskapets drift og investering for kommende kalenderår, jf. Forskrift om årsbudsjett osv. for interkommunale selskaper, § 2.
- b. Rutinene for godkjenning av protokollene bør gjennomgås, jf. IKS-loven, § 9, siste ledd.
- c. Innkallinger med sakspapirer og protokoller bør bli sendt til eierkommunene, jf. IKS-loven § 8, 2. ledd.
- d. Innkallinger bør dates, jf. kravet om innkalling med minst fire ukers varsel.

3. Utøver styret sin myndighet i tråd med gjeldende virksomhetslov og selskapsavtale?

Ut fra gjennomgangen av protokollene synes det som styret fortløpende har behandlet og/eller blitt orientert om sentrale sider ved forvaltningen av selskapet.

Våre anbefalinger:

- a. Sammensetningen av styret oppfyller ikke lovens krav om kjønnsrepresentasjon, IKT-loven §10, jf. aksjeloven § 20-6. Representantskapet bør sørge for at dette blir rettet opp.
- b. I protokollene bør det klargjøres hvem som er de ansattes medlem og vararepresentant i styret og hvem som eventuelt møter som observatør(er).
- c. Styret har et ansvar for å sikre at valget av de ansattes representanter følger Forskrift om ansattes rett til representasjon i styret.
- d. Rutinene for godkjenning av protokollene bør gjennomgås, jf. IKS-loven § 12, siste ledd.
- e. Selskapsavtalen omtaler ikke styrets oppgaver i særlig utstrekning, men IKS-lovens § 13 definerer dets myndighet. Styret bør med jevne mellomrom evaluere sitt arbeid og gjennomgå sin egen rolle og ansvar.

4. Hvordan blir informasjon om virksomhetens økonomi og andre aktiviteter rapportert til eierne?

Informasjon i dag hovedsakelig til styrets leder, styret og representantskapet.

Anbefaling:

a. I tråd med IKS-loven bør deltakerne, dvs. kommunene, få tilsendt kopi av innkallinger, protokoller, årsrapporter og årsregnskap etc. direkte

b. I tråd med eierkommunenes vedtak om selskapskontroll ber vi om at selskapene fortløpende sender følgende dokumenter til FIKS, jf. kommunelovens § 80.: kopi av innkallinger med sakspapirer og vedtatte protokoller fra representantskapsmøtene og styremøtene, årsrapporter og årsregnskap med revisor årsberetning og kopi av andre skriftlige merknader fra revisor.

5. Økonomiske analyser av virksomheten

Vi merker oss at revisor de to siste årene har levert beretninger uten noen merknader, men at årsregnskapet over flere år har vist underskudd.

Vår anbefaling:

a. Regnskapet har i de tre siste årene vist et underskudd som understreker behovet for at det legges enda større vekt på budsjettkontroll. Eierne kan eventuelt reise dette kravet på representantskapsmøtet.

5. Uttalelse til rapporten

5.1 Fra daglig leder

Kopi av brev fra daglig leder datert 14. november 2007

Jan T. Løkken
FIKS
Postboks 195,
1431 ÅS

Ski, 14. november 2007

Høringsuttalelse til deres rapport om eierskapskontroll

Det ble i representantskapsmøtet for Follo legevakt IKS den 9. nov 2007, drøftet rapporten om eierskapskontroll – Follo legevakt IKS.

Da vi er i en prosess med avvikling av Follo legevakt som IKS og på vei til en virksomhetsoverdragelse til Aker universitetssykehus, avdeling Ski, i løpet av første halvår 2008, så ikke representantskapet det nødvendig å bruke tid og ressurser på å svare på denne høringsrapporten.

Med hilsen
Mette Akre-Hansen
Daglig leder

5.2 FIKS kommentar til uttalelsen

Vi viser til at vår kontroll har omfattet årene 2004 til 2006. Selskapskontrollen er vedtatt i kommunestyrene som eiere av selskapene. Vi har vansker med å se at en kontroll av innholdet i vår beskrivelse kan være særlig arbeidskrevende, aller minst for den som kjenner selskapet godt.

Vår rapport om Follo legevakt IKS må etter dette legges fram uten eventuelle korrigering av innholdet fra selskapets side.

Vedlegg: Selskapsavtalen er tatt inn bakerst i rapporten.

D. Kontroll av Nordre Follo Renseanlegg IKS

- 2 Formål og rammebetingelser
  - 2.1 Formål og deltakere
  - 2.2 Lover og rammebetingelser for Nordre Follo Renseanlegg IKS
- 3 Selskapets organisasjon og daglig ledelse
  - 3.1 Representantskapet
  - 3.2 Styret
  - 3.3 Daglig leder
  - 3.4 Selskapets økonomiske utvikling
- 4 Nordre Follo Renseanlegg IKS - konklusjoner og anbefalinger
- 5 Uttalelse til rapporten
  - 5.1 Fra daglig leder
  - 5.2 FIKS sine kommentar til uttalelsen

Vedlegg: Selskapsavtalen

D. Kontroll av Nordre Follo Renseanlegg IKS

Eierskapskontrollen er foretatt for eierkommunene Oppegård, Ski og Ås.

2. Formål og rammebetingelser**2.1 Formål og deltakere**

Nordre Follo Renseanlegg ble et stiftet som et IKS 17. desember 2003.

I henhold til selskapsavtalen (kap.3) er selskapets formål "å eie, utbygge, drive og vedlikeholde et felles avløpssystem med renseanlegg på strekningen Haugbro – Fåleslora – Sjødalstr and for de tre kommunene "

I selskapsavtalens kap. 4 (Selskapets oppgaver) heter det at
Som ledd i oppfyllelsen av formålet, jfr Pkt. 3, skal selskapet:

- Rense avløpsvann i henhold til utslippstillatelse fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus
- Behandle og omsette avløpsslam i henhold til Forskrift om gjødselvarer m.v av organisk opphav F-1029 (Ikrafttreden 20.07.2003)

Følgene kommuner er medlemmer av renseanlegget: Oppegård (33%), Ski (58%) og Ås (9%).

Regnskapet for 2006 viste driftskostnader på ca 24,6 mill. kr og dette ga et overskudd på ca kr 490 000,-. Årlige netto driftskostnader fordeles på deltakerkommunene i forhold til levert vannmengde fra kommunene (ihht Selskapsavtalen punkt 6.3).

2.2 Lover og rammebetingelser for Nordre Follo Renseanlegg IKS**Kommuneloven og kontrollutvalgsforskriften**

I kommunelovens § 80 pålegges kommunene og fylkeskommunene å gjennomføre selskapskontroll av selskaper som er *heleid* av kommuner. Dette vil gjelde interkommunale

selskaper og aksjeselskaper Lovens bestemmelser er nærmere utdypet i kontrollutvalgs forskrift kapittel 6 Etter kommunelovens § 80, siste ledd skal kontrollutvalget og kommunens revisor varsles, og ha rett til å være tilstede på selskapets generalforsamling.

Lov om interkommunale selskaper

Representantskapet er selskapets høyeste myndighet, jf. lovens § 7, og behandler selskapets regnskap, budsjett og økonomiplan og andre saker som etter loven eller selskapsavtalen skal behandles i representantskapet. Styret skal i henhold til § 13 i loven påse at virksomheten drives i samsvar med selskapets formål, selskapsavtalen, selskapets årsbudsjett og andre vedtak og retningslinjer fastsatt av representantskapet og sørge for betryggende kontroll av bokføringen og formuesforvaltningen.

Regnskaps-, skatte- og avgiftsregler (lover om årsregnskap, skatt og merverdiavgift)

Vi går i denne undersøkelsen ikke inn på disse forholdene. Selskapets regnskaper er revidert av egen eksterne revisor.

Forurensningsloven

(LOV-1981-03-13-6) setter viktige rammer for virksomheten. Formålet med loven er "å verne det ytre miljø mot forurensning og å redusere eksisterende forurensning, å redusere mengden av avfall og å fremme en bedre behandling av avfall". Spesielt lovens kapittel 4: "Særlige regler om avløpsanlegg m.v." gir viktige rammer for virksomheten.

Vi har i eierskapskontrollen ikke sett på selskapets oppfølging av denne loven.

Forurensningsforskriften

Forskriftens del 4 om avløp, har som formål å "beskytte miljøet mot uheldige virkninger av utslipp av avløpsvann". Bestemmelsene har innvirkning på bl. a. utslippstillatelsen for renseanlegget.

Vi har i eierskapskontrollen ikke sett på selskapets oppfølging av denne forskriften.

Forskrift om gjødselvarer m.v. organisk opphav F-1029

Formålet med denne forskriften er blant annet "å sikre tilfredsstillende kvalitet på produkter som omfattes av forskriften, forebygge forurensningsmessige, helsemessige og hygieniske ulemper ved tilvirkning, lagring og bruk av gjødselvarer m.v. av organisk opphav...". Dette vil i hovedsak si at behandlingen av slam reguleres av denne forskriften.

Vi har i eierskapskontrollen ikke sett på selskapets oppfølging av denne forskriften.

Utslippstillatelsen

Nordre Follo Renseanlegg har utslippstillatelse gitt av fylkesmannen i Oslo og Akershus.

Denne har vært uforandret i 10 år, men skal revideres i løpet av 2007/2008, jf. telefonsamtale med Simon Haraldsen hos fylkesmannen i Oslo og Akershus, 15.10.07. I eierskapskontrollen har vi ikke sett på oppfølgingen av utslippstillatelsen.

Lov om offentlige anskaffelser

I henhold til loven er rettssubjekter som er kontrollert av offentlige organer og som tjener allmennheten underlagt denne lov. Nordre Follo Renseanlegg IKS er slikt selskap og omfattes dermed av lover og regler om offentlig anskaffelser. Hovedformålet med lover og regler om offentlige anskaffelser, er å sikre mest mulige effektive anskaffelser for det offentlige.

I denne eierskapskontrollen, er ikke formålet å etterprøve om selskapet har etterlevd denne loven. Dette må i så fall gjennomføres ved en forvaltningsrevisjonskontroll.

Selskapsavtalen

Selskapsavtalen følger som vedlegg nr. 1 til rapporten. I henhold til Kommuneloven § 4, skal det for interkommunale selskaper opprettes selskapsavtaler. Hver kommune som deltar skal selv vedta avtalen.

Etikkreglement

Det er ikke fastsatt etikkreglement for virksomheten.

3. Selskapets organisasjon og daglig ledelse

3.1 Representantskapet

I henhold til selskapsavtalen (7.1.1) er representantskapet selskapets øverste organ. Ordføreren i den enkelte deltakerkommune er kommunens representant i representantskapet. Det er også valgt ett personlig varamedlem fra hver kommune. I henhold til IKS-loven § 9, 6. ledd, har styrets medlemmer og daglig leder rett til å være til stede i representantskapets møter og uttale seg. Styreleder og daglig leder har plikt til å være til stede.

Representantskapets sammensetning pr. 1. juli 2007:

Kommune:	Medlem	Vara:
Ås	Johan Alnes	Arne Hillestad
Ski	Amund Kjærnli	Anne May Haugland
Oppegård	Sylvi Graham	Gunnar Melgaard

Selskapsavtalen (7.4.1) bestemmer at representantskapet behandler og vedtar selskapets regnskap, budsjett og økonomiplan, samt saker som etter loven er lagt til representantskapet, og gir instruksjon og retningslinjer for selskapets virksomhet. Disse kravene synes å være oppfylt for dette selskapet, jf oversikten over møter og saker nedenfor. Selskapsavtalen slår også fast (7.4.2) at representantskapet skal godkjenne låneopptak og lånevilkår.

Møter og saker 2004 - 2006

Møte:	Saker:
23. januar 2004	Endring av selskapsavtalen Nytt valg av representanter og vara til styret Valg av revisor
20. februar 2004	Budsjett 2004
11. juni 2004	Årsberetning 2003 Regnskap for 2003 m/kommentarer Langtidsbudsjett 2005-2008 Satser for godtgjøring av styret
17. juni 2005	Årsberetning 2004 Regnskap 2004 m/kommentarer Økonomiplan 2006-2009 Satser for møtegodtgjørelse Valg av revisor
19. oktober 2005	Økonomiplan 2006-2009
7. juni 2006	Årsberetning 2005

	Regnskap 2005 m/kommentarer Økonomiplan 2007-2010 Satser for møtegodtgjørelse Valg av revisor
--	--

Vi har gått gjennom protokollene fra representantskapsmøtene fra 2004 – 2006.

Protokollene skal, jf. IKS-loven § 9, siste ledd, underskrives av møtelederen og to av representantskapets medlemmer som velges ved møtets begynnelse. Dette kravet er kun oppfylt i en av protokollene for de årene vi har sett på. De andre protokollene er kun underskrevet av driftssjefen, som i henhold til IKS-loven § 6, 3. ledd, ikke er medlem av representantskapet.

I henhold til IKS-loven § 8, 2. ledd skal representantskapsmøtene innkalles med minst fire ukers varsel. Kun en av de innkallingene vi har fått kopi av er sendt ut 4 uker eller mer før møtet fant sted. Det er generelt litt uorden i saksinnkallingene. I 2004 har vært et møte i januar hvor innkallingen kun er skjedd per telefon/E-post og dette møtet er ikke registrert skikkelig slik at representantskapsmøte nr. 2 i 2004, er blitt hetende 1/04. Denne feilen har blitt hengende slik at alle møtene i 2004 har feil nummer. Det bør også framgå av innkallingen og sakspapirene om vedlegg følger med, noe det ikke gjør her.

I henhold til denne bestemmelsen skal også "de enkelte deltakere" med samme frist varsles om innkallingen og saklisten. "Deltakere" er i denne lovens forstand eierkommunene, jf. § 3.

3.2 Styret

Styret består av seks medlemmer med tilsvarende antall varamedlemmer (Selskapsavtalen kap. 8.1.1). Fem styremedlemmer fra eierkommunene velges av representantskapet og ett medlem velges av og blant de ansatte.

Styresammensetning pr. 1. juli 2007:

Medlem	Vara:
Martin Huse	Aud Flesner
Aud Kristiansen	Lloyd Lilleng
Mary Eriksen	Bjørn Gunnar Ganger
Thomas Sjøvold	Berit Alfsen
Gunnar Kvande-Pettersen	Gunnar Larsen
Niels Thyge Nielsen (ansattes representant)	Sveire Strømsæther (ansattes representant)

I oversikten fra selskapet er styrets medlemmer koblet til kommune. Vi vil presisere at det enkelte kommunestyre ikke kan instruere enkeltmedlemmer av styret, slik det kan overfor sin representant i representantskapet, jf. selskapsavtalens kap. 7.4.3. Eierinnflytelsen skal primært skje via representantskapsmøtene.

I henhold til IKS-loven § 10 gjelder reglene i aksjeloven § 20-6 om representasjon av begge kjønn i styret også for IKS-selskaper. Loven bestemmer at dersom styret har fire til fem medlemmer, skal hvert kjønn være representert med minst to. Ved anvendelsen av første ledd beregnes derfor kjønnsrepresentasjonen bare ut fra antallet «ordinære» styremedlemmer, eksklusive ansatte-representantene. Styret for selskapet oppfyller dette vilkåret pr. 1. juli 2007.

I henhold til IKS-loven § 13 hører "Forvaltningen av selskapet ( ) under styret, som har ansvar for en tilfredsstillende organisasjon av selskapets virksomhet. Styret skal påse at virksomheten drives i samsvar med selskapets formål, selskapsavtalen, selskapets årsbudsjett og andre vedtak og retningslinjer fastsatt av representantskapet, og skal sørge for at bokføringen og formuesforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll. Styret skal føre tilsyn med daglig leders ledelse av virksomheten "

Det foreligger ingen nærmere bestemmelser om styrets oppgaver utover det som er beskrevet i selskapsavtalen

Møter og saker i styret i 2004 – 2006:

Møter:	Saker:
4. mai 2004	Godkjenning av møtereferat 5/03 Regnskap 2003 m /kommentarer Årsberetning 2003 Årsrapport 2003 fra driftsassistansen Forslag til langtidsbudsjett 2005-2008 Budsjettkontroll 01.04.2004 Biologisk luktfilter UTB
26. august 2004	Godkjenning av møtereferat 4. mai 2004 Forslag til økonomiplan 2005-2008 Valg av representanter til forhandlingsutvalg Forslag til budsjett 2005 Budsjettkontroll 01.08.2004
4. november 2004	Godkjenning av møtereferat 26. august 2004 Godkjenning av protokoller Budsjettjustering Assistanse til Søndre Follo RA Økonomisk oversikt pr. 01.10.2004
3. desember 2004	Godkjenning av referat fra styremøte 3/04 Fundamentering administrasjonsbygg Budsjettkontroll 01.11.2004
26. mai 2005	Godkjenning av møtereferat 5/04 Regnskap 2004 m /kommentarer Årsberetning 2004 Årsrapport 2004 fra driftsassistansen Forslag til langtidsbudsjett 2006-2009 Budsjettkontroll 01.04.2005 Fastsettelse av lønn til driftssjef
9 juni 2005	Godkjenning av møtereferat 1/05 Forslag til økonomiplan 2006-2009 Budsjettkontroll 01.05.2005 Fastsettelse av lønn til driftssjef
29. september 2005	Godkjenning av møtereferat 2/05 Forslag til budsjett 2006 Budsjettkontroll 01.09.2005
10. november 2005	Godkjenning av møtereferat 3/05 Forslag til budsjett 2006 Budsjettkontroll 01.10.2005

11. mai 2006	Godkjenning av møtereferat 4/06 Regnskap 2005 m /kommentarer Årsberetning 2005 Årsrapport 2005 fra driftsassistansen Forslag til langtidsbudsjett 2007-2010 Budsjettkontroll 01.04.2006 Delegering av myndighet til forhandlingsutvalg Delegering av myndighet til å tegne firma
28 september 2006	Godkjenning av møtereferat 1/06 Forslag til budsjett 2007 Budsjettkontroll 01.09.06 Budsjettjustering Innkjøpsreglement Nordre Follo RA Investeringsmidler Nordre Follo RA

Ut fra gjennomgangen av protokollene synes det som styret fortløpende har behandlet og/eller blitt orientert om sentrale sider ved forvaltningen av selskapet. Vi vil anbefale at styret med jevne mellomrom gjennomgår sin rolle og hvilke type saker det ønsker å få til behandling, jf. IKS-loven § 13.

I henhold til IKS-loven § 11 skal styreleder sørge for at styret møter så ofte som det trengs. Møtefrekvensen i selskapet er 2 - 4 møter pr. år.

IKS-lovens § 12, krever at protokollen fra møtene skal underskrives av samtlige tilstedeværende styremedlemmer. Vi kan ikke se at denne regelen følges i dette selskapet. I stedet blir protokollen som regel vedtatt på det neste styremøtet. Denne ordningen oppfyller ikke lovens klare formkrav.

Selskapsavtalen bestemmer (kap 10.1) at styret representerer selskapet utad og tegner dets firma. Retten til å tegne firma kan delegeres til daglig leder sammen med ett styremedlem. I vedtak i styresak 06-8, ble retten til å tegne firma delegert til daglig leder, sammen med et styremedlem, primært styrets leder eller nestleder. I følge firmaattesten fra Brønnøysundregistrene har styret i fellesskap signaturrett.

3.3 Daglig leder

Selskapsavtalen Kap 9 gir bestemmelser om daglig leder:

- 9.1 *Selskapet skal ha en daglig leder. Daglig leder skal forestå den daglige ledelsen av selskapet og skal følge de retningslinjer og pålegg som styret gir.*
- 9.2 *Dan daglige ledelsen omfatter ikke saker som etter selskapets forhold er av uvanlig art eller er av stor betydning. Slike saker kan den daglige leder bare avgjøre når styret i den enkelte sak har gitt daglig leder myndighet til det, eller når styrets beslutning ikke kan avvertes uten vesentlig ulempe for selskapets virksomhet. Styret skal i så fall snarest mulig underrettes om saken.*

9.3 *Daglig leder har instruksjonsmyndighet ovenfor øvrige ansatte i selskapet.*

Det er ikke vedtatt stillingsbeskrivelse for daglig leder.

3.4 Selskapets økonomiske utvikling:

Vi har valgt å avgrense den økonomiske analysen til å se på om det foreligger betydelig mer-/mindreforbruk i perioden og om det foreligger merknader til årsregnskapet fra revisor.

Hovedtall:	2004	2005	2006
Resultat:			
Salgsinntekter	1 499 918	1 440 060	1 341 720
Refusjoner	53 960	311 529	56 799
Overføringer fra eierkommunene	23 557 617	22 045 200	22 491 392
Sum driftsinntekter	25 111 495	23 796 789	23 889 911
Driftskostnader	24 620 803	23 538 109	23 729 816
Driftsresultat	490 692	258 680	160 095
Netto finansinntekter	64 248	72 063	88 530
Netto finansutgifter	3 557 362	3 346 091	3 185 785
Motpost avskrivninger	3 002 422	3 015 348	2 937 160
Netto resultat	0	0	0
Balanse:			
Anleggsmidler	41 111 551	40 350 475	37 902 889
Omløpsmidler	3 892 344	3 343 958	2 718 799
Sum eiendeler	45 003 895	43 694 433	40 621 688
Egenkapital	22 861 767	22 585 023	23 042 312
Langsiktig gjeld	19 875 519	18 467 673	15 339 331
Kortsiktig gjeld	2 326 609	2 641 737	2 240 045
Sum Gjeld	22 202 128	21 109 410	17 579 376
Sum gjeld og egenkapital	45 003 895	43 694 433	40 621 688

Tabellen viser regnskaps- og balanseutviklingen fra 2004 – 2006 for selskapet. Oversikten viser et positivt driftsresultat for alle årene i perioden. Netto driftsresultat er null.

Follo distriktsrevisjon er revisor for selskapet. Revisjonsberetningen for 2004 hadde ett forbehold, det var to presiseringer i 2005, mens det i 2006 ble avlagt ren revisjonsberetning.

I revisjonsberetningen for 2006 skriver revisjonen blant annet:

"Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et uttrykk for selskapets økonomiske stilling 31. desember 2006 og for resultatet i regnskapsåret i overensstemmelse med god kommunal regnskapsskikk i Norge.*

- *ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god kommunal regnskapskikk i Norge*
- *opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forslaget til dekning av regnskapsmessig underskudd er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter "*

Daglig leder opplyser at styremedlemmene godtgjøres med kr 800,- pr. møte. Styreleder får kr 1200,- pr. møte.

Daglig leders årslønn er (fra 01.07.06) kr 450 000,-.

IKS-loven § 18 Årsbudsjettet bestemmer at "Dersom selskapets budsjett forutsetter tilskudd fra deltakerne, er ikke budsjettet endelig før kommune- eller fylkeskommunedeltakernes budsjetter er behandlet etter kommunelovens § 45 nr. 4, for så vidt angår tilskuddet."

Vi kan ikke se at denne forutsetningen blir lagt til grunn i representantskapets behandling av budsjettene, ei heller for administrasjonens drift.

4. Nordre Follo Renseanlegg IKS - konklusjoner og anbefalinger

1. Er virksomheten avgrenset til de rammene som vedtektene/ selskapsavtalen etc gir?

Vi har ikke funnet noe som kan tyde på avvik. Daglig leder bekrefter dette i sitt svar på vårt spørsmål om virksomheten er avgrenset til de rammene som selskapsavtalen gir.

2. Utøver representantskapet sin myndighet i tråd med gjeldende virksomhetslov og selskapsavtalen?

Representantskapet behandler regnskap, budsjett og økonomiplan for selskapet i tråd med selskapsavtalen.

Våre anbefalinger:

- Representantskapet bør innen årets utgang, og etter vedtak i eierkommunene, vedta bindende økonomiske rammer for selskapets drift og investering for kommende kalenderår, jf. Forskrift om årsbudsjett osv. for interkommunale selskaper, § 2.
- Rutinene for godkjenning av protokollene bør gjennomgås, jf. IKS-loven, § 9, siste ledd.
- Kravet om innkalling med minst fire ukers varsel til representantskapsmøter, bør overholdes.

3. Utøver styret sin myndighet i tråd med gjeldende virksomhetslov og selskapsavtale?

Ut fra gjennomgangen av protokollene synes det som styret fortløpende har behandlet og/eller blitt orientert om sentrale sider ved forvaltningen av selskapet.

Våre anbefalinger:

- Rutinene for godkjenning av protokollene bør gjennomgås, IKS-loven § 12, siste ledd.

b. Selskapsavtalen omtaler ikke styrets oppgaver i særlig utstrekning, men IKS-lovens § 13 definerer dets myndighet. Styret bør med jevne mellomrom evaluere sitt arbeid og gjennomgå sin egen rolle og ansvar.

4. Hvordan blir informasjon om virksomhetens økonomi og andre aktiviteter rapportert til eierne?

For representantskapsmøter blir innkallinger med sakspapirer og protokoller sendt til representantskapet med vararepresentanter, styrets leder, eierkommunene v/formannskapet og teknisk etat, samt til revisjonen. For styremøter blir sakspapirer og protokoller sendt til styret, vararepresentanter, leder for representantskapet, eierkommunene v/formannskapet og teknisk etat, samt revisjonen og kommunekassereren i Ås.

Anbefaling:

Vi har ingen merknader.

5. Fortløpende informasjon til Kontrollutvalgene v/FIKS

Vår anbefaling:

a. I tråd med eierkommunenes vedtak om selskapskontroll ber vi om at selskapene fortløpende sender følgende dokumenter til FIKS, jf. kommunelovens § 80: kopi av innkallinger med sakspapirer og vedtatte protokoller fra representantskapsmøtene og styremøtene, årsrapporter og årsregnskap med revisor årsberetning og kopi av andre skriftlige merknader fra revisor.

6. Økonomiske analyser av virksomheten.

Vi merker oss at revisjonsberetningen for 2004 hadde ett forbehold, det var to presiseringer i 2005, mens det i 2006 ble avlagt ren revisjonsberetning. Regnskapet har i de tre siste årene vist et positivt driftsresultat.

Vår anbefaling:

Vi har ingen merknader.

5.Uttalelse til rapporten

5.1 Fra daglig leder (kopi av brev:)

FIKS
Boks 195
1430 ÅS

Jnr. S50/07

BB/

7.11.07

Høringsuttalelse til rapport om eierskapskontroll – Nordre Follo Renseanlegg IKS.

Vi viser til brev datert 1. november 2007 angående høringsuttalelse til rapport om eierskapskontroll av selskapet

I brev blir daglig leder bedt om å avgi høringsuttalelse til rapporten.

Daglig leder har ingen kommentar til metoden som er benyttet ved utarbeidelse av rapporten.

I forhold til de fakta om selskapet som fremkommer i rapporten, viser vi til punktet om prokura. Prokura er i tillegg til daglig leder også delegeret til regnskapssjef i Ås kommune.

Med hensyn til regnskaps- og balanseoppstillinger henviser vi til regnskapssjef i Ås kommune og Follo Distriktsrevisjon, som har revidert regnskapene.

Så vidt vi har oppfattet er tallene som er oppgitt de korrekte tall.

Med hensyn til de anmerkninger som er fremkommet, vil dette bli rettet opp.

Spesielt gjelder dette formelle krav med hensyn til innkallinger og føring av protokoller.

For øvrig er det nyttig med en gjennomgang av selskapet for å avdekke og rette opp uregelmessigheter som har oppstått.

Med hilsen

Bjørn Buller
Driftssjef

5.2 FIKS sine kommentarer til uttalelsen

Vi har i E-post av 21.11.07 (Jnr. S51/07) til regnskapssjefen i Ås kommune, Kirsten Ranheim Berg, bedt om en bekreftelse på at oppstillingen av økonomien i tabellen i kap. 3.4 er riktig. Hun har i E-post av 05.12.07 (Jnr. S54/07) bekreftet at oppstillingen er korrekt.

Vedlegg: Selskapsavtalen ligger bakerst i rapporten.

B. Kontroll av Søndre Follo Renseanlegg IKS

Eierskapskontrollen er foretatt for eierkommunene Vestby og Ås.

2 Formål og rammebetingelser

2.1 Formål og deltakere

Fra 17. desember 2003 ble Søndre Follo Renseanlegg et IKS foretak med egen selskapsavtale.

I henhold til selskapsavtalen (kap. 3) er selskapets formål "å eie, utbygge, drive og vedlikeholde et felles avløpssystem med renseanlegg på strekningen Tvetter pumpestasjon til Emmerstad bukt".

I kap. 4. heter det at selskapet, som et ledd i oppfyllelsen av formålet skal:

- Rense avløpsvann i henhold til utslippstillatelsen fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus
- Behandle og omsette avløpsslam i henhold til "Forskrift om gjødselvarer m.v. av organisk opphav F-1029

Søndre Follo Renseanlegg IKS eies av Vestby kommune (38 %) og Ås kommune (62 %). Anlegget ligger i Vestby kommune, som også er selskapets vertskommune.

Årlige netto driftskostnader fordeles på deltaker kommunene i forhold til innmålt (levert) vann fra kommunene.

2.2 Lover og rammebetingelser for selskapet

Kommuneloven og kontrollutvalgsforskriften

I kommunelovens § 80 pålegges kommunene og fylkeskommunene å gjennomføre selskapskontroll av selskaper som er *heleid* av kommuner. Dette vil gjelde interkommunale selskaper og aksjeselskaper. Lovens bestemmelser er nærmere utdypet i kontrollutvalgs forskrift kapittel 6. Etter kommunelovens § 80, siste ledd skal kontrollutvalget og kommunens revisor varsles, og ha rett til å være tilstede på selskapets generalforsamling

Lov om interkommunale selskaper

Representantskapet er selskapets høyeste myndighet, jf. lovens § 7, og behandler selskapets regnskap, budsjett og økonomiplan og andre saker som etter loven eller selskapsavtalen skal behandles i representantskapet. Styret skal i henhold til § 13 i loven påse at virksomheten drives i samsvar med selskapets formål, selskapsavtalen, selskapets årsbudsjett og andre vedtak og retningslinjer fastsatt av representantskapet og sørge for betryggende kontroll av bokføringen og formuesforvaltningen.

Regnskaps-, skatte- og avgiftsregler (lover om årsregnskap, skatt og merverdiavgift)

Vi går i denne undersøkelsen ikke inn på disse forholdene. Selskapets regnskaper er revidert av egen eksternt revisor.

Forurensningsloven

(LOV-1981-03-13-6) setter viktige rammer for virksomheten. Formålet med loven er "å verne det ytre miljø mot forurensning og å redusere eksisterende forurensning, å redusere

mengden av avfall og å fremme en bedre behandling av avfall". Spesielt lovens kapittel 4: "Særlige regler om avløpsanlegg m.v." gir viktige rammer for virksomheten. Vi har i eierskapskontrollen ikke sett på selskapets oppfølging av denne loven.

Forurensningsforskriften

Forskriftens del 4 om avløp, har som formål å "beskytte miljøet mot uheldige virkninger av utslipp av avløpsvann". Bestemmelsene har innvirkning på bl. a. utslippstillatelsen for renseanlegget.

Vi har i eierskapskontrollen ikke sett på selskapets oppfølging av denne forskriften.

Forskrift om gjødselvarer m.v. organisk opphav F-1029

Formålet med denne forskriften er blant annet "å sikre tilfredsstillende kvalitet på produkter som omfattes av forskriften, forebygge forurensningsmessige, helsemessige og hygieniske ulemper ved tilvirkning, lagring og bruk av gjødselvarer m.v. av organisk opphav...". Dette vil i hovedsak si at behandlingen av slam reguleres av denne forskriften.

Vi har i eierskapskontrollen ikke sett på selskapets oppfølging av denne forskriften.

Utslippstillatelsen

Søndre Follo Renseanlegg har utslippstillatelse gitt av fylkesmannen i Oslo og Akershus.

Denne har vært uforandret i 10 år, men skal revideres i løpet av 2007/2008, jf. telefonsamtale med Simon Haraldsen hos fylkesmannen i Oslo og Akershus, 15.10.07.

Vi har i eierskapskontrollen ikke sett på selskapets oppfølging av denne forskriften.

Lov om offentlige anskaffelser

I henhold til loven er rettssubjekter som er kontrollert av offentlige organer og som tjener allmennheten underlagt denne lov. Søndre Follo Renseanlegg IKS er slikt selskap og omfattes dermed av lover og regler om offentlig anskaffelser. Hovedformålet med lover og regler om offentlige anskaffelser, er å sikre mest mulige effektive anskaffelser for det offentlige.

I denne eierskapskontrollen, er ikke formålet å etterprøve om selskapet har etterlevd denne loven. Dette må i så fall gjennomføres ved en forvaltningsrevisjonskontroll.

Selskapsavtalen

Selskapsavtalen følger som vedlegg nr. 1 til rapporten. Selskapsavtalen er i tråd med kravet fra lov om IKS § 4 godkjent av kommunestyrene i Vestby og Ås.

Etikreglement

Selskapet følger de etiske retningslinjene som er fastsatt for Vestby kommune.

3. Selskapets organisasjon og daglig ledelse

3.1 Representantskapet

I henhold til selskapsavtalen (7.1.1) er representantskapet selskapets øverste organ. Representantskapet består av i alt 5 personer; 3 fra Ås kommune og 2 fra Vestby kommune. Det er også valgt ett personlig varamedlem for hvert medlem.

Representantskapets sammensetning pr. 1. januar 2007:

Kommune:	Medlem	Vara:
Vestby	Tom Anders Ludvigsen	Trygve Thorsen
Vestby	Pål Engeseth	Karin Adolfsen
Ås	Johan Alnes	Anne Odenmarck
Ås	Ellen Syrstad	Ivar Sæveraas
Ås	Dag Guttormsen	Arne Hillestad

Styrets medlemmer og daglig leder kan ikke velges inn som medlem av representantskapet, men de har rett til å være til stede i representantskapets møter og uttale seg. Styreleder og daglig leder har plikt til å være til stede, jf. IKS-loven § 9, 6. ledd.

Selskapsavtalen (7.4.1) bestemmer at representantskapet behandler og vedtar selskapets regnskap, budsjett og økonomiplan samt saker som etter loven er lagt til representantskapet, og gir instruksjon og retningslinjer for selskapets virksomhet. Disse kravene synes å være oppfylt for dette selskapet, jf. oversikten over møter og saker nedenfor.

Selskapsavtalen slår også fast (7.4.2) at representantskapet skal godkjenne låneopptak og lånevilkår.

Møter og saker 2004 - 2006

Møte:	Saker:
29. september 2004	Godkjenning av møtereferat Regnskap for 2003 Årsrapport for 2003 Budsjett nyanlegg 2005 Budsjett gamle anlegg 2005 Økonomiplan for 2005-2008
28. juni 2005	Årsberetning 2004 Regnskap for 2004 m/kommentarer Økonomiplan 2006-2009 Møtegodtgjørelse Valg av revisor
24. oktober 2005	Økonomiplan 2006-2009
23. juni 2006	Årsberetning 2005 Regnskap for 2005 m/kommentarer Økonomiplan 2007-2010 Møtegodtgjørelse Valg av revisor
15. september 2006	Ansettelse av driftsoperatør Økonomiplan 2007-2010

Av styremøtesak 1/04 ser vi at det 19. mai 2004 ble avholdt telefonmøte ml. representantskapsmedlemmene Tom Anders Ludvigsen og Johan Alnes, samt driftssjef Arild Norum. Det ble behandlet en sak og det var valg av styreleder. I henhold til selskapsavtalen punkt 7.5.2 er representantskapet beslutningsdyktig når minst halvdel av medlemmene er til stede, og disse representerer minst to tredjedeler av stemmene. I dette møtet var kun 2 av 5 medlemmer til stede, og vi mener derfor at vedtaket hvor Olav Aardalsbakke ble valgt til styreleder, ikke er gyldig. Vi har ikke sett at det foreligger innkalling til dette møtet, vi ser kun vedtaket av styremøtesak 1/04. Videre mener vi det at driftssjefens deltakelse under behandling av denne saken, utgjør en risiko for sammenblanding av roller.

Protokollene skal, jf IKS-loven § 9, siste ledd, underskrives av møtelederen og to av representantskapets medlemmer som velges ved møtets begynnelse. Dette kravet er ikke oppfylt for de årene vi har sett på. Protokollene er kun underskrevet av driftsjefen, som i henhold til IKS-loven § 6, 3. ledd, ikke er medlem av representantskapet. Kun på representantskapsmøtet 29. september 2004, er protokoll/møtereferat fra forrige møte satt opp som egen sak og vedtatt.

I henhold til IKS-loven § 8, 2. ledd skal representantskapsmøtene innkalles med minst fire ukers varsel. Samtlige av de innkallingene vi har fått kopi av, er sendt ut mindre enn 4 uker før møtet fant sted.

I henhold til denne bestemmelsen skal også "de enkelte deltakere" med samme frist varsles om innkallingen og saklisten. "Deltakere" er i denne lovens forstand eierkommunene, jf. § 3.

3.2 Styret

Styret består av seks medlemmer med personlige varamedlemmer (Selskapsavtalen kap. 8.1.1) Fem av styremedlemmene velges av representantskapet og ett medlem velges av og blant de ansatte.

Styresammensetning pr. 1. januar 2007:

Medlem	Vara:
Steinar Setten	Gunn Iren Sirirud
Eddy Kobbel	Dag Nielsen
Olav Aardalsbakke	Sigrid S. Goffeng
Kjell Westengen	Rolf Berntsen
Reidun Aaleud	Morten Peterson
Knut Rudshagen (ansattes representant)	Anne-Siv T. Grønstvedt (ansattes representant)

I oversikten fra selskapet er styrets medlemmer koblet til kommune. Vi vil presisere at det enkelte kommunestyre ikke kan instruere enkeltmedlemmer av styret, slik det kan overfor sin representant i representantskapet, jf. selskapsavtalens kap. 7.4.3. Eierinnflytelsen skal primært skje via representantskapsmøtene.

I henhold til IKS-loven § 10 gjelder reglene i aksjeloven § 20-6 om representasjon av begge kjønn i styret også for IKS-selskaper. Loven bestemmer at dersom styret har fire til fem medlemmer, skal hvert kjønn være representert med minst to. Ved anvendelsen av første ledd beregnes derfor kjønnsrepresentasjonen bare ut fra antallet «ordinære» styremedlemmer, eksklusive ansatte-representantene. Styret for selskapet oppfyller ikke dette vilkåret pr. 1. januar 2007. Vi får opplyst fra Søndre Follo Renseanlegg v/ Bjørn Buller og Anne-Siv T. Grønstvedt at selskapet ikke får firmaattest fordi styrets sammensetning ikke er godkjent av Brønnøysundregisteret (pga. for liten andel kvinner i styret). Brønnøysundregisteret opplyser på telefon 29.10.07 at det foreligger firmaattest fra 2005 og at gjeldende styre ble godkjent i 2004. Bjørn Buller opplyser også i brev av 26.09.07 at mangelen på kvinner i styret, vil bli rettet opp ved sammensetning av nytt styre etter kommunevalget 2007.

I henhold til IKS-loven § 13 hører "Forvaltningen av selskapet (.) under styret, som har ansvar for en tilfredsstillende organisasjon av selskapets virksomhet. Styret skal påse at virksomheten drives i samsvar med selskapets formål, selskapsavtalen, selskapets årsbudsjett

og andre vedtak og retningslinjer fastsatt av representantskapet, og skal sørge for at bokføringen og for muesforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll. Styret skal føre tilsyn med daglig leders ledelse av virksomheten ”

Det foreligger ingen nærmere bestemmelser om styrets oppgaver utover det som er beskrevet i selskapsavtalen

Møter og saker i styret i 2004 – 2006:

Møter:	Saker:
1. juni 2004	Godkjenning av styremøtereferat Valg av nestleder Orienteringssaker
14. september 2004	Godkjenning av møtereferat Regnskapet for 2003 Årsrapport for 2003 Budsjett nyanlegg 2005 Budsjett gamle anlegg 2005 Økonomiplan for 2005-2008 Orienteringssaker
15. desember 2004	Godkjenning av styremøtereferat Byggeregnskap pumpest. Revhaug/styring Assistanse/felles driftssjef Nordre og Søndre Follo Renseanlegg Slamtransport Holmestrand Budsjettjusteringer Orienteringssaker
25. april 2005	Godkjenning av styremøtereferat Delegasjon av myndighet til styrets leder Olav Aardalsbakke og driftssjef Bjørn Buller, for å tegne firma Regnskap for 2004 Årsrapport 2004 Orienteringssaker
14. juni 2005	Godkjenning av styremøtereferat Økonomiplan for 2006-2009 Slambehandling ved SFR Kostnader for innleid hjelp ved SFR
18. oktober 2005	Godkjenning av styremøtereferat Regnskapsoversikt pr. 31.08 Orienteringssaker
15. november 2005	Godkjenning av styremøtereferat Budsjett 2005 Budsjett 2006 Slambehandling ved SFR
23. mai 2006	Godkjenning av styremøtereferat Regnskap for 2005 Årsrapport 2005 Årsrapport fra driftsassistenten Økonomiplan 2007-2010 Økonomisk oversikt pr. 31.01.06

22. august 2006	Godkjenning av styremøtereferat Vurdering av personell ved SFR Slambehandling ved SFR Økonomiplan 2007 – 2010 Økonomisk oversikt pr. 30.06.06
24. oktober 2006	Godkjenning av styremøtereferat Slambehandling ved SFR Forslag til budsjett 2007 Økonomisk oversikt pr. 30.09.06
14. november 2006	Godkjenning av styremøtereferat Økonomisk oversikt pr. 31.10.06

Ut fra gjennomgangen av protokollene synes det som styret fortløpende har behandlet og/eller blitt orientert om sentrale sider ved forvaltningen av selskapet. Vi vil anbefale at styret med jevne mellomrom gjennomgår sin rolle og hvilke type saker det ønsker å få til behandling, jf. IKS-loven § 13.

I henhold til IKS-loven § 11 skal styreleder sørge for at styret møter så ofte som det trengs. Møtefrekvensen er 3-4 pr. år.

IKS-lovens § 12, krever at protokollen fra møtene skal underskrives av samtlige tilstedeværende styremedlemmer. Vi kan ikke se at denne regelen følges i dette selskapet. Istedenfor blir protokollen som regel vedtatt på det neste styremøtet. Denne ordningen oppfyller ikke lovens klare formkrav.

Selskapsavtalen bestemmer (kap 10 1) at styret representerer selskapet utad og tegner dets firma. Retten til å tegne firmaet kan delegeres til daglig leder sammen med ett styremedlem. I henhold til vedtak i sak 1/05, har styrets leder Olav Aardalsbakke og driftssjef Bjørn Buller fått delegert retten til å tegne firma, hver for seg. Signaturrett har styrets leder alene og prokura har daglig leder alene.

3.3 Daglig leder

Selskapsavtalen Kap 9 gir bestemmelser om daglig leder:

- 9.1 *Selskapet skal ha en daglig leder. Daglig leder skal forstå den daglige ledelsen av selskapet og følge de retningslinjer og pålegg som styret gir.*
- 9.2 *Dan daglige ledelsen omfatter ikke saker som etter selskapets forhold er av urvanlig art eller er av stor betydning. Slike saker kan den daglige leder bare avgjøre når styret i den enkelte sak har gitt daglig leder myndighet til det, eller når styrets beslutning ikke kan forventes uten vesentlig ulempe for selskapets virksomhet. Styret skal i så fall snarest mulig underrettes om saken.*
- 9.3 *Daglig leder har instruksjonsmyndighet ovenfor de øvrige ansatte i selskapet.*

Det er vedtatt en stillingsbeskrivelse for driftssjef ved Søndre Follo Renseanlegg

3.4 Selskapets økonomiske utvikling:

Vi har valgt å avgrense den økonomiske analysen til å se på om det foreligger betydelig mer-/mindreforbruk i perioden og om det foreligger merknader til årsregnskapet fra revisor

Hovedtall:	2004	2005	2006
Resultat:			
Salgsinntekter	138 092	900	
Overføringer	13 980 581	13 839 337	13 890 514
Driftskostnader	12 756 205	13 688 375	14 339 127
Driftsresultat	1 362 468	151 862	(448 613)
Finansinntekter	38 042	53 838	81 663
Finansutgifter	5 260 289	4 428 336	4 189 618
Motpost avskrivninger	3 435 982	3 191 225	3 191 225
Netto resultat	(423 797)	(1 031 411)	(1 365 343)
Balanse:			
Anleggsmidler	45 443 994	42 252 739	39 412 435
Omløpsmidler	3 967 582	4 766 430	2 693 807
Sum eiendeler	49 411 576	47 019 169	42 106 242
Egenkapital	3 950 504	2 729 176	1 004 592
Langsiktig gjeld	42 305 000	39 949 815	37 010 630
Kortsiktig gjeld	3 156 072	4 340 178	4 091 020
Sum Gjeld	45 461 072	44 289 993	41 101 650
Sum gjeld og egenkapital	49 411 576	47 019 169	42 106 242

Tabellen viser regnskaps- og balanseutviklingen fra 2004 – 2006 for selskapet. Tallene er hentet fra selskapets regnskap.

Follo distriktsrevisjon er revisor for selskapet. Revisjonsberetningen for 2004 inneholdt tre forbehold. Revisjonen har for 2005 avlagt en ren revisjonsberetning for selskapet. I revisjonsberetningen for 2006, presiserte revisjonen av presentasjonen av årsregnskapet ikke fullt ut er i samsvar med regnskapsforskriftens bestemmelser og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Mindre-/merforbruk 2004, 2005 og 2006:

2004	2005	2006
Kr (423 797)	Kr (1 031 410)	Kr (1 365 344)

Selskapet gikk med underskudd i alle de tre årene vi har sett på.

I revisjonsberetningen for 2006 skriver revisjonen blant annet:

"Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et uttrykk for selskapets økonomiske stilling 31. desember 2006 og for resultatet i regnskapsåret i overensstemmelse med god kommunal regnskapsskikk i Norge*

- *ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god kommunal regnskapskikk i Norge*
- *opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forslaget til dekning av regnskapsmessig underskudd er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.*

I brev av 26. september 2007 opplyser daglig leder at styremedlemmene godtgjøres med kr 800,- pr. møte, og styreleder får kr 1600,- pr. møte.
Daglig leders årslønn ved 100 % stilling, er kr 513 000,-.

IKS-loven § 18 Årsbudsjettet bestemmer ”*Dersom selskapets budsjett for utsetter tilskudd fra deltakerne, er ikke budsjettet endelig før kommune- eller fylkeskommunedeltakernes budsjetter er behandlet etter kommunelovens § 45 nr. 4, for så vidt angår tilskuddet.*”
Vi kan ikke se at denne forutsetningen blir lagt til grunn i representantskapets behandling av budsjettene.

4. Søndre Follo Renseanlegg IKS - konklusjoner og anbefalinger

1. Er virksomheten avgrenset til de rammene som vedtektene/ selskapsavtalen etc gir?

Vi har ikke funnet noe som kan tyde på avvik. Daglig leder bekrefter dette i sitt svar på vårt spørsmål om virksomheten er avgrenset til de rammene som selskapsavtalen gir.

2. Utøver representantskapet sin myndighet i tråd med gjeldende virksomhetslov og selskapsavtalen?

Representantskapet behandler regnskap, budsjett og økonomiplan for selskapet i tråd med selskapsavtalen.

Våre anbefalinger:

- Representantskapet bør innen årets utgang, og etter vedtak i eierkommunene, vedta bindende økonomiske rammer for selskapets drift og investering for kommende kalenderår, jf. Forskrift om årsbudsjett osv. for interkommunale selskaper, § 2.
- Rutinene for godkjenning av protokollene bør gjennomgås, jf. IKS-loven, § 9, siste ledd.
- Kravet om innkalling med minst fire ukers varsel til representantskapsmøter, bør overholdes.
- Vedtaket om ansettelsen av styreleder i telefonmøtet ml. kun 2 av medlemmene i representantskapet (19.05.04) ble tatt uten at det nødvendige antall medlemmer var representert i møtet. Representantskapet har her fattet vedtak uten at de var beslutningsdyktige. Vi kan heller ikke se at det foreligger innkalling til dette møtet.

3. Utøver styret sin myndighet i tråd med gjeldende virksomhetslov og selskapsavtale?

Ut fra gjennomgangen av protokollene synes det som styret fortløpende har behandlet og/eller blitt orientert om sentrale sider ved forvaltningen av selskapet.

Våre anbefalinger:

- a. Sammensetningen av styret oppfyller ikke lovens krav om kjønnsrepresentasjon, IKS-loven §10, jf aksjeloven § 20-6. Representantskapet bør sørge for at dette blir rettet opp
- b. Rutinene for godkjenning av protokollene bør gjennomgås, IKS-loven § 12, siste ledd
- c. Selskapsavtalen omtaler ikke styrets oppgaver i særlig utstrekning, men IKS-lovens § 13 definerer dets myndighet. Styret bør med jevne mellomrom evaluere sitt arbeid og gjennomgå sin egen rolle og ansvar.

4. Hvordan blir informasjon om virksomhetens økonomi og andre aktiviteter rapportert til eierne?

For representantskapsmøter blir innkallinger med sakspapirer og protokoller sendt til representantskapet med vararepresentanter, styrets leder, eierkommunene v/rådmenn og revisjonen. For styremøter blir sakspapirer og protokoller sendt til styret, vararepresentanter, eierkommunene v/rådmenn og teknisk etat, samt revisjonen.

Anbefaling:

Ingen merknader fra vår side

5. Fortløpende informasjon til Kontrollutvalgene v/FIKS

Vår anbefaling:

- a. I tråd med eierkommunenes vedtak om selskapskontroll ber vi om at selskapene fortløpende sender følgende dokumenter til FIKS, jf. kommunelovens § 80: kopi av innkallinger med sakspapirer og vedtatte protokoller fra representantskapsmøtene og styremøtene, årsrapporter og årsregnskap med revisor årsberetning og kopi av andre skriftlige merknader fra revisor.

6. Økonomiske analyser av virksomheten.

Vi merker oss at revisor avla ren revisjonsberetning i 2005, men hadde forbehold/presisering i 2004 og 2006.

Vår anbefaling:

- a. a. Regnskapet har i de to siste årene vist et underskudd som understreker behovet for at det legges enda større vekt på budsjettkontroll. Eierne kan eventuelt reise dette kravet på representantskapsmøtet.

5. Uttalelse til rapporten

5.1 Fra daglig leder

3nr. 547/07

SØNDRE FOLLO RENSEANLEGG

Hanger, 1540 Vestby
 Tlf: 64 98 43 60 Fax: 64 95 54 22
 Org. nr.: 970 964 584

FKS
 Boks 195
 1450 ÅS

Vk.ref. BB/asg Dato 6.11.07

Høringsuttalelse til rapport om eierskapskontroll - Søndre Follo Renseanlegg IKS.

Vi viser til brev datert 1. november 2007 angående høringsuttalelse til rapport om eierskapskontroll av selskapet.

I brev blir daglig leder bedt om å avgi høringsuttalelse til rapporten.

Daglig leder har ingen kommentar til metoden som er benyttet ved utarbeidelse av rapporten.

I forhold til de fakta om selskapet som fremkommer i rapporten, viser vi til punktet om prokura. Prokura er i tillegg til daglig leder også delegert til sekretær og regnskapssjef i Vestby kommune.

Med hensyn til regnskaps- og balanseoppstillinger henviser vi til regnskapssjef i Vestby kommune og Follo Distriktsrevisjon som har revidert regnskapene. Så vidt vi har oppfattet er tallene som er oppgitt de korrekte tall.

Med hensyn til de anmerkninger som er fremkommet, vil dette bli rettet opp. Spesielt gjelder dette formelle krav med hensyn til innkallinger og føring av protokoller.

For øvrig er det nyttig med en gjennomgang av selskapet for å avdekke og rette opp uregelmessigheter som har oppstått.

Med hilsen
 Søndre Follo Renseanlegg

Bjørn Buller
 Bjørn Buller
 Driftssjef

5.2 FIKS kommentarer til uttalelsen

Vi har ikke lyktes med å få en bekreftelse på regnskapstallene fra regnskapssjefen i Vestby kommune. De regnskapene vi har mottatt har manglet en hovedoversikt for balansen som har vært direkte overførbar til vår tabell. Tallene som fremkommer har vi satt opp ut fra selskapets regnskap som vi har fått tilsendt.

Vedlegg: Selskapsavtalen ligger bakerst i rapporten

C Ås kommunes oppfølging

Innhold:

- Innledning
- 6. Kommunal styring og kontroll
- 6.1 Bakgrunn og formål for kommunale selskaper
- 7. Oppfølgingen fra Ås kommune
- 7.1 Intervju med ordføreren
- 7.2 Oppsummering fra møte med rådmannen
- 7.3 Saker til kommunestyret og formannskapet
- 7.4 Arkivordningen
- 8 Konklusjoner og anbefalinger
- 9 Uttalelser til rapporten
- 9.1 Ordførerens uttalelse
- 9.2 Rådmannens uttalelse
- 9.3 FIKS sinne kommentarer til uttalelsene

Innledning

Denne rapporten oppsummerer vår undersøkelse av hvordan Ås kommune følger opp sine eierinteresser i selskaper. Kommunen har eierinteresser i følgende selskaper:

- Follo barnevernvakt IKS
- Follo legevakt IKS
- Follo Ren IKS
- Krisesenteret i Follo IKS
- Incestsenteret i Follo IKS
- Nordre Follo Renseanlegg IKS
- Søndre Follo Brann- og Redningsvesen IKS
- Søndre Follo Renseanlegg IKS

6. Kommunal styring og kontroll

6.1 Bakgrunn og formål for kommunale selskaper

Bakgrunnen for opprettingen av kommunale selskaper og foretak er som regel et ønske om en mer kostnadseffektiv tjenesteproduksjon. Selskapet som omfattes av selskapskontrollen kan være heleid av en kommune eller eid av flere kommuner i fellesskap. Interkommunalt samarbeid dominerer i Follo.

Interkommunale selskaper (IKS) er etter IKS-loven selvstendige rettssubjekt. Det må være flere deltakere i selskapet. Deltakerne har et ubegrenset ansvar for en andel av selskapets samlede forpliktelser.

Aksjeselskaper skal ha en minste aksjekapital og deltakerne er ikke ansvarlig for selskapets forpliktelser.

Med slik organisering har kommunene gitt slipp på den tradisjonelle formen for forvaltningsstyring, men det synes å råde en viss usikkerhet om hva den nye rollen skal være.

Reglene for kommunenes styring og kontrollen av disse selskapene er ikke klart definert i det aktuelle lovverket og det gis ingen klare føringer på hvordan kommunene skal fylle styring og kontroll av selskapene med innhold. Dermed kommunene ikke legger vekt på å utvikle konkrete strategier for sitt eierskap, ut over de generelle rammevilkårene som er nedfelt i for eksempel selskapsavtalene, vil styringen etter hvert kunne bli lite reell (Nordlandsforskning – NF-rapport nr. 18/2006 Styring og kontroll av kommunale selskaper og foretak, s. 4).

Noen kommuner har startet arbeidet med å utvikle egne eierskapsmeldinger som regelmessig skal behandles av kommunestyrene. Disse meldingene kan bli et bidrag til mer informasjon og utvikling av eierstrategier i kommunene. De kan også bidra til at befolkningen får bedre oversikt over kommunens engasjement.

Også Sarpsborg kommune har startet på utviklingen av en eierskapsmelding. I den første meldingen for kommunen strekes målet med meldingen opp:

Eiermeldingen skal:

- *Legge grunnlaget for å utvikle konkrete eierstrategier for hver enkelt eierposisjon*
- *Legge grunnlaget for å gjøre den politiske styringen tydeligere og mer entydig, fortrinnsvis knyttet til politisk styring av hvordan eierskapet ivaretas gjennom de operative eierorgan*
- *Legge fundamentet for sammensetting av styret med kompetanse ut fra de utfordringer foretakene og selskapene står overfor.*
- *Bidra til at det stilles konkrete krav til styrene og at det etableres rutiner for å evaluere styrenes arbeid.*
- *Bidra til at foretakene og selskapene kjenner den posisjonen og de holdninger Sarpsborg kommune har som eier og på denne måten unngå for sterk selskapsstyring*

I Follo er Enebakk kommune i ferd med å utarbeide et forslag til eiermelding som rådmannen i e-post den 7. november opplyser vil bli presentert på Ordføreremøtet den 9. november d.å. Denne meldingen vil kunne bli en mal for tilsvarende meldinger i samtlige Follo-kommuner.

7. Oppfølgingen fra Ås kommune

For å få en oversikt over oppfølgingen fra Ås kommune har vi intervjuet ordføreren og arkivlederen, rådmannen og fått viktig dokumentasjon fra formannskapssekretærene:

7.1 Intervju med ordføreren

Vi intervjuet ordfører Johan Alnes i møte den 19. 9. 2007. Hans svar:

1	Har kommunen etablert/sluttet seg til en eierstrategi for selskapet? Legg ved eventuelle vedtak etc.	-Overordnet strategi er å få i stand løsninger på oppgaver som er mer effektive å løse i fellesskap enn å gjøre det alene. -Kommunestyret har gjennom vedtaket av selskapsavtaler samtidig sluttet seg til målet for selskapene. -Kommunen har ikke vedtatt noen eierskapsstrategi for sine eierinteresser i selskaper generelt.
2	Hvordan fører kommunen kontroll med sine eierinteresser i virksomheten?	Kontrollen utøves hovedsakelig gjennom de valgte representantene i selskapenes organer.

		Godkjenning av selskapenes budsjett skjer via en post i kommunens eget budsjett
3	Hva slags informasjon mottar kommunen fra virksomheten? Mener kommunen denne er dekkende?	Ordføreren mottar innkallinger etc til rep møter direkte. Disse blir som regel ikke arkivført i kommunen. Kommunen mottar i liten grad dokumenter direkte fra selskapene. Informasjonen fra selskapene kunne med fordel blitt mer systematisk. Et dilemma er hvordan informasjonen skal formidles på en slik måte at en ikke drukner i papir.
4	Hvordan rapporteres det fra valgte representanter til kommunens politiske organer?	Ordføreren orienterer på formannskapsmøtene om hva som har skjedd siden forrige møte. Dersom det har skjedd noe spesielt i et av selskapene, pleier han å orientere om dette.
5	Har kommunen gitt opplæring eller informasjon om oppgaver og ansvar til de som er valgt til styrene for virksomhetene? Konkretiser hvis mulig.	Kommunen har vært for dårlig til å gi opplæring. Ferske erfaringer gjør at det nå er enighet om å gi mer opplæring ved starten av neste valgperiode. For eksempel Follo Ren gir egen opplæring.
6	Har kommunen et formålstjenlig arkivsystem for de virksomhetene som kommunen driver eller er medeier i? Beskriv arkivordningen.	Svaret på dette spørsmålet må trolig bli nei. Ordføreren har sitt personlige arkiv som de andre folkevalgte vet om og kan benytte. Dersom kommunen ønsker å finne tilbake til vedtak eller ta andre initiativ overfor et selskap bør det ha lett tilgang til sentrale dokumenter. Internett kan gi effektive løsninger, for eksempel med tilgang til selskapenes egen arkiver på noen områder.

7.2 Oppsummering fra møtet med rådmannen

Er administrasjonen i kommunen informert om selskapene?

Rådmannens svar:

Administrasjonen mottar innkallinger og referater fra noen av selskapene. Disse legges i postmappe til ordfører og rådmann. Rådmannen får noen ganger kopier av disse dokumentene direkte fra selskapene. Enkelte etatssjefer mottar også disse dokumentene direkte. Ordføreren repr. ofte kommunen i selskapenes rep.skap/generalforsamlinger, men adm. får ingen systematisk informasjon fra hans side om dette arbeidet. Unntaket er info. ved spesielle saker.

En har inntrykk av at politikerne også er frustrerte over svak innflytelse på selskapene. Follorådet har satt i gang en evaluering av organiseringen av selskapene. Denne kan resultere i en endret organisering av selskapene.

Er adm. involvert i utviklingen av kommunens strategi i forhold til selskapene?

Rådmannens svar:

Follorådet/rådmannskollegiet har de siste årene sendt ut plan- og budsjettskriv til interkommunale virksomheter. Formålet har vært å få til en mer ensartet og oversiktlig budsjettering samt bringe mer helhetlige og langsiktige perspektiver inn i prosessen. Selv om det er vanskelig å måle effekten av dette tiltaket, må det kunne antas at dette har påvirket enkelte interkommunale virksomheter i noen grad.

Administrasjonen i Ås har generelt sett begrenset kapasitet til å gå nøye inn på alle selskapene. Mener likevel at ved utviklingen av enkelte selskaper har kommunen ved etatssjefene hatt innflytelse. Dette gjelder for eksempel utviklingen av Follo legevakt, felles skattkontor, brannvesenet etc. Noe formalisert system for en tilpasset oppfølging av selskapene fra kommunens side er likevel ikke på plass.

En svakhet at administrasjonen ikke er bedre i inngrep med disse selskapene som kan være viktige for kommunens service overfor innbyggerne. På denne måten får en ikke muligheten til en helhetlig planlegging av kommunens tjenester, ei heller muligheter til å gjøre innspill med forslag som kan forbedre tjenestene.

Noen ganger kan det virke usikkert i hvilken grad enkelte politikere ønsker at adm. skal involvere seg i forhold til selskapene.

7.3 Saker til kommunestyret og formannskapet

Kommunestyret har fra 2004 og fram til i dag gjort vedtak i noen enkeltsaker, for eksempel "Justering av selskapsavtalene for interkommunale virksomheter" (K-sak 94/04) og "Utvidelse av Follo Barnevernvakt" (K-sak 46/06) og i noen andre saker. Formannskapet har gjort vedtak i tre saker, blant annet "Ny brannstasjon – planlegging og bygging. Oppnevning av plankomite – mandat for plankomite" F 4/07). En rekke meldingssaker vært forelagt formannskapet fra ordføreren eller rådmannen. I tillegg har saker vært ført opp som referatsaker i formannskapet og lagt til ettersyn på rådmannskontoret. Se for øvrig vedlagte oversikter fra politisk sekretariat ved Annette Grimnes av 20.9 d.å. og Vibeke Berggård av 9. 10 d.å.

7.4 Arkivordningen

Arkivleder Beate Kittelsen opplyser at av innkommet post til kommunen blir alt arkiververdig (jf. arkivloven) arkivert. Dette er særlig saker som kan føre til saksbehandling. Kopi av innkallinger til styremøter eller representantskapsmøter i selskaper som kommunen er deleier i, går vanligvis direkte til den som er kommunens representant i organet og han eller hun avgjør om de skal arkiveres.

Protokoller, årsmeldinger og årsrapporter blir vanligvis ikke arkivert.

Alle arkiverte dokumenter blir gitt et egne saksnummer og alle registrerte dokumenter fra/til et selskap er lett å gjenfinne.

Saker som har vært oppe i kommunestyret som egen sak blir arkivert, men meldingssaker/referatsaker kan ikke søkes opp i sak/arkiv.

8. Konklusjoner og anbefalinger Ås kommune

1. Har kommunen etablert/sluttet seg til en eierstrategi for selskapet

Fastsettingen av eierstrategien er gjort gjennom en tilslutning til selskapsavtalene. Vi kan ikke se at kommunen har utviklet noen nærmere definert strategi som plasserer selskapene i sammenheng med utviklingen av kommunens totale tjenesteproduksjon. Faren er da til stede

for at selskapene blir administrasjonsstyrte. Vi merker oss at eierstrategier i noen grad drøftes i Follorådet.

Vår anbefaling:

- a. En ordning med jevnlig eierskapsmeldinger bør vurderes. Disse kan blant annet inneholde en oversikt over kommunens eierinteresser i selskaper, strategi for kommunens eierskap, kompetansekrav til medlemmer av selskapenes organer, rutiner for evaluering av kommunens interesser i selskapene, rapporterings- og informasjonsrutiner fra/til selskapene og de folkevalgte og administrasjonen i kommunen.
- b. Drøftinger mellom eierne bør utvikles videre, for eksempel gjennom Follorådet. Disse møtene kan likevel ikke erstatte representantskapsmøtene.

2. Foregår selskapenes virksomhet innenfor kommunestyrets vedtak og forutsetninger.

Selskapsavtalene for de fire selskapene vi har sett på har vide formålsbestemmelser og gir selskapene store handlingsrom. Med ett mulig unntak har vi ikke funnet noe i selskapenes virksomhet som tyder på at de har gått ut over sine formål. Vi registrerer en viss frustrasjon i flere kommuner over manglende kontroll over selskapene, men samtidig vedtas det sjelden føringer til selskapene fra kommunestyrenes side.

Vår anbefaling:

- a. Kommunestyret bør årlig drøfte sin strategi i forhold til selskapene.
- b. En konkretisering av eierskapsstrategien vil være en nøkkel til en drøfting av i hvilken grad selskapene følger opp kommunestyrets vedtak, jf. forslaget om eiermelding.
- c. Det bør utvikles rutiner som sikrer at eierne/kommunestyrene i en tidlig fase kan påvirke rammene for selskapenes planer og budsjetter.

3. Hvordan fører kommunen kontroll med sine eierinteresser i virksomheten?

Ordføreren representerer eierinteressene på representantskapsmøtene. Medlemmene av kommunestyret/formannskapet får en del sentrale dokumenter fra selskapene til orientering, men vi antar denne arbeidsmåten er dårlig egnet for et mer systematisk engasjement fra de folkevalgte organsenes side. Vi registrerer også at kommuneadministrasjonen i liten eller varierende grad er inne som saksforberedende organ i saker vedrørende selskapene.

Vår anbefaling:

- a. For å sikre en god forankring av eierrepresentantenes agering i selskapenes organer bør meldinger og forslag fra selskapet i større grad tas opp som egne saker på kommunestyremøtene.
- b. Administrasjonen bør tillegges et klarere ansvar som saksforberedende organ og rådmannen bør sørge for at aktuell etat i administrasjonen følger selskapenes arbeid.
- c. En bør be om at rådmannen i likhet med ordføreren får tilsendt alle rapporter, planer og protokoller fra selskapene.

4. Hva slags informasjon mottar kommunen fra virksomheten?

Mesteparten av informasjonen går direkte til kommunens representant(er) i selskapet. Vårt inntrykk er at det er noe tilfeldig hva kommunestyret/formannskapet og administrasjonen mottar av informasjon.

Vår anbefaling:

Rapporter, regnskap og alle møtedokumenter fra selskapene bør gjøres lett tilgjengelig for eierne (de folkevalgte og kommunens administrasjon) og publikum. Dette kan gjøres ved at arkivordningen i kommunene utbygges og/eller ved at dokumentene legges ut på Internett fra selskapenes side. Føllorådet internetsider kan være en mulig felles plattform for slik informasjon.

5. Hvordan rapporteres det fra valgte representanter til kommunens politiske organer?

Ordføreren er kommunens representant i representantskapene. Han informerer muntlig til formannskapet når det er spesielle saker å melde om.

Vår anbefaling:

Foruten de anbefalinger som vi har pekt på i foregående punkt, kan det også være en ide å be selskapene orientere på kommunestyremøtene.

6. Har kommunen gitt opplæring eller informasjon om oppgaver og ansvar til de som er valgt til styrene for virksomhetene?

Vi minner om at medlemmene av selskapenes representantskap og styrer har et personlig ansvar og kan bli stilt til ansvar for sine handlinger eller mangel på handlinger.

Ås kommuner planlegger nå en opplæring av de som er valgt til styrene. Ellers er både kommunestyret og administrasjonen sentrale aktører i forhold til selskapene og det bør vurderes å gi dem opplæring tilpasset deres roller.

Vår anbefaling:

- a. Det haster med å sette opplæringen av styremedlemmer ut i livet.
- b. Kommunestyret og administrasjonen bør også gis opplæring ut fra deres ståsted.

7. Har kommunen et formålstjenlig arkivsystem for de virksomhetene som kommunen driver eller er medeier i?

Kommunen arkiverer de dokumenter det mottar på en forskriftsmessig måte. Årsmeldinger er årsmeldinger, protokoller etc. er ikke betraktet som arkivverdige.

Vår anbefaling:

Det bør etableres et arkivsystem som også gir lett tilgang til årsmeldinger, protokoller etc.
For å unngå dobbeltarbeid bør det vurderes samarbeidsløsninger via Internett/Intranett.

9. **Uttalelser til rapporten**

I brev med vedlagt forslag til rapport til ordfører og rådmann av 12. desember 2007 stilte vi følgende spørsmål:

- Har ordføreren/rådmannen kommentarer til metoden som er benyttet ved utarbeidelse av rapporten? I tilfelle hvilke?
- Har ordføreren/rådmannen kommentarer til beskrivelsen av din egen/kommunens oppfølging som fremkommer i rapporten? I tilfelle hvilke?
- Har ordføreren/rådmannen eventuelle andre kommentarer/bemerkninger til rapporten?

9.1 Ordførerens uttalelse.

Ordfører Johan Alnes svarte i e-post av 17. januar:

Svar på spørsmålene.

- *Metoden som er benyttet imponerer meg. Å få en gjennomgang som her er beskrevet er svært nyttig for alle parter. Oppfølging av formaliteter er viktig*
- *Jeg har ingen ekstra kommentarer til beskrivelsen som skisseres i rapporten. Jeg registrerer og tar til etterretning at eierskapsmeldinger er en foreslått fremtidig overordnet styringsform*
- *Rapporten var meget interessant og informativ, men jeg stusser litt på, uten å ha sjekket nærmere, at styremøte i Nordre Follo Renseanlegg i møte 4. november 2004 skal ha behandlet "Forslag til lege 3 ordning", jf. side 38*

Mvh
Johan Alnes

9.2 Rådmannens uttalelse.

E-post av 18. januar 2008:

- Har rådmannen kommentarer til metoden som er benyttet ved utarbeidelse av rapporten?

Svar:

Vi har ikke kommentarer til selve metoden som er blitt benyttet. Vi vil likevel nevne at regjeringen nå arbeider med et lovforslag om interkommunalt samarbeid. Etter det vi kan se er dette ikke nevnt i rapporten. Selv om vi ikke kjenner innholdet i lovforslaget, tror vi det kan få betydning for kommunenes eierskapskontroll.

- Har rådmannen kommentarer til beskrivelsen til din egen/kommunens oppfølging som fremkommer i rapporten?

Svar:

Nei.

- Har rådmannen eventuelle andre kommentarer/bemerkninger til rapporten?

Svar:

Nei.

*Per A Kierulf
Rådmann Ås kommune*

9.3 FIKS sine kommentarer til uttalelsene

Vi konstaterer at verken ordfører eller rådmann har innsigelser mot rapportens konklusjoner. Ordføreren stilte spørsmål ved om styret for Nordre Follo Renseanlegg hadde behandlet "Forslag til lege 3 ordning". Det hadde det ikke og punktet er strøket.

Vedlegg: Selskapsavtalene for de fire selskapene vi har kontrollert.
Notater fra politisk sekretariat i Ås av 20.9 og 9.10 d.å.

Ås, den 21.01.2008

Jan T. Løkken /s/
Daglig leder

Lillann Skuterud Hansen /s/
Konsulent

SELSKAPSAVTALE FOR FOLLO LEGEVAKT IKS

SELSKAPSAVTALE FOR FOLLO LEGEVAKT IKS

KAP. 1. SELSKAPETS FIRMA

1.1

Follo legevakt IKS er et interkommunalt selskap opprettet med hjemmel i lov om interkommunale selskaper av 29. januar 1999 (heretter kalt IKS).

1.2

Selskapet er et eget rettssubjekt med registrering i Foretaksregisteret

KAP. 2. DELTAKERE I SELSKAPET

2.1

Deltakere i selskapet er:

- Ski kommune, organisasjonsnummer 960 507 878, Idrettsveien 8, 1400 Ski
- Oppedgård kommune, organisasjonsnummer 944 384 081, Kolbotnveien 30, 1411 Kolbotn
- Ås kommune, organisasjonsnummer 964 948 798, Skoleveien 1, 1430 Ås.
- Enebakk kommune, organisasjonsnummer 964 949 581, Prestegårdsveien 4, 1912 Enebakk.
- Frogn kommune, organisasjonsnummer 963 999 089, Rådhusveien 6, 1440 Drøbak.
- Nesodden kommune, organisasjonsnummer 944 383 565, Vardebakken 99, 1450 Nesoddtangen.

KAP. 3. SELSKAPETS FORMÅL

3.1

Selskapets formål er å gi råd/veiledning og formidle legehjelp til dem som trenger øyeblikkelig hjelp.

SELSKAPSAVTALE FOR FOLLO LEGEVAKT IKS

KAP. 4. SELSKAPETS OPPGAVER**4.1**

Follo legevakt består av to avdelinger:

- Legevaktsentralen er åpen hele døgnet for å gi råd/veiledning og formidle legehjelp til dem som trenger hjelp øyeblikkelig
- Legevakten skal yte øyeblikkelig hjelp i den perioden av døgnet hvor fastlegene har stengt (legevakten er ikke et vanlig døgnåpent legekontor).

KAP. 5. HOVEDKONTORET**5.1**

Selskapet har sitt hovedkontor i Ski kommune, som også er selskapets vertskommune.

KAP. 6. INNSKUDDSPLIKT, EIERANDEL OG DELTAKERANSVAR**6.1**

Selskapet har 6 andeler.

6.2

Deltaker Ski kommune har 1 andel i selskapet. Dette tilsvarer 1/6-del av selskapet. Ski kommune hefter ubegrenset med 1/6-del av selskapets samlede forpliktelser.

6.3

Deltaker Oppegård kommune har 1 andel i selskapet. Dette tilsvarer 1/6-del av selskapet. Oppegård kommune hefter ubegrenset med 1/6-del av selskapets samlede forpliktelser.

6.4

Deltaker Ås kommune har 1 andel i selskapet. Dette tilsvarer 1/6-del av selskapet. Ås kommune hefter ubegrenset med 1/6-del av selskapets samlede forpliktelser.

6.5

Deltaker Enebakk kommune har 1 andel i selskapet. Dette tilsvarer 1/6-del av selskapet. Enebakk kommune hefter ubegrenset med 1/6-del av selskapets samlede forpliktelser.

6.6

Deltaker Frogn kommune har 1 andel i selskapet. Dette tilsvarer 1/6-del av selskapet. Frogn kommune hefter ubegrenset med 1/6-del av selskapets samlede forpliktelser.

6.7

Deltaker Nesodden kommune har 1 andel i selskapet. Dette tilsvarer 1/6-del av selskapet. Nesodden kommune hefter ubegrenset med 1/6-del av selskapets samlede forpliktelser.

6.8

Selskapet kan stiftes formelt fra det tidspunkt samtlige deltakere har vedtatt selskapsavtalen.

SELSKAPSAVTALE FOR FOLLO LEGEVAKT IKS

6.9

Selskapets netto driftsutgifter det enkelte året dekkes av deltakerkommunene i forhold til den enkelte kommunes innbyggertall pr. 01.01. foregående år.

KAP. 7. REPRESENTANTSKAPET

7.1.1

Representantskapet er selskapets øverste organ.

7.1.2

Representantskapet består av de 6 – seks - representanter med personlige vararepresentanter.

7.2.1

Ordføreren i den enkelte deltakerkommune er kommunens representant i representantskapet. I tillegg velges ett personlig varamedlem. Valget skjer for en periode på 4 – fire – år og følger kommunestyrets valgperiode. Medlemmer av styret eller daglig leder kan ikke velges inn som medlem av representantskapet.

7.2.2

Den enkelte deltaker kan i denne perioden foreta nyvalg av sin representant/ vararepresentant. Slikt nyvalg skal i et hvert tilfelle skje dersom vedkommende representant/ vararepresentant tar utflytting fra sin valgkrets. Nyvalget gjelder for gjenværende del av representantskapets valgperiode.

7.3

Representantskapet konstituerer seg selv og velger selv sin leder og nestleder.

7.4.1

Representantskapet behandler og vedtar selskapets regnskap, budsjett og økonomiplan samt saker som etter loven er lagt til representantskapet, og gir instruksjon og retningslinjer for selskapets virksomhet.

7.4.2

Representantskapet skal godkjenne låneopptak og –vilkår.

7.4.3

Den enkelte deltaker (kommunestyre) har instruksjonsmyndighet ovenfor sin representant i representantskapet.

7.5.1

Ved votering i representantskapet, har hver representant en stemme.

7.5.2

Representantskapet er beslutningsdyktig når minst halvdelen av representantene/medlemmene er til stede, og disse representerer minst to tredjedeler av stemmene.

Representantskapets vedtak er det som flertallet av stemmer er avgitt for. Ved stemmelikhet er møteleders stemme avgjørende.

SELSKAPSAVTALE FOR FOLLO LEGEVAKT IKS

7.5.3

Endringer av selskapsavtalen krever tilslutning fra samtlige representanter.

KAP. 8 STYRET.

8.1.1

Styret har 7- syv - medlemmer med tilsvarende antall personlige varamedlemmer.

8.1.2

6 av styrets medlemmer som velges for en periode på 4 – fire – år og som følger kommune-styrets valgperiode, herunder styrets leder og dets nestleder, samt varamedlemmer for disse velges av representantskapet.

8.1.3

1 av styrets medlemmer samt dennes varamedlem velges av og blant de ansatte for 2 – to - år. Dersom ansettelsesforholdet opphører for de ansattes medlem/varamedlem, trer vedkommende ut av styret, og nytt medlem/varamedlem velges av og blant de ansatte.

8.2

Daglig leder har møterett i styremøter med rett til å uttale seg. Daglig leders assistent, som også møter, har sekretærfunksjonen for styret.

8.3

Hvert styremedlem har en stemme. De ansattes vararepresentant har møte- og uttalerett men ikke stemmerett i styret.

8.4.1

Styret er beslutningsdyktig når minst halvdel av medlemmene er til stede.

8.4.2

Som styrets beslutning gjelder det som flertallet av de møtende – men likevel minst 1/3-del av samtlige styremedlemmer – har stemt for. Ved stemmelikhet er møteleders stemme avgjørende.

8.5

Styret ansetter daglig leder og de øvrige ansatte. Retten til å ansette de sistnevnte, kan styret delegerer til daglig leder. Styret har instruksjonsmyndighet ovenfor daglig leder.

KAP. 9 DAGLIG LEDER

9.1

Selskapet skal ha en daglig leder. Daglig leder skal forestå den daglige ledelsen av selskapet og skal herunder påse at arbeidsoppgavene utføres i samsvar med gjeldende bestemmelser og i henhold til de vedtak samt de retningslinjer og pålegg som fattes av styret og representantskapet.

SELSKAPSAVTALE FOR FOLLO LEGEVAKT IKS

9.2

Den daglige ledelsen omfatter ikke saker som etter selskapets forhold er av uvanlig art eller er av stor betydning. Slike saker kan den daglige leder bare avgjøre når styret i den enkelte sak har gitt daglig leder myndighet til det, eller når styrets beslutning ikke kan forventes uten vesentlig ulempe for selskapets virksomhet. Styret skal i så fall snarest mulig underrettes om saken.

9.3

Daglig leder har instruksjonsmyndighet ovenfor øvrige ansatte i selskapet.

KAP. 10 REPRESENTASJON OG SIGNATUR**10.1**

Styret representerer selskapet utad og tegner dets firma. Styret kan delegere til daglig leder sammen med ett styremedlem retten til å tegne firmaet. Slik foretatt delegasjon må meldes til Foretaksregisteret.

10.2

I den daglige driften og i saker som faller inn under daglig leders myndighet, se kap. 9, representerer denne selskapet utad.

KAP. 11 LÅNERAMME M.V.**11.1**

Selskapet kan bygge opp fonds til finansiering av ventede investeringer i samsvar med lov og forskrifter.

KAP. 12 SELSKAPETS REGNSKAP, UTDELING M.V.**12.1**

Selskapets regnskap skal avgis etter kommunale regnskapsprinsipper.

12.2

Regnskapet fastsettes av representantskapet og forelegges sammen med revisjonsrapporten for den enkelte deltaker (kommunestyret) som melding.

12.3

Etter at regnskapet for siste regnskapsår er fastsatt, kan representantskapet etter forslag fra styret foreta tilbakeføre selskapets midler, jfr. dog IKS § 29, 2. ledd.

SELSKAPSAVTALE FOR FOLLO LEGEVÅKT IKS

KAP. 13. UTTREDEN**13.1**

Den enkelte deltaker kan med ett års skriftlig varsel til styret si opp sitt deltakerforhold i selskapet og kreve seg utløst av dette. Uttreden kan skje med øyeblikkelig virkning i de forhold som er angitt i IKS § 30, 2. ledd.

13.2

Utløsningssummen til den uttredende deltaker fastsettes til dennes andel av nettoverdi ved oppsigelsesfristens utløp.

13.3

Dersom partene ikke blir enige om utløsningssummens størrelse, avgjøres slike tvister med bindende virkning av en sakkyndig voldgiftsrett på tre medlemmer oppnevnt av sorenkrivener ved Indre Follo Tingrett eller ved den tingretten som senere måtte overtar denne embetskretsen. Sorenkrivener peker herunder ut rettens leder. Tvistemålslovens kap. 32 legges for øvrig til grunn. En av partene kan i stedet bestemme at tvisten skal bringes inn for det ordinære rettsapparatet med Indre Follo Tingrett eller etterfølgende tingrett som vermeting.

13.4

For øvrig legges regelverket i IKS § 30 til grunn.

KAP. 14. OPPLØSNING OG AVVIKLING**14.1**

Spørsmål knyttet til oppløsning og avvikling av selskapet løses som angitt i IKS §§ 32 – 37.

KAP. 15. ANNET**15.1**

Reglene i IKS gjelder der hvor nærværende selskapsavtale ikke bestemmer noe annet.

513/07

SELSKAPSAVTALE FOR FOLLO REN IKS

SELSKAPSAVTALE FOR FOLLO REN IKS

KAP.1 SELSKAPETS FIRMA

1.1

Follo Ren IKS er et interkommunalt selskap opprettet med hjemmel i Lov om interkommunale selskaper av 29. januar 1999

1.2

Selskapet er et eget rettssubjekt med registrering i Foretaksregisteret.

KAP. 2 DELTAKERE I SELSKAPET

Deltakere i selskapet er:

	Org.nr:	Adresse
• Frogn kommune	963 999 089	Rådhusveien 6, 1440 Drøbak
• Nesodden kommune	944 383 565	Vardenbakken 99 1450 Nesoddtangen
• Oppegård kommune	944 384 081	Kolbotnvn. 30 1410 Kolbotn
• Ski kommune	960 507 878	Idrettsveien 8 1400 Ski
• Ås kommune	964 948 798	Skoleveien 3 1430 Ås

KAP. 3 SELSKAPETS FORMÅL

3.1.1

Selskapet påtar seg på vegne av deltagerkommunene å sørge for innsamling, transport og forsvarlig behandling av avfall som faller innenfor det til enhver tid gjeldene kommunale ansvarsområdet etter Forurensningsloven, og supplerende bestemmelser gitt av sentral forurensningsmyndighet.

3.1.2

Selskapets formål er kjøp og salg av varer og tjenester i tilknytning til ovennevnte ansvarsområde, alene eller i samarbeid med andre.

3.2

Selskapet kan tilby tjenester utover det kommunale ansvarsområdet, så langt dette ikke strider mot selskapets primære formål eller kommer i strid med kommunenes interesse.

3.3

Andre kommuner kan bli deltager i selskapet. Representantskapet kan fastsette innmeldingsvilkårene.

70.

SELSKAPSAVTALE FOR FOLLO REN IKS

KAP. 4 SELSKAPETS OPPGAVER**4.1**

Som leder i oppfyllelsen av formålet, jfr. Kap. 3, skal selskapet:

- Være deltagerkommunenes kompetansesenter i avfallssaker, og på vegene av innbyggerne i deltagerkommunene sørge for en økonomisk og miljømessig optimal håndtering av avfallet fra husholdningene i deltagerkommunene.
- Oppfylle deltagerkommunenes forpliktelser iht de kommunale renovasjonsforskriftene til konkurransedyktige priser og kvalitet, avfallshandteringen skal oppfylle norske miljøvernmyndigheters hovedmål for avfallshandteringen.

KAP. 5 HOVEDKONTORET**5.1**

Selskapet har sitt hovedkontor i Ski kommune, som også er selskapets vertskommune.

KAP. 6 INNSKUDDSPLIKT, EIERANDEL OG DELTAKERANSVAR**6.1**

Selskapet har 100 eierandeler med samlet innskudd kr 1 200 000,-

6.2

Frogn kommune har 16,6 andeler i selskapet med innskudd kr 199 200,- Dette tilsvarer 16,6 prosentandeler av selskapet. Frogn kommune hefter ubegrenset med 16,6 prosent av selskapets samlede forpliktelser.

6.3

Nesodden kommune har 17 andeler i selskapet med innskudd kr 204 000,- Dette tilsvarer 17 prosentandeler av selskapet. Nesodden kommune hefter ubegrenset med 17 prosent av selskapets forpliktelser.

6.4

Oppegård kommune har 23,8 andeler i selskapet med innskudd kr 285 600,-. Dette tilsvarer 23,8 prosentandeler av selskapet. Oppegård kommune hefter ubegrenset med 23,8 prosent av selskapets samlede forpliktelser.

6.5

Ski kommune har 26,1 andeler i selskapet med innskudd kr 313 200,-. Dette tilsvarer 26,1 prosentandeler av selskapet. Ski kommune hefter ubegrenset med 26,1 prosent av selskapets samlede forpliktelser.

6.6

Ås kommune har 16,5 andeler i selskapet med innskudd kr. 198 000,-. Dette tilsvarer 16,5 prosentandeler av selskapet. Ski kommune hefter ubegrenset med 16,5 prosent av selskapets samlede forpliktelser.

70

SELSKAPSAVTALE FOR FOLLO REN IKS

6.7

Vedtaks i ekstraordinært representantskapsmøte den 27.11.06 sak 3/2006:
Nye eierandeler for hver av deltakerkommunene (%) beregnes på basis av
abonnementsenheter.

(Antall abonnementsenheter = antall helårsabonnement + 0,5 x antall
sommerrenovasjonsabonnement)

KAP.7 REPRESENTANTSKAPET

7.1.1

Representantskapet er selskapets øverste organ.

7.1.2

Representantskapet består av 5 – fem - representanter med personlige vararepresentanter.

7.2.1

Den enkelte deltaker kan i denne perioden foreta nyvalg av sine
representanter/vararepresentanter. I tillegg velges ett personlig vararepresentant med møte-
og talerett. Valget skjer for en periode på 4 – fire – år og følger kommunestyrets valgperiode.
Medlemmer av styret eller daglig leder kan ikke velges inn som medlem av
representantskapet.

7.2.2

Den enkelte deltaker kan i denne perioden foreta nyvalg av sine
representanter/vararepresentanter. Slikt nyvalg skal i et hvert tilfelle skje dersom
representant/vararepresentant tar utflytting fra sin valgkrets. Nyvalget gjelder for gjenværende
del av representantskapets valgperiode.

7.3

Representantskapet konstituerer seg selv og velger selv sin leder og nestleder.

7.4.1

Representantskapet behandler og vedtar selskapets regnskap, budsjett og økonomiplan samt
saker som etter loven er lagt til representantskapet og gir instruksjon og retningslinjer for
selskapets virksomhet, dvs representantskapet instruerer styret.

7.4.2

Representantskapet skal godkjenne låneopptak og – vilkår. Videre må følgende arter saker
som ellers ligger til styret, godkjennes av representantskapet:

- Saker av viktig politisk – eller prinsipiell karakter.
- Saker av vesentlig økonomisk betydning.
- Saker på siden av selskapets formål.

Slike saksområder skal meldes til Foretaksregisteret

7.4.3

Den enkelte deltaker (kommunestyre) har instruksjonsmyndighet overfor sin representant i
representantskapet.

7.5.1

72.

SELSKAPSAVTALE FOR FOLLO REN IKS

Ved votering i representantskapet har hver representant en stemme.

7.5.2

Representantskapet er beslutningsdyktig når minst halvparten av representantene er til stede, og disse representerer minst to tredjedeler av stemmene.

Representantskapets vedtak er det som flertallet av stemmene er avgitt for. Ved stemmelikhet er møteleders stemme avgjørende.

7.5.3

Endringer av selskapsavtalen krever beslutning fra samtlige representanter.

KAP.8 STYRET**8.1.1**

Styret har 6 – seks – medlemmer med tilsvarende antall personlig varamedlemmer. Styret sitter til nytt styre er på valg.

8.1.2

5 – fem av styrets medlemmer, herunder styrets leder og nestleder, samt varamedlemmer for disse velges av representantskapet, og slik at det velges ett medlem med personlig varamedlem fra hver kommune.

8.1.3

1 av styrets medlemmer samt dennes vararepresentant velges av og blant de ansatte. Dersom ansettelsesforholdet opphører for de ansattes representant/vararepresentant, trer vedkommende ut av styret, og nytt medlem/varamedlem velges av og blant de ansatte.

De ansattes representant har uttale – og stemmerett med unntak av saker som gjelder forholdet mellom styret som arbeidsgiver og de ansatte. Vedkommende har heller ikke rett til å delta i behandlingen av saker som gjelder arbeidsgivers forberedelse til forhandlinger med arbeidstaker, arbeidskonflikter, rettsvister med arbeidsgiverorganisasjoner eller oppsigelse av tariffavtaler.

8.2

Daglig leder har møterett i styremøter og rett til å uttale seg.

8.3

Styret velges for en periode på 4 – fire år, og følger kommunestyrets valgperiode.

8.4

Hvert styremedlem har en stemme.

8.5.1

Styret er beslutningsdyktig når minst halvdel av medlemmene er til stede.

8.5.2

Som styrets beslutning gjelder det som flertallet av de fremmøtte – men likevel minst 1/3-del av samtlige styremedlemmer – har stemt for. Ved stemmelikhet er møteleders stemme avgjørende.

73.

SELSKAPSAVTALE FOR FOLLO REN IKS

8.6

Styret ansetter daglig leder og øvrige ansatte. Styret har instruksjonsmyndighet overfor daglig leder.

KAP. 9 DAGLIG LEDER**9.1**

Selskapet skal ha en daglig leder. Daglig leder skal forestå den daglige ledelsen av selskapet.

9.2

Den daglige ledelsen omfatter ikke saker som etter selskapets forhold er av uvanlig art eller er av stor betydning. Slike saker kan den daglige leder bare avgjøre når styret i den enkelte sak ha gitt daglig leder myndighet til det, eller når styrets beslutning ikke kan forventes uten vesentlig ulempe for selskapets virksomhet. Styret skal i så fall snarest mulig underrettes om saken.

9.3

Daglig leder har instruksjonsmyndighet overfor de øvrige ansatte i selskapet.

KAP. 10 REPRESENTASJON OG SIGNATUR**10.1**

Styret representerer selskapet utad og tegner dets firma. Styret kan delegere til daglig leder sammen med ett styremedlem retten til å tegne firmaet. Slik foretatt delegasjon må meldes til Foretaksregisteret.

10.2

I den daglige driften og i saker som faller inn under daglig leders myndighet, se hovedpunkt 9, representerer denne selskapet utad.

KAP. 11 LÅNERAMME M. V**11.1**

Selskapets låneramme settes til kr. 30 000 000,-. Selskapet kan bare ta opp lån til kapitalformål eller til konvertering av gammel gjeld.

11.2

Representantskapet skal vedta det enkelte låneopptak innenfor lånerammen. Slike vedtak skal godkjennes av departementet.

11.3

Selskapet kan pantsette sine eiendeler til sikkerhet for sine forpliktelser. Selskapet kan også bygge opp fond til finansiering av ventede investeringer i samsvar med lov og forskrifter.

7c.

SELSKAPSAVTALE FOR FOLLO REN IKS

KAP. 12 SELSKAPETS REGNSKAP, UTDELING M. V**12.1**

Selskapets regnskap skal avgis etter kommunale regnskapsprinsipper.

12.2

Regnskapet fastsettes av representantskapet og forelegges sammen med revisjonsrapporten for den enkelte deltaker (kommunestyret) som melding.

12.3

Etter at regnskapet for siste regnskapsår er fastsatt, kan representantskapet etter forslag fra styret foreta utdeling av selskapets midler, jfr. Dog IKS § 29 2. ledd

KAP. 13 UTTREDEN**13.1**

Den enkelte deltaker kan med ett års skriftlig varsel til styret si opp sitt deltakerforhold i selskapet og kreve seg utløst av dette. Uttreden kan skje med øyeblikkelig virkning i de forhold som angitt i IKS § 30.2. ledd.

13.2

Utløsningssummen til den uttredende deltaker fastsettes til dennes andels nettoverdi ved oppsigelsesfristens utløp. Utløsningssummen kan likevel ikke overstige verdien av deltakerens innskudd.

13.3

Dersom partene ikke blir enige om utløsningssummens størrelse, avgjøres slike tvister med bindende virkning av en sakkyndig voldgiftsrett på tre medlemmer oppnevnt av sorenskriveren ved Indre Follo Tingrett eller ved den tingretten som senere måtte overta denne embedtskretsen. Sorenskriveren peker herunder ut rettens leder. Tvistemålslovens Kap. 32 legges for øvrig til grunn. En av partene kan i stedet bestemme at tvisten skal bringes inn for det ordinære rettsapparatet med Indre Follo Tingrett eller etterfølgende tingrett som verneting.

13.4

For øvrig legges regelverket i IKS § 30 til grunn.

KAP. 14 OPPLØSNING OG AVVIKLING**14.1**

Spørsmål knyttet til oppløsning og avvikling av selskapet løses som angitt i IKS §§ 32 – 37

KAP. 15 ANNET**15.1**

Reglene i IKS gjelder der hvor nærværende selskapsavtale ikke bestemmer noe annet.

75.

Vedlegg Rapport Eier skapskontroll

SELSKAPSAVTALE

FOR

SØNDRE FOLLO RENSEANLEGG IKS

Kap. 1 Selskapets firma

1.1

Søndre Follo Renseanlegg, nedenfor kalt SFR, er et interkommunalt selskap opprettet med hjemmel i "Lov om interkommunale selskaper" av 29. januar 1999.

1.2

Selskapet er et eget rettsobjekt med registrering i Foretaksregistret.

Kap. 2 Deltakere i selskapet

2.1

Ås kommune org. nr. 964 948 798, Skoleveien 1, 1430 Ås.
Vestby kommune org. nr. 970 964 584, Rådhusgata 1, 1540 Vestby.

Kap. 3 Selskapets formål

Selskapets formål er å eie, utbygge, drive og vedlikeholde et felles avløps-system med renseanlegg på strekningen Tvetter pumpestasjon til Emmerstad bukt.
Avløpsvannet skal ikke omfatte overløpsvann.

Kap. 4 Selskapets oppgaver

4.1

Som ledd i oppfyllelsen av formålet, jfr. pkt. 3, skal selskapet:

- Rense avløpsvann i h.t. utslipstillatelsen fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus.
- behandle og omsette avløpsslam i henhold til "Forskrift om gjødselvarer m.v. av organsikk opphav F-1029." (Ikrafttreden 20.07.2003).

Kap. 5 Hovedkontor

5.1

Selskapet har sitt hovedkontor i Vestby kommune, som også er selskapets vertskommune.

Kap. 6   Eierandel og deltakelse

6.1

Kommunene er eiere av fellesanlegget i det forhold de har betalt anleggsomkostningene. Disse fordeles slik:

Vestby kommune	38 %
Ås kommune	62 %

6.2

Den enkelte deltakerkommune hefter ubegrenset med sin eierandel av selskapets samlede forpliktelser

6.3

Årlige netto driftskostnader fordeles på deltakerkommunene i forhold til innmålt (levert) vann fra kommunene.

Kap.7   Representantskapet

7.1.1

Representantskapet er selskapets øverste organ

7.1.2

Representantskapet består av fem representanter med personlige vararepresentanter,

- Ås kommune oppnevner 3 representanter og vararepresentanter.
- Vestby kommune oppnevner 2 representanter og vararepresentanter.

7.1.3

De enkelte kommunestyrene velger sine representantskapsmedlemmer med personlige varamedlemmer

Valget skjer for en periode på fire år og følger kommunestyrets valgperiode. Medlemmene av styret eller daglig leder kan ikke velges inn som medlem av representantskapet

7.2

Den enkelte deltaker kan i perioden foreta nyvalg av sine representanter/vararepresentanter. Nyvalg skal skje dersom vedkommende representant/vararepresentant tar utflytting fra sin kommune. Nyvalget gjelder for gjenværende del av representantskapets valgperiode

7.3

Representantskapet konstituerer seg selv og velger sin leder og nestleder.

7.4.1

Representantskapet behandler og vedtar selskapets regnskap, budsjett og økonomiplan samt saker som etter loven er lagt til representantskapet, og gir instruksjon og retningslinjer for selskapets virksomhet.

7.4.2
Representantskapet skal godkjenne låneopptak og lånevilkår

Videre må følgende saker som eller tilligger styret, godkjennes av representantskapet:

- Godkjenning av årsmelding
- Satser for godtgjøring for møter i styre.

Slike saksområder skal meldes Foretaksregisteret.

7.4.3
Den enkelte deltaker (kommunestyret) har instruksjonsmyndighet ovenfor sine representanter i representantskapet

7.5.1
Ved votering i representantskapet skal representantenes stemme telle i forhold til eierandel, jfr. kap. 6

7.5.2
Representantskapet er beslutningsdyktig når minst halvdelen av medlemmene er til stede, og disse representerer minst to tredjedeler av stemmene.

Representantskapets vedtak er det som flertallet av stemmene er avgitt for.
Ved stemmelikhet er møteleders stemme avgjørende.

7.5.3
Endringer av selskapsavtalen krever tilslutning fra samtlige representanter.

Kap. 8   Styret

8.1.1
Styret velges for en periode på 4 - fire - år og skal bestå av 6 medlemmer, med tilsvarende personlige varamedlemmer.

8.1.2
5 styremedlemmer fra eierkommunene, herunder styrets leder og nestleder, med tilhørende 5 varamedlemmer velges av representantskapet.
- 3 av styremedlemmene med tilhørende varamedlemmer velges fra Ås kommune.
- 2 av styremedlemmene med tilhørende varamedlemmer velges fra Vestby kommune.

8.1.3
1 av styrets medlemmer samt dennes varamedlem velges av og blant de ansatte. Dersom ansettelsesforholdet opphører for de ansattes representant/vararepresentant, trer vedkommende ut av styret, og nytt medlem/varamedlem velges av og blant dem ansatte.

8.2
Daglig leder har møteplikt i styret med talerett

8.3
Hvert styremedlem har en stemme

78.

8.4.1
Styret er beslutningsdyktig når minst halvdel av medlemmene er til stede.

8.4.2
Som styrets beslutning gjelder det som flertallet av de møtende, men likevel minst en tredjedel av samtlige styremedlemmer, har stemt for.
Ved stemmelikhet er møteleders stemme avgjørende.

8.5.
Styret ansetter daglig leder og øvrige ansatte.
Styret har instruksjonsmyndighet ovenfor daglig leder

Kap. 9   Daglig leder

9.1
Selskapet skal ha en daglig leder. Daglig leder skal forestå den daglige ledelsen av selskapet og følge de retningslinjer og pålegg som styret gir.

9.2
Den daglige ledelse omfatter ikke saker som etter selskapets forhold er av uvanlig art eller av stor betydning. Slike saker kan den daglige leder bare avgjøre når styret i den enkelte sak har gitt daglig leder myndighet til det, eller når styrets beslutning ikke kan avventes uten vesentlig ulempe for selskapets virksomhet.
Styret skal i så fall snarest mulig underrettes om saken.

9.3
Daglig leder har instruksjonsmyndighet ovenfor de øvrige ansatte i selskapet.

Kap. 10   Representasjon og signatur

10.1
Styret representerer selskapet utad og tegner dets firma.
Styret kan delegerer til daglig leder sammen med et styremedlem retten til å tegne firmaet. Slik fortaft delegasjon må meldes til Foretaksregisteret.

10.2
I den daglige driften og i saker som faller under daglig leders myndighet, se kap. 9, representerer denne selskapet utad.

Kap. 11   Låneramme

11.1
Selskapets låneramme settes til kr 20 millioner. Selskapet kan bare ta opp lån til kapitalformål eller til konvertering av gammel gjeld.

11.2
Representantskapet skal vedta det enkelte låneopptak innenfor lånerammen.
Slike vedtak skal godkjennes av departementet.

11.3

Selskapet kan pants sette sine eiendeler til sikkerhet for sine forpliktelser.
Selskapet kan også bygge opp fonds til finansiering av ventede investeringer i samsvar med lov og forskrifter.

Kap. 12   Selskapets regnskap, utdeling m.v.

12.1

Selskapets regnskap skal avgis etter kommunale regnskapspremisser.

12.2

Regnskapet fastsettes av representantskapet, og forelegges sammen med revisjonsrapporten som melding til den enkelte deltaker (kommunestyre).

12.3

Etter at regnskapet for siste regnskapsår er fastsatt kan representantskapet, etter forslag fra styret, foreta utdeling av selskapets midler, jfr "Lov om IKS" § 29, 2. ledd.

Kap. 13   Uttreden

13.1

Den enkelte deltaker, kan med ett års varsel til styret, si opp sitt deltakerforhold i selskapet å kreve seg utløst av dette.
Uttreden kan skje med øyeblikkelig virkning i de forhold som er angitt i "Lov om IKS", § 30, 2. ledd.

13.2

Utløsningssummen til den uttredende deltaker fastsettes til denne andels nettoverdi ved oppsigelsesfristens utløp.

13.3

Dersom partene ikke blir enige om utløsningssummens størrelse, bringes slike tvister inn for en sakkyndig voldgiftsrett på tre medlemmer, oppnevnt av sorenskriveren ved Ytre Follo Tingrett eller ved tingretten som senere måtte overta denne embetskretsen. Sorenskriveren peker herunder ut retten leder. Tvistemålsloven kap. 32 legges for øvrig til grunn. En av partene kan i stede bestemme at tvisten skal bringes inn for det ordinære rettsapparat med Ytre Follo Tingrett eller etterfølgende tingrett som verneeting.

13.4

For øvrig legges regelverk i "Lov om IKS" § 30 til grunn.

Kap. 14   Oppløsning og avvikling

14.1

Spørsmål knyttet til oppløsning og avvikling av selskapet løses som angitt i "Lov om IKS" §§ 32-37.

Kap. 15   Annet

Loven om IKS gjelder der hvor nærværende selskapsavtale ikke bestemmer noe annet.

Jnr. S15/07

SELSKAPSAVTALE FOR NORDRE FOLLO RENSEANLEGG IKS

KAP.1. SELSKAPETS FIRMA

- 1.1 Nordre Follo Renseanlegg IKS er et interkommunalt selskap opprettet med hjemmel i lov om interkommunale selskaper av 29 januar 1999.
- 1.2 Selskapet er et eget rettssubjekt med registrering i Foretakregisteret.

KAP.2. DELTAKERE I SELSKAPET

Deltakere i selskapet er:

Oppegård kommune, Postb.510, 1411 Kolbotn.	Org.nr. 944348081
Ski kommune, Postboks 3010, 1402 Ski	Org nr. 974593319
Ås kommune, Postboks 195, 1431 Ås	Org.nr. 964948798

KAP.3. SELSKAPETS FORMÅL

Selskapets formål er å eie, utbygge, drive og vedlikeholde et felles avløpssystem med renseanlegg på strekningen Haugbro – Fåleslora – Sjødalstrand for de tre kommunene. Avløpsvannet skal ikke omfatte overflatevann.

KAP.4. SELSKAPETS OPPGAVER

Som ledd i oppfyllelsen av formålet, jfr. Pkt. 3, skal selskapet:

- Rense avløpsvann i h.t. utslippstillatelse fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus
- Behandle og omsette avløpsslam i henhold til Forskrift om gjødselvarer m.v. av organisk opphav F-1029 (Ikrafttreden 20.07.2003)

KAP. 5. HOVEDKONTOR

Selskapet har sitt hovedkontor i Ås kommune, som også er selskapets vertskommune.

KAP. 6. EIERANDEL OG DELTAKERANSVAR

6.1 Kommunene er eiere av fellesanlegget i det forhold de har betalt anleggsomkostningene.

Disse fordeles slik:

Oppegård kommune	33%
Ski kommune	58%
Ås kommune	9%
	<u>100%</u>

81.

- 6.2 De enkelte kommuner hefter ubegrenset med sin eierandel av selskapets samlede forpliktelser
- 6.3 Årlige netto driftskostnader fordeles på deltakerkommunene i forhold til innmål (levert) vannmengde fra kommunene.

KAP. 7. REPRESENTANTSKAPET

- 7.1.1 Representantskapet er selskapets øverste organ.
- 7.1.2 Representantskapet består av 3-tre-representanter med personlige vararepresentanter.
- 7.2.1 Ordføreren i den enkelte deltakerkommune er kommunenes representant i representantskapet. I tillegg velges en personlig vararepresentant med møte- og talerett. Valget skjer for en periode på 4- fire- år og følger kommunestyrets valgperiode. Medlemmer av styret eller daglig leder kan ikke velges inn som medlem av representantskapet.
- 7.2.2 Den enkelte deltaker kan i perioden foreta nyvalg av sine representanter/ vararepresentanter. Nyvalg skal skje dersom vedkommende representant/vararepresentant tar utflytting fra sin kommune. Nyvalget gjelder for gjenværende del av representantskapets valgperiode.
- 7.3 Representantskapet konstituerer seg selv og velger selv sin leder og nestleder.
- 7.4.1 Representantskapet behandler og vedtar selskapets regnskap, budsjett og økonomiplan samt saker som etter loven er lagt til representantskapet, og gir instruksjon og retningslinjer for selskapets virksomhet.
- 7.4.2 Representantskapet skal godkjenne låneopptak og – vilkår. Videre må følgende saker som ellers tilligger styret, godkjennes av representantskapet:
  - Godkjenning av årsmelding
  - Sats for godtgjøring for møter i styre og representantskapSlike saksområder skal meldes til Foretaksregisteret.
- 7.4.3 Den enkelte deltaker (kommunestyre) har instruksjonsmyndighet ovenfor sine representanter i representantskapet.
- 7.5.1 Ved votering i representantskapet, skal representantenes stemme telle i forhold til deltagerens eierandel, jfr. Kap. 6.

- 7.5.2 Representantskapet er beslutningsdyktig når minst halvdelen av medlemmene er til stede, og disse representerer minst to tredjedeler av stemmene.

Representantskapets vedtak er det som flertallet av stemmene er avgitt for. Ved stemmelikhet er møteleders stemme avgjørende.

- 7.5.3 Endringer av selskapsavtalen krever tilslutning fra samtlige representanter. Gjelder slike endringer forhold som er omtalt i § 4, 3. ledd, i lov om interkommunale selskaper, må den enkelte deltaker (kommunestyret selv) i selskapet gi sin tilslutning til endringen.

KAP. 8. STYRET

- 8.1.1 Styret, som velges for en periode på 4-fire-år, skal bestå av 6 medlemmer, med tilsvarende antall varamedlemmer. Alle eierkommunene skal være representert.
- 8.1.2 5 styremedlemmer fra eierkommunene, herunder styrets leder, dets nestleder, og tilhørende 5 varamedlemmer, velges av representantskapet. 2 av medlemmene med personlige varamedlemmer velges fra Ski kommune, 2 av medlemmene med personlige varamedlemmer velges fra Oppegård kommune og 1 medlem med personlig varamedlem velges fra Ås kommune.
- 8.1.3 1 av styrets medlemmer samt dennes varamedlem velges av og blant de ansatte. Dersom ansettesforholdet opphører for de ansattes representant/vararepresentant, trer vedkommende ut av styret, og nytt medlem/varamedlem velges av og blant de ansatte.
- 8.2 Daglig leder har møteplikt i styremøter, og rett til å uttale seg.
- 8.3 Hvert styremedlem har 1-en- stemme.
- 8.4.1 Styret er beslutningsdyktig når minst halvdelen av medlemmene er til stede.
- 8.4.2 Som styrets beslutning gjelder det som flertallet av de møtende – men likevel minst 1/3 – del av samtlige styremedlemmer – har stemt for. Ved stemmelikhet er møteleders stemme avgjørende.
- 8.5 Styret ansetter daglig leder og øvrige ansatte. Styret har instruksjonsmyndighet ovenfor daglig leder.

KAP. 9 DAGLIG LEDER

- 9.1 Selskapet skal ha en daglig leder. Daglig leder skal forestå den daglige ledelsen av selskapet og skal følge de retningslinjer og pålegg som styret gir.

- 9.2 Den daglige ledelsen omfatter ikke saker som etter selskapets forhold er av uvanlig art eller er av stor betydning. Slike saker kan den daglige leder bare avgjøre når styret i den enkelte sak har gitt daglig leder myndighet til det, eller når styrets beslutning ikke kan forventes uten vesentlig ulempe for selskapets virksomhet. Styret skal i såfall snarest mulig underrettes om saken.
- 9.3 Daglig leder har instruksjonsmyndighet ovenfor øvrige ansatte i selskapet.

KAP. 10 REPRESENTASJON OG SIGNATUR

- 10.1 Styret representerer selskapet utad og tegner dets firma. Styret kan delegerer til daglig leder sammen med ett styremedlem retten til å tegne firma. Slik foretatt delegasjon må meldes til Foretaksregisteret.
- 10.2 I den daglige driften og i saker som faller inn under daglig leders myndighet, se kap. 9, representerer denne selskapet utad.

KAP. 11 LÅNERAMME

- 11.1 Selskapets låneramme settes til kr. 20 millioner. Selskapet kan bare ta opp lån til kapitalformål eller til konvertering av gammel gjeld.
- 11.2 Representantskapet skal vedta det enkelte låneopptak innenfor lånerammen. Slike vedtak skal godkjennes av departementet.
- 11.3 Selskapet kan pantsette sine eiendeler til sikkerhet for sine forpliktelser. Selskapet kan også bygge opp fonds til finansiering av ventede investeringer i samsvar med lov og forskrifter.

KAP. 12 SELSKAPETS REGNSKAP, UTDELING M.V.

- 12.1 Selskapets regnskap skal avgis etter kommunale regnskapsprinsipper.
- 12.2 Regnskapet fastsettes av representantskapet, og forelegges sammen med revisjonsrapporten som melding til det enkelte kommunestyret.
- 12.3 Etter at regnskapet for siste regnskapsår er fastsatt, kan representantskapet etter forslag fra styret foreta utdeling av selskapets midler, jf. lov om IKS § 29, 2. ledd.

KAP. 13 UTTREDEN

- 13.1 Den enkelte deltaker kan med ett års skriftlig varsel til styret si opp sitt deltakerforhold i selskapet og kreve seg utløst av dette. Uttreden kan skje med øyeblikkelig virkning i de forhold som er angitt i lov om IKS § 30, 2. ledd.

- 13.2 Utløsningssummen til den uttredende deltaker fastsettes til dennes andels nettoverdi ved oppsigelsesfristens utløp.
- 13.3 Dersom partene ikke blir enige om utløsningssummens størrelse, bringes slike tvister inn for en sakkyndig voldgiftsrett på tre medlemmer oppnevnt av sorenskriveren ved Indre Follo Tingrett eller ved tingretten som senere måtte overta denne embetskretsen. Sorenskriveren peker herunder ut rettens leder. Tvistemållovens kap. 32 legges for øvrig til grunn. En av partene kan i stedet bestemme at tvisten skal bringes inn for det ordinære rettsapparat med Indre Follo Tingrett eller etterfølgende tingrett som verneting.
- 13.4 For øvrig legges regelverket i lov om IKS § 30 til grunn.

KAP. 14 OPPLØSNING OG AVVIKLING

- 14.1 Spørsmål knyttet til oppløsning og avvikling av selskapet løses som angitt i lov om IKS §§ 32-37.

KAP. 15 ANNET

Lov om IKS gjelder der hvor nærværende selskapsavtale ikke bestemmer noe annet.

Jnr 839/07

Politisk sekretariat i Ås kommune
v/Annette Grimnes

20.09.07

Sekretariatsleder i FIKS

Område: Eierskapskontroll

Spørsmål fra FIKS:

FIKS ønsker:

Kommentar /tilføyning til ordførerens tilbakemelding til FIKS 27.06.07, dersom vi har det
Jeg har ingen kommentar til ordførerens svar til FIKS. Som utvalgssekretær ser jeg at årsmelding,
regnskap, budsjett og annen selskapsinformasjon med fordel kan legges ut på nettsiden:
www.Folloportalen.no.

- Antall saker/meldingssaker til Kommunestyret som gjelder selskapene i perioden 2004-2006. Jeg har ikke funnet noen saker som går direkte på rapportering av IKSene. For øvrig har jeg funnet følgende saker:
K-sak 94/04 "Justering av selskapsavtalene for interkommunale virksomheter", behandlet i K.styret 11.12.04.
(K-sak 82/03 "Valg av fremtidige organisasjonsformer for interkommunale selskaper (IKS) og for interkommunale virksomheter i Follo" behandlet i K.styret 17.12.03)
K-sak 55/05 "Justering av selskapsavtalene/vedtekter for interkommunale virksomheter", behandlet i møte 22.06.05.
K-sak 2/06 "Plan for selskapskontroll 2006-2007", ble behandlet i K-møte 25.01.06.
K-sak 21/06 "Renovasjonsforskrift" ble behandlet i K-møte 05.04.06.

- Har andre utvalg tatt sakene direkte? Jeg har ingen informasjon om dette.
- Rutiner for hva som skal behandles. Nei det er ikke utarbeidet rutiner for dette.

Follo barnevernvakt IKS

K-sak 46/06 Utvidelse av Follo Barnevernvakt" ble behandlet i K. møte 30.08.06.

Follo legevakt IKS

Ingen

Follo Ren IKS

K-sak 60/04 "Forskrift om gebyrer for saksbehandling og kontroll /tilsyn av mindre avløpsanlegg" behandlet i K møte 08.09.04. Saken ble sendt tilbake til HTM for begrepsavklaring slik at denne blir entydig før viderebehandling. Vedtatt i K-sak 90/04.

K-sak 92/04 "Renovasjonsforskrift" ble behandlet i K. møte 03.11.04.

G:\Fellessekretariat\Formannskapssekretær\Kommunestyret\Politisk sekretariat i Ås kommune - melding til FIKS.doc

K-sak 96/04 "Forslag til differensiering av avfallsgebyr av avfallsgebyrsatser deltakerkommune" ble behandlet i K møte 01.12.04.

(K-sak 63/05 "Interkommunalt samarbeid om Miljørettet helsevern i Follo" behandlet i K styret 28.09.05)

K-sak 44/06 "Årsmelding 2005 Follo Ren" ble tatt til orientering i K-møte 30.08.06.

K-sak 45/06 "Follo Ren – grunnlag for felles saksfremlegg for kommunestyrene", ble behandlet i K-styret 30.08.06.

Krisesenteret i Follo IKS

Ingen

Incestsenteret i Follo IKS

Ingen

Nordre Follo Renseanlegg IKS

K-sak 48/05 "Vann- og avløpsanlegg Seiersten- Nordre Follo Renseanlegg" i møte 22.06.05

Søndre Follo Brann- og Redningsvesen IKS

Ingen

Søndre Follo Renseanlegg IKS

Ingen

Med vennlig hilsen

Annette Grimnes
Formannskapssekretær

Selskapskontroll – ivaretagelsen av kommunens interesser,
jfr. e-post fra Jan Løkken, FIKS, 13.09.07

IKS i formannskapet 2004 – 2007:

Saker avgjort av formannskapet, meldingssaker og referatsaker. For saker som er avgjort av kommunestyret etter innstilling fra formannskapet, se e-post 20.09.07 fra Annette C. Grimnes

Saker avgjort av formannskapet:

F-dato	Nr.	Vedr.
24.01.07	4/07	"Ny brannstasjon – planlegging og bygging. Oppnevning av plankomite – mandat for plankomite"
29.11.06	81/06	"Follo ReN – økonomiplan 2007 – 2010".
16.11.05	104/05	"Opphør av dagens brannvernssamarbeid i Søndre Follo". Rådmennene i Frogn og Ås fikk fullmakt til å nedsette en arbeidsgruppe for å utrede alternativt brannvernssamarbeid.

Meldingssaker (orientering fra ordfører og eventuelt) og informasjon fra rådmannen i formannskapets møter:

F-dato	Nr.	Vedr.
22.08.07	6	Follo ReNs årsmelding 2006 er lagt i hyllene 22.08.07 for henting/sending til kommunestyremedlemmer.
"	2	Orientering om møte m. Follo Futura 31.08.07 om evt. etablering av gjenbruksverksted og butikk i Ås, jfr. lnr. 9485/07. Oppfølging av K-sak 44/06 vedr. årsmelding 2005 Follo ReN.
20.06.07	12	Orientering om Follo Futura
25.04.07	4	H ba om at AMU-referater og turnover i Follo Futura innhentes og refereres i formannskapet og at saken drøftes før generalforsamlingen 22.05.07.
10.01.07	9	Ny brannstasjon – planlegging og bygging, sak til formannskapet 24.01.07
15.11.06	12	H ba om at forslag fra Follo ReN om avgiftsøkning drøftes i formannskapet før vedtak fattes. Formannskapet ba om å få sak om dette.
11.01.06	7	Follo ReN styremøte 16.10.06 - protokoll
27.09.06	2	Orientering om brev av 04.09.06 fra Follo ReN vedr. tilbakemelding på vedtak i Ås kommunestyre 05.04.06, jfr. saknr. 05/1113-10.
30.08.06	5	Krisesenteret – forespørsel om IT-tjenester. Formannskapet var enige om at dette kan løses administrativt.
14.06.06	3	Orientering om at brannsamarbeidsmøtet 12.06.06 hadde god oppslutning.
31.05.06	8	Brannsamarbeid. Rådmennene i Frogn og Ås skal presentere rapporten om fremtidig brannsamarbeid 12.06.06 i åpent møte i Ås rådhus.
"	1	Orientering fra representantskapsmøte i FolloReN 29.05.06. SV ba om at innkallingene sendes ut tidligere av demokratihensyn. Innkallingen ble mottatt i kommunen 24.05.06.
10.05.06	3	Årsmøte i Follo legevakt. Orientering om erfaringer med fastlegeordningen i Ås.
26.04.06	9	Orientering om møte 02.05.06 vedr. omorganisering av Follo barne- og ungdomsskole som IKS.
"	8	Follo Futuras brev/e-post av 21.04.06 med diverse informasjon er videreført til politikerne av ordfører samme dag.

F-dato	Nr.	Vedr.
"	2	V tok opp demokratispektet i forhold til interkommunale selskaper (IKS) Formannskapet ble enige om at IKS-innkallinger og protokoller sendes formannskapets medlemmer. Hvis noen har bemerkninger til sakene, kan de ta det opp i påfølgende formannskapsmøte. Det settes av tid til dette.
22.03.06	3	H etterlyste oppfølging av kommunestyrets vedtak om 60 liters sekker i renovasjon.
08.03.06	11	Orientering om barnehageinnspill fra Follo Futura som har etablert en prosjektgruppe som arbeider med barnehage som læringsarena.
"	7	Spørsmål fra H om hvordan Ås kommune forvalter sine eierinteresser i aksjeselskaper der kommunen har større aksjeposter. Det ble vist til at kommunen må være aktiv på generalforsamlingene og evt. forsøke å få valgt representanter inn i styrene.
	2	Barnsamarbeid – utvidelse av arbeidsgruppe med politiske representanter, jf. F-sak 104/05.
08.02.06	8	Follo Futura har endret salgsorganisasjon i tråd med vedtak i styremøte i januar 06, jf. brev av 06.02.06.
"	9	Momskompensasjon og interkommunale selskaper – svar på spørsmål fra FrP i formannskapet 25.01.06. Notat av 06.02.06 fra rådmannen var sendt ut, jf. lnr. 1864/06.
25.01.06	6	Anmodning fra H om orientering om Follo Futura. Ordfører vil melde tilbake etter eiermøte i mars.
"	2	Anmodning fra FrP om redegjørelse for regler om momskompensasjon for IKS.
"		Rådmannen orienterte om barnsamarbeid
02.11.05	10	Orientering om brannordning: Vestby kommune har sagt opp sitt medlemskap. Referat fra SFB's møte 21.10.05 ble lest opp. Felles saksfremlegg fra rådmennene i Frogn og Ås skrives til formannskapet 16.11.05.
31.08.05	1	Orientering om brannordning/møte 02.09.05 med SFBR-mannskaper vedr. fremtidig brannsamarbeid.
17.08.05	12	Follo ReN, H etterlyste oppfølging fra øvrige kommuner av sak vedr. forslag til differensiering av avfallsgebyrsatser, jf. k-sak 96/04. Tas opp m. øvrige kommuner iflg. Jorunn Nakken (V).
17.08.05	11	Orientering om brannordning.
02.02.05	1	Orientering om brannordningen – SFB/NFB
01.12.04	1	Orientering om brannorganisering: Søndre Follo Brann- og Redningsvesen (SFBR)
20.10.04	10	Orientering om brannstasjon på Korsegården.
22.06.04	9	Orientering om brannordning: Søndre Follo Brann- og Redningsvesen (SFBR)

Referatsaker i formannskapet, listen trykkes i innkalling som leveres med bud ca. 7 dager før møtet, dokumentene legges samtidig til ettersyn på rådmannskontoret:

F. dato	Nr.	Vedr.
10.10.07	11	Nordre Follo Renseanlegg IKS 27.09.07, styremøte nr. 2/07 - innkalling
22.08.07	2	Nordre Follo Renseanlegg 19.06.07 - protokoll
20.06.07	10	Nordre Follo Renseanlegg 19.06.07 - innkalling
21.03.07	2	Nordre Follo Renseanlegg, styremøte 22.03.07
01.11.06	4	KRD minner i brev av 16.10.06 om kravene til kjønnsmessig balansert styresammensetning i interkommunale selskaper. Ås kommune oppfyller kravene.
18.10.06	4	Follo ReN styremøte 13.09.06 - protokoll
"	3/11	Nordre Follo Renseanlegg styremøte 28.09.06 – protokoll og innkalling
31.06.06	1	Nordre Follo Renseanlegg 11.05.06 - protokoll
10.05.06	8	Nordre Follo Renseanlegg 11.05.06 - innkalling
11.01.06	2,3	Incestsenteret og Krisesenteret i Follo rep.sk.møter 16.12.05 - protokoller
"	7,8	Incestsenteret og Krisesenteret i Follo styremøter 05.12.05 - protokoller
"	1	Søndre Follo Brann- og redningsvesen IKS styremøte 16.12.05 - protokoll
16.11.05	15	Nordre Follo Renseanlegg 10.11.05 styremøte – innkalling
19.10.05	6	Nordre Follo Renseanlegg 19.10.05 representantskapsmøte - innkalling
17.08.04	21	Informasjonsbrev av 12.05.05 fra Follo Futura
"	5	Nordre Follo Renseanlegg 09.06.05 styremøte – protokoll
"	3	Nordre Follo Renseanlegg 17.06.05 representantskapsmøte - protokoll
22.06.05	4	Nordre Follo Renseanlegg 26.05.05 representantskapsmøte – innkalling
"	10	Nordre Follo Renseanlegg 26.05.05 styremøte – innkalling
02.02.05	11/25	Nordre Follo Renseanlegg 03.12.04 – innkalling og protokoll
17.11.04	1	Nordre Follo Renseanlegg 04.11.04 – protokoll
03.11.04	3	Nordre Follo Renseanlegg 04.11.04 – innkalling
08.09.04	1	Nordre Follo Renseanlegg 26.08.04 – protokoll
"	10	Nordre Follo Renseanlegg 26.08.04 – innkalling
"	11	Søndre Follo Brann- og Redningsvesen 24.08.04 - innkalling
25.08.04	1	Representantskapsmøte for Incestsenteret i Follo 18.06.04 og Representantskapsmøte for Krisesenteret i Follo 18.06.04 - protokoller
"	9	Styret for Søndre Follo Brann- og redningsvesen 17.08.04 - innkalling
26.05.04	2	Nordre Follo Renseanlegg 04.05.04 – innkalling og protokoll

Ås, 09.10.07, Vibeke Berggård

Utv.sak nr 12/08

**SØKNAD OM ENDRING I KOMMUNAL GARANTI
- HAUGTUSSA STEINERBARNEHAGE**

Saksbehandler: Marit Øien Kristoffersen	Arkivnr: A10	Saknr.: 05/2605
Utvalg	Utv.sak nr	Møtedato
Formannskapet	15/08	13.02.2008
Kommunestyret	12/08	27.02.2008

Formannskapets innstilling 13.02.2008:

1. Haugtussa Steinerbarnehage gis kommunal garanti pålydende inntil 16 mill kroner. Tilsagnet gis som simpel garanti.
2. Garantibeløpet reduseres i takt med årlige nedbetalinger av lånet – maks 33 år. Det kan gis inntil 3 års avdragsfrihet.
3. Garantibeløpet reduseres med 1,3 mill kroner i 2010.

Formannskapets behandling 13.02.2008:

Votering: Rådmannens innstilling ble enstemmig tiltrådt.

Rådmannens innstilling:

1. Haugtussa Steinerbarnehage gis kommunal garanti pålydende inntil 16 mill kroner. Tilsagnet gis som simpel garanti.
2. Garantibeløpet reduseres i takt med årlige nedbetalinger av lånet – maks 33 år. Det kan gis inntil 3 års avdragsfrihet.
3. Garantibeløpet reduseres med 1,3 mill kroner i 2010.

Tidligere politisk behandling:

K-sak 24/97

K-sak 62/05

K-sak 63/06

Avgjørelsesmyndighet:

Kommunestyret

Behandlingsrekkefølge:

Formannskapet

Kommunestyret

Vedlegg som følger saken trykt:

Søknad av 18.01.08 om endring i kommunal garanti fra Haugtussa Steinerbarnehage
Forskrift om kommunale og fylkeskommunale garantier.

Utskrift av saken sendes til:

Haugtussa Steinerbarnehage

Økonomiavdelingen

Revisor

Fylkesmannen

SAKSUTREDNING:

Fakta i saken:

Haugtussa Steinerbarnehage er sist i k-sak 63/06 innvilget kommunal garanti slik:

1. *"Haugtussa Steinerbarnehage gis kommunal garanti pålydende inntil 16 mill kroner. Tilsagnet gis som simpel garanti.*
2. *Garantibeløpet reduseres i takt med årlige nedbetalinger av lånet – maks 30 år.*
3. *Garantibeløpet reduseres med 1,3 mill kroner i 2010."*

Fylkesmannen har i brev av 05.12.2006 godkjent kommunestyrets garantivedtak. Stiftelsen har i opprinnelig søknad sagt at de i 2010 kan innbetale 1,3 mill kroner som garantibeløpet da reduseres med.

I brev av 18.01.08 ber Haugtussa Steinerbarnehage om mulighet til avdragsfrihet i inntil 3 år, med bakgrunn i at kostnadsutviklingen har vært større enn forventet samt uforutsette kostnader. Dette medfører en mer anstrengt økonomi for barnehagen. De har tatt opp med sin långiver Kommunekreditt spørsmålet om avdragsfrihet i 3 år for å bevare forsvarlig drift i barnehagen. Dette har Kommunekreditt stilt seg positive til, men har bedt om at dette må gjenspeiles i den kommunale garantien.

Vurdering med konklusjon og begrunnelse:

Kommunen har i tidligere vedtak stilt seg positive til utvidelsen av Steinerbarnehagen både i forhold til nye plasser og ved garantivedtak. For å oppnå full barnehagedekning er kommunen avhengig av de private barnehagene.

Ås kommunen har likebehandlet kommunale og private barnehager i forhold til tilskudd. I budsjettvedtaket for 2008 er bevilgningen til tilskudd til private barnehager redusert. Det vurderes å redusere tilskuddet til antatt nivå i ny barnehagelov.

Rådmannen finner det rimelig å imøtekomme barnehagens søknad og legge til rette for avdragfrihet i maks 3 år.

VEDLEGG 1

ÅS KOMMUNE	
Dato:	21/1-08 MKR
Sak nr.:	05/2605-12
Løpnr.:	1139/08
Ark.kode:	A 10

Fil
 Ås kommune
 Att: ordfører og rådmann

18.01.2008

Søknad om endringer i kommunal garanti

Viser til kommunal garanti innvilget for bygging av ny Haugtussa Steinerbarnehage på Holstad. Byggeprosessen er nå over og alle fire avdelinger i drift med full kapasitet. Vi er nå i ferd med å avslutte sluttoppgjør med entreprenører. I planfasen tok vi høyde for renteutviklingen vi har sett den siste tiden og at det kunne dukke opp uforutsette kostnader. Kostnadsutviklingen og presset i byggebransjen har imidlertid blitt langt større enn forventet. Dette har medført et tøffere økonomisk løp de første årene enn forventet. I drøftelsene med Kommunekreditt i forbindelse med låneopptaket luftet vi muligheten for avdragsfrihet de første årene for å bevare forsvarlig drift av barnehagen. Dette var de innstilt på, men viste til at dette må avspeiles i den kommunale garantien.

Styret i stiftelsen Steinerbarnehagene Ås søker derfor om mulighet til avdragsfrihet inntil tre år. Første avdragsår startet 1.1.08. Vi er åpne for å drøfte hvordan dette kan løses med hensyn til utforming av den kommunale garantien. Med dagens rentenivå er det også i styrets interesse at nedbetaling av avdragene kommer i gang så fort som mulig. Vi vil i budsjettering og økonomistyringen de tre første årene se om det er mulig å nedbetale deler av avdragene innenfor rammen av forsvarlig barnehagedrift. Om det er behov for ytterligere informasjon og dokumentasjon for å behandle søknaden, bidrar vi gjerne med det.

Nivå på kommunal støtte har vært et usikkerhetsmoment i arbeidet med langtidsbudsjettet for barnehagedriften. Styret har merket seg kommunens signaler om å trappe ned kommunal støtte fra 100 til 88 prosent allerede i år samt usikkerheten ved at hele finansieringen av barnehagesektoren skal overlates i sin helhet til kommunene om noen år. Varslede reduksjon gjør de kommende år enda tøffere økonomisk sett enn det styret hadde håpet på. Styret vil gjennomgå langtidsbudsjettene på nytt for å se om en kan betjene avdrag og renter med denne reduksjonen. Om denne gjennomgangen viser at det ikke er mulig, vil vi informere Ås kommune om dette umiddelbart.

Vennlig hilsen
 Styret i stiftelsen Steinerbarnehagene i Ås
Hilde Slemmen
 Hilde Slemmen, styrer

Stiftelsen Steinerbarnehagene i Ås
 Haugtussa steinerbarnehage
 Haugerudveien 7, 1430 Ås
 Bankgiro: 1254 05 23574 Org.nr. 988838802
 E-post: haugtussa.steinerbarnehage@gmail.com
 Tlf 64 94 48 70 Fax 64 94 13 12

19

VEDLEGG 2

Forskrift om kommunale og fylkeskommunale garantier.

Fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet 2. februar 2001 med hjemmel i lov av 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 51 nr. 3.

§ 1. Virkeområde

Denne forskriften gjelder når kommuner og fylkeskommuner stiller kausjon eller annen økonomisk garanti for virksomhet som drives av andre enn kommunen eller fylkeskommunen selv.

§ 2. *Simpel kausjon/selvskyldnerkausjon*

Når en kommune eller fylkeskommune stiller garanti for tredjepersons økonomiske forpliktelse, kan kommunen/fylkeskommunen bare forplikte seg ved simpel kausjon. Godkjenningsmyndigheten kan dispensere der kreditor i hovedforholdet er en privatperson.

§ 3. *Tidsavgrensning*

Vedtak om garantistillelse og garantiavtale/-erklæring skal alltid angi garantiens varighet. Ved garantier knyttet til investeringer skal garantiens varighet ikke overstige investeringsobjektets levetid.

Ved garantier for driftsutgifter skal garantitiden settes så kort som mulig.

Garantier for ansattes lån skal i tillegg til begrensningene i første og annet ledd begrenses til ansettelsesforholdets varighet.

Garantiperioden kan ikke strekke seg utover 2 år fra forfall for fordringen mot hoveddebitor. Det kan ikke stilles garantier med varighet over 40 år.

§ 4. *Maksimumsbeløp*

Vedtak om garantistillelse og garantiavtale/-erklæring skal alltid angi det maksimumsansvar garantien omfatter.

§ 5. *Garantier for små beløp*

Garantier der maksimumsansvaret er lavere eller lik kroner 500.000 trenger ikke statlig godkjenning.

§ 6. *Garanti for tidligere gjeld ved omdanning til ansvarlig selskap*

Kommuner og fylkeskommuner kan garantere for gjeld de tidligere har hatt direkte ansvar for, når virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen tidligere har drevet selv skilles ut i et selskap med begrenset ansvar, og gjelden samtidig overføres til selskapet. Det samme gjelder der virksomhet som har vært drevet av et interkommunalt selskap med ubegrenset deltakeransvar overføres til et selskap med begrenset ansvar. I slike tilfeller kan garantien stilles som selvskyldnerkausjon.

Garantier som omhandlet i første ledd skal godkjennes av statlig myndighet på vanlig måte.

§ 7. Ikrafttreden

Forskriften gjelder fra 1. mars 2001. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift av 9. februar 1993 nr. 4046 om kommunale og fylkeskommunale garantistillelser

Utv.sak nr 13/08

**SAMARBEID MELLOM FOLLOKOMMUNENE OG AKER
UNIVERSITETSSYKEHUS STYRING AV FOLLO LEGEVAKT**

Saksbehandler: Berith Trobe Dahlgren	Arkivnr: G21	Saknr.: 08/185
Utvalg	Utv.sak nr	Møtedato
Ås Eldreråd	7/08	12.02.2008
K.råd for funksjonshemmede	4/08	12.02.2008
Hovedutvalg for helse og sosial	3/08	13.02.2008
Kommunestyret	13/08	27.02.2008

Hovedutvalg for helse og sosials innstilling 13.02.2008:

1. Vedlagte forslag til rammeavtale og ytelsesspesifikasjon for samarbeid mellom Aker Universitetssykehus gjennomføres fra 01.06.08 eller så snart det praktisk lar seg gjennomføre.
2. Styre og representantskap for dagens legevakt gis fullmakt til å på Follokommunenes vegne å treffe nødvendige beslutninger for å gjennomføre virksomhetsoverdragelsen og å avvikle dagens Follo legevakt IKS når den nye legevakten er operativ.
3. Rådmennene i deltagerkommunene gis fullmakt til å utpeke ett medlem hver til Samarbeidsrådet og ett medlem hver til Kvalitetsutvalget.
4. Ordførermøtet gis fullmakt til å foreta evt. mindre endringer i avtalen, dersom det blir nødvendig, etter kommunestyrenes behandling av saken.

Hovedutvalg for helse og sosials behandling 13.02.2008:

Votering: Rådmannens innstilling ble enstemmig tiltrådt.

Behandling i Kommunalt råd for funksjonshemmede 12.02.2008:

Votering: Rådmannens innstilling ble enstemmig tiltrådt.

Behandling i Ås Eldreråd 12.02.2008:

Votering: Leders forslag ble enstemmig vedtatt.

Ås eldreråds uttalelse 12.02.2008:

1. Befolkningsgrunnlaget i Follo-kommunene tilsier at det er behov for legevakt i perioden 1700-0700.
2. Ås eldreråd ser fordeler med at tjenesten blir samlokalisert med Aker universitetssykehus HF, Ski Sykehus.
3. Radiologiske tjenester må være tilgjengelige i hele legvaktperioden.

Rådmannens innstilling:

1. Vedlagte forslag til rammeavtale og ytelsesspesifikasjon for samarbeid mellom Aker Universitetssykehus gjennomføres fra 01.06.08 eller så snart det praktisk lar seg gjennomføre.
2. Styre og representantskap for dagens legevakt gis fullmakt til å på Follokommunenes vegne å treffe nødvendige beslutninger for å gjennomføre virksomhetsoverdragelsen og å avvikle dagens Follo legevakt IKS når den nye legevakten er operativ.
3. Rådmennene i deltagerkommunene gis fullmakt til å utpeke ett medlem hver til Samarbeidsrådet og ett medlem hver til Kvalitetsutvalget.
4. Ordførermøtet gis fullmakt til å foreta evt. mindre endringer i avtalen, dersom det blir nødvendig, etter kommunestyrenes behandling av saken.

Avgjørelsesmyndighet: Kommunestyret

Behandlingsrekkefølge:

1. Eldrerådet
2. Rådet for funksjonshemmede
3. Hovedutvalg for helse- og sosialutvalg
4. Formannskapet
5. Kommunestyret

Vedlegg som følger saken trykt:

1. Rammeavtale mellom Aker Universitetssykehus og Follo kommunene Ski, Enebakk, Frogn, Ås, Oppegård, Nesodden om legevaktsentral og legevakttjenester.
2. Ytelsesspesifikasjon for legevakttjenester avtalt mellom Aker Universitetssykehus HF og Follo kommunene Enebakk, Frogn, Oppegård, Nesodden, Ski og Ås.

Utskrift av saken sendes til:

1. Rådmennene i de samarbeidende Follo kommunene
2. Fastlegene i Ås
3. Follo legevakt
4. Helse- og sosialsjef i Ås

SAKSUTREDNING:

Foranledning

Det ble 090605 nedsatt en arbeidsgruppe som skulle vurdere de fremtidige planer for Ski sykehus og styrking av legevakt/øyeblikkelig hjelp funksjonen i Folloregionen. Arbeidsgruppen ble etablert med representanter fra helseforetaket og kommunehelsetjenesten/legevakten. Arbeidsgruppen anbefalte at det ble arbeidet videre med "et felles mottak med legevaktsdel og en sykehusedel i nær tilknytning til hverandre, der det både bygningsmessig og organisatorisk legges til rette for et best mulig samarbeid".

I dialog med Rådmannskollegiet i Follo og etter presentasjon i Follorådet ble det vedtatt å nedsette en prosjektgruppe som skulle utrede mulighetene for å etablere et felles medisinsk akuttmottak ved AUS i Ski. Prosjektet fikk som mandat bl.a.; "...med utgangspunkt i befolkningens behov for akuttjenester foreslå et felles akuttmedisinsk mottak (FAM) som skal inneholde både legevaktjeneste og sykehusmottak".

Follo-kommunenes representanter i styringsgruppen for prosjektet har vært rådmann Harald Toft, Oppegård og ass. rådmann May Britt Christoffersen, Ski.

En prosjektrapport ble forelagt ordførermøtet 30.03.07, og det ble truffet slikt enstemmig vedtak:

- ”1. Rådmannsgruppen gis mandat til å slutføre arbeidet med å få etablert et forbedret legevakttilbud på Ski sykehus i henhold etter alt. B som er beskrevet i prosjektrapporten.
2. Rådmannskollegiet gis i mandat til å fremforhandle et forslag til avtale mellom Akers sykehus og aktuelle Follo-kommuner.
3. Ordførermøtet forutsetter at det ved forhandlingene legges til grunn at merkostnadene ved å styrke legevakt/øyeblikkelig hjelp tjenesten blir fordelt mellom partene etter den ansvars- og oppgavedeling som gjelder mellom kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten.”

Ovennevnte representanter i styringsgruppen ble siden utpekt av rådmannskollegiet til å gjennomføre forhandlingene med Aker på vegne av de Follokommunene som deltar i legevaktsamarbeidet.

Disse forhandlingene er nå gjennomført og resultatet foreligger slik det fremkommer i vedlegg til denne saken. Forhandlingene har vært krevende og kommunenes forhandlingsutvalg fremla 21. juni -07 status for Ordførermøtet som justerte forhandlingsmandatet. Foreliggende resultat er innenfor det justerte mandatet.

Saksutredning

Dagens Follo legevakt

Flere av Follokommunene har i over 20 år samarbeidet om en felles legevakt på Ski, lokalisert til Ski sykehus.

De siste årene har stadig flere kommuner sluttet seg til Follo legevakt, slik at den nå omfatter alle Follokommunene, unntatt Vestby.

Follo legevakt er en organisatorisk enhet som består av 2 deltjenester, en legevaktsentral som døgkontinuerlig mottar henvendelser om akutt legebehov fra publikum og formidler disse videre enten til fastlegene i kommunene eller mobiliserer ambulanse eller legehelikopter, når dette er nødvendig.

Dessuten en legevakttjeneste for akutte legebehov som oppstår utenom fastlegenes åpningstider. For tiden har Follo legevakt åpningstider for publikum mellom kl. 18 – 07 alle hverdager, døgnkontinuerlig på lørdager, søndager og helligdager. Virksomheten har pr. 1.1.07 14,3 faste stillinger. Hertil kommer 25 -30 leger som inngår i deltidsturnus. Legene er selvstendig næringsdrivende, i hovedsak fastleger i Follo og andre leger som jobber etter avtale med legevakten. Legene godtgjøres i det vesentlige gjennom trygderefusjoner og pasientbetaling.

Follo legevakt har blitt utbygget og utviklet gjennom mange år, og er en velfungerende enhet som har ivaretatt befolkningens behov for legevaktstjenester på en god måte. Som legevakter flest, har det tidvis forekommet kritikk også mot Follo legevakt. Dette gjelder spesielt mot lange ventetider i perioder av året med influens epidemier og lignende, hvor tilstrømningen av pasienter er stor. Selv om styret i legevakten har lagt opplegg for styrket tjeneste i slike perioder, er slik kritikk neppe mulig å unngå innenfor en forsvarlig ressursbruk. Legevakten har dessuten et oppegående kvalitetssikringssystem for bl.a. håndtering av klager. Follo legevakt har i 2007 hatt tilsynsbesøk fra Helsetilsynet uten at avvik ble påpekt.

Det har imidlertid over flere år vært et ønske lokalt å styrke legevakten ved å skaffe den tilgang til røntgen og andre hjelpemidler for mer sikre diagnoser. Slike hjelpemidler vil bl.a. kunne begrense behovet for å sende pasienter til undersøkelser i Oslo og på Nedre Romerike. Selv om dette ikke er tjenester som normalt er tilgjengelig på legevakter, er dette løst flere steder i landet gjennom et tettere samarbeid mellom lokalsykehus og de kommunale legevakter.

Hovedelementer i en styrket legevakt i Follo

Det fremforhandlede forslaget som nå foreligger innebærer i hovedsak at legevaktsentralen videreføres som i dag. Det som er nytt når det gjelder denne er at en får nødvendig plass til å få installert en ny kommunikasjonssentral for det nye helsenettet som sentrale myndigheter har bestemt skal være på plass i Follo i løpet av 2008. Innkjøp av utstyr til det nye nødnettet bekostes av sentrale helsemyndigheter, mens det er kommunene gjennom legevaktene som må dekke kostnadene til drift og vedlikehold av det nye nødnettet.

I forslag til ny avtale blir tjenesten ved Follo Legevakt i helger og på høytidsdager som før, men blir foreslått utvidet til å gjelde i tidsrommet 17.00 – 07.00 på hverdager. Begrunnelsen for utvidelsen er at fastlegene i noen av deltagerkommunene er vanskelig tilgjengelig fra ordinær kontortid, frem til legevakten dagens legevakt åpner kl.18. Andre forbedringer ved foreliggende forslag til styrket legevakt er at røntgenundersøkelser vil kunne foretas lokalt både av barn og voksne på hverdager frem til kl.01.00, på lør- søn- og helligdager mellom kl.10.00 – 24.00. Bildene blir undersøkt umiddelbart enten på Ski sykehus eller på ett av Oslosykehusene ved at bilder overføres dit elektronisk og tolkes av kvalifisert personell.

Videre vil tjenesten bli bedre ved at:

- legevakten blir samlokalisert med poliklinikken på Ski sykehus. Dette gir tilgang på bedre lokaler og utstyr, herunder bedre publikumsfasiliteter.
- legevaktens ansatte blir en del av et bredere medisinsk kompetansemiljø.
- rekrutteringen til stillinger på legevakten vil kunne bli bedre når de heretter vil inngå i et større faglig miljø.
- det blir tilstrekkelig plass til å få montert det nye nødnettet.

I avtalen er det forutsatt at Aker overtar ansvaret for legevakten som blir en egen organisatorisk enhet i Aker Universitetssykehus, Ski. Dette gjennomføres ved en virksomhetsoverdragelse etter Arbeidsmiljølovens bestemmelser. Aker vil være ansvarlig for gjennomføring av virksomhetsoverdragelsen. Dette innebærer at dagens ansatte på legevakten er sikret arbeid med bibehold av den avlønning de i har på overdragelsestidspunktet. Legetjenesten vil som i dag bli dekket primært av fastleger i deltagerkommunene, slik at de fortsatt vil beholde rett og eventuelt plikt til å tjenestegjøre ved legevakten etter gjeldende avtaleverk.

Økonomi

Som det fremgår av Rammeavtalens punkt 9.1 innebærer avtalen årlige kostnader til fordeling deltagerkommunene på kr.13.908.564 fra 2008 (helårskostnader)

Regnskapet for 2006 viste at Follo legevakt kostet deltagerkommune kr.11.915.000.

Basis for det nye kostnadsnivå er regnskapet i 2006. Videre er det gitt et påslag for faktiske kostnadsøkninger som skjer ved legevakten i 2007(Budsjett/forventet resultat) Dessuten er kr. 300.000 pr år for økte kostnader til nye lokaler og tilgang til nytt utstyr når legevaken flytter inn i sykehusets lokaler inkludert, kr.100000 for linjeleie for overføring av røntgendata til samarbeidende sykehus, samt 50 % av kostnadene til personell som forestår røntgenundersøkelser på Ski sykehus, hvor kommunens andel blir kr. 898.564.

I punktene 3.1 og 3. 2 i Rammeavtalen er tatt inn bestemmelse om hvordan godtgjørelsen skal reguleres fremover for pris og lønnsvekst. Dessuten er det i punkt 9. 3 tatt inn bestemmelse om at endringer i godtgjørelsen kan foretas etter forhandlinger hvis omfanget av tjenesten endres.

Det kan for øvrig opplyses at nåværende styre for legevakten i sitt budsjettforslag for 2008 har lagt opp til bemanningsutvidelser ved legevakten som, hvis det føles opp, minst vil gi samme kostnadsvekst som inngåelse av avtale med Aker. Det er følgelig grunn til å tro at inngåelse av samarbeidsavtale med Aker, i hvert fall på kort sikt, ikke vil føre til høyere kostnadsvekst enn om legevakten videreføres i som et IKS som i dag.

Samarbeid, varighet og oppsigelse

I punkt 7 i Rammeavtalen er det forutsatt at de etableres 2 samarbeidsorganer, Samarbeidsråd og Kvalitetsråd, som løpende skal følge opp inngått avtale, behandle budsjetter, ta initiativ til eventuelle endringer og overvåke kvaliteten på tjenesten. Hver kommune forutsettes å inngå med en representant i hvert av disse rådene.

Det er foreslått at avtalen med Aker gis en varighet på 5 år, og at den fornyes automatisk med 5 nye år om gangen med mindre en av partene sier den opp. Normal oppsigelsestid er 18 måneder. Såpass lang oppsigelsestid er valgt fordi det, spesielt for kommunene, vil ta lang tid å etablere et alternativ i egen regi dersom avtalen blir sagt opp.

Det er forhandlingsutvalgets oppfatning at Rammeavtalen med vedlagte ytelsesspesifikasjon er såpass grundig at den klargjør partenes rettigheter og plikter. Dessuten tilrettelegger den avtalene for regelmessig kommunikasjon og samarbeid mellom partene som både muliggjør samarbeid om videreutvikling av tjenesten og bør redusere faren for uoverensstemmelser.

Uttalelser

Utkast til sak med vedlagte Rammeavtaleavtale og Ytelsesspesifikasjon har vært forelagt styret for legevakten og ble presentert i siste ordførermøte for eventuelle uttalelser før den fremmes på nytt.

Styret behandlet saken i sitt møte 02.11.07 saken og kom med noen kommentarer og innspill bl.a. vedr. utforming av lokaler, nåværende ansattes deltagelse i samarbeidsråd og kvalitetsråd, bemanning, personalets kompetanse etc.

Rådmannen i Enebakk uttaler at bruken av røntgen bør loggføres, slik at en etter 1 år kan vurdere omfang og behov for denne tjenesten.

Kommentarer til uttalelsene:

Uttalelsen fra legevaktens styre oppfattes i hovedsak som en støtte til avtaleforslaget, og de merknader som fremkommer er presiseringer og synspunkter som forutsettes ivaretatt i det videre arbeid med gjennomføring av avtalen.

Det anliggende rådmannen i Enebakk påpeker forutsettes ivaretatt løpende gjennom det Samarbeidsråd som løpende skal evaluere avtalen og som forutsettes å kunne foreta mindre justeringer i avtaleverket, jfr.

Ordførermøtet behandlet saken i desember og anbefalte enstemmig at saken fremmes for kommunestyrene i deltagerkommunene.

Etter behandlingen i Ordførermøtet har noen fastleger gjort innvendinger til at åpningstiden på legevakten utvides fra kl. 18.00 til kl. 17.00 på hverdager.

Kommentarer til uttalelsen:

Som nevnt er begrunnelsen for utvidelsen at legetjenesten i noen av deltagerkommunene er lite tilfredsstillende fastlegenes ordinære åpningstid til legevakten åpner kl. 18. Ved å skyve frem åpningstiden vil en sikre bedre tilgang på lege også i dette tidsrommet. Da legetjenesten ved legevakten i det vesentligste er dekket av andre leger, antas denne utvidelsen å bli lite byrdefull for fastlegene.

Vurdering og anbefaling.

Hovedinnholdet i vedlagt avtaledokumenter er dagens legevaktordning blir videreført, men at det er Aker Universitetssykehus som overtar og forestår tjenesten i samarbeid med deltagende kommuner.

Styrkingen består i hovedsak i at legevakten får tilgang på røntgenundersøkelser frem til kl. 24.00 på hverdager og lørdag og søndager fra kl.10 til kl.24.00. Dette vil føre til at pasienter ved legevakten, hvor det er mistanke om brudd, slipper å reise lange avstander for mer sikker diagnose de deler av døgnet hvor pasienttilstrømmingen erfaringsmessig er størst. Når bruddbehandling er påkrevd må imidlertid pasienter som hittil videresendes til Aker Universitetssykehus(AUS) eller andre sykehusenheter i Osloområdet.

Avtalen innebærer at arealene til legevakten blir større og at publikumsfasilitetene blir bedre, hvilket anses nødvendig. Det er imidlertid grunn til å understreke at legevakten ikke blir samlokalisert med et akuttmedisinsk sykehus som har kapasitet og kompetanse til å behandle mer alvorlige medisinske tilstander. I slike tilfeller må pasientene som før, bringes videre til akuttmedisinske enheter.

Når det gjelder økonomien i avtalen anses denne akseptabel. Merkostnadene for kommunene gjelder i hovedsak utgifter kommunene ville fått om de fortsatt drev legevakten i egen regi.

Imidlertid er det på det rene at kommunene bidrar med 50 % av kostnadene for å få på plass en røntgentjeneste i regionen på de tider av døgnet hvor pasienttilstrømmingen er størst, selv om dette er en 2.linje-tjeneste.

Det er forhandlingsutvalgets vurdering at deltagerkommunene gjennom bestemmelser i avtalene er rimelig godt sikret mot kostnadsvekst og nye kostnader som de ikke i forkant har akseptert eller medvirket til.

Deltagerkommunenes viktigste bidrag til å få en velfungerende Follo legevakt og forhindre kostnadspress, vil være å sørge for at de har en godt nok dimensjonert legetjeneste i kommunene på dagtid. Kommunene bør også i se til at de lokale fastlegene organiserer sine praksiser slik at pasienter som trenger rask tilgang til lege slipper til og ikke i utrensmål blir henvist til legevakten. Hvis ikke dette gjøres vil en få en unødig tilstrømming av pasienter på legevakten på kvelder og i helger. Slike unødige besøk binder kapasitet og fortrenger de som har akutt behov for medisinsk bistand. Da kommer også klagene og rop om stadige bemanningsutvidelser.

Aker vil trenge 5 -6 måneder fra avtalen blir godkjent i deltagerkommunen til den nye legevakten kan være operativ. Sykehuset vil trenge såpass tid for å gjennomføre virksomhetsoverdragelse og istandsette de nye lokalene.

Rammeavtale

mellom

Aker Universitetssykehus HF

og

Follokommunene

Ski, Enebakk, Frogn, Ås, Oppgård, Nesodden

om

legevaktsentral og legevakttenester

Innholdsfortegnelse

1	PARTENE	121
2	FORMÅL.....	121
3	KONTRAKTSDOKUMENTENE	121
4	OMFANG AV LEGEVAKTSTJENESTENE	121
5	AVTALEPERIODEN – OPPSIGELSE	121
5.1	AVTALEPERIODEN	121
5.2	OPPSIGELSE.....	122
6	SAMARBEID	122
7	ORGANISERING – PARTSREPRESENTANTER	122
7.1	PARTENES REPRESENTANTER OG ORGANISERING	122
7.1.1	<i>Samarbeidsråd.....</i>	<i>122</i>
7.1.2	<i>Kvalitetsråd.....</i>	<i>122</i>
8	FORHOLDET TIL ANSATTE – VIRKSOMHETSOVERDRAGELSE	122
9	ØKONOMI.....	123
9.1	GODTGJØRELSE TIL AUS.....	123
9.2	REGULERING AV BETALING FOR TJENESTEN	123
9.3	ENDRING AV GODTGJØRELSE/YTELSEN SOM FØLGE AV ENDRET OMFANG AV TJENESTENE	124
9.4	MERVERDIAVGIFTSKOMPENSASJON	124
9.5	INNTEKTER SOM FØLGE AV VIRKSOMHETEN	124
10	ENDRING AV AVTALEFORPLIKTELSER/ TJENESTETILBUDET	124
11	MISLIGHOLD	124
12	FORCE MAJEURE.....	124
13	TVISTER	125
14	BILAG.....	125
15	UNDERTEGNING.....	125

PARTENE

Det er mellom Ski, Enebakk, Frogn, Ås, Oppgård og Nesodden kommune (heretter benevnt ”**Kommunene**”) og Aker Universitetssykehus HF (heretter benevnt ”**AUS**”) sammen i fellesskap benevnt ”Partene”, inngått slik rammeavtale (heretter benevnt ”Avtalen”) vedrørende legevaktstjenesten i Kommunene.

FORMÅL

Partene er enige om at AUS skal utføre legevaktstjenester på vegne av kommunene på de vilkår som fremgår av denne rammeavtalen, med bilag 1 -Ytelsesspesifikasjon.

Formålet med Rammeavtalen er å regulere hovedprinsippene for utføringen av legevaktstjenesten.

Ideen om Follo Legevakt beskriver et ønske om et ”sømløst” helsevesen hvor pasientene opplever en helhetlig behandling og skillelinjene mellom forvaltningsnivåene er mindre synlig. Avtalen skal ivareta visjonen ”En gang ett sted”.

Partenes felles mål er å gi best mulig tilbud til befolkningen innenfor det lov- og avtaleverk som gjelder for legevaktstjenester. Dette innebærer å sikre rett person på rett plass til rett tid slik at pasientene etter behov oppnår effektive og faglig forsvarlig legevaktstjenester uten unødig opphold og ventetid. Videre omfatter dette ansvar for å sikre oppdatert kompetanse i alle ledd samt å sikre kostnadseffektive tjenester.

KONTRAKTSDOKUMENTENE

Partene er enige om at kontraktsdokumentene Rammeavtalen og Ytelsesspesifikasjonen til sammen utgjør den fulle og hele kontrakt mellom Partene.

Kontraktsdokumentene utgjør et integrert hele, og skal så vidt mulig fortolkes slik at det ikke oppstår motstrid mellom bestemmelser i de enkelte dokumenter.

Hvis det likevel må legges til grunn av det er motstrid mellom bestemmelser i Kontraktsdokumentene, skal det gjelde i følgende prioritetsrekkefølge:

- Rammeavtalen
- Ytelsesspesifikasjon som følger vedlagt

OMFANG AV LEGEVAKTSTJENESTENE

AUS skal utføre legevaktstjenestene i hht utarbeidet Ytelsesspesifikasjon, jfr bilag 1.

AVTALEPERIODEN – OPPSIGELSE

Avtaleperioden

Etter avtalens inngåelse tas det sikte på å etablere Follo Legevakt så snart som nødvendige avklaringer knyttet til virksomhetsoverdragelse og ferdigstilling av lokaler og utstyr er gjennomført. Avtalen gjelder i 5 år og fornyes automatisk med 5 nye år med mindre en av Partene sier den opp.

Oppsigelse

Partene har gjennom hele avtaleperioden en gjensidig oppsigelsesfrist på 18 måneder. Oppsigelse skal skje ved skriftlig underretning til en annen part, og med en frist på 18 måneder

SAMARBEID

Partene skal samarbeide og vise lojalitet under gjennomføringen av Rammeavtalen. De skal i tide underrette hverandre om forhold som kan få betydning for samarbeidet. Partene er enige om nødvendigheten av et nært samarbeid, blant annet ved at det til enhver tid skal råde gjensidig åpenhet og innsikt.

Partene er enige om å etablere felles samarbeidsråd som skal ha den overordnede koordineringen av avtalen.

Det skal avholdes minimum 2 samarbeidsmøter i året. Partene dekker sine kostnader forbundet med slik møtedeltakelse.

ORGANISERING – PARTSREPRESENTANTER

Partenes representanter og organisering

Hver av Partene skal oppnevne representant til samarbeidsråd og Kvalitetsråd med fullmakt til å opptre i alle saker som angår Rammeavtalen.

Oppnevning og utskiftning av representant skal varsles skriftlig.

Samarbeidsråd

Samarbeidsrådet skal være representert med overordnede ledere fra Partene. Samarbeidsrådets hovedformål er å påse at avtalens forutsetninger overholdes og skal behandle forslag til eventuelle endringer, utvidelser og andre varige kostnadskrevenne tiltak. Rådet skal forelegges budsjett og regnskap. Rådet rapporterer til partene i rammeavtalen. Partene kan i fellesskap utarbeide nærmere retningslinjer for samarbeidsrådets sammensetning og arbeidsoppgaver.

Kvalitetsråd

Kvalitetsråd i Follo Legevakt består av avdelingssjef Follo Legevakt, ass.avd.sjef Follo Legevakt, medisinskfaglig ansvarlig lege samt en representant fra hver av de deltakende kommuner. Kommunene bør sørge for at 2 kommuneleger inngår.

Kvalitetsrådet skal gjennom regelmessig gjennomgang sikre at kvalitetssystemet er på plass og fungerer ved Follo Legevakt:

Kvalitetsrådet skal behandle enkeltsaker i den grad de enten er prinsipielle, av stor risiko eller av allmenn interesse. Kvalitetsrådets medlemmer holdes løpende orientert om spesielt alvorlige saker.

FORHOLDET TIL ANSATTE – VIRKSOMHETSOVERDRAGELSE

Overføring av arbeidsgiveransvaret fra kommunen til Follo Legevakt utføres iht reglene om virksomhetsoverdragelse, jf. AML kapittel 16. Bestemmelsene sikrer at alle ansatte i dagens legevakt gis rett til stilling i Follo Legevakt med de økonomiske betingelser som gjelder på overdragelsestidspunktet. Legene vil som før være selvstendige næringsdrivende.

ØKONOMI

Godtgjørelse til AUS

Som godtgjørelse for de legevaktstjenester som utføres av AUS etter denne Rammeavtalen, skal Kommunene betale AUS et årlig beløp som tilsvarer en forholdsmessig andel av legevaktens faktiske kostnader for 2007, basert på de funksjoner som overføres fra Kommunene til AUS.

Prinsipper for fordeling av kostnader skal fordeles etter følgende:

- Kommunene har ansvaret for allmenlegevaktstjeneste og skal dekke kostnadene til denne.
- AUS har ansvaret for spesialisthelsetjenester som måtte inngå i denne virksomheten og skal dekke kostnadene ved dette med unntak av radiologiske tjenester (ref. nedenstående)..
- Kommunenes fordeling av kostnader gjøres etter gjeldende fordelingsnøkkel som er fastsatt i selskapsavtalen for dagens legevakt;

AUS utarbeider årlige budsjetter og regnskap for Follo Legevakt. AUS kan kreve forskuddsvis innbetaling pr. kvartal av kommunenes kostnader basert på budsjett. En eventuell avregning foretas ved budsjettårets slutt.

Partene er enige om at godtgjørelsen til AUS ut fra forventninger om kostnader 2007 ville utgjøre **NOK 13.908.564,- per år fra 01.01.2008**. Beregningen baserer seg på, og inkluderer følgende:

- Videreføring av 2006-regnskapet fra Follo Legevakt inklusiv forventet lønns- og prisstigning for 2007 12.610.000,-
- Videreføring av tidligere innbetalt husleie med tillegg for tilbakebetaling for investeringer som følge av oppgraderinger av bygningsmasse og utstyr. Tillegget pr. år er på kr. 300.000,-
- Tilleggsutgifter til styrking av radiologisk tjeneste fra sykehuset (kostnaden deles med halvparten for kommunen og halvparten for AUS). Hver av partenes andel er på kr.898.564,-
- Tilleggsutgifter til datatilknytning til annet foretak for overføring og primærgranskning av røntgenbilder av barn på kr. 100.000,- pr. år.

Etter 12 måneders drift er partene enige om å gjennomføre en evaluering av økonomigrunnlaget. Evaluering skal baseres på de erfaringer og kvalitetsmålinger som på dette tidspunktet foreligger i Follo Legevakt. Evalueringen skal blant annet omfatte bemanning, kvalitet og omfang av tjenestene, driftskostnader og behov for innkjøp av tekniske hjelpemidler som for eksempel Nødnett. På bakgrunn av evalueringen kan partene kreve forandringer av godtgjørelsen eller ytelsen.

Regulering av betaling for tjenesten

Godtgjørelsen reguleres årlig for pris- og lønnsvekst på følgende måte:

- a) 20 % av beløpet reguleres årlig med utgangspunkt i konsumprisindeksen. Første regulering skjer med virkning fra 01.01.2008.
- b) 80 % av godtgjørelsen reguleres årlig med utgangspunkt i NAVO sin beregning av kostnadene for årets lønnsoppgjør (pr 1. mai) for ansatte i helseforetak. Første regulering skjer med virkning fra 01.05.2008.

Endring av godtgjørelse/ytelsen som følge av endret omfang av tjenestene

Partene kan kreve forhandling om endring av godtgjørelsen eller ytelsen på grunnlag av endret omfang av tjenestene som utføres ved legevakten. Slike forhandlinger kan første gang skje i 2009. Frist for å avslutte forhandlingene er 01.06.2009. Videre forhandlinger kan kreves hvert annet år, med samme frist og virkningsdato, dvs. neste forhandlingsfrist er 01.06.2010. Virkningsdato for eventuelle endringer avtales.

Merverdiavgiftskompensasjon

Kommunenes godtgjørelse til AUS, jfr punkt 9.1, forutsetter at Partene vil oppnå samme merverdiavgiftskompensasjon som Kommunene oppnår ved å utføre tjenestene i egenregi.

AUS er ved inngåelsen av nærværende Rammeavtale ikke underlagt en ordning som gir mulighet til mva kompensasjon. Partene er enige om at de i fellesskap skal forsøke å oppnå mva kompensasjon for de ytelser som AUS kjøper inn for å utføre legevaktjenestene på veggen av Kommunene.

Dersom partene ikke oppnår mva kompensasjon tilsvarende dagens ordning for Kommunene skal kostnadene som følge av manglende mva kompensasjon fordeles med 1/2 på AUS og en 1/2 på Kommunene.

Inntekter som følge av virksomheten

AUS er ansvarlig for å kreve inn egenbetaling og refusjoner etter de takster som til enhver tid gjelder og etter alminnelig aksepterte regler for legevaktjeneste. Inntekter i Follo Legevakt omfatter refusjoner fra Folketrygden, pasientenes egenandeler, samt pasientbetaling for forbruksartikler ved poliklinisk behandling i legevakt etc.

ENDRING AV AVTALEFORPLIKTELSE/ TJENESTETILBUDET

Dersom Rammeavtalens forutsetninger for gjennomføring endrer seg kan hver av Partene kreve at Rammeavtalens vilkår skal reforhandles.

MISLIGHOLD

Ved vesentlig mislighold av avtalene har hver av Partene anledning til å heve avtalen. En part skal likevel ikke kunne heve avtalene med mindre det vesentlige misligholdet er påberopt av den annen part ved skriftlig varsel og det vesentlige misligholdet ikke er brakt til opphør innen 30 dager fra mottatt varsel.

Dersom en av partene hever avtalen har AUS likevel plikt til å opprettholde driften av legevaktjenester i henhold til avtalen inntil Kommunene er beredt til å overta driften, eller den overtas av tredjemann. Kommunene bør innvilges en rimelig tid til å etablere nye legevaktjenester for befolkningen.

Hver av Partene kan kreve erstatning fra motparten etter vanlige erstatningsrettslige regler.

FORCE MAJEURE

Streik, Lock-out, blokade eller andre forhold som Partene ikke rår over, som for eksempel brann, eksplosjon, maskinskade, ukontrollert utstrømming av vann, avbrytelse av vann, strøm, telefon mv., opptøyer, krig eller inngrep av offentlig myndighet, fritar AUS for å oppfylle sine

forpliktelser i henhold til Avtalen med bilag i den grad de ikke kan oppfylles uten uforholdsmessig høye kostnader. Likedan bortfaller under slike forhold plikt til å betale taps- og skadeerstatning.

TVISTER

Dersom det oppstår tvist om fortolkning eller rettsvirkning av avtalen med tilhørende bilag skal denne søkes løst ved forhandlinger.

I tilfelle søksmål er Oslo Tingrett verneeting for Partene i Samarbeid/Rammeavtalen.

BILAG

Avtale om ytelsesspesifikasjon: bilag 1

UNDERTEGNING

Denne Avtale er utstedet i 3- tre- eksemplarer, hvorav ett til hver av Partene.

Oslo, 2007

Ski kommune

Aker Universitetssykehus HF

Frogn kommune

Oppegård kommune

Ås kommune

Enebakk kommune

Nesodden kommune

YTELSESPESIFIKASJON

FOR

LEGEVAKTTJENESTER

AVTALT MELLOM

Aker universitetssykehus HF

og

Follo kommunene

Enebakk, Frogn, Oppegård, Nesodden, Ski og Ås

Bilag til:

Rammeavtale mellom Aker universitetssykehus HF og
Follokommunene Enebakk, Frogn, Oppegård, Nesodden, Ski og Ås

Innholdsfortegnelse

1	PARTENE	128
2	DEFINISJON	128
5.1	GENERELT	129
5.1.1	<i>Krav til oppfølging av gjeldene lovverk og retningslinjer.</i>	129
5.1.2	<i>Service, tilgjengelighet, ventetid og aktivitetsnivå</i>	129
5.1.3	<i>Krav til telefon og nødnett ved LV-Sentral</i>	129
5.1.4	<i>Krav til IKT – pasientjournalhåndtering</i>	130
5.1.5	<i>Krav til beredskap</i>	130
5.2	KRAV TIL RADIOLOGISKE TJENESTER	130
5.3	KRAV TIL LABORATORIETJENESTER	130
5.4	KRAV TIL MEDIKAMENTHÅNDBLING	131
5.5	KRAV TIL TILGANG PÅ STERILT GODS OG MEDISINSK FORBRUKSMATERIELL	131
5.6	HÅNDBLING AV VOLDSSAKER	131
7.1	FORMÅL	131
7.2	PERSONALET'S KOMPETANSE	131
7.3	KOMPETANSEUTVIKLING	132
7.4	FAGSYSTEMER	132
7.5	KVALITETSRÅD OG KLAGESAKER	132
7.6	INTERNKONTROLL	132
8.1	SAMARBEID	132
8.2	INFORMASJONSADGANG	132
8.3	SAMARBEID OM EKSTERN INFORMASJON	133
8.4	RAPPORTERING ETTER OVERTAKELSE	133
8.4.1	<i>Legevaktsdriften</i>	133
8.4.2	<i>Service, tilgjengelighet og ventetid</i>	133
8.4.3	<i>Kvalitet og aktivitet</i>	133
9	UNDERTEGNING	134

• PARTENE

Partene som har avtalt betingelsen i Ytelsesspesifikasjonen er kommunene Ski, Oppegård, Ås, Frogn, Nesodden og Enebakk (heretter kalt "Kommunene") og Aker universitetssykehus HF (heretter kalt "AUS").

• DEFINISJON

Overtakelse

Skjæringstidspunktet for når partenes rettigheter og forpliktelser i henhold til nærværende avtaler trer i kraft er overtakelsestidspunktet. Overtakelse er satt til 1. mai 2008.eller så raskt det er praktisk gjennomførbart.

Follo Legevakt

Organisatorisk enhet ved AUS.

Avdeling for mottak og behandling av pasienter med akutt sykdom/skade som ikke kan vente på behandling hos fastlege.

AMK – Akuttmedisinsk kommunikasjonsentral

Fagbetjent telefonsentral for mottak av nødmeldinger på telefon 113, og koordinator ambulansetjenesten i området som før

LV-sentral – Legevaktssentral

Fagbetjent telefonsentral som tar imot henvendelser til legevakten.

BAKGRUNN

AUS nedsatte 09.06.05 en arbeidsgruppe for vurdering av framtidige planer for Ski sykehus. Arbeidsgruppen hadde representanter fra helseforetaket, kommuner og brukere. I arbeidsgruppens rapport anbefales: *"Etablering av et felles mottak med en legevaktsdel og en sykehusdel i nær tilknytning til hverandre, der det både bygningsmessig og organisatorisk legges til rette for et best mulig samarbeid."* I dialog med Rådmannsgruppen i Follo og etter presentasjon i Follo-rådet ble det vedtatt å nedsette en gruppe som skulle foreslå videre fremdrift for å utrede mulighetene for å etablere et fellesmedisinsk akuttmottak ved AUS Ski. I januar 2007 ble det fremlagt en prosjektrapport med tre alternative løsningsforslag. Styringsgruppen valgte alternativ B (se rap.). Styret for AUS og ordfører møtet i Follo har bifalt dette, og partene er enige om å etablere Follo Legevakt, jf Rammeavtale med vedlegg.

FORMÅL

Formålet med Ytelsesspesifikasjonen er å beskrive de krav Kommunene har til AUS når det gjelder kvaliteten på de legevaktstjenester AUS skal levere til publikum i Kommunene. AUS skal ivareta legevaktsbrukernes behov for øyeblikkelig hjelp. Oppdraget skal utføres i samsvar med kontrakten, samvittighetsfullt, med god faglig standard og i henhold til de til enhver tid gjeldene lover og regler.

KRAV TIL TJENESTEN

Generelt

Grunnlagsmaterialet for kravspesifikasjonene i nærværende avtale bygger på tjenesten ved legevakten i Follo slik denne var før overtakelsen. Som grunnlag for kravspesifikasjonens referanse til situasjonen før overtakelse henvises det til årsrapport fra Follo legevakt 2005 og 2006. Årsrapportene inneholder dokumentasjon som beskriver produksjonen ved legevakten før overtakelse, samt de rammevilkår som lå til grunn for denne.

AUS skal etter denne avtalen stå for drift av legevaktstjenester som ivaretar Kommunens lovpålagte ansvar for øyeblikkelig hjelp utenfor sykehuset.

Tjenesten skal være slik at det er et legevaktstilbud til befolkningen mellom kl 1700 - 0700 i ukedagene og døgnkontinuerlig drift i helgene og helligdager. Det vil være døgnkontinuerlig telefonvakt alle dager.

Ved behov for ø-hjelp spesialistvurdering skal pasienten henvises til sykehus.

Den enkelte kommune pålegger fastlegene ansvar for at det ytes øyeblikkelig hjelp til pasienter på dagtid kl. 0700 – 1700.

Krav til oppfølging av gjeldene lovverk og retningslinjer.

Legevakt er et lovregulert kommunalt ansvar etter Lov om helsetjenesten i kommunene (khl). Kommunene har ansvar for å sørge for legevaktstjenester til sin befolkning, og de personer som til enhver tid oppholder seg i de aktuelle kommunene, som har behov for akutt medisinsk hjelp innenfor fagområdet allmenmedisin/legevaktsmedisin. Det skal ytes faglig forsvarlig mottak og vurdering av de som melder seg for legevakten ved direkte fremmøte eller telefon hele døgnet. Faglig forsvarlig mottak innebærer samtale med og evt. undersøkelse ved sykepleier og/eller lege etter behov.

Legevaksarbeidet er et allmenmedisinsk fagområde. AUS skal som driftsansvarlig for Follo Legevakt sørge for at tjenesten er i samsvar med allment anerkjente faglige standarder samt de til enhver tid gjeldene lover, forskrifter og retningslinjer for helsetjenester, herunder drift av legevakt.

Drift og organisering av Follo Legevakt bør i størst mulig grad ta utgangspunkt i Sosial- og helsedirektoratets "Veileder for etablering og drift av interkommunale legevakter" av september 2003 samt "Alternativ drift av legevaktssentraler" fra KoKom – nasjonalt senter for helsetjenestens kommunikasjonsberedskap fra juni 2005.

Service, tilgjengelighet, ventetid og aktivitetsnivå

Tilgjengeligheten og tilbudet til pasientene skal opprettholdes på samme nivå som ved Overtakelsen. Follo Legevakt skal ha en tilgjengelighet og en kapasitet som minst tilsvare gjennomsnittet av antall konsultasjoner ved Follo legevakt f.o.m. 2002 t.o.m. 2005.

Ventetid for behandling skal ikke overstige det som er anbefalt i retningslinjer for hastegradsvurdering – "rød" – "gul" – "grønn" respons slik dette er beskrevet i Medisinsk index. Pasienter som faller innenfor "grønn respons", skal gis et tilbud, men uten krav til maksimal ventetid.

Håndtering av henvendelser til Follo Legevakt skal ivareta de prosedyrer som i dag er gjeldende ved Follo legevakt.

Krav til telefon og nødnett ved LV-Sentral

AUS skal sørge for at tilgjengelighet på LV-sentral opprettholdes på samme nivå som ved overtakelsen. Det skal være eget telefonnummer for alle henvendelser til Follo Legevakt/LV-Sentral. Systemet innrettes slik at innringer aldri får opptattsignal.

LV-Sentral skal være tilgjengelig i det offentlige nødnett (Helseradionettet), og skal kunne overføre henvendelse direkte til AMK med medlytt. Videre skal feilhenvendelser til nødnummer 110 eller 112 kunne overføres direkte til disse med medlytt. Det skal være lydlogg for LV-Sentral.

Det skal tilrettelegges for tilknytning til nytt nasjonalt digitalt nødnett og ivaretagelse av de til enhver tid gjeldende retningslinjer for bruk av dette.

Krav til IKT – pasientjournalhåndtering

Pasientadministrative system skal i utgangspunktet opprettholdes slik de var ved overtakelsen, og oppdateres og vedlikeholdes i forhold til etablerte avtaler med WinMed/ProfDoc AS. Systemet ivaretar råd i allmenmedisinske problemstillinger, diagnosekoder, refusjonstakster og pasient-/regnskapssystem. Alle resultater av undersøkelser, henvisninger og epikriser overføres automatisk til de respektive pasientadministrative systemer.

Så snart dette er teknisk mulig, skal legevakten ha elektronisk journalsystem som kommuniserer med samarbeidspartneres journalsystemer i samsvar med gjeldende regelverk. Ved eventuell overgang til annet pasientadministrativt system skal funksjonaliteten opprettholdes.

Det skal opprettes en referansegruppe som gir råd vedrørende integrasjon og samhandling mellom AUS og Follo Legevakts pasientadministrative systemer: DIPS - RIS – PACS – WinMed. Referansegruppen skal bestå av representanter fra AUS, kommuner og vakthavende leger ved legevakten..

Hendelsesregistrering er et krav. Arbeidet rundt dette i Follo Legevakt utvikles i samarbeid med AUS.

Krav til beredskap

Beredskapsplanen for Follo Legevakt må inngå i Kommunenes beredskapsplaner som en viktig ressurs. Det skal utarbeides en ny, omforent beredskapsplan for Follo Legevakt som skal erstatte dagens Beredskapsplan for Follo Legevakt. Planen må ivareta følgende:

- Follo Legevakt deltar i Kommunens og AUS sine beredskapsøvelser og beredskapsarbeid
- Follo Legevakt medisinskfaglige rådgiver deltar i Kommunens beredskapsforum.

I situasjoner der AUS/Follo Legevakt er i en beredskapssituasjon opprettes det en operativ ledelse som disponerer lokaler og kaller ut henholdsvis legeressurser, sykepleierressurser og driftsressurser. Legevaktsleder eller kommuneoverlegen(e), avhengig av situasjonen, skal inngå i operativ ledelse og således bidra til at de samlede ressursene hos AUS og Kommunene (inklusive Follo Legevakt) utnyttes på en optimal måte i henhold til aktuell situasjon.

Vakthavende lege i Follo Legevakt må stille i operativ ledelse til legevaktsleder/kommuneoverlege(ne) er på plass. Hvis kommunene alene er i beredskap følges Kommunens Helseberedskapsplan. Det samme gjelder ved øvelser initiert av Kommunene der disse er varslet i god tid.

Krav til radiologiske tjenester

Follo Legevakt skal ha tilgang til pasientnær diagnostikk. AUS skal legge til rette for at radiologiske tjenester ivaretar Follo Legevakt's behov for effektiv behandling og drift.

Krav til laboratorietjenester

Follo Legevakt skal ha tilgang til pasientnær diagnostikk. AUS skal legge til rette for at prøvetaking og analyser ivaretar Follo Legevakt's behov for effektiv behandling og drift.

Dokumenterte gode hurtigtester skal være tilgjengelige. Prøvetaking med hurtigtester utføres av legevaktpersonalet.

Krav til medikamenthåndtering

Det skal være mulig for legevaktens pasienter å få kjøpt de mest vanlige medikamenter også utenfor sykehusapotekets åpningstid; som startdose eller lignende. Rutiner for bestilling og oppfølging skal følge AUS's rutiner.

Krav til tilgang på sterilt gods og medisinsk forbruksmateriell

Rutiner for bestilling, lager og oppfølging vedrørende medisinsk forbruksmateriell skal følge AUS's rutiner. AUS leveranseavtaler benyttes.

Håndtering av voldssaker

Follo Legevakt skal håndtere saker med mistanke om seksuelt overgrep og andre voldsoffersaker. Retningslinjer skal utarbeides for å sikre at håndteringen er i henhold til gjeldende regelverk, at bevis sikres og pasienter ivaretas på en god måte..

Follo Legevakt skal utføre utredning og sporsikring ved overgrepssaker, i henhold til gjeldende regelverk og gjeldende retningslinjer for oppbevaring av spormateriell og journal. Samarbeid med politi, fastlege og det psykososiale tjenestetilbudet i kommunene skal ivaretas. Opplæring og beredskap skal ivaretas på samme nivå som ved overtakelsen eller bedre.

• **ORGANISERING OG BEMANNING AV LEGEVAKTEN**

Follo Legevakt er en organisatorisk enhet under AUS.

Medisinske hjelpepersonell skal være ansatt hos AUS, som bærer ansvaret for disse. Rekruttering og arbeidsgiveransvaret av leger til tjenesten følger av Lov om Kommunehelsetjenesten og skjer som i dag gjennom kommunene. Kommunene er ansvarlige for å skaffe tilstrekkelig antall leger for å dekke opp oppsatte vakter. Koordinering av dette ivaretas av leder av Follo Legevakt på vegne av kommunene.

Leger leies inn av kommunene som selvstendig næringsdrivende for å ivareta den medisinskfaglige delen av virksomheten som tidligere.

Dersom leder for Follo Legevakt ikke har medisinskfaglig bakgrunn, utpekes en medisinsk faglig rådgiver for lederen.

Kommunene har et eget ansvar for å sørge for at et tilstrekkelig antall leger blir stilt til rådighet for deltagelse i legevaktjenesten og skal pålegge fastleger slik tjeneste etter behov og i samsvar med gjeldende lover og retningslinjerr.

Bemanningen ved Follo Legevakt skal være tilstrekkelig til å dekke alle nødvendige delfunksjoner, og slik at ytelsesnivået er på minst samme nivå som ved overtakelsen.

• **KRAV TIL KVALITET, FAG OG KOMPETANSE**

Formål

Pasientene skal gis et legevakttilbud på minst samme nivå som ved overtakelsen.

Personalets kompetanse

Det skal stilles kompetansekrav til helsefaglig personell som sitter i front med delegert ansvar for prioritering, vurdering og rådgivning overfor pasientene. Det samme gjelder for håndtering av LV-Sentralen. Pasientmottaket skal til enhver tid være bemannet med sykepleier. Alle som bemanner mottaket skal ha gjennomgått kvalifiserende opplæringprogram.

Kompetanseutvikling

AUS skal legge til rette for ansattes utvikling (kurs og videreutdanning) innenfor de fagområdene som Follo Legevakt ivaretar. Veiledende opplæringsprogram kan for eks. være ”Forslag til faglig opplæring/oppfølging av LV-operatører”, KoKom 2002.

Det skal legges til rette for at AUS sin internundervisning er tilgjengelig for legevaktslegene, jf. AUS sin plikt til veiledning overfor kommunehelsetjenesten som følger av lov om spesialisthelsetjenesten.

AUS skal legge til rette for at personalet som utøver sin tjeneste i Follo Legevakt deltar i faglige fora og seminarer der legevaktmedisin er tema.

AUS skal legge til rette for utvikling av faget legevaktmedisin, ved opprettelse av kontakt med andre legevakter og Fakultet for legevaktmedisin i Bergen.

Fagsystemer

Fagsystemer som Legevaktshåndbok, Felleskatalog, Legevaktsråd (GRUK) og Medisinsk Indeks skal til en hver tid oppdateres og være tilgjengelig for ansatte ved Follo Legevakt.

Kvalitetsråd og klagesaker

AUS skal opprette et kvalitetsråd med representanter for AUS, fra Follo Legevakt, legevaktsleger og fra kommuneoverleger i Kommunene. Kvalitetsrådet skal håndtere klager, avvik og forslag til forbedringer på systemnivå.

Klagesaker skal håndteres på det nivået pasientene er behandlet.

- Medisinsk ansvarlig på Follo Legevakt håndterer klagesaker som gjelder behandling utført av Follo Legevakt.
- Klager på helsepersonell ved Follo Legevakt håndteres av den organisasjon den enkelte har et arbeidstakerforhold eller kontraktsforhold.

Internkontroll

AUS som driftsansvarlig for Follo Legevakt, skal ha et internkontrollsystem for virksomheten, herunder sørge for at meldinger om avvik følges opp.

• SAMARBEID OG INFORMASJON

Samarbeid

Det skal utarbeides rutiner for samarbeid mellom Follo Legevakt og AUS for de tilfeller der medisinsk indikasjon tilsier innleggelse i, eller vurdering av, spesialister ved AUS.

Vurderingene kan være i form av elektronisk rtg. beskrivelser, digital overføring av bilder eller EKG for vurdering. Rutinene skal sikre pasientene opplevelse av smidig samhandling og effektiv ressursutnyttelse.

Informasjonsadgang

AUS skal informere Kommunene om driften av Follo Legevakt slik at disse sikres nødvendig innsyn i virksomheten. Dette innebærer blant annet at Kommunene etter nærmere avtale med leder for Follo Legevakt skal ha:

- tilgang til de lokaler der virksomheten drives
- informasjon om alle relevante opplysninger om driften
- tilgang på dokumentasjon om pasienttilfredshet og andre relevante kvalitetsdata som er innhentet av AUS

Det skal utarbeides retningslinjer som gjelder informasjon om hendelser, medisinsk behandling og endrede rutiner ved Follo Legevakt.

AUS skal fortløpende informere Kommunene om forhold i virksomheten som det er viktig for dem å få kjennskap til.

Samarbeid om ekstern informasjon

Kommunene, medisinsk faglig rådgiver for Follo Legevakt, daglig leder Follo Legevakt, informasjonsavdelingen ved AUS og Kommunene skal samarbeide om informasjon vedrørende Follo Legevakt overfor publikum.

Kommunene er ansvarlig for generell informasjon til befolkningen om legevaktstilbudet.

Kommunene er også ansvarlig for å informere publikum om særlige hendelser som innebærer at legevaktstilbudet blir berørt.

Rapportering etter overtakelse

AUS skal dokumentere, og Kommunene skal kontrollere og evaluere, tjenestene AUS leverer i henhold til avtale gjennom følgende dokumentasjon:

Legevaktsdriften

Service, tilgjengelighet og ventetid

- at pasienter innenfor ”rød respons” er behandlet umiddelbart
- at pasienter innenfor ”gul respons” er behandlet innen 90 minutter
- at ventetiden for pasienter innen ”grønn respons” er registrert.

Service skal evalueres gjennom brukerundersøkelser. Kommunene har rett til å offentliggjøre resultatene fra slike undersøkelser.

Kvalitet og aktivitet

- Skriftlige møtereferater fra kvalitetsråd.
- Rapporter fra offentlige tilsynsorgan.
- Tertialrapporter om klager og avvik.
- Telefonmåling av responstid to ganger i året.
- Aktivitetsrapport (statistikk for antall konsultasjoner).

• **UNDERTEGNING**

Ytelsesspesifikasjonen er utstedt i 3 – tre – eksemplarer, hvorav ett til hver av Partene.

Oslo/ Follo   2007

Oppegård kommune:

Enebakk kommune:

Ski kommune:

Ås kommune:

Frogn kommune:

Nesodden kommune:

Aker universitetssykehus HF:

Utv.sak nr 14/08

NY ARBEIDS- OG VELFERDSREFORM

- SAMORDNING AV KOMMUNALE TJENESTER MED NAV-KONTORET

Saksbehandler: Torill Skage-Sørli Arkivnr: F00 Saknr.: 07/2898

Uvalg	Utv.sak nr	Møtedato
Ås Eldreråd	3/08	15.01.2008
K.råd for funksjonshemmede	1/08	15.01.2008
Hovedutvalg for helse og sosial	1/08	16.01.2008
Administrasjonsutvalget	2/08	17.01.2008
Hovedutvalg for helse og sosial	2/08	13.02.2008
Kommunestyret	14/08	27.02.2008

Hovedutvalg for helse og sosials innstilling 13.02.2008:

1. Ved opprettelsen av NAV-kontor i Ås kommune samordnes de tjenester som i dag er lagt til enhet sosial og barnevern med:
  - a) Økonomisk sosialhjelp (Lov om sosiale tjenester kap 5)
  - b) Opplysning, råd og veiledning, inkludert økonomisk rådgivning/gjeldsrådgivning (Lov om sosiale tjenester §4-1)
  - c) Frivillig/tvungen forvaltning av inntekt
  - d) Rustiltak (Lov om sosiale tjenester kap 6)
  - e) Praktisk bistand og opplæring til personer med rusmisbruksproblemer og ungdom med behov for oppfølging etter avsluttet barneverntiltak (Lov om sosiale tjenester § 4-2a)
  - f) Individuell plan (Lov om sosiale tjenester § 4-3a)
  - g) Hjelp til bolig (Lov om sosiale tjenester §§3-4 og 4-5)
  - h) Arbeidstreningsgruppen
  - i) Oppfølging av støttekontakter
  - j) Barneverntjenesten med de oppgaver som er lagt til tjenesten i dag.
2. Ramme for lønnsnivå for lederstillinger fastsettes av forhandlingsutvalget. Fylkesdirektør, NAV-Akershus, og rådmannen i Ås som får fullmakt av administrasjonsutvalget, ansetter og fremforhandler lønn til leder av NAV Ås.
3. Det utarbeides prosesser som ivaretar samarbeidet mellom NAV kontoret og øvrige kommunale tjenester som er viktige samarbeidspartnere.

KrF's forslag som følger saken:

Før saken fremlegges kommunestyret, ber KrF om at det fremlegges vurdering for alternativ plassering av barnevernstjenesten, herunder vurderer samlokalisering med helsestasjonen eller nærmere tilknytning til oppvekst og kultur.

Hovedutvalg for helse og sosials behandling 13.02.2008:

Dag Guttormsen (H) fremmet følgende alternative forslag til administrasjonsutvalgets innstilling punkt 2:

Ramme for lønnsnivå for lederstillinger fastsettes av forhandlingsutvalget. Fylkesdirektør, NAV-Akershus, og rådmannen i Ås som får fullmakt av administrasjonsutvalget, ansetter og fremforhandler lønn til leder av NAV Ås.

Hanna de Presno (KrF) fremmet følgende forslag som skal følge saken:

Før saken fremlegges kommunestyret, ber KrF om at det fremlegges vurdering for alternativ plassering av barnevernstjenesten, herunder vurderer samlokalisering med helsestasjonen eller nærmere tilknytning til oppvekst og kultur.

Votering:

Administrasjonsutvalgets innstilling:

Punkt 1 a, b og c ble enstemmig tiltrådt.

Punkt 1 d og e ble tiltrådt 8 - 1 (FrP).

Punkt 1 f ble enstemmig tiltrådt.

Punkt 1 g, h og i ble tiltrådt 8 - 1 (FrP).

Punkt 1 j ble tiltrådt 6 - 3 (H, FrP, KrF).

H's punkt 2 forslag ble enstemmig tiltrådt.

Punkt 3 ble enstemmig tiltrådt.

KrF's forslag ble ikke stemt over, men skal følge saken.

Behandling i Administrasjonsutvalget 17.01.2008:

Leder orienterte om at både Ås Eldreråd og Kommunalt råd for funksjonshemmede har behandlet saken og tatt den til orientering. Hovedutvalg for helse og sosial har utsatt saken i påvente av administrasjonsutvalgets behandling.

Rådmannen endret sakstittel og innstillingens pkt. 1 i samsvar med forslag fra Egil Ørbeck (H) og innstillingens pkt. 2 i samsvar med forslag fra Arne Hillestad (FrP).

Administrasjonsutvalget ble enige om å be om at notat om flyktninger, barnevern og punktene d, e, g, h, i, j, legges frem til den videre politiske behandling.

Votering:

Rådmannens innstilling pkt. 1 ble enstemmig tiltrådt med unntak av punktene d, e, g, h, i, j, som ble tiltrådt 8-1 (FrP).

Rådmannens innstilling pkt. 2 og 3 ble enstemmig tiltrådt.

Vedtak i Administrasjonsutvalget 17.01.2008:

2. Ved opprettelsen av NAV-kontor i Ås kommune samordnes de tjenester som i dag er lagt til enhet sosial og barnevern med:
  - a) Økonomisk sosialhjelp (Lov om sosiale tjenester kap 5)
  - b) Opplysning, råd og veiledning, inkludert økonomisk rådgivning/gjeldsrådgivning (Lov om sosiale tjenester §4-1)
  - c) Frivillig/tvungen forvaltning av inntekt
  - d) Rustiltak (Lov om sosiale tjenester kap 6)
  - e) Praktisk bistand og opplæring til personer med rusmisbruksproblemer og ungdom med behov for oppfølging etter avsluttet barneverntiltak (Lov om sosiale tjenester § 4-2a)
  - f) Individuell plan (Lov om sosiale tjenester § 4-3a)
  - g) Hjelp til bolig (Lov om sosiale tjenester §§3-4 og 4-5)
  - h) Arbeidstreningsgruppen
  - i) Oppfølging av støttekontakter
  - j) Barneverntjenesten med de oppgaver som er lagt til tjenesten i dag.
3. Fylkesdirektør, NAV-Akershus, og rådmannen i Ås som får fullmakt av administrasjonsutvalget, ansetter og fremforhandler lønn til leder av NAV Ås. Forhandlingsutvalget skal fastsette lønn.

4. Det utarbeides prosesser som ivaretar samarbeidet mellom NAV kontoret og øvrige kommunale tjenester som er viktige samarbeidspartnere.

Administrasjonsutvalgets vedtak 17.01.08:

Administrasjonsutvalget ber om at notat om flyktninger, barnevern og punktene d, e, g, h, i, j, legges frem til den videre politiske behandling.

Behandling i Hovedutvalg for helse og sosial 16.01.2008:

Anne Odenmarck (A) fremmet følgende forslag:
Saken utsettes i påvente av administrasjonsutvalgets behandling.

Votering: Ap's forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak i Hovedutvalg for helse og sosial 16.01.2008:

Saken utsettes i påvente av administrasjonsutvalgets behandling.

Behandling i Ås eldreråd 15.01.2008:

Votering: Rådmannens innstilling ble enstemmig tatt til orientering.

Vedtak i Ås eldreråds uttalelse 15.01.2008:

Rådmannens innstilling tas til orientering.

Kommunalt råd for funksjonshemmedes behandling 15.01.2008:

Helse- og sosialsjef Berith Trobe Dahlgren orienterte om status for NAV kontorets etablering av lokalkontor i Ås sentrum.

Votering: Rådmannens innstilling ble enstemmig tatt til orientering.

Kommunalt råd for funksjonshemmedes uttalelse 15.01.2008:

Rådmannens innstilling ble tatt til orientering.

Rådmannens innstilling:

1. Ved opprettelsen av NAV-kontor i Ås kommune overføres de tjenester som i dag er lagt til enhet sosial og barnevern:
  - a) Økonomisk sosialhjelp (Lov om sosiale tjenester kap 5)
  - b) Opplysning, råd og veiledning, inkludert økonomisk rådgivning/gjeldsrådgivning (Lov om sosiale tjenester §4-1)
  - c) Frivillig/tvungen forvaltning av inntekt
  - d) Rustiltak (Lov om sosiale tjenester kap 6)
  - e) Praktisk bistand og opplæring til personer med rusmisbruksproblemer og ungdom med behov for oppfølging etter avsluttet barneverntiltak (Lov om sosiale tjenester § 4-2a)
  - f) Individuell plan (Lov om sosiale tjenester § 4-3a)
  - g) Hjelp til bolig (Lov om sosiale tjenester §§3-4 og 4-5)
  - h) Arbeidstreningsgruppen
  - i) Oppfølging av støttekontakter
  - j) Barneverntjenesten med de oppgaver som er lagt til tjenesten i dag.

2. Fylkesdirektør, NAV-Akershus og rådmannen i Ås, etter fullmakt av administrasjonsutvalget, ansetter og fremforhandler lønn til leder av NAV Ås.
3. Det utarbeides prosesser som ivaretar samarbeidet mellom NAV kontoret og øvrige kommunale tjenester som er viktige samarbeidspartnere.

Administrativ behandling:

Møte mellom NAV Akershus og Ås kommune

Avgjørelsesmyndighet:

Kommunestyret

Behandlingsrekkefølge:

1. Ås Eldreråd
2. Kommunalt råd for funksjonshemmede
3. Hovedutvalg for helse- og sosial
4. Administrasjonsutvalget
5. Kommunestyret

Vedlegg som følger saken trykt:

1. Notat av 28.01.08, løpenr. 1347/08, med tilleggsopplysninger i samsvar med Administrasjonsutvalgets vedtak 17.01.08.

Vedlegg som ligger i saksmappen:

1. Referat møte 31.10.07 mellom NAV Akershus og Ås kommune
2. Skriv fra Barne- og likestillingsdepartementet datert 27.9.07; Vedrørende barnevernets organisatoriske plassering

Utskrift av saken sendes til:

1. Fylkesdirektør NAV Akershus
2. Rådmann
3. Helse- og sosialsjef
4. Enhetsleder sosial og barnevern

SAKSUTREDNING

Bakgrunn

Stortinget fattet i mai 2005 vedtak om opprettelse av en ny arbeids- og velferdsforvaltning (St.prp nr 46). I korthet innebar dette at A-etat og trygdeetaten ble lagt ned, og en ny statsetat ble etablert fra 1. juli 2006. Den kommunale sosialtjenesten beholder ansvaret for oppgaver etter lov om sosiale tjenester (LOST). Det skal etableres arbeids- og velferdskontorer i hver kommune, i et partnerskap mellom stat og kommune. Kontorene skal være etablert innen 1.1.2010.

Arbeids- og velferdskontorene skal bygge på et forpliktende samarbeid og partnerskap mellom stat og kommune nedfelt i lokale samarbeidsavtaler. Avtalene mellom staten og den enkelte kommune forankres i Arbeids- og velferdsforvaltningsloven. En inngått rammeavtale mellom

Arbeids- og inkluderingsdepartementet og KS skal støtte opp om prosessene ved lokale avtaleinngåelser.

De viktigste målene med reformen er:

- En helhetlig og samordnet anvendelse av arbeidsmarkedsloven, folketrygdloven, sosialtjenesteloven og andre lover som forvaltes av NAV.
- Flere i arbeid og aktivitet, og færre på stønad.
- Enklere for brukerne, og tilpasset brukernes behov.
- En helhetlig og effektiv arbeids- og velferdsforvaltning.
- En dør til NAV-kontoret i alle kommuner.

Ved å knytte tjenester i staten sammen med kommunale tjenester, er målet å finne nye løsninger for å oppnå større effekt og kvalitet for grupper av befolkningen. Dette omfatter ”voksne i produktiv alder” som står utenfor arbeidslivet og som har sitt inntektsgrunnlag fra det offentlige.

NAV Arbeids- og velferdsetat har følgende definerte visjon for sin virksomhet:
Vi skal gi mennesker mulighet. De har også definert noen kjerneverdier for NAV:

- *Tilstede*
- *Tydelige*
- *Løsningsdyktige*

Lov om arbeids- og velferdsforvaltningen opprettholder samtidig en klar deling mellom statsetaten og kommunens ansvarsområde. Dette gir i utgangspunktet et todelt ansvars- og styringssystem. Kontoret vil – enten det har en eller to ledere – stå under instruksjon av både kommune og Arbeids- og velferdsetaten.

Samfunnsmessige forhold

I NAV-reformen er det skapt en forventning om at en sammenslåing av flere tjenester er det viktigste virkemidlet for å møte grunnleggende behov hos klienten. NAV-kontoret skal være en arena for identifisering av behov, avklaring av rettigheter, valg av tiltak, oppfølging og gjennomføring av tiltakene.

Staten skal i løpet av mars 2008 flytte flere av dagens tjenester fra de lokale NAV-kontorene til forvaltnings- og spesialenheter. Disse plasseres regionalt, fylkesvis eller enda mer sentralt. De tjenester som blir igjen i det lokale NAV-kontoret, blir av mer rehabiliterende karakter, rettet mot arbeid og aktivitet. NAV lokalt skal legge grunnlaget for vedtak om en ytelse som er basert på skjønnsmessige vurderinger. Forvaltningsenhetene skal saksbehandle og vedta søknader der loven ikke gir rom for skjønn.

Loven gir ellers lite føringer med hensyn til hvilke tjenester som kan innlemmes i NAV-kontoret, og hvordan tjenestene bør organiseres. Det er imidlertid lovfestet at kommunen skal inn med et minimum av tjenester, hovedsakelig økonomisk stønad, LOST kap 5, råd og veiledning LOST §4-1 og individuell plan §4-3a. (Jfr. Arbeids- og velferdslovens § 13.)

Juridiske forhold

Kommunens forpliktelser er i stor grad hjemlet i Lov om sosiale tjenester (LOST).

LOST er basert på viktige sosialpolitiske prinsipper. Hjelpetilbud skal være *helhetlige* og baseres på *samarbeid og samhandling* fra involverte parter. Individene skal ha *selvbestemmelsesrett*, tjenesteapparatet skal være *tilgjengelig* og det skal arbeides *forebyggende*.

Lovens formål er å *fremme økonomisk og sosial trygghet, å bedre levekårene for vanskeligstilte, å bidra til økt likeverd og likestilling og forebygge sosiale problemer*. Videre skal den bidra til at den enkelte får mulighet til å *leve og bo selvstendig*, og til å ha en *aktiv og meningsfull tilværelse i felleskap med andre*.

Vurdering av kommunale oppgaver som skal/kan gå inn i NAV-kontoret

Innenfor de gitte rammer er utgangspunktet at det skal være stor lokal fleksibilitet i hvilke tjenester som skal ligge i NAV-kontorene. Med utgangspunkt i lokale forhold er det opp til den enkelte kommune og Arbeids- og velferdsetaten i felleskap å avgjøre hvilke tjenester, ut over lovens minimumskrav, som skal inkluderes i kontoret.

I vurderingen av hvilke kommunale tjenester som skal legges til det felles lokale kontoret er det naturlig å ta utgangspunkt i de tjenester som i dag ligger til enhet sosial og barnevern i Ås kommune. Tjenestene som legges inn skal støtte opp under målsettingene om flere i arbeid og aktivitet, ett kontor og inntektssikring (sosialtjenesten som sikkerhetsnett). I kommunens rolle ligger det å gi riktig hjelp til rett tid. Hjelpet behovet er meget differensielt. Spesielt viktig blir det at de vanskeligstilte klientene får tilstrekkelig hjelp.

I tillegg er det viktig å videreføre sosialtjenestens rolle i det forebyggende arbeid i kommunen. Da forskningen viser at en stor andel av barn som har vært under omsorg i barnevernet ender som sosialklienter, er det spesielt viktig å komme tidlig inn med virkemidler for denne gruppen for å ivareta "selvhjelps" perspektivet og arbeidslinjen.

Etableringen av NAV-kontor vil føre til store endringer i arbeidssituasjonen for de ansatte både i stat og kommune. For de ansatte i kommunen som overføres til NAV-kontoret vil opplæringsbehov innarbeides i etatens opplæringsplaner.

Økonomisk sosialhjelp

Ut fra Arbeids- og velferdsloven, § 13, andre ledd, skal brukere som får ytelse etter Lov om sosiale tjenester (LOST), kap. 5 (økonomisk støtte), innlemmes i tjenestene som skal organiseres fra NAV. På landsbasis får mer enn 90 % av sosialtjenestens brukere ytelse etter dette kapittel i loven.

Forvaltning av økonomisk sosialhjelp er som oftest vevd inn i andre tjenester og i praksis vanskelig å avgrense fra øvrige oppgaver. Særlig gjelder dette opplysning, råd og veiledningsplikten, plikt til å skaffe midlertidig bolig, hjelp i forhold til rusmisbruksproblemer, koordinering av tjenester, arbeidsavklaring m.v.

De ulike kapitlene i sosialtjenesteloven henger sammen. Dette er hovedgrunnen til at de fleste pilotkommunene i NAV har valgt å innlemme hele, eller de fleste områder innen sosialtjenesten i NAV.

Rusmisbruksproblemer

Norske kommuner er pålagt å utarbeide alkoholpolitiske handlingsplaner, jfr. paragraf 1-7 i Alkoholloven. Videre har Sosial- og helsedirektoratet anbefalt at kommunene lager rusmiddelpolitiske handlingsplaner, dvs. planer som tar for seg alkohol- og narkotikaproblemene i sin helhet.

På nasjonalt nivå finnes det en slik handlingsplan. Den siste som ble lagt fram var "Handlingsplan mot rusmiddelproblemer 2005-2008", av Regjeringen Bondevik II, høsten 2005. Regjeringen Stoltenberg har høsten 2007 lagt frem en opptrappingsplan for rusfeltet.

Kommunestyret i Ås behandlet i møte den 20. juni 2007, sak 07/893, Rusmiddelpolitisk handlingsplan 2008 – 2011.

En vellykket alkoholpolitikk skal sikre en helhetlig satsing på både forebygging, behandling og rehabilitering. Kommunens ruspolitiske plan omhandler forebyggende og helsefremmede arbeid, behandling og (re)habilitering av rusmisbrukere og et kapittel om alkoholpolitikk.

Ut fra Lov om sosiale tjenester, kap. 6, Særlige tiltak overfor rusmiddelmisbrukere, skal sosialtjenesten:

- Hjelp den enkelte til å komme bort fra sitt misbruk.
- Gi råd og veiledning til misbrukerens pårørende.
- Sørge for behandlingsopplegg i egnet institusjon, og midlertidige tiltak i påvente av institusjonsplass.
- Oppfølging av klienten mens han er i institusjonsbehandling.
- Ettervern etter endt institusjonsopphold

I tillegg har sosialtjenesten mulighet til å tvangsinnlegge rusmisbrukere etter § 6-2 i en kortere periode, og etter § 6-2a som omhandler gravide rusmisbrukere.

Fra 1999 har sosialtjenesten i Ås søkt og fått innvilget midler til ulike prosjekt, for å kunne gi et bedre oppfølgingstilbud til personer med rusmisbruksproblemer. Sosialtjenesten har gode erfaringer med å kunne være lettere tilgjengelig for denne målgruppen, og har fått positive tilbakemeldinger fra brukere, pårørende og samarbeidspartnere.

Konklusjon:

Rådmannen anbefaler at de oppgaver som i dag er lagt til sosialtjenesten overføres til NAV-kontoret.

Arbeidstrening/kvalifisering

Ås kommune har vedtatt at kommunale etater skal bidra aktivt med å skaffe tilveie arbeidstreningsplasser for sosialtjenestens brukere. I tillegg har sosialtjenesten sin egen arbeidstreningsgruppe, med egen arbeidsleder.

Arbeidstreningen har etter hvert utviklet seg til å gi ulike tjenester som rengjøring av hjelpemidler for funksjonshemmede, snømåking, hagearbeid, rydding, oppussing, flytteoppdrag, oppsetting av enklere konstruksjoner, transport og andre praktiske oppdrag for kommunen.

I LOST § 5.3, annen ledd, heter det at "Det kan stilles vilkår om at mottageren skal utføre passende arbeidsoppgaver i bostedskommunen så lenge stønaden oppbevares." Selv om bestemmelsen har noen begrensninger blir nevnte vilkår om aktivitet og arbeid brukt gjennomgående ved sosialtjenesten. I arbeids- og inkluderingsdepartementets Handlingsplan

mot fattigdom (Vedlegg til St.prp. nr 1 (2006-2007) – Statsbudsjettet 2007) er det forslag om kvalifiseringsprogram for utsatte grupper. Der heter det følgende:

”Regjeringen foreslår i statsbudsjettet for 2007 å bevilge 53 mill. kroner til innfasing av kvalifiseringsprogram med tilhørende kvalifiseringsstønad.

Kvalifiseringsprogrammet skal være arbeidsrettet og bestå av arbeidsmarkedstiltak, opplæring, arbeidstrening, motivasjons- og mestringstrening med videre, ev. i kombinasjon med at det settes av tid til medisinsk behandling og opptrening og egenaktivitet i form av jobbsøking mv. Tiltakene og tjenestene som skal inngå i et slikt program vil blant annet kunne inkludere eksisterende tilbud fra Arbeids- og velferdsetaten, som tiltak for sosialt yrkeshemmede og andre målrettede arbeidsmarkedstiltak, samt arbeidsrettede tiltak i kommunene. Som en del av tiltaket vil en stimulere til utvikling av gode metoder og rutiner for oppfølging av personer som deltar i kvalifiseringsprogram.

Det legges opp til at ansvaret for ordningen blir kommunal, og at forvaltningen i likhet med økonomisk sosialhjelp legges til NAV-kontorene. Det legges opp til at ordningen fases gradvis inn, og blant annet sees i sammenheng med etableringen av NAV-kontorene. Det tas sikte på at de første kommunene skal kunne tilby programmet i løpet av 2007.”

Arbeidstrening, slik den praktiseres i Ås kommune i dag, fungerer som et ”lavterskel” arbeidsrettet kvalifiseringstilbud. Ved innføring av kvalifiseringsprogram for utsatte grupper, i tråd med Regjeringens målsetting, vil kvalifiseringsstønaden erstatte sosialhjelp, kursstønad og andre virkemidler ved utprøving i arbeid. Det forventes at kvalifiseringsstønad fra staten er med på å finansiere utgiftene til den enkelte person.

Konklusjon:

Rådmannen anbefaler at arbeidstreninggruppen overføres til NAV-kontoret, og inngår som et virkemiddel i etablering av kvalifiseringsprogram for personer i målgruppen.

Barnevernet:

Sosial- og barneverntjenesten samarbeider om flere av sine brukere. Foreldre og ungdom som mottar tjenester fra barnevernet, kan ha behov for bistand i forhold til bl.a. økonomi, bolig, rusmisbruksproblemer, kompetanseheving i forhold til deltakelse på arbeidsmarkedet, avklaring av arbeidsevne, individuell plan og/eller praktisk bistand og opplæring etter avsluttet barneverntiltak.

Det er åpnet for at barnevernet kan legges til det lokale NAV-kontor, så lenge taushetspliktbestemmelsene ivaretas.

Kommunen har gode erfaringer med et tett samarbeid mellom sosial- og barneverntjeneste, og det synes hensiktsmessig å videreføre samarbeidet i et NAV-kontor.

Konklusjon:

Rådmannen anbefaler at barneverntjenesten overføres til NAV-kontoret

Kommunale tjenester som etter en vurdering ikke anbefales lagt inn i NAV-kontoret

Forvaltningsenheten

Søknader om sosial- og helsetjenester saksbehandles av Enhet for forvaltning. Forvaltningsenhetens vedtak effektueres av de ulike tjenester, som pleie- og omsorgstjenesten, miljøarbeidertjenesten, sosialtjenesten m.fl. (Bestiller – utførermodell). Forvaltningsenhetens vedtak om tjenester til personer med rusproblemer og til ungdom med behov for oppfølging, etter avsluttet barneverntiltak, følges opp av sosialtjenestens sosialkonsulenter og miljøterapeuter. (LOST kap 4).

I tillegg har sosialtjenesten ansvar for effektivering av vedtak om støttekontakt, inkludert rekruttering og opplæring.

Konklusjon:

Rådmannen anbefaler at nåværende ansvarsdeling mellom forvaltningsenheten og sosialtjenesten (som bestiller – utførerenhet) for søknader om tjenester, i henhold til LOST, videreføres ved etablering av NAV-kontor.

Psykisk helsetjeneste

Hovedmålsettingen med det psykiske helsearbeidet i kommunen er å bidra til å fremme selvstendighet, tilhørighet og å styrke evnen til å mestre eget liv for mennesker med psykiske lidelser.

En stor andel av personer med psykiske problemer har også rusmiddelproblemer. Sosialtjenesten har derfor et tett samarbeid med psykisk helsetjeneste, både for ivaretagelse av brukere og for gjensidig kompetanseheving.

Psykisk helsetjeneste er en tjeneste av betydning for rehabilitering av en del brukere ved et NAV-kontor. Psykisk helsetjeneste er samordnet i en egen enhet i dag, og det synes hensiktsmessig å videreføre denne organiseringen. For å ivareta felles brukergrupper på en hensiktsmessig og faglig god måte, vil det være nødvendig å etablere gode samarbeidsprosesser mellom Psykisk helsetjeneste og NAV-kontoret.

Konklusjon:

Rådmannen anbefaler at nåværende organisering av psykisk helsetjeneste videreføres. Det utarbeides hensiktsmessige samarbeidsrutiner mellom psykisk helsetjeneste og NAV-kontoret.

Introduksjonsordningen for nyankomne flyktninger:

Introduksjonsordningen har som mål å få personer raskest mulig inn i selvforsørgende arbeid. De flyktningene som ikke lykkes gjennom introduksjonsordningen blir svært ofte sosialklienter. Det er fra statlig hold anbefalt at denne ordningen innlemmes i de lokale NAV-kontorer.

Ås kommune har i dag organisert flyktningstjenesten under voksenopplæringen i Etat for oppvekst- og kultur. Det foreslås å opprettholde denne organiseringen, som er godt innarbeidet i Ås kommune. For å ivareta de flyktninger som faller utenfor ordningen, eller som har behov for tjenester fra NAV-kontoret etter at introduksjonstilbudet er avsluttet, må det etableres gode samarbeidsprosesser.

Konklusjon:

Rådmannen anbefaler at nåværende organisering av introduksjonsordningen for nyankomne flyktninger videreføres. Det utarbeides hensiktsmessige samarbeidsrutiner mellom voksenopplæringen og NAV-kontoret.

Servicetorget

Det er åpnet for at servicetorg kan være i samme lokale som NAV kontoret, forutsatt et tydelig skille med separat mottak/skranke.

Ås kommunes servicetorg mottar søknader om bostøtte, startlån, m.v., på vegne av etat for teknikk og miljø.

NAV-kontorets brukere forventes i stor grad å være målgruppe for slike virkemidler. Ved at Servicetorg og NAV befinner seg i to bygninger, må brukere henvende seg to steder for å sikre sin økonomi. I tillegg er servicetorget avhengig av informasjon fra NAV for at søknader skal være godt nok dokumentert i forhold til kriteriene for å få tilstått bostøtte.

Ås kommune har en utfordring i å øke bruk av statlig bostøtte opp mot samme nivå som sammenlignbare kommuner. Samlokalisering av servicetorg og NAV vil kunne bidra positivt til brukertilpassingen av tjenestene.

Konklusjon:

Rådmannen kommer tilbake til organisering og plassering av servicetorget i egen sak.

Boligvirkemidler

I *Handlingsplan mot fattigdom* er forbedringer i de boligøkonomiske virkemidlene gitt en bred plass.

Stortinget sluttet seg til en strategi for å forebygge og avskaffe bostedsløshet ved behandlingen av St.meld. nr 23 (2004-2005) Om boligpolitikken. Strategien legger utvidet ansvar og oppgaver på kommunene.

Det er et overordnet mål at kommunene ved bl.a. bruk av statlige støtteordninger, skal hjelpe flest mulig til å eie sin egen bolig. "Midlertidig husvære" er ikke ment å strekke seg over mange år.

Ås kommunes utleieboliger tildeles av et tverretattlig boligtildelingsutvalg, hvor enhetsleder sosial og barnevern er leder. Boliger tildeles vanligvis for 2 år. Omsorgsboliger og psykiatriske boliger tildeles ikke av utvalget.

Bestemmelser i LOST om kommunens plikt til å skaffe midlertidig husvære for dem som ikke klarer det selv, medfører et behov for at NAV-kontoret kan være bidragsyter i fordeling av kommunale boliger.

Konklusjon:

Rådmannen anbefaler at NAV-kontorets ledelse vil være representert i kommunens boligtildelingsteam

Ledelse av NAV-kontoret

I lovgrunnlaget for NAV stilles det ikke krav til enhetlig ledelse, men det åpnes for enhetlig ledelse av det felles lokalkontoret regulert igjennom lokale samarbeidsavtaler.

Det er i fra NAV Interim vist til at et hensiktsmessig styringsverktøy vil være et *partnerskapsmøte* der Arbeids- og velferdsetaten representert ved fylkesdirektør og rådmann, eller den de delegerer fullmakt til, inngår. Et slikt partnerskapsmøte kan møtes et par ganger årlig og utarbeide plan for virksomheten, sette opp mål og prioritering – samt følge opp kontorets resultater. Partnerskapsmøtet er en arena der en koordinerer den styringen som vil foregå gjennom kommunal og statlig ansvarslinje. Partnerskapsmøtet bør avklare forventninger til-, og resultatmål for kontorets daglige leder/ledere.

Ot.prp. nr. 47(pkt 6.3 og lovforslaget § 13) sier følgende om enhetlig ledelse:

- Enhetlig ledelse krever ikke lovendring.
- Enhetlig faglig ledelse baseres på lovhjemmel til å delegerer myndighetsoppgaver mellom stat og kommune.
- Hvilke myndighetsoppgaver som kan delegeres begrenses ikke av loven, men departementet skal gi forskrifter.
- Fortsatt to ansvars- rapporterings- og instrukslinjer.
- Delegasjon kan trekkes tilbake av delegerende myndighet.
- Enhetlig ledelse er ikke et krav, men kan avtales.
- Dersom enhetlig faglig ledelse ikke avtales, bør det likevel være en felles administrativ leder.

Det felles kontoret består av et statlig organ og et kommunalt organ med hver sine kompetanser og oppgaver i behold. I forhold til både Arbeids- og velferdsetaten og kommunen vil kontoret ha status som et underordnet organ.

Velges todelt faglig lederstruktur, anbefaler Ot.prp. nr. 47 at kontoret bør ha felles administrativ ledelse slik at kontoret kan framstå som en virksomhet utad.

Konklusjon:

Rådmannen går inn for en enhetlig ledelse av NAV-kontoret.

IKT

Arbeids- og velferdsetaten har ansvar for utfyllende materiale for IKT. Viktige problemstillinger som skal avklares er:

- Sammenkobling av IKT infrastruktur og tilgang til systemer i stat og kommune.
- Hvilke IKT- infrastruktur som skal være tilgjengelig i det lokale NAV kontoret, hvilken av metodene for sammenknytning av kommunal og statlig infrastruktur som velges og drift og vedlikehold av løsningen.
- Etablering, drift og vedlikehold av telefoniløsning for det felles lokalkontor.
- Kobling av kommunens sosialsystem til personkortet og om det eventuelt skal avgi informasjon til personkortet.
- Avklaring av hvilke andre kommunale fagsystem som skal benyttes i felles lokalkontor og hvilke tiltak som må iverksettes for at dette skal skje på en hensiktsmessig måte.
- Oppkobling mellom NAV etaten og kommunen.
- Sammenkobling av IKT infrastruktur og tilgang på systemer i stat og kommune.

Konklusjon:

Rådmannen inkluderer Service- og kommunikasjonsavdelingen i arbeidet med IKT-løsninger i NAV-kontoret.

VURDERING MED KONKLUSJON OG BEGRUNNELSE

Sosialtjenestens oppgaver som skal inn i NAV:

Det er lovfestet at ved etablering av arbeids- og velferdskontor (NAV) i kommunene, skal kommunen inn med et minimum av tjenester, hovedsakelig økonomisk stønad, Lov om sosiale tjenester (LOST) kap 5, råd og veiledning LOST §4-1 og individuell plan LOST §4-3a. (Jfr. Arbeids- og velferdslovens § 13.)

Sosialtjenestens oppgaver som kan legges til NAV:

NAV-reformen har ikke til hensikt å svekke dagens tjenester. Ved å legge inn hele sosialtjenestens ansvarsområde i tillegg til de tjenester som er lovfestet skal inn i NAV; økonomisk rådgivning/gjeldsrådgivning, plikt til å skaffe bolig, frivillig/tvungen forvaltning av inntekt, tjenester til rusmiddelmisbrukere og pårørende, arbeidstreningsgruppen, forebyggende arbeid og støttekontaktarbeid, vil helheten i tjenestene ivaretas.

Rådmannen anbefaler at de oppgaver som i dag er lagt til sosialtjenesten overføres til NAV-kontoret.

Kvalifiseringsprogram/arbeidstrening:

Ved innføring av kvalifiseringsprogram for personer med vesentlig nedsatt arbeids- og inntektsevne, med hjemmel i LOST, vil kvalifiseringsstønad kunne erstatte sosialhjelp ved utprøving i arbeid. Det forventes at kvalifiseringsstønad fra staten er med på å finansiere utgiftene til den enkelte person.

Helse- og sosialetatens arbeidstreningsgruppe har fungert som et "lavterskel" arbeidsrettet kvalifiseringstilbud for personer med sammensatte problemer. Arbeidstreningsgruppen forventes å kunne være et virkemiddel i et kvalifiseringsprogram for enkelte innen målgruppen.

Rådmannen anbefaler at arbeidstreningsgruppen overføres til NAV-kontoret, og inngår som et virkemiddel i etablering av kvalifiseringsprogram for personer i målgruppen.

Barneverntjenesten:

Kommunens barneverntjeneste er organisert i samme enhet som sosialtjenesten.

Sosial- og barneverntjenesten samarbeider om flere av sine brukere. Foreldre og ungdom som mottar tjenester fra barnevernet, kan ha behov for bistand i forhold til bl.a. økonomi, bolig, rusmisbruksproblemer, kompetanseheving i forhold til deltakelse på arbeidsmarkedet, avklaring av arbeidsevne, individuell plan og/eller praktisk bistand og opplæring etter avsluttet barneverntiltak.

Rådmannen anbefaler at barneverntjenesten overføres til NAV-kontoret.

Samarbeid med andre kommunale tjenester:

Forvaltningsenheten:

Ansvars-/arbeidsdelingen mellom forvaltningsenheten og sosialtjenesten, som bestiller – utfører, for søknader om sosiale tjenester med hjemmel i LOST, til personer med rusmisbruksproblemer og til ungdom med behov for oppfølging etter avsluttet barneverntiltak, synes å være hensiktsmessig.

Rådmannen anbefaler at nåværende ansvarsdeling mellom forvaltningsenheten og sosialtjenesten (som bestiller – utfører) for søknader om tjenester, i henhold til LOST, videreføres ved etablering av NAV-kontor.

Psykisk helsetjeneste:

Psykisk helsetjeneste er en tjeneste av betydning for rehabilitering av en del brukere ved et NAV-kontor, og har tett samarbeid med sosial- og barneverntjenesten. Psykisk helsetjeneste er samordnet i en egen enhet i dag, og det synes hensiktsmessig å videreføre denne organiseringen. For å ivareta felles brukergrupper på en hensiktsmessig og faglig god måte, vil det være nødvendig å etablere gode samarbeidsprosesser mellom Psykisk helsetjeneste og NAV-kontoret.

Rådmannen anbefaler at nåværende organisering av psykisk helsetjeneste videreføres. Det utarbeides hensiktsmessige samarbeidsrutiner mellom psykisk helsetjeneste og NAV-kontoret.

Introduksjonsordningen for flyktninger:

Introduksjonsordningen har som mål å få personer raskest mulig inn i selvforsørgende arbeid. De flyktningene som ikke lykkes gjennom introduksjonsordningen blir svært ofte sosialklienter. Det er fra statlig hold anbefalt at denne ordningen innlemmes i de lokale NAV-kontorer.

Ås kommune har i dag organisert flyktningtjenesten under voksenopplæringen i Etat for oppvekst- og kultur. Det foreslås å opprettholde denne organiseringen, som er godt innarbeidet i Ås kommune.

Rådmannen anbefaler at nåværende organisering av introduksjonsordningen for nyankomne flyktninger videreføres. Det utarbeides hensiktsmessige samarbeidsrutiner mellom voksenopplæringen og NAV-kontoret.

Serviceorget:

Ås kommunes servicetorg mottar søknader om bostøtte, startlån, m.v., på vegne av etat for teknikk og miljø.

NAV-kontorets brukere forventes i stor grad å være målgruppe for slike virkemidler. Samlokalisering av servicetorg og NAV vil kunne bidra positivt til brukertilpassingen av tjenestene.

Rådmannen kommer tilbake til organisering og plassering av serviceorget i egen sak.

Boligvirkemidler:

Stortinget sluttet seg til en strategi for å forebygge og avskaffe bostedsløshet ved behandlingen av St.meld. nr 23 (2004-2005) Om boligpolitikken. Strategien legger utvidet ansvar og oppgaver på kommunene.

Bestemmelser i LOST om kommunens plikt til å skaffe midlertidig husvære for dem som ikke klarer det selv, medfører et behov for at NAV-kontoret kan være bidragsyter i fordeling av kommunale boliger.

Rådmannen anbefaler at NAV-kontorets ledelse vil være representert i kommunens boligtildelingsteam

Ledelse av NAV-kontoret:

I lovgrunnlaget for NAV stilles det ikke krav til enhetlig ledelse, men det åpnes for enhetlig ledelse av det felles lokalkontoret regulert igjennom lokale samarbeidsavtaler.

Velges todelt faglig lederstruktur, anbefaler Ot.prp. nr. 47 at kontoret bør ha felles administrativ ledelse slik at kontoret kan framstå som en virksomhet utad.

Det er i fra NAV Interim vist til at et hensiktsmessig styringsverktøy vil være et *partnerskapsmøte* der Arbeids- og velferdsetaten representert ved fylkesdirektør og rådmann, eller den de delegerer fullmakt til, inngår.

Et slikt partnerskapsmøte kan møtes et par ganger årlig og utarbeide plan for virksomheten, sette opp mål og prioriteringer – samt følge opp kontorets resultater. Partnerskapsmøtet er en arena der en koordinerer den styringen som vil foregå gjennom kommunal og statlig ansvarslinje. Partnerskapsmøtet bør avklare forventninger til-, og resultatmål for kontorets daglige leder/ledere.

Rådmannen går inn for en enhetlig ledelse av NAV-kontoret og anbefaler at rådmannen gis myndighet av administrasjonsutvalget til å ansette og fastsette lønn siden dette skal gjøres i samarbeid med Fylkesdirektøren for NAV Akershus.

IKT:

Arbeids- og velferdsetaten har ansvar for utfyllende materiale for IKT. Flere viktige problemstillinger skal avklares i samarbeid med kommunen.

Rådmannen inkluderer Service- og kommunikasjonsavdelingen i arbeidet med IKT-løsninger i NAV-kontoret.

INTERNT NOTAT

Dato : 28.01.2008   Saknr/ark: 07/2898/F00   Løpenr. 1347/08

Til: Kommunestyret

Fra Rådmann

Kopi til

Saksbeh.: Torill Skage-Sørli

Saken gjelder:

TILLEGGSNOTAT TIL SAK 07/2898 - NY ARBEIDS- OG VELFERDSREFORM - SAMORDNING AV KOMMUNALE TJENESTER MED NAV-KONTORET

Kommunens styringsmulighet.

Kommunen vil fortsatt ha ansvar og styring for sine tjenester ved etablering av NAV-kontor. Det er anbefalt opprettelse av et partnerskapsmøte hvor Arbeids- og velferdsetaten representert ved fylkesdirektør og rådmannen, eventuelt den de delegerer myndigheten til, møtes et par ganger årlig.

I dette partnerskapsmøtet vedtas plan for virksomheten, mål og prioriteringer, samt oppfølging av kontorets resultater. For de kommunale tjenestene må disse innarbeides i handlingsplanen og økonomiplanen og vedtas av kommunestyret. Rapportering gjøres gjennom tertialrapportene og årsmelding.

Partnerskapsmøtet bør avklare resultatmål og forventninger til kontorets daglige ledelse.

De ansatte vil fortsatt være kommunalt ansatt og har de samme rettigheter og forpliktelser som andre i kommunen.

Ved den foreslåtte samordningen vil det omfatte 22 ansatte fra kommunen og 14 ansatte fra NAV-trygd og NAV- arbeid.

Tjenester som er foreslått samordnet utover minimumskravet - begrunnelse.

Barneverntjenesten:

Kommunens barneverntjeneste er i dag organisert i samme enhet som sosialtjenesten. Sosial- og barneverntjenesten samarbeider om flere av sine brukere. Foreldre og ungdom som mottar tjenester fra barnevernet, kan ha behov for bistand i forhold til bl.a. økonomi, bolig,

rusmisbruksproblemer, kompetanseheving i forhold til deltakelse på arbeidsmarkedet, avklaring av arbeidsevne, individuell plan og/eller praktisk bistand og opplæring etter avsluttet barneverntiltak.

I Arbeids- og inkluderingsdepartementets handlingsplan mot fattigdom (Vedlegg til St.prp. nr I (2006-07) Statsbudsjettet 2007, er følgende mål og strategier vektlagt:

- Alle skal gis muligheter til å komme i arbeid:
Regjeringens hovedstrategi i kampen mot fattigdom er arbeid. Tilknytning til arbeidsmarkedet er viktig for å sikre inntekt, føle seg verdsatt og gir opplevelse av inkludering og medvirkning. De lokale NAV kontor vil være hovedaktører i arbeidet mot fattigdom, ved sin bredde i oppgaveporteføljen, og sikre et helhetlig grep i arbeids- og velferdspolitikken.
- Alle barn og unge skal kunne delta og utvikle seg:
Regjeringens mål er at alle barn og unge skal ha de samme rettigheter og muligheter til utvikling uavhengig av foreldrenes økonomi, utdanning, og etniske og geografiske tilhørighet.
Regjeringen vil styrke innsatsen mot sårbare grupper for å hindre at levekårsproblemer og fattigdom går i arv.
- Bedre levekårene for vanskeligst stilte:
Regjeringen vil gjenreise den sosiale boligpolitikken, og sikre alle gode og likeverdige helse- og omsorgstjenester. Mange har behov for hjelp til bolig, helse- og sosialtjenester, for å kunne være i stand til å delta i arbeidsmarkedet. Regjeringen vil også forsterke innsatsen mot rusmiddelproblemer.
- En helhetlig og tverrsektoriell innsats mot fattigdom:
Handlingsplanen inneholder tiltak innen flere sektordepartementers ansvarsområder, deriblant Barne- og likestillingsdepartementet, Justis og politidepartementet, i tillegg til flere statlige etater, som Husbanken, Utdanningsdirektoratet m.fl.

Sosial- og barneverntjenesten i Ås har etablert samarbeid om flere av sine brukere, både foreldre som har behov for bistand, og ungdommer som er i ferd med å etablere seg i egen bolig. Det kan være bistand til bolig, økonomisk rådgivning/økonomisk stønad, råd og veiledning i forhold til arbeid, utdanning, trygde- og støtteordninger, rusmisbruk og andre sosiale problemer. Sosialtjenestens miljøterapeuter gir også tilbud om praktisk bistand og opplæring til ungdom etter avsluttet barneverntiltak. Flere saker har vært til behandling i sosialtjenestens samarbeidsmøte med NAV arbeid og trygd (kalt "STA-møtet").

Det er åpnet for at barnevernet kan legges til det lokale NAV-kontor, så lenge taushetspliktbestemmelsene ivaretas. Barneverntjenesten drar derimot nytte av de tjenester NAV-kontoret forvalter, og får tilgang til nødvendig informasjon fra bl.a. personkortet.

Andre NAV-kontor som har inkludert barneverntjenesten har valgt å holde barneverntjenestens ansatte utenfor vaktordningen på NAV-torget og rådmannen vil anbefale det samme for Ås NAV.

Ruskonsulenter/miljøterapeuter

En stor andel av sosialtjenestens brukere er personer med psykiske problemer, rusmisbruksproblemer. ("dobbeldiagnoser"), sosiale problemer m.v.

Sosialtjenesten har egne miljøterapeuter/sosialkonsulenter med kompetanse innen psykisk helse, ved at sosialtjenesten har fått opprettet 150% stilling av psykiatrimidler for å ivareta sine brukere med rusmisbruks- og/eller psykiske lidelser. Disse stillingene er foreslått overført til NAV-kontoret, da disse tjenestene er nødvendige i rehabilitering og kvalifisering av personer med sammensatte helse- og sosiale problemer.

Sosialtjenesten har et tett samarbeid med psykisk helsetjeneste, både for ivaretagelse av brukere og for gjensidig kompetanseheving. I tillegg har sosialtjenesten samarbeid med fastleger, spesialisthelsetjenesten, friomsorgen, kriminalomsorgen m.fl.

Ruskonsulenter/miljøterapeuter holdes utenfor vaktordningen på NAV-torget.

Arbeidstreningsgruppen:

Arbeidstreningsgruppen er i dag organisatorisk lagt under ruskonsulenten og bør derfor samordnes med den.

Oppfølging av støttekontakter:

Dette er en tjeneste som er hjemlet i sosialtjenesteloven og anbefales samordnes med den øvrige sosialtjenesten, men holdes utenfor vaktordningen på NAV-torget.

Tjenester som er ikke er foreslått samordnet - begrunnelse

Psykisk helsetjeneste

Hovedmålsettingen med det psykiske helsearbeidet i kommunen er å bidra til å fremme selvstendighet, tilhørighet og å styrke evnen til å mestre eget liv for mennesker med psykiske lidelser.

Psykisk helsetjeneste er samordnet i en egen enhet i dag, og har kontorfellesskap med Forvaltningsenheten i det nye sykehjemmet. Flyttingen av psykisk helsetjeneste til det nye sykehjemmet har vært planlagt i lengre tid. Det synes hensiktsmessig å videreføre denne organiseringen, bl.a. fordi en ser behovet for nærhet til kommunens psykiatriboliger og ambulerende tjenester som har base knyttet opp mot boligene. Psykisk helse har også nytte av nærheten til forvaltningsenheten, som saksbehandler alle søknader om sosiale tjenester og helsehjelp.

Hovedtyngden av psykisk helsetjenestes brukergruppe har lite behov for fysisk nærhet til NAV-kontorets virkemidler. For å ivareta felles brukere på en hensiktsmessig og faglig god måte, vil det være nødvendig å etablere hensiktsmessige samarbeidsprosesser mellom Psykisk helsetjeneste og NAV-kontoret, i tillegg til at Psykisk helsetjeneste viderefører samarbeidet med spesialisthelsetjeneste, fastleger, voksenopplæringen m.v.

Psykisk helsetjeneste er i stor grad avhengig av at deres brukere vil oppsøke dem, og det er nødvendig at de opplever at de kommer til et imøtekommende miljø. Miljøet på det nye sykehjemmet vurderes å være vennlig, ved at brukerne kan gå og ta seg en kopp kaffe og slå av en prat med andre som benytter kantinen.

Inntroduksjonsordningen for nyankomne flyktninger:

Introduksjonsordningen har som mål å få personer raskest mulig inn i selvforsørgende arbeid. De flyktningene som ikke lykkes gjennom introduksjonsordningen blir svært ofte sosialklienter. Det er fra statlig hold anbefalt at denne ordningen innlemmes i de lokale NAV-kontorer.

Ås kommune har i dag organisert flyktningtjenesten under voksenopplæringen i Etat for oppvekst- og kultur. Det foreslås å opprettholde denne organiseringen, som er godt innarbeidet i Ås kommune.

Det anbefales at introduksjonsordning, flyktningtjeneste og opplæring i norsk og samfunnskunnskap forblir samorganisert fordi

- Det gir et større fagmiljø på integreringsfeltet. Dette kommer både ansatte og flyktninger til gode. De ansatte har gode vilkår for faglig utvikling og refleksjon rundt både enkeltsaker og generelle faglige spørsmål. Flyktninger får det meste av nødvendig informasjon på ett kontor.
- Den flerfagligheten som oppstår i nåværende organiseringsform bidrar til faglig utvikling for alle ansatte og bedre kvalitet på opplæringen som gis.
- Flerfagligheten gir rom for fleksible organisasjonsformer. En har mulighet til raskt å møte endringer i behov hos deltakerne i introduksjonsprogrammet. En får ikke diskusjoner rundt ressurs- og ansvarsfordeling mellom ulike instanser, noe som kan forekomme i tverretattlig samarbeid.
- Daglig kontakt og hyppige møtepunkter gir mulighet for god helhetstenkning rundt den enkelte.
- Det er god informasjonsflyt mellom de ulike aktørene. Erfaringer fra andre kommuner viser at dette ofte er et problem når aktørene ikke "lever i samme virkelighet" i hverdagen (Ski, Oslo). Det oppstår ingen forsinkelser i intern postgang, venting på beslutninger som tas i andre etater, og tjenesten har selv ansvar for at saker løses. Dette gir stor ansvarsfølelse hos ansatte og god resultatoppnåelse.
- Introduksjonsordningen i Ås hadde ved 2-års-evalueringen markant bedre resultater enn landsgjennomsnittet. Punktene over var viktige bidrag til dette.
- Voksenopplæringen har i introduksjonsprogrammets levetid (fra 2004) utviklet et godt samarbeid med NAV Arbeid. Flyktningenes interesser ivaretas, informasjonsflyten er tilfredsstillende og NAV er lydhøre overfor kommunenes ønsker om bistand og tilrettelagte tiltak. Dette forventes videreført ved etableringen av NAV-kontor.

Sak 14/08

INTERNT NOTAT**Dato** : 28 01 2008   Saknr/ark: 07/2898/F00   Løpenr. 1347/08**Til:** Kommunestyret**Fra** Rådmann**Kopi til****Saksbeh.:** Torill Skage-Sørli**Saken gjelder:****TILLEGGSNOTAT TIL SAK 07/2898 - NY ARBEIDS- OG VELFERDSREFORM - SAMORDNING AV KOMMUNALE TJENESTER MED NAV-KONTORET****Kommunens styringsmulighet.**

Kommunen vil fortsatt ha ansvar og styring for sine tjenester ved etablering av NAV-kontor. Det er anbefalt opprettelse av et partnerskapsmøte hvor Arbeids- og velferdsetaten representert ved fylkesdirektør og rådmannen, eventuelt den de delegerer myndigheten til, møtes et par ganger årlig.

I dette partnerskapsmøtet vedtas plan for virksomheten, mål og prioriteringer, samt oppfølging av kontorets resultater. For de kommunale tjenestene må disse innarbeides i handlingsplanen og økonomiplanen og vedtas av kommunestyret. Rapportering gjøres gjennom tertialrapportene og årsmelding.

Partnerskapsmøtet bør avklare resultatmål og forventninger til kontorets daglige ledelse.

De ansatte vil fortsatt være kommunalt ansatt og har de samme rettigheter og forpliktelser som andre i kommunen.

Ved den foreslåtte samordningen vil det omfatte 22 ansatte fra kommunen og 14 ansatte fra NAV-trygd og NAV- arbeid.

Tjenester som er foreslått samordnet utover minimumskravet - begrunnelse.**Barneverntjenesten:**

Kommunens barneverntjeneste er i dag organisert i samme enhet som sosialtjenesten. Sosial- og barneverntjenesten samarbeider om flere av sine brukere. Foreldre og ungdom som mottar tjenester fra barnevernet, kan ha behov for bistand i forhold til bl a økonomi, bolig, rusmisbruksproblemer, kompetanscheving i forhold til deltakelse på arbeidsmarkedet, avklaring av arbeidsevne, individuell plan og/eller praktisk bistand og opplæring etter avsluttet barneverntiltak.

60.

Sak 14/08

I Arbeids- og inkluderingsdepartementets handlingsplan mot fattigdom (Vedlegg til St.prp. nr 1 (2006-07) Statsbudsjettet 2007, er følgende mål og strategier vektlagt:

- Alle skal gis muligheter til å komme i arbeid:
Regjeringens hovedstrategi i kampen mot fattigdom er arbeid. Tilknytning til arbeidsmarkedet er viktig for å sikre inntekt, føle seg verdsatt og gir opplevelse av inkludering og medvirkning. De lokale NAV kontor vil være hovedaktører i arbeidet mot fattigdom, ved sin bredde i oppgaveporteføljen, og sikre et helhetlig grep i arbeids- og velferdspolitikken.
- Alle barn og unge skal kunne delta og utvikle seg:
Regjeringens mål er at alle barn og unge skal ha de samme rettigheter og muligheter til utvikling uavhengig av foreldrenes økonomi, utdanning, og etniske og geografiske tilhørighet.
Regjeringen vil styrke innsatsen mot sårbare grupper for å hindre at levekårsproblemer og fattigdom går i arv.
- Bedre levekårene for vanskeligst stilte:
Regjeringen vil gjenreise den sosiale boligpolitikken, og sikre alle gode og likeverdige helse- og omsorgstjenester. Mange har behov for hjelp til bolig, helse- og sosialtjenester, for å kunne være i stand til å delta i arbeidsmarkedet. Regjeringen vil også forsterke innsatsen mot rusmiddelproblemer.
- En helhetlig og tverrsektoriell innsats mot fattigdom:
Handlingsplanen inneholder tiltak innen flere sektordepartementers ansvarsområder, deriblant Barne- og likestillingsdepartementet, Justis og politidepartementet, i tillegg til flere statlige etater, som Husbanken, Utdanningsdirektoratet m fl

Sosial- og barneverntjenesten i Ås har etablert samarbeid om flere av sine brukere, både foreldre som har behov for bistand, og ungdommer som er i ferd med å etablere seg i egen bolig. Det kan være bistand til bolig, økonomisk rådgivning/økonomisk stønad, råd og veiledning i forhold til arbeid, utdanning, trygde- og støtteordninger, rusmisbruk og andre sosiale problemer. Sosialtjenestens miljøterapeuter gir også tilbud om praktisk bistand og opplæring til ungdom etter avsluttet barneverntiltak. Flere saker har vært til behandling i sosialtjenestens samarbeidsmøte med NAV arbeid og trygd (kalt "STIA-møtet").

Det er åpnet for at barnevernet kan legges til det lokale NAV-kontor, så lenge taushetspliktbestemmelsene ivaretas. Barneverntjenesten drar derimot nytte av de tjenester NAV-kontoret forvalter, og får tilgang til nødvendig informasjon fra bl.a. personkortet.

Andre NAV-kontor som har inkludert barneverntjenesten har valgt å holde barneverntjenestens ansatte utenfor vaktordningen på NAV-torget og rådmannen vil anbefale det samme for Ås NAV.

Ruskonsulenter/miljøterapeuter

En stor andel av sosialtjenestens brukere er personer med psykiske problemer, rusmisbruksproblemer ("dobbeldiagnoser"), sosiale problemer m v

Sosialtjenesten har egne miljøterapeuter/sosialkonsulenter med kompetanse innen psykisk helse, ved at sosialtjenesten har fått opprettet 150% stilling av psykiatrimidler for å ivareta sine brukere med rusmisbruks- og/eller psykiske lidelser. Disse stillingene er foreslått overført til

Sak 14/08

NAV-kontoret, da disse tjenestene er nødvendige i rehabilitering og kvalifisering av personer med sammensatte helse- og sosiale problemer.

Sosialtjenesten har et tett samarbeid med psykisk helsetjeneste, både for ivaretagelse av brukere og for gjensidig kompetanseheving. I tillegg har sosialtjenesten samarbeid med fastleger, spesialisthelsetjenesten, friomsorgen, kriminalomsorgen m fl.

Ruskonsulenter/miljøterapeuter holdes utenfor vaktordningen på NAV-torget.

Arbeidstreningsgruppen:

Arbeidstreningsgruppen er i dag organisatorisk lagt under ruskonsulenten og bør derfor samordnes med den.

Oppfølging av støttekontakter:

Dette er en tjeneste som er hjemlet i sosialtjenesteloven og anbefales samordnes med den øvrige sosialtjenesten, men holdes utenfor vaktordningen på NAV-torget.

Tjenester som er ikke er foreslått samordnet - begrunnelse

Psykisk helsetjeneste

Hovedmålsettingen med det psykiske helsearbeidet i kommunen er å bidra til å fremme selvstendighet, tilhørighet og å styrke evnen til å mestre eget liv for mennesker med psykiske lidelser.

Psykisk helsetjeneste er samordnet i en egen enhet i dag, og har kontorfellesskap med Forvaltningsenheten i det nye sykehjemmet. Flyttingen av psykisk helsetjeneste til det nye sykehjemmet har vært planlagt i lengre tid. Det synes hensiktsmessig å videreføre denne organiseringen, bl.a. fordi en ser behovet for nærhet til kommunens psykiatriboliger og ambulerende tjenester som har base knyttet opp mot boligene. Psykisk helse har også nytte av nærheten til forvaltningsenheten, som saksbehandler alle søknader om sosiale tjenester og helsehjelp.

Hovedtyngden av psykisk helsetjenestes brukergruppe har lite behov for fysisk nærhet til NAV-kontorets virkemidler. For å ivareta felles brukere på en hensiktsmessig og faglig god måte, vil det være nødvendig å etablere hensiktsmessige samarbeidsprosesser mellom Psykisk helsetjeneste og NAV-kontoret, i tillegg til at Psykisk helsetjeneste viderefører samarbeidet med spesialisthelsetjeneste, fastleger, voksenopplæringen m.v.

Psykisk helsetjeneste er i stor grad avhengig av at deres brukere vil oppsøke dem, og det er nødvendig at de opplever at de kommer til et imøtekommende miljø. Miljøet på det nye sykehjemmet vurderes å være vennlig, ved at brukerne kan gå og ta seg en kopp kaffe og slå av en prat med andre som benytter kantine.

Inntroduksjonsordningen for nyankomne flyktninger:

Inntroduksjonsordningen har som mål å få personer raskest mulig inn i selvforsørgende arbeid. De flyktningene som ikke lykkes gjennom inntroduksjonsordningen blir svært ofte sosialklienter. Det er fra statlig hold anbefalt at denne ordningen innlemmes i de lokale NAV-kontorer.

Sak 14/08

Ås kommune har i dag organisert flyktingtjenesten under voksenopplæringen i Etat for oppvekst- og kultur. Det foreslås å opprettholde denne organiseringen, som er godt innarbeidet i Ås kommune.

Det anbefales at introduksjonsordning, flyktingtjeneste og opplæring i norsk og samfunnskunnskap forblir samorganisert fordi

- Det gir et større fagmiljø på integreringsfeltet. Dette kommer både ansatte og flyktinger til gode. De ansatte har gode vilkår for faglig utvikling og refleksjon rundt både enkeltsaker og generelle faglige spørsmål. Flyktinger får det meste av nødvendig informasjon på ett kontor.
- Den flerfagligheten som oppstår i nåværende organiseringsform bidrar til faglig utvikling for alle ansatte og bedre kvalitet på opplæringen som gis.
- Flerfagligheten gir rom for fleksible organisasjonsformer. En har mulighet til raskt å møte endringer i behov hos deltakerne i introduksjonsprogrammet. En får ikke diskusjoner rundt ressurs- og ansvarsfordeling mellom ulike instanser, noe som kan forekomme i tverretattlig samarbeid.
- Daglig kontakt og hyppige møtepunkter gir mulighet for god helhetstenkning rundt den enkelte.
- Det er god informasjonsflyt mellom de ulike aktørene. Erfaringer fra andre kommuner viser at dette ofte er et problem når aktørene ikke "lever i samme virkelighet" i hverdagen (Ski, Oslo). Det oppstår ingen forsinkelser i intern postgang, venting på beslutninger som tas i andre etater, og tjenesten har selv ansvar for at saker løses. Dette gir stor ansvarsfølelse hos ansatte og god resultatoppgjørelse.
- Introduksjonsordningen i Ås hadde ved 2-års-evalueringen markant bedre resultater enn landsgjennomsnittet. Punktene over var viktige bidrag til dette.
- Voksenopplæringen har i introduksjonsprogrammets levetid (fra 2004) utviklet et godt samarbeid med NAV Arbeid. Flyktingenes interesser ivaretas, informasjonsflyten er tilfredsstillende og NAV er lydhøre overfor kommunenes ønsker om bistand og tilrettelagte tiltak. Dette forventes videreført ved etableringen av NAV-kontor.

Utv.sak nr 15/08

R-236 - REGULERINGSPLAN FOR ET OMRÅDE VED STRANDENGVEIEN

Saksbehandler: Eva Merete Lunde Arkivnr: R-236/L12 Saknr.: 05/3247

Utvalg	Utv.sak nr	Møtedato
Hovedutvalg for teknikk og miljø	13/07	08.02.2007
Hovedutvalg for teknikk og miljø	114/07	06.12.2007
Hovedutvalg for teknikk og miljø	8/08	14.02.2008
Kommunestyret	15/08	27.02.2008

Hovedutvalg for teknikk og miljøes innstilling 14.02.2008:

Alternativ 1:

I medhold av plan- og bygningslovens § 27-1, vedtar Ås kommunestyre reguleringsplan med reguleringsbestemmelser for et område ved Strandengveien som vist på reguleringskart 1:1000 datert 26.01.07, revidert 22.11.07 med reguleringsbestemmelser, revidert 22.11.07.

Det innføres en rekkefølgebestemmelse der ingen nye boliger godkjennes bygd før gang- og sykkelvei er etablert langs hele Kjærnesveien.

Hovedutvalg for teknikk og miljøes behandling 14.02.2008:

HTM ønsker et notat om erstatningsmessige konsekvenser knyttet til friområder. Notatet legges ved saken til behandlingen i kommunestyret.

Frp fremmet forslag om at friområder i alt.1 til reguleringsplanforslaget tas ut av planområdet, og vurderes utlagt som LNF-område i kommuneplanen.

Frp's forslag ble ikke vedtatt. (4-5: 1V, 2Frp, 1H).

SV fremmet forslag om at det innføres en rekkefølgebestemmelse der ingen nye boliger godkjennes bygd før gang-og sykkelvei er etablert langs hele Kjærnesveien

SV's forslag ble vedtatt 8-1 (1H).

Votering:

1. Reguleringsplanforslag etter alt 1 ble enstemmig vedtatt.
2. Det innføres en rekkefølgebestemmelse der ingen nye boliger godkjennes bygd før gang-og sykkelvei er etablert langs hele Kjærnesveien.

Innstilling til møte i det faste utvalget for plansaker 14.02.2008:

Alternativ 1:

I medhold av plan- og bygningslovens § 27-1, vedtar Ås kommunestyre reguleringsplan med reguleringsbestemmelser for et område ved Strandengveien som vist på reguleringskart 1:1000 datert 26.01.07, revidert 22.11.07 med reguleringsbestemmelser, revidert 22.11.07.

Alternativ 2:

I medhold av plan- og bygningslovens § 27-1, vedtar Ås kommunestyre reguleringsplan med reguleringsbestemmelser for et område ved Strandengveien som vist på reguleringskart 1:1000 datert 26.01.07, revidert 23.11.07 med reguleringsbestemmelser, revidert 23.11.07.

Behandling i Hovedutvalg for teknikk og miljø 06.12.2007:

Kristin Hegvik Torgersen foreslo: saken utsettes.

Håvard Steinsholt foreslo at følgende vurderes før saken fremmes på nytt:
HTM ber om at reguleringsbestemmelser vurderes utformet slik at omgjøring til boliger gjøres kurant, likevel slik at boligbruk ikke kan skje før gang- og sykkelvei langs Kjærnesveien er på plass.

Kommuneplanutvalget må ta stilling til en del av disse spørsmålene.

Utvalget befarer området.

Votering: Saken utsettes.

Vedtak i Hovedutvalg for teknikk og miljø 06.12.2007:

Saken utsettes.

Før saken tas opp på nytt ber HTM om at reguleringsbestemmelser vurderes utformet slik at omgjøring til boliger gjøres kurant, likevel slik at boligbruk ikke kan skje før gang- og sykkelvei langs Kjærnesveien er på plass.

Kommuneplanutvalget må ta stilling til en del av disse spørsmålene.

Behandling i Hovedutvalg for teknikk og miljø 08.02.2007:

Votering: Innstillingen ble enstemmig vedtatt

Vedtak i Hovedutvalg for teknikk og miljø 08.02.2007:

I medhold av plan- og bygningslovens § 27-1, vedtar det faste utvalget for plansaker å legge ut til offentlig ettersyn forslag til reguleringsplan med reguleringsbestemmelser for et område ved Strandengveien som vist på reguleringskart 1:1000 datert 26.01.07.

Planforslaget sendes dessuten aktuelle offentlige etater, grunneiere og andre berørte parter til uttalelse.

Avgjørelsesmyndighet:

Kommunestyret

Behandlingsrekkefølge:

Forhåndsvarsling: 08.11.05 og 22.11.05

Det faste utvalget for plansaker 1. gang: 08.02.07

Offentlig ettersyn: 06.03.07-10.04.07

Det faste utvalget for plansaker 2. gang: 06.12.07

Kommunestyret:

Vedlegg som følger saken trykt separat:

Notat av 20.02.08 om erstatning / innløsning av friområdet.

Vedlegg som følger saken trykt:

1. Oversiktskart 1:20 000
2. Reguleringskart 1:1000 (forminsket), alternativ 1, datert 26.01.07, revidert 22.11.07
3. Reguleringskart 1:1000 (forminsket), alternativ 2, datert 26.01.07, revidert 23.11.07
4. Reguleringsbestemmelser datert 26.01.07
5. Reguleringsbestemmelser revidert 22.11.07, alternativ 1
6. Reguleringsbestemmelser revidert 23.11.07, alternativ 2
7. Uttalelse datert 10.04.07 fra Akershus fylkeskommune ved offentlig ettersyn
8. Uttalelse datert 26.04.07 fra Fylkesmannens miljøvernavdeling ved offentlig ettersyn

Vedlegg som ligger i saksmappen:

1. Fotodokumentasjon av strandsonen
2. Sakens øvrige dokumenter

Utskrift av saken sendes til:

Adressater ifølge egen liste

SAKSUTREDNING:

Bakgrunn:

Utgangspunkt for igangsetting av reguleringsarbeid for dette området, er at det ligger innenfor 100- meterssonen som omfattes av rikspolitiske retningslinjer for Oslofjorden. Hensikten med reguleringen er i henhold til kommuneplan for Ås 2002-2012, arealdelen, å gi rammer for endringer av bebyggelsen og sikre allmennhetens ferdsel i strandsonen samt hindre videre nedbygging av denne.

Planarbeidet ble varslet igangsatt med brev til berørte parter datert 08.11.05 og avisannonse 22.11.05.

Planstatus:

Området er uregulert. Planområdet er i henhold til kommuneplanens arealdel disponert til område for fritidsbebyggelse med innslag av grøntstruktur, boliger og område for allmenntilgjengelig bebyggelse.

Beskrivelse av planområdet:

Planområdet strekker seg fra Bogen i nord til landbrukseiendommen Strandenga (gnr 111 bnr 4 og 8) i sør og omfatter bebyggelsen langs Strandengveien, Kollenveien og Ringkollen, i alt ca 65 eiendommer. Planområdet er på til sammen ca 150 daa. I tillegg inngår en sone på ca 25 meter ut i sjøen i planområdet. Området innehar viktige kulturlandskapsverdier. For Kjærnes har hyttebebyggelsen i Strandengkollen, etablert fra mellomkrigsårene og framover, sammen med selve strandsonen betydelige verdier som kulturmiljø.

Beskrivelse av planforslaget:

Generelt

Det er diskuterte mulighet for fredning av deler av planområdet i samtaler med arkeologisk rådgiver hos Akershus fylkeskommune. På bakgrunn av arbeidskapasitet samt mangel på relevante forbilder når det gjelder vern av denne type områder, besluttet bygnings- og reguleringsjefen å regulere området til byggeområde for fritidsboliger slik det er disponert i henhold til gjeldende kommuneplan for Ås. Fra fylkeskommunens side ble dette ansett som det nest beste etter vern.

Bebyggelse

Bebyggelsen i området er i all hovedsak foreslått regulert til byggeområde for fritidsbebyggelse med unntak av noen få boligtomter som er foreslått opprettholdt til boligformål. Det er foreslått detaljerte bestemmelser for områdene. Eksisterende barnehage er foreslått regulert til byggeområde for allmenntilgjort formål.

Det er ikke foreslått noe byggeforbud for ubebygde tomtene innenfor planområdet. En av de tre ubebygde tomtene gnr 111 bnr 83 er imidlertid foreslått sammenføyd med naboeiendommen, som har samme eier.

Kjøreveier

Atkomstveiene Strandengveien, Kollenveien og Ringkollen er foreslått regulert som spesialområde privat vei. I tillegg er atkomst til eiendommene 111/17 (Løvstad barnehage) og hytteeiendommen 111/189 foreslått som felles avkjørsel for de to eiendommene. Det er foreslått 4 møteplasser forruten møteplass/parkeringsplass ved spesialområde/ friluftsområde SF1 eventuelt friområde F mellom boligeiendommen 111/7 og fritidseiendommen 111/74 i nordre del av planområdet.

Grøntområder

Strandsonen innenfor planområdet er i hovedsak foreslått regulert til spesialområde-friluftsområde, SF1 og SF2. Dette vil sikre allmennhetens tilgjengelighet til denne uten at kommunen må innløse eiendommene. Områdene foreslås altså fortsatt eiet av dagens hjemmelshavere. I den videre saksbehandlingen vil vi vurdere om det kan være mer hensiktsmessig å regulere SF1 i nord til friområde, noe som altså betinger kommunens innløsning av området.

Strandsonen innerst i bukta nord og vest for eiendommen gnr 111 bnr 171 ved siden av Løvstad er foreslått regulert til spesialområde/ naturvernområde. Reguleringsbestemmelser skal sikre områdets åpenhet for allmennheten og samtidig ivareta rettighetshavernes ønske om bygningsmessig vedlikehold av brygger og lignende. Sti mellom Strandengveien og vendehammer i enden av Kollenveien, SF3, er også foreslått regulert til spesialområde/ friluftsområde for å sikre at denne passasjen/stikkveien er åpen for allmennheten.

Helse, miljø og samfunnsikkerhet:

Det er foretatt en risiko- og sårbarhetsanalyse av planområdet. Området er vurdert i forhold til risikofaktorer som trafikk, fare for flom, ras eller eksplosjon, radonforekomst, støy og forurensning av vann eller grunn. Veiene i området er til dels veldig smale med plass til kun 1 personbil i bredden, som kan være et problem ved eventuell utrykning av brann og sykebil. Veien foreslås regulert til spesialområde- privat vei med regulert totalbredde 5 meter. Enkelte steder er det lommer som i dag fungerer som møteplasser. Disse foreslås regulert til møteplasser.

Det er ikke registrert andre forhold som skulle tilsi spesiell beredskap. Beliggenhet ved Oslofjorden tilsier imidlertid at det skal legges vekt på tilgjengelighet for allmennhetens ferdsel i strandsonen. Når det gjelder følger av eventuell havnivåstigning, er dette delvis ivare tatt ved fastsetting av strenge byggegrenser mot sjøen.

Forhåndskommentarer:

Planen ble forhåndsvarslet i avisene 22.11.05. Det er kommet inn følgende forhåndsuttalelser til planarbeidet:

1. Fylkesmannen i Oslo og Akershus, miljøvernavdelingen (09.12.05)

Fylkesmannen konstaterer at forslaget om reguleringsområde er i tråd med gjeldende kommuneplan og har ingen ytterligere kommentarer. Beredsskapsstaben minner om krav til risiko- og sårbarhetsanalyse.

2. Akershus fylkeskommune, avdeling for regional utvikling (19.12.05)

Fylkesrådmannen opplyser at de topografiske forholdene tilsier at området har potensial for fornminner uten synlig markering og krever arkeologisk registrering i henhold til kulturminneloven § 9. Når det gjelder nyere tids kulturminner, opplyses det at området ved Bunnefjorden, deriblant Kjærnes i en analyse av kulturlandskap i Follo er vurdert å inneha viktige kulturlandskapsverdier. For Kjærnes er blant annet hyttebebyggelsen i Strandengkollen, som ble etablert fra mellomkrigstida og senere, fremhevet i analysen. I deres brev av 20.04.05 uttaler de at bebyggelsen omkring landhandelen, stranda, hyttebebyggelsen og strandsitterplassen Strandengkollen, innehar betydelige verdier som kulturmiljø. Fylkesrådmannen anbefaler kommunen å regulere dette området til bevaring, kombinert med fritidsbebyggelse.

3. Hafslund (21.12.05)

Hafslund har nettstasjon samt høy- og lavspenningsanlegg i området. For strømforskyning til eventuell ny bebyggelse må det avsettes nødvendig plass/areal til nettstasjon.

4. Olaf R. Kjærnes (03.01.06)

Olaf Kjærnes, eier av gnr 111 bnr 4 og 8 ønsker at kommunen innlemmer en del av hans eiendom, en tidligere potetkjeller med omkringliggende tomt, i planområdet.

5. Ås kommunes administrative planforum (04.01.06)

Planforum uttaler at det er viktig å se planen i sammenheng med andre prosjekter som pågår i forbindelse med Bunnefjorden. Planforum tar til orde for at området i utgangspunktet reguleres til fritidsbebyggelse selv om avløpssituasjonen kanskje ville blitt bedre ved omdisponering til boligformål. Strandengen Vel har imidlertid tatt initiativ til privat anlegg for vann og kloakk. Arbeidet med dette er i gang.

Kommentarer til bemerkningene:

Til 1: Risiko- og sårbarhetsanalysen for området er utarbeidet, se over.

Til 2: I rapport fra registrering av automatisk fredete kulturminner i området datert 24.05.06 fremgår det at det ikke er registrert slike kulturminner eller fornminner. Når det gjelder fylkesrådmannens forslag om å regulere dette området til bevaring kombinert med fritidsbebyggelse, har kommunen blant annet på grunn av arbeidskapasitet valgt å regulere området til fritidsbebyggelse med tilhørende strenge bestemmelser. Det mangler dessuten relevante eksempler på vern eller delvis vern av områder med tilsvarende kvaliteter.

Til 3: Det vil bli avsatt nødvendig areal til nettstasjon innenfor planområdet.

Til 4: Det vil ikke bli avsatt tomt til byggeformål på eiendommen gnr 111 bnr 4 i tilknytning til planområdet fordi det ikke er ønskelig med ny bebyggelse i området.

Til 5: Bygnings- og regulerings sjefen mener at reguleringsplanen som en detaljert arealplan med bestemmelser vil gi mulighet for å håndtere både byggepresset som har oppstått i området som følge av kommunal og privat kloakkering samt sikre en god utvikling av dette særegne området på en tilfredsstillende måte.

Offentlig ettersyn:

Reguleringsplanen ble i møte i det faste utvalget for plansaker 08.02.07 vedtatt lagt ut til offentlig ettersyn i perioden 06.03.07-10.04.07. Det er kommet inn følgende uttalelser:

6. Advokat Eva Westby på vegne av Christian Bjerke (02.04.07)

Bjerke er eier av gnr 111 bnr 74 og 190. Førstnevnte eiendom er delvis berørt og sistnevnte i sin helhet berørt av det foreslåtte området SF1, Spesialområde/ frilufsområde 1. På vegne av grunneier, viser Westby til at mange av begrunnelsene for planarbeidet, er sikret gjennom andre bestemmelser, blant annet i plan- og bygningsloven og frilufsloven når det gjelder ferdsel i utmark. Hun framholder at reguleringsforslaget gjør at det legges opp til allmenn ferdsel tett opp til det som er å anse som privat sone på eiendommen. Videre hevdes hele eiendommen gnr 111 bnr 74 og deler av gnr 111 bnr 190 å være beplantet og kultivert og er således å betrakte som innmark slik at allmennhetens bruk av arealet uansett vil være sjenerende for eier. Det foreslås snarere regulert som "friområde" som vil utløse krav om regulering til friområde etter § 25, punkt 4, herunder krav om innløsning og erstatning.

7. Ivar Helgheim (03.04.07)

Eier av gnr 111 bnr 69, Strandengveien 17, opplever at Ås kommune gjennom det fremlagte reguleringsforslaget, tyr til for drastiske tiltak som planforslaget legger opp til. Helgheim uttaler at atkomstveien (Strandengveien) dessuten er problematisk. Han hevder at reguleringsforslaget vil være svært ødeleggende for hans eiendom fordi han mener det båndlegger den fineste delen av tomte. Han viser til at det fra politisk hold tidligere har vært hevdet at en skal ha rett til en "frisone" på 25 meter rundt hus. Han har forstått at denne avstanden benyttes til å skille mellom inn- og utmark i frilufslovens betydning. Forslaget gjør at hans framtidsplaner for eiendommen må omgjøres ettersom han har tenkt å søke om bruksendring fra fritids- til helårsbolig.

8. Advokat Hans Kristian Skarpholt på vegne av Bjørn Ingar Tingstad (04.04.07), eier av gnr 111 bnr 7, vestre Strandengen. Det refereres til at kommunen har foreslått endringer med hjemmel i plan- og bygningslovens (pbl) § 25, punkt 4 som gjelder

friområder og punkt 6 som gjelder spesialområder. Det vises også her til at ifølge Miljøverndepartementets veileder til plan- og bygningsloven, er formålskategorien friluftsområde tenkt brukt om store sammenhengende områder utenfor tettsteder osv. Det vises også til hva veilederen sier om friområder. Det vises videre til friluftslovens bestemmelse om vern av innmark når det gjelder den bebygde delen av eiendommen 111/7 som er foreslått regulert til "spesialområde/ friluftsområde", og det vises til Miljøverndepartementets rundskriv T-6/97 om definisjon av hustomt. Det hevdes avslutningsvis at det må finnes et betydelig antall andre eiendommer som kan være bedre egnet for å sikre de formål reguleringsplanen er ment å ivareta. Skarpholt konkluderer på vegne av Tingstad med at den nordlige delen av gnr 111/7 på grunn av båtoppstillingsplass og mindre bebyggelse må være å anse som innmark, og at en oppdeling av bygningsmassen på eiendommen slik det er foreslått i reguleringsplanen, innebærer en unaturlig og vilkårlig endring som vil hindre grunneiers utfoldelse og utnyttelse av eiendommen. På denne bakgrunn foreslås det å regulere også den nordlige delen av eiendommen til boligformål, ettersom strandsonen allerede er ivaretatt av plan- og bygningslovens § 17 og allmennhetens ferdsel må kunne ivaretas gjennom utbedring av eksisterende friluftsområder eller andre bedre egnete områder enn SF1.

9. Sveinung Wangensteen (07.04.07),

eier av gnr 111 bnr 123, Kollenveien 7, viser til kommunens inntegning av møteplass ved eiendommen gnr 111/123 og mener det må ha skjedd en feil, ettersom det aldri har vært noen møteplass der.

10. Lars Bemer og Linda Fredriksen på vegne av Anne Bemer Eriksen (08.04.07)

På vegne av eier av gnr 111 bnr 119, Kollenveien 5, fremmer ovennevnte en uttalelse i form av ønske om bruksendring for eiendommen ettersom de har tilrettelagt for å bo her. De uttaler at deres barn er godt integrert i kommunens gode tilbud og går på Nordby og Nordbytn skoler og at de i løpet av de siste årene har registrert fast beboende på flere eiendommer i nærområdet, noe de opplever som positivt. (Henvendelsen er besvart i eget brev.)

11. Jon Gultvedt på vegne av Unni Gultvedt (10.04.07),

eier av gnr 111 bnr 71, Stranengeveien 16, stiller spørsmål om mulighet for fradeling av tomt for oppføring av ny fritidsbolig. Det stilles også spørsmål ved foreslåtte møteplasser. Han opplyser dessuten at eiendommen gnr 111/71 har tinglyst rett til oppankringsplass i Bogen og spør om planforslaget er til hinder for benyttelse av denne. Det påpekes av bestemmelsenes punkt 6 c kan føre til uheldige terrenginngrep på enkelte tomter. Videre stusser han over forslag i 6 e om at all parkering for den enkelte hytte skal skje på egen grunn, noe som vil måtte føre til vesentlig økt parkeringsareal i området. Gultvedt mener det på samme måte som at det kan tillates oppført et lite hus per strandeieendom, bestemmelsenes punkt 9, også bør være anledning til å oppføre en brygge per strandparsell. Hvis ikke må reguleringsplanen kreve at flere kan bruke samme brygge, eventuelt etablere nytt felles bryggeanlegg.

12. Akershus fylkeskommune, sentraladministrasjonen (10.04.07)

Planen er vurdert ut fra fylkeskommunens rolle som fagmyndighet for kulturminnevern og som regional planmyndighet. Det vises til at arkeologisk registrering av planområdet er gjennomført, og reguleringsforslaget datert 26.01.07 vil ikke komme i konflikt med kulturminnelovens bestemmelser om automatisk fredete kulturminner. Fylkesrådmannen ber om at de som skal utføre arbeidet i marken gjøres oppmerksom på at det kan være

ukjente fornminner i området. Ved varsel om planstart, uttalte fylkesrådmannen at området inneholder viktige kulturlandskapsverdier fra nyere tid i form av hyttebebyggelsen etablert i mellomkrigstida.

Fylkesrådmannen tar til etterretning at kommunen ikke regulerer til spesialområde/bevaring, men til byggeområde for fritidsbebyggelse og ser det som positivt at forslaget til reguleringsplan inneholder bestemmelser som regulerer framtidige endringer i bebyggelsen. Det stilles i denne forbindelse spørsmål ved bestemmelsenes punkt 2. Fellesbestemmelser. Det oppfattes noe uklart om kommunen mener at opprettholdelse av form, materialbruk og farger gjelder for eksisterende eller nye bygninger. Fylkesrådmannen (FR) foreslår at det tilføyes følgende bestemmelse som sier hvordan eventuelle tilbygg bør utformes, f. eks.: *Tilbygg bør utformes slik at det ikke forringer den eksisterende bygningens form og arkitektoniske kvaliteter. Tilbygg bør underordnes den eksisterende bygningen og plasseres tilbaketrukket i forhold til dens hovedfasader. Utforming og plassering av tilbygg bør ta hensyn til omkringliggende bebyggelse, miljø og landskap.*

Videre fraråder FR bestemmelse om sammenbygging av uthus/garasje og bolighus og anbefaler at uthus/garasje bygges som separate enheter.

FR påpeker at uthus/garasje på inntil 50 m² innenfor område Bb1 og Bb2 kan bli svært stort i forhold til eksisterende bygninger og anbefaler en reduksjon av arealet i dette småskalamiljøet.

Terrasser på inntil 25 m² i Bf1-Bf8 vurderes som stort i forhold til eksisterende hyttebebyggelse og anbefales redusert betydelig. Det bør utarbeides en bestemmelse som sier at størrelsen bør tilpasses det enkelte hus og eiendom.

13. Hafslund Nett AS (10.04.07)

Hafslund Nett har foretatt en vurdering av opplysninger i tilsendte forslag til reguleringsplan og har oversendt dokumentasjonskrav.

14. Randi Finstad Rebaudo (19.04.07)

Eier av gnr 111 bnr 194 og 67, sistnevnte en ubebygd, anmoder at det ikke blir foreslått noe byggeforbud på den ubebygde tomta fordi det vil forringe tomtens nytteverdi for hennes familie.

15. Fylkesmannen i Oslo og Akershus, Miljøvernavdelingen (26.04.07)

uttaler at det er positivt at Ås kommune vil sikre ferdselsmuligheter i strandsonen, men anser at området foreslått til spesialområde/ friluftsområde Sf1 ikke er tilstrekkelig sikret gjennom formål og planbestemmelser og anbefaler kommunen å vurdere å legge ut området til friområde og søke om tilskudd til sikring av statlige friområder. Dersom området opprettholdes som friluftsområde, bør atkomsten sikres bedre gjennom avtaler og planbestemmelser samt informasjonstiltak.

Miljøvernavdelingen er videre sterkt kritiske til at reguleringsbestemmelsene åpner for at det kan tillates oppført små lagringshus langs sjøen ettersom de har en restriktiv holdning til etableringer i strandsonen fordi disse i høy grad bidrar til privatisering av denne. Miljøvernavdelingen anmoder om at det fastsettes en strandsonegrense med byggeforbud og et generelt forbud mot byggetiltak og tekniske inngrep i friluftsområdene og fremmer

dessuten **innsigelse til planbestemmelse 9 b** slik den er formulert i planforslaget. De mener at dersom det er ønskelig å åpne for etablering av enkle anlegg til friluftsmål, bør kommunen angi spesifikt type tiltak og lokalisering, som for eksempel felles lagringsboder, gjennom planbestemmelsene. Miljøvernavdelingen fremmer **innsigelse også til det foreslåtte spesialområde/ privat småbåthavn SPs** ettersom de anser at den foreslåtte arealbruken og tilhørende planbestemmelse slik de nå er utformet, åpner for uønsket utvikling som ikke er i tråd med målene for strandsoneforvaltningen. De uttaler at dersom kommunen ønsker at det skal åpnes for etableringer av brygger/ småbåtanlegg utover det som eksisterer i dag, bør områdene avgrenses nærmere og type tiltak angis spesifikt. For å unngå uønskede tiltak anbefales kommunen å fastslå spesifikt hva som ikke tillates.

Miljøvernavdelingen uttaler videre at kommunene gjennom rikspolitiske retningslinjer for Oslofjorden, er anmodet om å fastsette en strandsonegrense basert på økologiske og bruksmessige forhold, også innenfor byggeområdene og anmoder Ås kommune å gjøre dette med tanke på utviklingen i områdene Bf1, Bb2, Bf5 og Bf7. Innenfor grensen bør det være forbud mot nye bygge- og anleggstiltak. Når det gjelder de 3 ubebygde tomtene innenfor planområdet, anbefaler miljøvernavdelingen avslutningsvis at kommunen bør vurdere byggeforbud på disse tomtene fordi bygging av nye fritidsboliger vil kunne medføre relativt store terrenginngrep. Miljøvernavdelingen nevner dessuten at flere av fritidseiendommene i planområdet ser ut til å være i bruk som helårsboliger, og at manglende samsvar mellom planformål og reell bruk kan by på utfordringer ettersom infrastruktur og tilrettelegging er basert på en annen bruk enn den faktiske og anbefaler kommunen å foreta en vurdering av disse forholdene.

16. Bård Lervik og Thor Kr. Harnes (08.05.07),

eiere av gnr 111 bnr 140, Strandengveien 48, stiller seg spørrende til at det i planforslaget er vist en byggegrense som berører eksisterende hus på eiendommen og lurer på hvordan dette i så fall vil påvirke utbyggingsmulighetene på tomten.

17. Ås kommunes administrative planforum (11.04.07):

Uttaler at ubebygde hyttetomter ikke bør innlemmes i planområdet. Videre foreslås at Tuskjær og Flatskjær tas med i planen. Det foreslås dessuten å legge inn snuplass sør i planområdet.

Åpent møte på Løvstad 19. september 2007:

På bakgrunn av innkomne bemerkninger ved offentlig ettersyn samt reguleringsplanens kompleksitet når det gjelder forholdet mellom statlige myndigheters og grunneieres interesser, besluttet bygnings- og reguleringsjefen å innkalle til åpent møte om planarbeidet på Løvstad 19. september 2007. Under møtet ble det fra kommunens side orientert om planens innhold og referert til uttalelser ved offentlig ettersyn. Frist for å komme med eventuelle nye kommentarer ble satt til 15. oktober.

Uttalelser innkommet etter møtet på Løvstad:

18. Per Solvang (28.09.07)

Solvang er innehaver av gnr 111 bnr 45 og 53 og ber kommunen vurdere å innlemme strandparsellen 111/53 i boligeiendommen 111/45 ettersom strandparsellen er opparbeidet som hage og er en naturlig del av eiendommen for øvrig.

19. Bente og Egil Palmstrøm (29.09.07)

Som eiere av gnr 111 bnr 110 med strandparsell, oppfattet de det under møtet på Løvstad som om kommunen skulle ha planer om å regulere det foreslåtte spesialområde/ friluftsområde Sf1 til friområde med kommunens innløsning framfor privat eid friluftsområde, noe de protesterer på det sterkeste i mot. De uttaler at strandparsellen er fritidseiendommens største aktivum og dermed utgjør en vesentlig del av affeksjonsverdi, bruksverdi og økonomisk verdi for denne. De uttaler at småbåtanlegget deres ligger innenfor området Bf1.

20. Ivar Helgheim (09.10.07)

Helgheim eier gnr 111 bnr 69 der en sone nærmest sjøen er foreslått regulert til spesialområde friluftsområde. Helgheim protesterer ikke mot allmennhetens rett til å ferdes i strandsonen og har heller ingen stengsler på sin eiendom. Han opplyser at han hadde tenkt å søke bruksendring fra hytte til bolig nå som vann og kloakk er i orden og hevder planforslaget umuliggjør dette.

21. Sveinung Wangensteen (11.10.07)

Eier av gnr 111 bnr 123 og 143 uttaler at det allerede er avsatt plass til atkomst og parkering for den ubebygde tomte 111/143 og er usikre på om Fylkesmannens uttalelse om å vurdere byggeforbud på ubebygde tomter, også gjelder her.

22. Advokat Eva Westby på vegne av Christian Bjerke (12.10.07)

Westby, som representerer eier av gnr 111 bnr 74, fastholder at dersom strandsonen nedenfor Bjerkes eiendom skal reguleres for allmennheten, må den i sin helhet reguleres som friområde som dermed innløses av kommunen. Westby opplyser at eiendommen 111/190 er avgjørende for tilgjengeligheten til nedenforliggende strandområde.

23. Even Holte (14.10.07)

Holte eier en strandparsell i området foreslått som spesialområde/ friluftsområde Sf1 og ønsker å bygge et naust til en båt som ikke kan ligge åpent med hensyn til sikkerhet. På bakgrunn av dette og statlige myndigheters uttalelse, har de dermed et forslag til en endring av ordlyden under bestemmelsenes punkt 9: "Det tillates bygging av små lagringshus så lenge de ligger tilbaketrukket, er godt integrert i omkringliggende landskap og ikke hindrer ferdsel i friluftsområdet".

24. Kari Syversen, Svein Lundby, Torbjørn Lundby og Marit Lundby (15.10.07)

Søsknene Lundby, eiere av gnr 111 bnr 61, området foreslått til spesialområde naturvernområde SNv, uttaler at planområdet omfatter deler av deres barndomsrike. De er opptatt av at viktige trekk av opprinnelig kystkultur i området bør bli tatt vare på og at planen hindrer unødig utbygging med blant annet strenge reguleringsbestemmelser slik fylkesmannen og fylkeskommunen nevner. For område Bf2 mener de en må være varsom med byggetiltak. Når det gjelder spesialområde/ friluftsområde Sf2 og spesialområde/ privat småbåtanlegg i sjøen Sps er de sterkt imot å samle bryggene i en småbåthavn. De mener de må foreslås en maksimal størrelse for bryggene og forbud mot nye båthus. Videre mener de det er viktig at allmennheten får tilgang til Strandengodden, "Mattisodden", ved å sikre atkomst til denne.

Rådmannens kommentarer til uttalelsene:

Til uttalelse 6, 7,8, 20, 22 og 24:

Når det gjelder Miljøverndepartementets veileder om bruk av formålet friluftsliv i en reguleringsplan, står det at denne kategorien skal benyttes for store sammenhengende områder utenfor tettsteder som skal brukes av allmennheten til friluftsliv der dette veier tyngre enn landbruks eller skogbruksinteressene og der kommunen ikke foretar opparbeiding utover opparbeiding og vedlikehold av stier og lignende. Arealene foreslått som spesialområde/ friluftsområde, er områder som henger sammen med selve sjøen.

Når det gjelder spørsmålet om hvorvidt det foreslåtte Sf1, plan- og bygningslovens § 25, 6. punkt, i stedet skal reguleres som friområde etter plan- og bygningslovens § 25 4. punkt vises det til **kommentarene til Fylkesmannens uttalelse (utt. 15) og under endringer av planforslaget, se nedenfor.**

Til uttalelse 9:

Det er foreslått regulert møteplass ved eiendommen gnr 111/123 fordi det her er tilstrekkelige arealer til dette.

Til uttalelse 10 og 20:

Den aktuelle eiendommen er, i likhet med samtlige eksisterende hyttetomter, foreslått regulert til byggeområde for fritidsboliger. Disse boligene er dessuten i nylig vedtatt kommuneplan for Ås 2007-2019, arealdelen, disponert til fritidsbebyggelse. En søknad om bruksendring vil dermed være i strid med kommuneplanens arealdel slik at det i tilfelle måtte søkes om dispensasjon fra denne.

Til uttalelse 11:

Planen legger ikke opp til at tomter kan fradeles for oppføring av ny bebyggelse i planområdet. Planforslaget er ikke til hinder for bruk av båt plass i Bogen. Reguleringsbestemmelse for strandområdene vil imidlertid bli noe endret som følge av innkomne bemerkninger fra fylkesmannen og fylkeskommunen. Dette vil berøre utbygging av både brygger og båthus/strandboder. Det forutsettes i planforslaget at parkering løses på egen grunn. Med egen grunn menes arealet som ligger innfor de eiendomsgrensene som er vist for den enkelte tomt. Vi gjør i den forbindelse oppmerksom på at alt areal mellom foreslått regulert privat vei og selve hyttene er foreslått innlemmet i hyttetomtene.

Til uttalelse 12:

Kommunen tar uttalesene knyttet til reguleringsbestemmelsene til etterretning og vil endre innhold og ordlyd i bestemmelsene i tråd med innspill fra fylkesrådmannen.

Uttalelse 14 og 21:

Når det gjelder reguleringsplanens håndtering av eksisterende ubebygde tomter, vil det ikke bli foreslått byggeforbud for disse. En av tomtene foreslås imidlertid sammenføyd med naboeiendommen, som har samme eier.

Til uttalelse 15 (fylkesmannens miljøvernavdeling):

Når det gjelder sikring av ferdselsmuligheter i det foreslåtte Sf1, vil kommunen vurdere å legge hele eller deler av Sf1 ut til friområde etter plan- og bygningslovens § 25 punkt 4. Alternativt må atkomst, slik Fylkesmannen påpeker, sikres bedre gjennom avtaler og planbestemmelser samt informasjonstiltak.

Innsigelse til planbestemmelsenes 9 b og til bestemmelse 10 til foreslått spesialområde/ privat småbåthavn SPs er tatt til etterretning og endret i tråd med Fylkesmannens kommentarer. I tillegg er det foreslått en strandsonegrense i planområdets byggeområder.

Til uttalelse 16:

Viste byggegrenser angir fremtidig plassering av huset og eventuelle tilbygg. Dersom disse beskjerer eksisterende hus, er det gjerne fordi huset ligger nærmere eiendomsgrense enn de "normale" 4 meter.

Til uttalelse 17:

Planforums forslag om å ikke innlemme ubebygde tomter i planområdet, er ikke imøtekommet. Flateskjær og Tuskjær vil ikke bli innlemmet i planområdet ettersom de vil bli sikret fra statlig hold gjennom vern etter naturvernlovens §§ 9 og 14. Det er lagt inn møteplass sør i planområdet i forbindelse med avkjøring til gårdsbruket Strandenga.

Til uttalelse 18:

Kommunen ønsker ikke å innlemme strandparsellen gnr 111/53 i fritidseiendommen gnr 111/45 av prinsipielle grunner.

Til uttalelse 19:

Kommunen stiller spørsmål ved opplysningen om at Palmstrøm har et småbåtanlegg liggende i område Bf1. NB: sjekke denne

Til uttalelse 23.

Tas til orientering.

Endringer av planforslaget etter offentlig ettersyn:

Det er foreslått en rekke endringer av planforslaget som følge av uttalelser fra berørte eiere og myndigheter i forbindelse med offentlig ettersyn.

Friområde F eller spesialområde/ friluftsområde Sf1

Når det gjelder hvorvidt området betegnet som Sf1 i nordre del av planområdet, den såkalte "Mattisodden" skal reguleres til friområde eller spesialområde friluftsområde, vil dette være en sak som politikerne må ta stilling til i forbindelse med sluttbehandling av reguleringsplanen.

Friområde(Fr) i henhold til plan- og bygningslovens § 25 4. punkt

Miljøvernavdelingen hos fylkesmannen er av den klare oppfatning av at kommunen best sikrer allmennhetens tilgang til strandområdet ved å regulere det foreslåtte området Sf1 til friområde. Det opplyses at kommunen har anledning til å søke om tilskudd til sikring av statlige friområder. **Reguleringsplankart alternativ 1 med bestemmelser alt 1 viser planforslaget med "Mattisodden" med mer som friområde F, se vedlegg 2.**

Spesialområde/ friluftsområde(Sf1) i henhold til plan- og bygningslovens § 25 6. punkt

Dersom kommunen ønsker å sikre allmennheten ferdsel i området ved å opprettholde området som spesialområde/ friluftsområde, må det i tillegg til planbestemmelser slik Miljøvernavdelingen uttaler, gjøres avtaler med grunneiere for å sikre atkomst til området. Videre må fysiske barrierer fjernes, og det må det settes opp skilt. Nå er det imidlertid slik at eier av gnr 111 bnr 7, Bjørn Ingar Tingstad, gjennom sin advokat Skarpholt (uttalelse 8 over), har gitt uttrykk for sterk misnøye med kommunens foreløpige planforslag og har derimot bedt

om at den nordlige delen av hans eiendom reguleres til boligformål. **Reguleringsplankart alternativ 2 med bestemmelser alt 2 viser planforslaget med "Mattisodden" med mer som spesialområde/ friluftsområde Sf1.**

Ved å velge en løsning som regulerer Strandengodden eller "Mattisodden" til spesialområde/ friluftsområde, vil en vanskeliggjøre gjennomføring av en sikker atkomst, noe som er en forutsetningen for allmennhetens tilgang til området. Det viktigste ved et slikt valg, er imidlertid at en hindrer videre nedbygging av strandsonen. Dette vil kunne være et alternativ dersom kommunen ikke får tilskuddsmidler eller selv ønsker å (eventuelt) måtte ekspropriere området.

Andre endringer:

Det foreslås dessuten å redusere det grønne området ved "Mattisodden" noe ved å ta ut den østligste delen som innbefatter deler av eiendommene gnr 111/74 og gnr 111/69, se revidert plankart, ettersom dette ikke utgjør noen naturlig del av grøntområdet for øvrig.

Reguleringsbestemmelser

Det foreslås en rekke endringer av reguleringsbestemmelsene som følge av blant annet uttalelsene fra Akershus fylkeskommune og varsel om innsigelse fra Fylkesmannens miljøvernavdeling til bestemmelsenes § 9b (spesialområde/ friluftsområde) og 10 (spesialområde/ privat småbåtanlegg i sjøen). Det er også gjort endringer om tillatt bruksareal fra 80 T-BRA til 75 T-BRA i samsvar med kommuneplanbestemmelsene.

Helt konkret har noen bestemmelser fått disse endringene:

- Det er foreslått to sett bestemmelser, ett der spesialområde/ friluftsområde (Sf1) er foreslått som friområde (Fr) og ett uendret. Sjøområdet utenfor er endret tilsvarende.
- Til 2. Fellesbestemmelser,
punkt b. *Tilbygg bør utformes slik at....osv.*
punkt c. *Bebyggelsen tillates ikke oppført nærmere sjøen....osv*
- Til 4. Uthus, garasje/carport for Bb1-Bb2,
punkt a. *Uthus, garasje/carport bør oppføres som frittliggende bygning og ikke sammenbygd...osv*
punkt b. *Det kan tillates uthus, garasje/carport på inntil 36 m2 BYA ....osv*
- Tilsvarende som over for 6. Uthus, garasje/carport for Bf1-Bf8
- Til 5. Byggeområder for fritidsbebyggelse
punkt c. *...samlet terrasseareal kan være inntil 15 m2 BYA...osv*
- I tillegg er det foretatt endringer og sammenføyer av bestemmelsene 9-11 for spesialområde/ friluftsområder (Sf1-Sf3)) og spesialområde/ småbåtanlegg (Sps) i sjøen og friområde i sjøen (Frs). Endringene innebærer en betydelig innstramning av muligheten for oppføring av ny bebyggelse i strandsonen, **se vedleggene 4, 5 og 6.**

Strandsonегrense

I uttalelsen fra miljøvernavdelingen vises det til at det i rikspolitiske retningslinjer for Oslofjorden ligger en anmodning til kommunene om å fastsette en *strandsonегrense* basert på økologiske og bruksmessige forhold for hele kystlinjen. Vi forstår strandsonebegrepet til å

bety det samme som en byggegrense og har regulert tydelige byggegrenser mot sjøen innenfor byggeområdene.

For øvrig er byggegrensene foreslått endret for flere av eiendommene langs Kollenveien og Ringkollen.

Oppsummering og konklusjon:

Med henvisning til saksutredningen og diskusjonen av alternativ planstatus for området Strandengodden, også kalt "Mattisodden", anbefaler rådmannen at kommunestyret vedtar innstilling alternativ 1 med tilhørende reguleringskart og reguleringsbestemmelser for et område ved Strandengveien. Dette innebærer at "Mattisodden" reguleres til friområde (Fr).

Kommentar til behandling i det faste utvalget for plansaker 06.12.2007:

Utvalget vedtok å utsette saken, idet reguleringsbestemmelsene ønskes utformet slik at omgjøring til boliger gjøres kurant, likevel slik at boligbruk ikke kan skje før gang- og sykkelvei langs Kjærnesveien er på plass. Til dette har skrev teknisk sjef følgende notat som ble lagt fram på møte i utvalget 17.01.2008:

"Teknisk sjef viser til sak 114/07: Forslag til reguleringsplan med reguleringsbestemmelser for et område ved Strandengveien.

Saken ble forelagt hovedutvalget i møte 6. desember 2007, til 2. gangs behandling. Hovedutvalget vedtok følgende:

Saken utsettes.

Før saken tas opp på nytt ber HTM om at reguleringsbestemmelsene vurderes utformet slik at omgjøring til boliger gjøres kurant, likevel slik at boligbruk ikke kan skje før gang- og sykkelvei langs Kjærnesveien er på plass.

Kommuneplanutvalget må ta stilling til en del av disse spørsmålene.

Teknisk sjef har vurdert saken nærmere og vil gi følgende kommentarer til saken:

Det kan være visse fordeler ved en reguleringsplan med bestemmelser utformet slik at omgjøring til boliger blir kurant, spesielt fordi man må regne med at flere av hytteeierne ønsker en slik bruksendring, foruten at en og annen allerede har tatt i bruk hytta til boligformål uten kommunens godkjenning. Ulempene med en slik endring er på den annen side flere:

- 1. Området er det eneste hytteområdet på Kjærnes som i henhold til kommuneplanen i hovedsak er disponert til område for fritidsbebyggelse. Forslaget til reguleringsplan bygger på denne forutsetningen. På Kjærnes er det i henhold til kommuneplanen bare forutsatt en begrenset boligbygging.*
- 2. I området ved Strandengveien er det byggeforbud inntil det foreligger en reguleringsplan. Planarbeidet har pågått i lang tid, da det startet i november 2005. Det har vært arrangert møter med grunneierne, og planen har, etter mange diskusjoner og forsøk på å samordne motstridende interesser, nå fått en utforming som kan aksepteres av de fleste slik administrasjonen har oppfattet det.*
- 3. En ny vurdering av saken slik som foreslås av HTM, vil forsinke saksbehandlingen vesentlig, med ½ til 1 år. Reguleringsprosessen må ut på ny høring, både til kommuneplanutvalget, fylkesmannen og fylkeskommunen, i tillegg til grunneierne. Mange*

av hytteeierne er allerede utålmodige fordi saksbehandlingen har tatt lang tid. De venter på å kunne oppgradere og utvide sine hytter og uthus til det som reguleringsplanen foreslår.

4. *En endring til boligformål, eventuelt gjennom en rekkefølgebestemmelse, vil innebære at Strandengveien må reguleres bredere. I dag er Strandengveien foreslått regulert som en privat vei med regulert totalbredde på 5 meter, inkludert grøftekanter, noe som stort sett tilsvarer dagens vei. En helårsvei fram til mange bolighus krever en helt annen standard, med regulert bredde på 7 – 8 meter. I tillegg vil en boligregulering normalt bety noe større bebyggelse enn en regulering til fritidsformål. Til sammen betyr dette en vesentlig større endring av terreng og miljø i et strandområde der det er et ønske om å bevare det vesentligste av eksisterende miljø.*
5. *Det vises i denne sammenheng også til uttalelsene fra Fylkesmannen og Fylkeskommunen som må antas å ha sterke innvendinger mot større forandringer enn det som er foreslått i foreliggende planforslag.*

Teknisk sjef foreslår derfor at saken behandles videre ut fra de forutsetningene som nylig vedtatt kommuneplan setter, altså at området opprettholdes som hytteområde. En regulering eller omdisponering til boligformål bør fortrinnsvis tas opp i forbindelse med rullering av kommuneplanen, et arbeid som ventes påbegynt i 2009.”

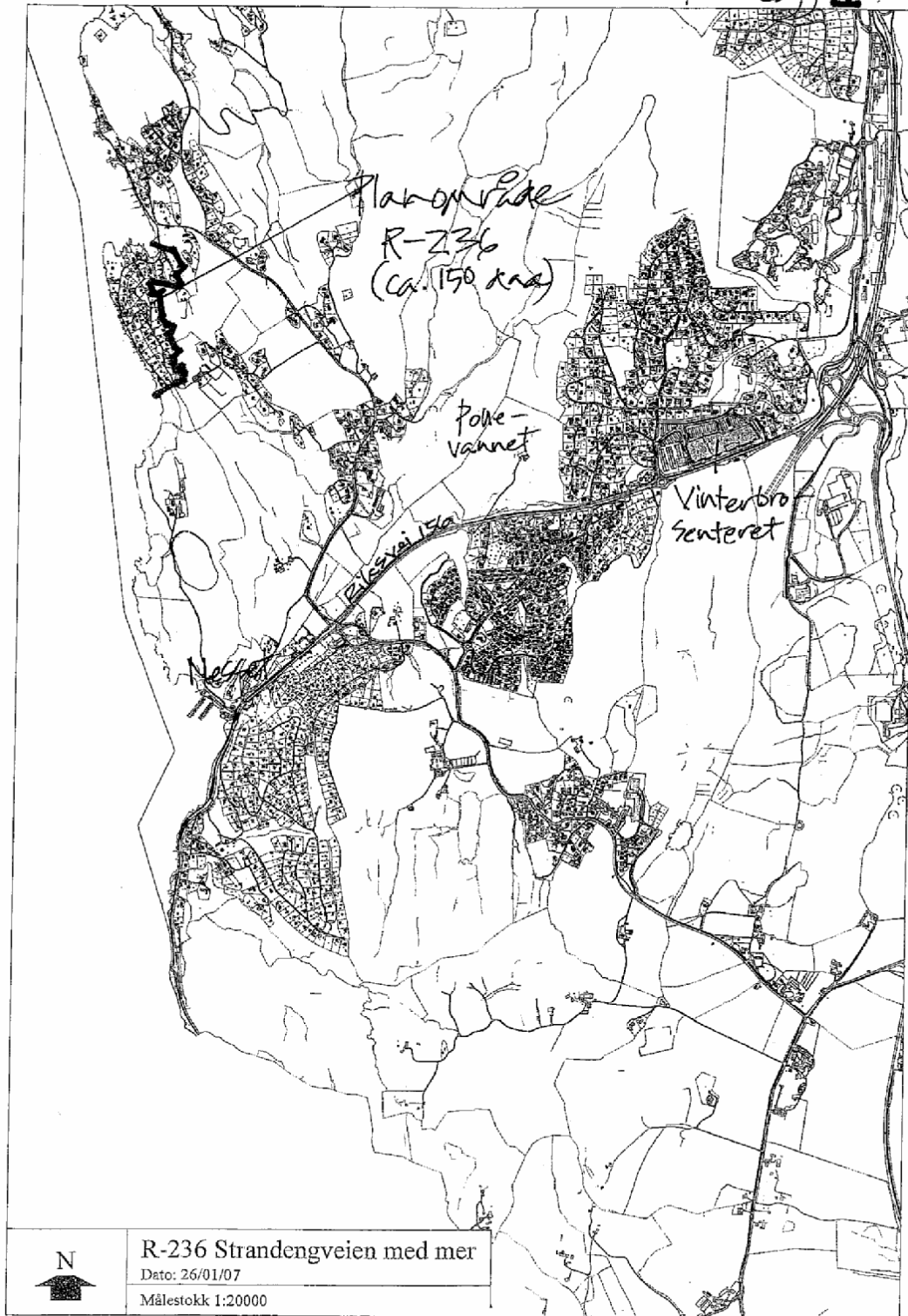
HTM bad i møte 17.01.2008 å få saken forelagt utvalget i uendret form.

Ny oppsummering og konklusjon:

Oppsummering og konklusjon er uendret:

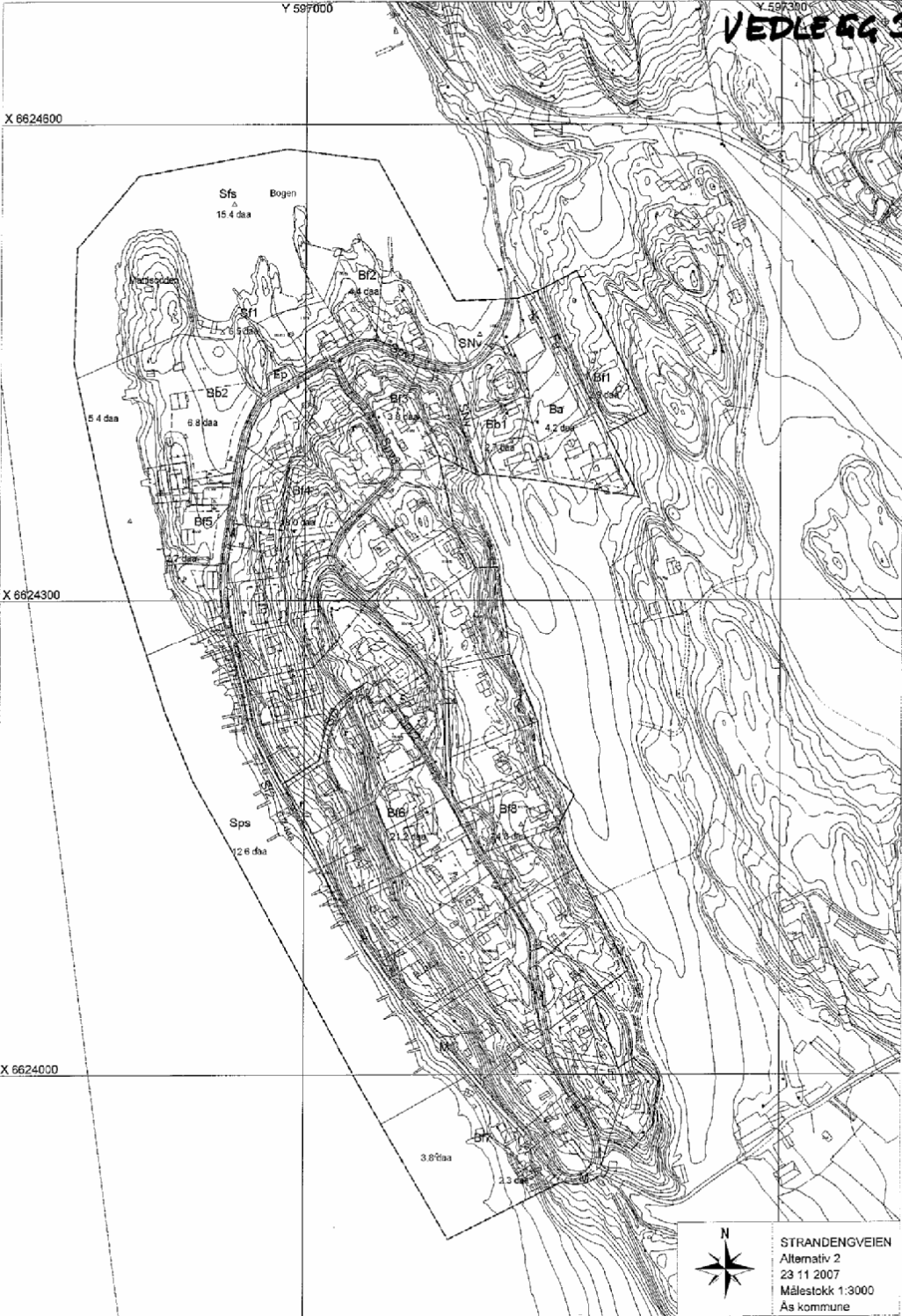
Med henvisning til saksutredningen og diskusjonen av alternativ planstatus for området Strandengodden, også kalt ”Mattisodden”, anbefaler rådmannen at kommunestyret vedtar innstilling alternativ 1 med tilhørende reguleringskart og reguleringsbestemmelser for et område ved Strandengveien. Dette innebærer at ”Mattisodden” reguleres til friområde (Fr).

Vedlegg 1

Vedlegg 4

Ås kommune Plan nr. R-236
REGULERINGSBESTEMMELSER I TILKNYTNING TIL
REGULERINGSPLAN FOR ET OMRÅDE VED STRANDENGVEIEN

Dato: 26.01.2007

Kart dato: 26.01.2007

Saksbehandling i følge plan- og bygningsloven:

Forhånds melding: 08.11.05
 Det faste utvalget for plansaker 1. gang: 08.02.07
 Offentlig ettersyn:
 Det faste utvalget for plansaker 2. gang:
 Vedtatt i kommunestyret:

1. Planområdet er regulert til:**Byggeområder**

- boliger (Bb1-Bb2)
- fritidsbebyggelse (Bf1-Bf8)
- allmennyttig formål (Ba)

Spesialområder

- friluftsområde (SF1-SF3)
- friluftsområde i sjøen (SFs)
- privat småbåtanlegg i sjøen (SPs1-SPs2)
- privat vei (SPv1-SPv3)
- naturvernområde (SN)
- kommunalteknisk anlegg/ nettstasjon (K)

Fellesområder

- felles avkjørsel for eiendommene gnr 111 bnr 17 og gnr 111 bnr 189 (Fa)

2. Fellesbestemmelser for Bb1-Bb2 og Bf1-Bf7

- a. Bebyggelsen gis en utforming der den enkelte bygnings form, materialbruk og farger i størst mulig grad opprettholdes.
- b. Bebyggelsen tillates ikke oppført nærmere sjøen enn det regulert byggegrense viser.
- c. Tak, fasader, gjerder, leegger og uthus/garasje/carport skal utformes med en materialbruk og farger som harmonerer med omgivelsene. Terrasser kan avgrenses med leegger ut fra husveggen. Disse skal ha en maksimal høyde på 1,40 m over terreng, målt på aktuelt sted.
- d. Skjøtsel skal ta sikte på å bevare den naturlige vegetasjonen. Eksisterende hageanlegg kan opprettholdes men ikke utvides på bekostning av naturlig stedegen vegetasjon.

3. Byggeområde for boliger (Bb1-Bb2)

- a. Innenfor området tillates oppført frittliggende eneboliger innenfor de byggegrenser som planen viser. Hybelleilighet tillates ikke.
- b. For området Bb2 tillates det ikke å bygge nærmere sjøen enn eksisterende husplassering viser.
- c. Maks tillatt bebyggd areal (BYA) er 22 % inkludert carport/garasje/uthus innenfor følgende høyder: Gesimshøyden, målt fra ferdig planert terreng, skal ikke på noe punkt overskride 6,5 meter. Høydeforskjellen mellom mønet og laveste ferdig planert terreng skal ikke overskride 9,5 meter. Maks tillatt bruksareal pr. eiendom er 250 m².
- d. Bebyggelsen skal ha saltak med takvinkel mellom 22 og 45 grader.
- e. Tomtedelingen som vises på planen er bindende. Tomtene tillates ikke ytterligere oppdelt.

4. Uthus, garasje/carport for Bb1-Bb2

- a. Uthus, garasje/carport kan oppføres som frittliggende bygning eller sammenbygd med bolighuset.
- b. Det kan tillates uthus, garasje/carport på inntil 50 m² BYA per boenhet. Gesimshøyden, målt fra laveste ferdig planert terreng, skal ikke på noe punkt overstige 3,0 meter. Høydeforskjellen mellom mønet og laveste ferdig planert terreng skal ikke overstige 5,0 meter. Bygningene skal ha saltak med takvinkel mellom 22 og 45 grader.
- c. Frittliggende uthus, garasje/carport kan plasseres inntil 1,0 meter fra nabogrense, eller i nabogrense ved sammenbygging av to nabogarasjer/uthus. Ved innkjøring til garasje/carport vinkelrett på vei, skal avstand til regulert tomtegrense mot vei være minst 5,0 meter. Ved innkjøring parallelt med vei skal avstand til regulert tomtegrense mot vei være minst 1,5 meter.
- d. Plassering av uthus, garasje/carport skal være vist på situasjonsplan som følger byggesøknaden for bolighuset, selv om bygningen ikke skal oppføres samtidig med dette. Dersom det ikke planlegges garasje samtidig med bolighuset, skal det ved beregning av utnyttelsesgrad avsettes minst 36 m² BYA for eventuell senere oppføring av garasje for hver bolig.
- e. Det skal anordnes minst 2 biloppstillingsplasser for hver bolig enten som åpne plasser eller i garasje/carport.

5. Byggeområder for fritidsbebyggelse (Bf1-Bf8)

- a. Området skal bebygges med fritidsboliger innenfor viste byggegrenser. Innenfor områdene tillates oppført 1 fritidsbolig pr. eiendom med inntil 80 m² bruksareal (T-BRA) jfr NS 3940.
- b. For områdene Bf2, Bf5 og Bf7 tillates det ikke å bygge nærmere sjø eller vei enn eksisterende husplassering viser.
- c. Det tillates overbygd terrasse på inntil 15 m² BYA jfr. NS 3940. Overbygget kan ikke ha mer enn to tette vegger, hvorav minst 1 skal være felles med hytta. Overbygget skal i takform, materialbruk og farge harmonere med hytta. Samlet terrasseareal kan være inntil 25 m² BYA inkludert overbygd terrasse. Terrasser kan oppføres maksimalt 4,0 meter ut fra husvegg og ha en høyde på maksimalt 1,5 meter over eksisterende terreng på det høyeste punkt.
- d. Gesimshøyden, målt fra laveste ferdig planert terreng, skal ikke på noe punkt overskride 5,0 meter. Høydeforskjellen mellom mønet og laveste ferdig planert terreng skal ikke overskride 8,0 meter.

- e. Bygningene skal ha saltak med takvinkel mellom 22 og 45 grader.

6. Uthus, garasje/carport for Bf1-Bf8

- a. Uthus, garasje/carport kan oppføres som frittliggende bygning eller sammenbygd med bolighuset. Det kan tillates uthus, garasje/carport på inntil 36 m² BYA per bruksenhet. Anneks regnes som uthus og tillates kun benyttet i forbindelse med eksisterende bruksenhet. Det tillates ikke innredet kjøkken eller bad i anneks. Det tillates ikke oppført nye anneks.
- b. Gesimshøyden, målt fra lavest ferdig planert terreng, skal ikke på noe punkt overstige 3,0 meter. Høydeforskjellen mellom mønet og lavest ferdig planert terreng skal ikke overstige 5 meter. Bygningene skal ha saltak med takvinkel mellom 22 og 45 grader.
- c. Frittliggende uthus, garasje/carport kan plasseres inntil 1,0 meter fra nabogrense, eller i nabogrense ved sammenbygging av to nabogarasjer/uthus. Ved innkjøring til garasje/carport vinkelrett på vei, skal avstand til regulert tomtegrense mot vei være minst 5,0 meter. Ved innkjøring parallelt med vei skal avstand til regulert tomtegrense mot vei være minst 1,5 meter.
- d. Plassering av uthus, garasje/carport skal være vist på situasjonsplan som følger byggesøknaden for fritidsboligen, selv om bygningen ikke skal oppføres samtidig med denne.
- e. All parkering for den enkelte hytte skal skje på egen tomt, enten på åpne plasser eller i garasje

7. Byggeområde for allmennyttig formål/ barnehage

- a. Innenfor området skal det oppføres barnehagebygg med maks BYA inntil 20 %.
- b. Gesimshøyden målt fra lavest ferdig planert terreng skal ikke på noe punkt overskride 6,5 meter. Høydeforskjellen mellom mønet og lavest ferdig planerte terreng skal ikke overskride 9,5 meter. Det tillates innredet tekniske rom på loft.
- c. Mindre bygninger som lekeskjul og liknende kan oppføres utenfor viste byggegrenser.
- d. Eventuell ny bebyggelse skal tilpasses eksisterende barnehagebygg og andre bygninger i nærområdet i valg av materialer, takform og farger. Bebyggelsen skal dessuten føye seg godt inn i omkringliggende landskap.
- e. Ved utforming av bebyggelse og opparbeiding av utearealer skal universell utforming legges til grunn. Det vises her til rundskriv T-5/99 B "Tilgjengelighet for alle".

8. Spesialområder -- privat vei (SPv1-SPv3)

Veiene skal være åpne for allmenn ferdsel.

9. Spesialområde friluftsområde (SF1-SF3)

- a. Friluftsområdet er åpent for allmennhetens frie ferdsel til enhver tid. Områdene tillates ikke inngjerdet. I friluftsområdet skal eksisterende og naturlig vegetasjon i størst mulig grad opprettholdes. Det tillates ikke tekniske inngrep som kan forringe områdenes verdi som friluftsområde.
- b. For eiendommer som har bryggeanlegg i sjøen innenfor område SF1 og SF2 kan det tillates oppføring av små hus maksimalt 6 m² for lagring av fiske-, båt-, og badeutstyr. Husene skal anlegges på egen grunn på sjøsiden av veien med 3 meter som minste avstand til denne. Øvrige anlegg og innretninger med tilknytning til områdets funksjon kan tillates. Alle byggetiltak innenfor friluftsområdet er søknadspliktige.

10. Spesialområder– privat småbåtanlegg i sjøen (SPs)

Det tillates anlegg med tilknytning til områdets bruk som småbåthavn. Områdene skal benyttes av dagens rettighetshavere. Bryggene tillates ikke utvidet. Eventuell oppføring av nye brygger er søknadspliktig. Det skal tas særskilte estetiske hensyn ved utformingen av bryggeanlegg, jfi § 9.

11. Spesialområde naturvernområde (SN)

Området skal sikres som viktig oppholds- og vadeområde for sjøfugl. Det er ikke tillatt med virksomhet som kan virke forstyrrende for fuglelivet.

12. Landskap/plan/kabler

- a. I planområdet skal det legges stor vekt på landskapsestetiske og arkitektoniske forhold. Både bygninger og anlegg skal utformes og plasseres slik at de i størst mulig grad følger terrengets form. Eksisterende terreng og vegetasjon skal i størst mulig grad bevares.
- b. Eventuelle nye kabler og ledninger (lavspenningsanlegg, telenett, tv og liknende) skal legges i bakken.

Vedlegg 5

Ås kommune

Plan nr. R-236

REGULERINGSBESTEMMELSER I TILKNYTNING TIL
REGULERINGSPLAN FOR ET OMRÅDE VED STRANDENGVEIEN
Alternativ 1

Dato: 26.01.2007
Revidert: 22.11.07

Kart dato: 26.01.2007
Revidert: 22.11.2007

Saksbehandling i følge plan- og bygningsloven:

Forhåndsmelding: 08.11.05
Det faste utvalget for plansaker 1. gang: 08.02.07
Offentlig ettersyn: 06.03.07-10.04.07
Det faste utvalget for plansaker 2. gang: 06.12.07
Vedtatt i kommunestyret:

1. Planområdet er regulert til:**Byggeområder**

- boliger (Bb1-Bb2)
- fritidsbebyggelse (Bf1-Bf8)
- allmennyttig formål (Ba)

Friområder

- friområde på land (Fr)
- friområde i sjøen (Frs)

Spesialområder

- friluftsområde (Sf2-Sf3)
- privat småbåtanlegg i sjøen (Sps)
- privat vei (SPv1-SPv3)
- naturvernområde (SNv)
- kommunalteknisk anlegg/ nettstasjon (K)

Fellesområder

- felles avkjørsel for eiendommene gnr 111 bnr 17 og gnr 111 bnr 189 (Fa)

2. Fellesbestemmelser for Bb1-Bb2 og Bf1-Bf7

- a. Ny og eksisterende bebyggelsen skal gis en utforming der den enkelte bygnings form, materialbruk og farger i størst mulig grad opprettholdes.
- b. Tilbygg bør utformes slik at det ikke forringer den eksisterende bygningens form og arkitektoniske kvaliteter. Tilbygg bør underordnes den eksisterende bygningen og plasseres tilbaketrukket i forhold til dens hovedfasader. Utforming og plassering av tilbygg bør ta hensyn til omkringliggende bebyggelse og landskap.

- c. Bebyggelsen tillates ikke oppført nærmere sjøen enn det regulert byggegrense viser
- d. Tak, fasader, gjerder, le-vegger og uthus/garasje/carport skal utformes med en materialbruk og farger som harmonerer med eksisterende bebyggelse og omgivelsene for øvrig. Terrasser kan avgrenses med le-vegger ut fra husveggen. Disse skal ha en maksimal høyde på 1,40 m over terreng, målt på aktuelt sted.
- e. Skjøtsel skal ta sikte på å bevare den naturlige vegetasjonen. Eksisterende hageanlegg kan opprettholdes men ikke utvides på bekostning av naturlig stedegen vegetasjon.

3. Byggeområde for boliger (Bb1-Bb2)

- a. Innenfor området tillates oppført frittliggende eneboliger innenfor de byggegrenser som planen viser. Hybelleilighet tillates ikke.
- b. For området Bb2 tillates det ikke å bygge nærmere sjøen enn byggegrense viser.
- c. Maks tillatt bebygd areal (BYA) er 22 % inkludert carport/garasje/uthus innenfor følgende høyder: Gesimshøyden, målt fra ferdig planert terreng, skal ikke på noe punkt overskride 6,5 meter. Høydeforskjellen mellom mønet og laveste ferdig planert terreng skal ikke overskride 9,5 meter. Maks tillatt bruksareal pr. eiendom er 250 m².
- d. Bebyggelsen skal ha saltak med takvinkel mellom 22 og 45 grader.
- e. Tomtedelingen som vises på planen er bindende. Tomtene tillates ikke ytterligere oppdelt.

4. Uthus, garasje/carport for Bb1-Bb2

- a. Uthus, garasje/carport bør oppføres som frittliggende bygning og ikke sammenbygd med bolighuset.
- b. Det kan tillates uthus, garasje/carport på inntil 36 m² BYA per boenhet. Gesimshøyden, målt fra laveste ferdig planert terreng, skal ikke på noe punkt overstige 3,0 meter. Høydeforskjellen mellom mønet og laveste ferdig planert terreng skal ikke overstige 5,0 meter. Bygningene skal ha saltak med takvinkel mellom 22 og 45 grader.
- c. Frittliggende uthus, garasje/carport kan plasseres inntil 1,0 meter fra nabogrense, eller i nabogrense ved sammenbygging av to nabogarasjer/uthus. Ved innkjøring til garasje/carport vinkelrett på vei, skal avstand til regulert tomtegrense mot vei være minst 5,0 meter. Ved innkjøring parallelt med vei skal avstand til regulert tomtegrense mot vei være minst 1,5 meter.
- d. Plassering av uthus, garasje/carport skal være vist på situasjonsplan som følger byggesøknaden for bolighuset, selv om bygningen ikke skal oppføres samtidig med dette. Dersom det ikke planlegges garasje samtidig med bolighuset, skal det ved beregning av utnyttelsesgrad avsettes minst 36 m² BYA for eventuell senere oppføring av garasje for hver bolig.
- e. Det skal anordnes minst 2 biloppstillingsplasser for hver bolig enten som åpne plasser eller i garasje/carport.

5. Byggeområder for fritidsbebyggelse (Bf1-Bf8)

- a. Området skal bebygges med fritidsboliger innenfor viste byggegrenser. Innenfor områdene tillates oppført 1 fritidsbolig pr. eiendom med inntil 75 m² bruksareal (T-BRA) jfr. NS 3940.
- b. For områdene Bf2, Bf5 og Bf7 tillates det ikke å bygge nærmere sjø eller vei enn byggegrensene viser. For eiendommen gnr 111 bnr 65 tillates ikke å bygge utenfor eksisterende grunnmur.
- c. Det tillates overbygd terrasse på inntil 12 m² BYA jfr. NS 3940. Overbygget kan ikke ha mer enn to tette vegger, hvorav minst 1 skal være felles med hytta. Overbygget skal i takform, materialbruk og farge harmonere med hytta. Størrelsen på terrassen skal tilpasses hvert enkelt fritidshus og eiendom, og samlet terrasseareal kan være inntil 15 m² BYA inkludert overbygd terrasse. Terrasser kan oppføres maksimalt 4,0 meter ut fra husvegg og ha en høyde på maksimalt 1,5 meter over eksisterende terreng på det høyeste punkt.
- d. Gesimshøyden, målt fra laveste ferdig planert terreng, skal ikke på noe punkt overskride 5,0 meter. Høydeforskjellen mellom mønet og laveste ferdig planert terreng skal ikke overskride 8,0 meter.
- e. Bygningene skal ha saltak med takvinkel mellom 22 og 45 grader.

6. Uthus, garasje/carport for Bf1-Bf8

- a. Uthus, garasje/carport bør oppføres som frittliggende bygning. Det kan tillates uthus, garasje/carport på inntil 36 m² BYA per bruksenhet. Anneks regnes som uthus og tillates kun benyttet i forbindelse med eksisterende bruksenhet. Det tillates ikke innredet kjøkken eller bad i anneks. Det tillates ikke oppført nye anneks.
- b. Gesimshøyden, målt fra lavest ferdig planert terreng, skal ikke på noe punkt overstige 3,0 meter. Høydeforskjellen mellom mønet og lavest ferdig planert terreng skal ikke overstige 5 meter. Bygningene skal ha saltak med takvinkel mellom 22 og 45 grader.
- c. Frittliggende uthus, garasje/carport kan plasseres inntil 1,0 meter fra nabogrense. Ved innkjøring til garasje/carport vinkelrett på vei, skal avstand til regulert tomtegrense mot vei være minst 5,0 meter. Ved innkjøring parallelt med vei skal avstand til regulert tomtegrense mot vei være minst 1,5 meter.
- d. Plassering av uthus, garasje/carport skal være vist på situasjonsplan som følger byggesøknaden for fritidsboligen, selv om bygningen ikke skal oppføres samtidig med denne.
- e. All parkering for den enkelte hytte skal skje på egen tomt, enten på åpne plasser eller i garasje

7. Byggeområde for allmenntilgjengelig formål/ barnehage

- a. Innenfor området skal det oppføres barnehagebygg med maks BYA inntil 20 %.
- b. Gesimshøyden målt fra lavest ferdig planert terreng skal ikke på noe punkt overskride 6,5 meter. Høydeforskjellen mellom mønet og lavest ferdig planerte terreng skal ikke overskride 9,5 meter. Det tillates innredet tekniske rom på loft.
- c. Mindre bygninger som lekeskjul og liknende kan oppføres utenfor viste byggegrenser.
- d. Eventuell ny bebyggelse skal tilpasses eksisterende barnehagebygg og andre bygninger i nærområdet i valg av materialer, takform og farger. Bebyggelsen skal dessuten føye seg godt inn i omkringliggende landskap.

- e. Ved utforming av bebyggelse og opparbeiding av utearealer skal universell utforming legges til grunn. Det vises her til rundskriv T-5/99 B "Tilgjengelighet for alle".

8. Friområde på land (Fr)

- a. I friområdet tillates eksisterende brygger og båthus.
- b. I friområdet tillates ikke anlagt nye private brygger, båthus, opplagsplasser eller permanente båtplasser.
- c. Eiendommene som i dag har dokumenterte rettigheter i området, opprettholder slike rettigheter innenfor friområdet.

9. Spesialområder – privat vei (SPv1-SPv3)

Veiene skal være åpen for allmenn ferdsel.

10. Spesialområde friluftsområde (Sf2-Sf3)

- a. Friluftsområdet er åpent for allmennhetens frie ferdsel. Områdene tillates ikke inngjerdet. I friluftsområdet skal eksisterende og naturlig vegetasjon i størst mulig grad opprettholdes. Det tillates ikke tekniske inngrep som kan forringe områdenes verdi som friluftsområde.
- b. Innenfor områdene Sf2 tillates ingen former for nye byggetiltak.
- c. Eiendommene som i dag har bryggeanlegg i sjøen innenfor område Sf2 opprettholder disse rettighetene innenfor friluftsområdet.

11. Spesialområder– privat småbåtanlegg i sjøen (Sps) og friområde i sjøen (Frs)

- a. Områdene skal benyttes av dagens rettighetshavere.
- b. Det tillates ikke oppføring av nye anlegg med tilknytning til området bruk som spesialområde/ privat småbåtanlegg i sjøen (Sps) eller friområde i sjøen (Frs).
- c. Eksisterende brygger tillates utbedret men ikke utvidet. Nye brygger tillates oppført kun ved riving av eksisterende brygge. Alle bygningstiltak er søknadspliktig. Det skal tas særskilte estetiske hensyn ved utformingen av bryggeanlegg, jfr 74 i plan- og bygningsloven.

12. Spesialområde naturvernområde (SNv)

Området skal sikres som viktig oppholds- og vadeområde for sjøfugl. Det er ikke tillatt med virksomhet som kan virke forstyrrende for fuglelivet.

13. Landskap/plan/kabler

- a. I planområdet skal det legges stor vekt på landskapsestetiske og arkitektoniske forhold. Både bygninger og anlegg skal utformes og plasseres slik at de i størst mulig grad følger terrengets form. Eksisterende terreng og vegetasjon skal i størst mulig grad bevares.
- b. Eventuelle nye kabler og ledninger (lavspenningsanlegg, telenett, tv og liknende) skal legges i bakken.

Vedlegg 6

Ås kommune

Plan nr. R-236

REGULERINGSBESTEMMELSER I TILKNYTNING TIL
REGULERINGSPLAN FOR ET OMRÅDE VED STRANDENGVEIEN
Alternativ 2

Dato: 26.01.2007
Revidert: 23.11.2007

Kart dato: 26.01.2007
Revidert: 23.11.2007

Saksbehandling i følge plan- og bygningsloven:

Forhåndsmelding: 08.11.05
Det faste utvalget for plansaker 1. gang: 08.02.07
Offentlig ettersyn: 06.03.07-10.04.07
Det faste utvalget for plansaker 2. gang: 06.12.07
Vedtatt i kommunestyret:

1. Planområdet er regulert til:

Byggeområder

- boliger (Bb1-Bb2)
- fritidsbebyggelse (Bf1-Bf8)
- allmenntilgjengelig formål (Ba)

Spesialområder

- friluftsområde (Sf1-Sf3)
- friluftsområde i sjøen (Sfs)
- privat småbåtanlegg i sjøen (Sps)
- privat vei (SPv1-SPv3)
- naturvernområde (SNv)
- kommunalteknisk anlegg/ nettstasjon (K)

Fellesområder

- felles avkjørsel for eiendommene gnr 111 bnr 17 og gnr 111 bnr 189 (Fa)

2. Fellesbestemmelser for Bb1-Bb2 og Bf1-Bf7

- a. Ny og eksisterende bebyggelsen skal gis en utforming der den enkelte bygningens form, materialbruk og farger i størst mulig grad opprettholdes.
- b. Tilbygg bør utformes slik at det ikke forringer den eksisterende bygningens form og arkitektoniske kvaliteter. Tilbygg bør underordnes den eksisterende bygningen og plasseres tilbaketrukket i forhold til dens hovedfasader. Utforming og plassering av tilbygg bør ta hensyn til omkringliggende bebyggelse og landskap.
- c. Bebyggelsen tillates ikke oppført nærmere sjøen enn det regulert byggegrense viser.
- d. Tak, fasader, gjerder, le-vegger og uthus/garasje/carport skal utformes med en materialbruk og farger som harmonerer med eksisterende bebyggelse og

omgivelsene for øvrig. Terrasser kan avgrenses med le-vegger ut fra husveggen. Disse skal ha en maksimal høyde på 1,40 m over terreng, målt på aktuelt sted.

- e. Skjøtsel skal ta sikte på å bevare den naturlige vegetasjonen. Eksisterende hageanlegg kan opprettholdes men ikke utvides på bekostning av naturlig stedege vegetasjon.

3. Byggeområde for boliger (Bb1-Bb2)

- a. Innenfor området tillates oppført frittliggende eneboliger innenfor de byggegrenser som planen viser. Hybelleilighet tillates ikke.
- b. For området Bb2 tillates det ikke å bygge nærmere sjøen enn byggegrensene viser.
- c. Maks tillatt bebyggd areal (BYA) er 22 % inkludert carport/garasje/uthus innenfor følgende høyder: Gesimshøyden, målt fra ferdig planert terreng, skal ikke på noe punkt overskride 6,5 meter. Høydeforskjellen mellom mønet og laveste ferdig planert terreng skal ikke overskride 9,5 meter. Maks tillatt bruksareal pr. eiendom er 250 m².
- d. Bebyggelsen skal ha saltak med takvinkel mellom 22 og 45 grader.
- e. Tomtedelingen som vises på planen er bindende. Tomtene tillates ikke ytterligere oppdelt.

4. Uthus, garasje/carport for Bb1-Bb2

- a. Uthus, garasje/carport bør oppføres som frittliggende bygning og ikke sammenbygd med bolighuset.
- b. Det kan tillates uthus, garasje/carport på inntil 36 m² BYA per boenhet. Gesimshøyden, målt fra laveste ferdig planert terreng, skal ikke på noe punkt overstige 3,0 meter. Høydeforskjellen mellom mønet og laveste ferdig planert terreng skal ikke overstige 5,0 meter. Bygningene skal ha saltak med takvinkel mellom 22 og 45 grader.
- c. Frittliggende uthus, garasje/carport kan plasseres inntil 1,0 meter fra nabogrense, eller i nabogrense ved sammenbygging av to nabogarasjer/uthus. Ved innkjøring til garasje/carport vinkelrett på vei, skal avstand til regulert tomtgrense mot vei være minst 5,0 meter. Ved innkjøring parallelt med vei skal avstand til regulert tomtgrense mot vei være minst 1,5 meter.
- d. Plassering av uthus, garasje/carport skal være vist på situasjonsplan som følger byggesøknaden for bolighuset, selv om bygningen ikke skal oppføres samtidig med dette. Dersom det ikke planlegges garasje samtidig med bolighuset, skal det ved beregning av utnyttelsesgrad avsettes minst 36 m² BYA for eventuell senere oppføring av garasje for hver bolig.
- e. Det skal anordnes minst 2 biloppstillingsplasser for hver bolig enten som åpne plasser eller i garasje/carport.

5. Byggeområder for fritidsbebyggelse (Bf1-Bf8)

- a. Området skal bebygges med fritidsboliger innenfor viste byggegrenser. Innenfor områdene tillates oppført 1 fritidsbolig pr. eiendom med inntil 75 m² bruksareal (T-BRA) jfr. NS 3940.
- b. For områdene Bf2, Bf5 og Bf7 tillates det ikke å bygge nærmere sjø eller vei enn byggegrensene viser. For eiendommen gnr 111 bnr 65 tillates ikke å bygge utenfor eksisterende grunnmur.

- c. Det tillates overbygd terrasse på inntil 12 m² BYA jfr. NS 3940. Overbygget kan ikke ha mer enn to tette vegger, hvorav minst 1 skal være felles med hytta. Overbygget skal i takform, materialbruk og farge harmonere med hytta. Størrelsen på terrassen skal tilpasses hvert enkelt fritidshus og eiendom, og samlet terrasseareal kan være inntil 15 m² BYA inkludert overbygd terrasse. Terrasser kan oppføres maksimalt 4,0 meter ut fra husvegg og ha en høyde på maksimalt 1,5 meter over eksisterende terreng på det høyeste punkt.
- d. Gesimshøyden, målt fra laveste ferdig planert terreng, skal ikke på noe punkt overskride 5,0 meter. Høydeforskjellen mellom mønet og laveste ferdig planert terreng skal ikke overskride 8,0 meter.
- e. Bygningene skal ha saltak med takvinkel mellom 22 og 45 grader.

6. Uthus, garasje/carport for Bf1-Bf8

- a. Uthus, garasje/carport bør oppføres som frittliggende bygning. Det kan tillates uthus, garasje/carport på inntil 36 m² BYA per bruksenhet. Anneks regnes som uthus og tillates kun benyttet i forbindelse med eksisterende bruksenhet. Det tillates ikke innredet kjøkken eller bad i anneks. Det tillates ikke oppført nye anneks.
- b. Gesimshøyden, målt fra lavest ferdig planert terreng, skal ikke på noe punkt overstige 3,0 meter. Høydeforskjellen mellom mønet og lavest ferdig planert terreng skal ikke overstige 5 meter. Bygningene skal ha saltak med takvinkel mellom 22 og 45 grader.
- c. Frittliggende uthus, garasje/carport kan plasseres inntil 1,0 meter fra nabogrense. Ved innkjøring til garasje/carport vinkelrett på vei, skal avstand til regulert tomtegrense mot vei være minst 5,0 meter. Ved innkjøring parallelt med vei skal avstand til regulert tomtegrense mot vei være minst 1,5 meter.
- d. Plassering av uthus, garasje/carport skal være vist på situasjonsplan som følger byggesøknaden for fritidsboligen, selv om bygningen ikke skal oppføres samtidig med denne.
- e. All parkering for den enkelte hytte skal skje på egen tomt, enten på åpne plasser eller i garasje

7. Bygeområde for allmenntillegget formål/ barnehage

- a. Innenfor området skal det oppføres barnehagebygg med maks BYA inntil 20 %
- b. Gesimshøyden målt fra lavest ferdig planert terreng skal ikke på noe punkt overskride 6,5 meter. Høydeforskjellen mellom mønet og lavest ferdig planert terreng skal ikke overskride 9,5 meter. Det tillates innredet tekniske rom på loft.
- c. Mindre bygninger som lekeskjul og liknende kan oppføres utenfor viste byggegrenser.
- d. Eventuell ny bebyggelse skal tilpasses eksisterende barnehagebygg og andre bygninger i nærområdet i valg av materialer, takform og farger. Bebyggelsen skal dessuten føye seg godt inn i omkringliggende landskap.
- e. Ved utforming av bebyggelse og opparbeiding av utearealer skal universell utforming legges til grunn. Det vises her til rundskriv T-5/99 B "Tilgjengelighet for alle".

8. Spesialområder – privat vei (SPv1-SPv3)

Veiene skal være åpne for allmenn ferdsel.

9. Spesialområde friluftsområde (Sf1-Sf3)

- a. Friluftsområdet er åpent for allmennhetens frie ferdsel. Området tillates ikke inngjerdet. I friluftsområdet skal eksisterende og naturlig vegetasjon i størst mulig grad opprettholdes. Det tillates ikke tekniske inngrep som kan forringe områdenes verdi som friluftsområde.
- a. Innenfor områdene Sf1-Sf3 tillates ingen former for nye byggetiltak.
- b. Eiendommene som i dag har dokumenterte rettigheter i områdene Sf1 og Sf2, opprettholder disse rettighetene innenfor friluftsområdet.

10. Spesialområder– privat småbåtanlegg i sjøen (Sps) og friluftsområde i sjøen(Sfs)

- a. Området skal benyttes av dagens rettighetshavere.
- b. Det tillates ikke oppføring av nye anlegg med tilknytning til områdenes bruk som spesialområde/ privat småbåtanlegg i sjøen (Sps) eller friluftsområde i sjøen (Sfs).
- c. Eksisterende brygger tillates utbedret men ikke utvidet. Nye brygger tillates oppført kun ved riving av eksisterende brygge. Alle bygningstiltak er søknadspliktig. Det skal tas særskilte estetiske hensyn ved utformingen av bryggeanlegg, jfr. 74 i plan- og bygningsloven.

11. Spesialområde naturvernområde (SNv)

Området skal sikres som viktig oppholds- og vadeområde for sjøfugl. Det er ikke tillatt med virksomhet som kan virke forstyrrende for fuglelivet.

12. Landskap/plan/kabler

- a. I planområdet skal det legges stor vekt på landskapsestetiske og arkitektoniske forhold. Både bygninger og anlegg skal utformes og plasseres slik at de i størst mulig grad følger terrengets form. Eksisterende terreng og vegetasjon skal i størst mulig grad bevares.
- b. Eventuelle nye kabler og ledninger (lavspenningsanlegg, telenett, tv og liknende) skal legges i bakken.

AKERSHUS
FYLKESKOMMUNE

SENTRALADMINISTRASJONEN

Yedlegg 7

Ås kommune
Postboks 195
1431 ÅS

Vår saksbehandler
Einar Midtsund
Telefon
22055623

ÅS KOMMUNE	
Dato: 11.4.07	Saksbeh.: EML
Sak.nr.: 05/3247-18	
Løpenr.: 5349/07	
Ark.kode: R-236	
Ref:	Kopi til:

Vår dato
10.4.2007
Deres dato
26.2.2007

Vår referanse
2005/11529-8 L12
Deres referanse

Ås kommune - Reguleringsplan for et område ved Strandengeveien - R-236 - uttalelse

Det vises til kommunens oversendelse datert 26.2.2007 av reguleringsplan til offentlig ettersyn i henhold til plan- og bygningslovens § 27-1 nr 2.

Planen er vurdert ut fra fylkeskommunens rolle som fagmyndighet for kulturminnevern og som regional planmyndighet med basis i fylkesplan, fylkesdelplaner, rikspolitiske retningslinjer for utvalgte innsatsområder samt oppgaver etter filuftsloven. Fylkesrådmannen viser til uttalelse datert 19.12.2005 til varsel om igangsatt reguleringsarbeid for området og har følgende merknader:

Automatisk fredete kulturminner

Arkeologisk registrering av planområdet er gjennomført. Fylkesrådmannen anser det endelige forslaget til reguleringsplan datert 26.1.2007 for ikke å komme i konflikt med kulturminnelovens bestemmelser om automatisk fredete kulturminner.

Fylkesrådmannen ber om at de som skal utføre arbeidet i felt gjøres særlig oppmerksom på at det kan være ukjente fornminner i området. Alle fornminner er fredet, også slike som ikke er registrert. Dersom man støter på et fornminne skal arbeidet straks stanses i den utstrekning det berører fornminnet eller dets sikringszone på 5 meter. Rette myndighet, Akershus fylkeskommune, skal straks varsles i henhold til kulturminneloven § 8.

Nyere tids kulturminner

Fylkesrådmannen uttalte til varselet at området inneholder viktige kulturlandskapsverdier. Hyttebebyggelsen, etablert i mellomkrigstida, med landhandel, strand og strandsitterplass har betydelig verdier som kulturmiljø. Fylkesrådmannen tar til etterretning at kommunen på grunn av arbeidskapasitet ikke regulerer til spesialområde bevaring, men til byggeområde for fritidsbebyggelse. Det er imidlertid positivt at forslaget til reguleringsplan inneholder bestemmelser som regulerer framtidige endringer på bebyggelsen. I den forbindelse har vi følgende innspill:

- pkt 2. **Fellesbestemmelser for Bb1-Bb2 og Bf1-Bf7: a.** Det er litt uklart om opprettholdelse av form, materialbruk og farger skal opprettholdes på eksisterende bygninger eller nye bygninger.
- Fylkesrådmannen anbefaler at det tilføyes en bestemmelse som sier hvordan eventuelle tilbygg bør utformes. Vi foreslår følgende ordlyd:

Postadresse
Postboks 1200 Sentrum
0107 Oslo
E-post
postmottak@akershus-fk.no

Besøksadresse
Schweigaardsgate 4, 0185
Fakturaadresse
Pb 1160 Sentrum, 0107 Oslo

Telefon
(+47) 22055000
Telefaks
(+47) 22055055

Org. nr - juridisk
NO 958381492 MVA
Org. nr - bedrift
NO 874587222

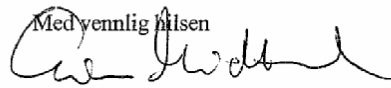
95.

tilbygg bør utformes slik at det ikke forringer den eksisterende bygningens form og arkitektoniske kvaliteter. Tilbygg bør underordnes den eksisterende bygningen og plasseres tilbaketrukket i forhold til dens hovedfasader. Utforming og plassering av tilbygg bør ta hensyn til omkringliggende bebyggelse, miljø og landskap.

- Fylkesrådmannen er skeptisk til bestemmelsene som sier at uthus eller garasje kan sammenbygges med bolighuset. Slike sammenbygninger kan samlet gi et dominerende bygningsvolum og føre til at nybygg kommer ut av skala i forhold til det eksisterende bygningsmiljøet. Fylkesrådmannen fraråder derfor denne bestemmelsen og anbefaler at uthus og garasje bygges som egne enheter.
- Fylkesrådmannen vil peke på at garasje / carport på inntil 50m², som foreslått innenfor Bb1-Bb2, kan bli svært stort i forhold til eksisterende bygninger. Det anbefales at grunnflaten for garasjer reduseres med tanke på dette småskalamiljøet.
- Bestemmelsene åpner opp for terrasser på inntil 25m² i Bf1-Bf8. Dette vurderes som stort i forhold til eksisterende hyttebebyggelse og anbefales redusert betydelig. Det bør utarbeides en bestemmelse som sier at størrelsen på terrasser bør tilpasses hvert enkelt hus og eiendom.

Andre regionale interesser

På bakgrunn av det tilsendte materialet har fylkesrådmannen ingen ytterligere merknader.

Med vennlig hilsen

Einar Midtsund
rådgiver

Ingeborg Hvidsten
rådgiver

96.

Vedlegg 8

FYLKESMANNEN I OSLO OG AKERSHUS
Miljøvernavdelingen

Ås kommune
Postboks 195
1431 Ås

ÅS KOMMUNE	
Dato: 20.04.07	Saksbeh: EHL
Sak nr: 05/3247-22	
Løpnr: 6489/07	
Ark kode: R-236	
Ref:	Kopi til:

Deres ref.: 05/3247/REG R-236	Deres dato: 26.02.2007	Vår ref.: 2007/11199 M-NA	Saksbehandler: Anne Stine Garnes	Dato: 26.04.2007
----------------------------------	------------------------	---------------------------	----------------------------------	------------------

OFFENTLIG ETTERSYN AV REGULERINGSPLAN R-236 FOR ET OMRÅDE VED STRANDENGVEIEN, ÅS KOMMUNE - FYLKESMANNENS UTTALELSE

Det vises til oversendelse av 26.02.07 der ovennevnte planforslag legges ut til offentlig ettersyn, samt til telefonkontakt med deres saksbehandler Eva Merete Lunde og bygnings- og reguleringsjef Ivar Gudmundsen vedrørende utsatt høringsfrist.

Planforslaget omfatter et område på 150 daa ved Strandengveien fra Bogen i nord til landbrukseieendommen Strandenga i sør, og omfatter bebyggelsen på Strandengkollen, strandsonen samt et 25 meters belte ut i sjø.

Planområdet er tidligere uregulert, og er i kommuneplanen avsatt til område for fritidsbebyggelse med innslag av grøntstruktur, boliger, LNF-område og område for allmennyttig bebyggelse. Hensikten med reguleringen er i følge kommunen å sikre dagens bebyggelse, sikre allmennhetens ferdsel i strandsonen, samt hindre videre nedbygging av denne.

Fylkesmannens vurdering

Det er svært positivt at Ås kommune tar initiativ for å regulere områder i strandsonen med sikte på å sikre allmennhetens ferdsel og hindre videre nedbygging av strandsonen.

Ferdselsmuligheter og spesialområder friluftsområder

Storparten av planområdet er relativt tett bebygget med fritidsboliger, hvorav flere ser ut til å være tatt i bruk som helårsboliger. Den ubebygde strandsonen i området er svært smal, og relativt tett bebygget med private bryggeanlegg og sjøboder. Allmennhetens ferdsel er derfor i stor grad henvist til veier og stier i området.

Det er positivt at kommunen sikrer disse ferdselsmulighetene, og også søker å forbedre disse ved å legge ut gangvei og deler av strandarealene til spesialområde friluftsområde.

Spesielt anser vi at det foreslåtte friluftsområdet SF1 vil kunne ha potensial som fremtidig friluftsområde for allmennheten. Mesteparten av dette området er i dag vanskelig tilgjengelig (bla vanskeliggjør et gjerde ned mot vannkanten fremkommeligheten til odden), og økt bruk av området forutsetter at adkomstmulighetene bedres. Vi er i tvil om det foreslåtte planformålet og tilhørende planbestemmelser sikrer dette i tilstrekkelig grad, og vil anbefale kommunen å vurdere å legge ut området til friområde. Vi minner i den forbindelse om

97.

Postadresse: Postboks 8111 Dep 0032 OSLO	Besøksadresse: Tordenskiolds gt 12 Inngang sjøsiden	Telefon: 22 00 35 00 Telefaks: 22 00 36 58 Internett: www.fylkesmannen.no/OsloOgAkershus	Saksbehandler: Kjartan Askim Direkte telefon: 22 00 36 40 E-post: postmottak@fmoa.no Org nummer: NO 974 761 319
--	---	---	--

FYLKESMANNEN I OSLO OG AKERSHUS

mulighetene for å søke om tilskudd til sikring av statlige friområder. Dersom området opprettholdes som spesialområde friluftsområde bør adkomsten til området sikres bedre gjennom avtaler og planbestemmelser, og gjennom informasjonstiltak.

Miljøvernavdelingen er også sterkt kritisk til at planbestemmelsene åpner for etablering av små lagringshus ned mot sjøen innenfor friluftsområdene, samt "øvrige anlegg og innretninger med tilknytning til områdets funksjon". Miljøvernavdelingen har generelt en restriktiv holdning til etablering av nye sjøboder, båthus og lignende. Det vises bla til tidligere brev fra Miljøverndepartementet av 11.11.99 til kystkommunene, der det spesielt påpekes at de mindre tiltakene som badehus, naust, brygger, terrasser osv i stor grad bidrar til privatisering av strandsonen.

Miljøvernavdelingen har i tilsvarende saker i andre kommuner ikke akseptert at det åpnes for nye byggetiltak/utvidelser helt ned til sjøen. Vi anser at den mest strandnære sonen bør holdes fri for nye byggetiltak og tekniske inngrep, og vil sterkt anmode om at det fastsettes en strandsonегrense med byggeforbud, og et generelt forbud mot byggetiltak og tekniske inngrep i friluftsområdene. Spesielt er dette viktig i spesialområde Sf1, der store deler av strandsonen er fri for inngrep i dag.

Miljøvernavdelingen anser at planbestemmelsernes generelle åpning for oppføring av nye sjøboder og øvrige anlegg og innretninger i spesialområdene for friluftsliv kan føre til ytterligere og uheldig nedbygging i den mest strandnære sonen, og fremmer innsigelse til planbestemmelse 9b slik den er formulert i planforslaget.

Dersom det anses ønskelig å åpne for etablering av enkle anlegg til friluftslivsformål bør type tiltak og lokalisering angis spesifikt gjennom planbestemmelsene. Dersom kommunen anser at det er behov for boder for oppbevaring av private redskaper og lignende bør det vurderes fellesløsninger, f.eks i form av 1-2 fellesboder som kan benyttes av hytteeierne i området. Dette vil redusere inngrepene og ytterligere nedbygging av strandsonen.

Småbåtanlegg i sjøen

Et relativt stort område i sjøen utenfor friluftsområdet Sf2 er avsatt til spesialområde privat småbåtanlegg. Dette arealformålet vil, sammen med de foreslåtte planbestemmelsene, kunne åpne for mange nye brygger, moloer og lignende anlegg som har tilknytning til områdets bruk som småbåthavn. Slik planbestemmelsene er utformet er det tvilsomt om kommunene vil ha hjemmel til å avslå søknader om nye brygger, moloer og lignende innenfor området avsatt til privat småbåtanlegg.

Miljøvernavdelingen har i utgangspunktet en restriktiv holdning til etablering av nye og utvidelse av eksisterende brygger, og anbefaler generelt at behovet for nye båtplasser løses gjennom fellesanlegg etter en overordnet vurdering av behov og egnet lokalisering.

Miljøvernavdelingen anser at det foreslåtte arealformålet spesialområde - privat småbåtanlegg i sjø (SPs) med tilhørende planbestemmelser ikke sikrer tilstrekkelig styring og begrensnings av nyetableringer av brygger og anlegg i sjø. Vi anser at den foreslåtte arealbruken og tilhørende planbestemmelser slik de nå er utformet åpner for en uønsket utvikling som ikke er i tråd med målene for strandsoneforvaltningen, ***og fremmer derfor innsigelse til det foreslåtte området spesialområde – privat småbåthavn, SPs.***

Dersom kommunen ønsker at det skal åpnes for etablering av brygger/småbåtanlegg i planområdet utover det som eksisterer i dag bør området/områdene avgrenses nærmere, og

FYLKESMANNEN I OSLO OG AKERSHUS

type anlegg som tillates, antall/omfang/størrelse, utforming og plassering bør spesifiseres i bestemmelsene. For å unngå uønskede tiltak er det også viktig at det fastslås spesifikt hva som ikke tillates.

Generelt for byggeområdene

Gjennom rikspolitiske retningslinjer for Oslofjorden er kommunene anmodet om å fastsette en strandsonegrense basert på økologiske og bruksmessige forhold for hele kystlinjen, også innenfor byggeområder. Innenfor strandsoneavgrensningen bør det være forbud mot nye bygge- og anleggstiltak, slik at den mest strandnære sonen sikres mot videre nedbygging.

Selv om plan- og bygningslovens bestemmelse om byggeforbud i 100-metersbeltet ikke gjelder for områder avsatt til byggeområde i kommuneplanen har miljøverndepartementet gjennom nylige innsigelsesavgjørelser slått fast at det likevel skal anses som en veiledende retningslinje også for planlegging i byggeområder.

Vi har forståelse for at et 100-meters byggeforbud i dette området som allerede er sterkt bebygget vil være uhensiktsmessig. Desto viktigere er det å fastsette en strandsonegrense innenfor planområdet i tråd med føringene i RPR-O, med totalforbud mot nye bygge- og anleggstiltak. Vi vil sterkt anmode Ås kommune om å gjøre dette. Spesielt viktig vil dette være med tanke på utviklingen i områdene Bf2, Bb2, Bf5 og Bf7.

Byggeområder for fritidsbebyggelse

Det meste av bebyggelsen i området er foreslått opprettholdt som byggeområde for fritidsbebyggelse. Med unntak av 3 tomter er alle eiendommene i disse områdene bebygget. To av de ubebygde tomtene ligger i bratt terreng i skråningen ned mot sjøen, bygging av nye fritidsboliger her vil kunne medføre relativt store terrenginngrep. Miljøvernavdelingen vil derfor anbefale at kommunen vurderer byggeforbud på disse tomtene. For øvrig registrerer vi at flere av eiendommene ser ut til å være tatt i bruk som helårsboliger. Manglende samsvar mellom planformål og reell bruk kan by på en del utfordringer ettersom infrastruktur og tilrettelegging er basert på en annen bruk enn den faktiske, og miljøvernavdelingen vil anbefale kommunen å foreta en vurdering av disse forholdene.

Byggeområde for boliger

I de mest strandnære boligområdene bør det ikke tillates oppføring av nye boliger. Dette gjelder spesielt i område Bb2. Dette bør spesifiseres i planbestemmelsene. Vi anbefaler at det fastsettes en strandsonegrense med byggeforbud i tråd med kommentarene over vedrørende byggeområder.

Samfunnsikkerhet

Beredskapsstaben har ingen merknader til planforslaget.

Med hilsen

Åsmund Sæther
avdelingsdirektør

Anne Stine Ganes
rådgiver

Godkjent og ekspedert i papirform uten underskrift.

G/Teknisk/Bygningregulering/Friområder – erstatning og innløsning

Saksbehandler: Ivar Gudmundsen

Ås, 20.02.2008

NOTAT

Til kommunestyresak 15/08 – reguleringsplan for et område ved Strandengveien

Friområder – erstatning og innløsning

Hovedutvalget for teknikk og miljø vedtok i møte 14.02.2008, sak 8/08, forslag til reguleringsplan for et område ved Strandengveien. I planen inngår et friområde på 5,5 dekar langs sjøen, blant annet "Mattisodden".

Friområdet berører følgende eiendommer:

- Gnr 111 bnr 7, totalareal 9803 m², bebygd med bolig og uthus i den søndre delen, der det også er opparbeidet hageanlegg. Ellers er det et par sjøboder m m på eiendommen. Den nordre delen, selve Mattisodden, er ubebygd. Av eiendommen utgjør foreslått friområde ca. 4,5 dekar.
- Gnr 111 bnr 61, ca 500 m², bebygd med brygge.
- Gnr 111 bnr 190, 538 m², ubebygd, opparbeidet hage, tillegg til hytteeiendom gnr 111 bnr 74.

Under behandlingen av saken ble det stilt spørsmål om innløsningsplikt og kostnader ved innløsning. Plan- og bygningslovens §§ 32 og 42 omhandler erstatning og innløsning:

§ 32. Erstatning for tap ved reguleringsplan og bebyggelsesplan

1. Medfører en reguleringsplan eller bebyggelsesplan ved bestemmelser om byggegrense innenfor veglinjen eller av andre særlige grunner at en eiendom blir ødelagt som byggetomt, og den heller ikke kan nyttes på annen regningsssvarende måte, skal kommunen betale erstatning etter skjønn med mindre den erverver eiendommen i medhold av § 43. Det samme gjelder hvis reguleringsplan medfører at eiendom som bare kan nyttes til landbruksformål ikke lenger kan drives regningsssvarende. Ved regulering av natuvernomsåder etter loven her skal kommunen betale erstatning etter skjønn i samsvar med lov 19 juni 1970 nr 63 om natuvern §§ 20, 20 b og 20 c.

Krav om erstatning må være satt frem senest 3 år etter at reguleringsplanen er kumngjort etter § 27-2 nr 3, eller vedtak etter § 28-1 nr. 2 er gjort kjent eller bebyggelsesplan er kumngjort etter § 28-2 femte ledd.

Er grunnen bebygd, har eieren (festeren) det samme krav når bebyggelsen er fjernet. Kravet må i så fall være satt frem senest 3 år etter dette tidspunkt.

Erstatning for tap ved reguleringsplan som blir utarbeidet og vedtatt av departementet eller av kommunen i medhold av § 18, skal når ikke annet er bestemt betales av staten.

2. Når en eiendom bebygges i henhold til reguleringsplan eller bebyggelsesplan som gir den en vesentlig bedre utnytting enn andre eiendommer i området, og verdien av disse som følge

92.

av dette er blitt betydelig forringet, kan deres eiere (fester) ved skjønn tilkjennes erstatning hos eieren av den førstnevnte eiendom. Erstatningsbeløpet kan ikke settes høyere enn den verdiøkning som den bedre utnyttning medfører for vedkommende eiendom, etter fradrag for de refusjonsbeløp som eieren (festeren) i tilfelle er blitt tilpliktet å betale i medhold av bestemmelsene i lovens kap. IX som følge av eiendommens utnyttning.

Krav om erstatning må være satt frem senest 3 måneder etter at byggetillatelse er gitt. Eier (fester) av eiendom som gis bedre utnyttning, kan kreve forhåndsskjønn til avgjørelse av erstatningsspørsmålet når endelig reguleringsplan eller bebyggelsesplan foreligger. Erstatningsbeløpet forfaller til betaling når byggearbeidet er satt i gang, men tidligst 3 måneder etter at beløpet er endelig fastsatt.

Kommentar:

I dette tilfelle er eiendommene i gjeldende kommuneplan avsatt til "grøntstruktur i byggeområder". Kommuneplanens byggeforbud i 100-metersbeltet langs Bunnefjorden (inntil området eventuelt inngår i en reguleringsplan) betyr at det allerede ligger en restriksjon på størstedelen av eiendommen, en restriksjon som ikke blir vesentlig endret når delen av eiendommen blir regulert til friområde. Litt over halvparten av gnr 111 bnr 7 er nå foreslått regulert til boligformål, noe som opphever det absolutte byggeforbudet i strandsonen for denne del av eiendommen, selv om byggemulighetene fremdeles er sterkt begrenset. I tillegg ligger eiendommen i sin helhet innenfor virkeområdet for rikspolitiske retningslinjer for standområdene ved Oslofjorden. Det er derfor tvilsomt om grunneieren har krav på noen vesentlig erstatning som følge av reguleringsplan så lenge kommunen for sin del ikke krever innløsning. Det samme gjelder for eiendommene 111/61 og 111/190.

§ 42. Grunneiers rett til å kreve innløsning

Medfører en reguleringsplan eller bebyggelsesplan at kommunen etter § 35 nr. 1 eller annet rettssubjekt med samtykke av kommunen etter nr. 6, har rett til å eksproprierer en ubebygget eiendom i dens helhet, kan grunneieren (festeren) kreve at ekspropriasjon straks blir foretatt når vedtaket gjelder grunn som i planen er avsatt til formål som nevnt i § 25 nr. 3, 4, 7 og 8 samt til statens, fylkets og kommunens bygninger og grav- og urnelunder. Det samme gjelder når retten til ekspropriasjon omfatter ubebygget del av en eiendom, dersom ekspropriasjonen vil føre til at eiendommen ikke lenger kan ansees skikket til å nyttes på en, etter hele eiendommens størrelse, beliggenhet eller etter øvrige forhold regningsvarende måte.

Krav etter første ledd må være satt frem senest 3 år etter at reguleringsplanen eller bebyggelsesplanen er kunngjort etter §§ 27-2 nr. 3 eller 28-2 femte ledd eller vedtak etter § 28-1 nr. 2 er gjort kjent. Er grunnen bebygget, har eieren (festeren) det samme krav når bebyggelsen er fjernet. Kravet må i så fall være satt frem senest 3 år etter dette tidspunkt.

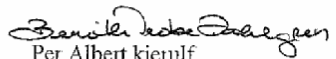
Kommentar:

Grunneierne har anledning til å benytte eiendommen som før, og det er derfor tvilsomt om grunneierne har ubetinget rett til å kreve innløsning. Det legges i denne sammenheng vekt på at eiendommene allerede er belagt med restriksjoner i henhold til vedtatt kommunedelplan og de rikspolitiske retningslinjer for Oslofjorden. Jfr. kommentaren foran.

Så lenge kommunen ikke har innløst eiendommene, har ikke allmennheten uten videre rett til å ta eiendommene i bruk. Unntak kan gjelde for turister som kommer sjøveien og legger til på

nordenden av Mattisodden. Denne delen defineres som utmark, og ferdselsretten her reguleres av frilufsloven, og i dette tilfelle uavhengig av reguleringsplanen

Der er vanskelig å anslå noen innløsningssum, men statlige myndigheter har tidligere kunnet bidra økonomisk med innløsning

Per Albert Kierulf
Rådmann

f

Arnt Øybekk
Teknisk sjef

Utv.sak nr 16/08

OMLEGGING AV HOVEDLEDNING FOR VANN VED RIISJORDET
FINANSIERING

Saksbehandler: Gunnar Larsen	Arkivnr: M21	Saknr.: 08/306
Utvalg	Utv.sak nr	Møtedato
Hovedutvalg for teknikk og miljø	6/08	14.02.2008
Kommunestyret	16/08	27.02.2008
Formannskapet	19/08	27.02.2008

Formannskapets behandling og innstilling 27.02.2008 legges frem i møtet.

Hovedutvalg for teknikk og miljøes behandling 14.02.2008:
(med forbehold om godkjent protokoll)

Til pkt 1 i innstillingen fremmet Frp følgende forslag:
Omleggingen skal følge billigste trase.

Votering:

Innstillingens pkt 1 ble vedtatt 7-2 (2Frp).
Innstillingens pkt 2 ble enstemmig vedtatt.

Hovedutvalg for teknikk og miljøes vedtak 14.02.2008:

1. Omlegging av hovedvannledning ved Riisjordet foretas i løpet av 1.halvår 2008 i trase som vist på oversiktskart datert 02.01.2008
2. Utgifter til omlegging – inntil 3,0 mill.kr – finansieres med bruk av fondsmidler på vannsektoren.

Innstilling:

1. Omlegging av hovedvannledning ved Riisjordet foretas i løpet av 1.halvår 2008 i trase som vist på oversiktskart datert 02.01.2008
2. Utgifter til omlegging – inntil 3,0 mill.kr – finansieres med bruk av fondsmidler på vannsektoren.

Tidligere politisk behandling:

Kommunestyrets vedtak om tiltaksplan i vannsektoren i møte den 28.11.2007

Avgjørelsesmyndighet:

Kommunestyret

Behandlingsrekkefølge:

HTM
Formannskapet
Kommunestyret

Vedlegg som følger saken trykt:

Oversiktskart i m=1:3000 datert 02.01.2008

Utskrift av saken sendes til:

Økonomisjefen
Kommuneingeniøren

SAKSUTREDNING:

Fakta i saken:

Det har vært gjentatte brudd på hovedvannledningen i 2007 på strekningen fra E18 over jordet mot Kongeveien og Riis gård. Hovedvannledningen er i meget dårlig tilstand. Det er derfor påkrevd å legge ny vannledning som erstatning for eksisterende, slik at det igjen etableres en sikker vannforsyning til området.

Det er foreslått ført fram ny hovedvannledning i trase som fremgår på vedlagte oversiktskart i m=1:3000 datert 02.01.2008. Foreslått trase er ca 700m lang. Den nye vannledningen er planlagt ført fram på eiendommen til Georg William Sverdrup. Avtale om dette er etablert. Akershus fylkeskommune har gitt tillatelse til at registrering av fornminner i ledningstraseen kan foretas samtidig med ledningdfremføringen. Planer er under utarbeidelse, og det forventes at ledningsarbeidet kan påbegynnes like etter påske.

Antatt anleggsutgift er 3,0 mill.kr. Det er ikke avsatt midler til gjennomføring av dette tiltak i 2008, men ut fra vedtaket i kommunestyremøte den 28.11.2007 om revidert tiltaksplan for vannforsyning, foreslås tiltaket finansiert med bruk av fondsmidler.

(Kommunestyrets vedtak er som følger:

Forslag til tiltaksplan for vannforsyning for perioden 2008-2013 som vist i tabell 2 i dette saksfremlegget godkjennes med følgende tillegg:

På strekningen fra Nygårdskrysset over jordet mot Riis gård, foreslås det å fremskynde den eksisterende eternitledningen med ny dersom de vedvarende brudd fortsetter.)

Vurdering med konklusjon og begrunnelse:

Dette er et tiltak som er nødvendig for å opprettholde vannforsyningsnettet i tilfredsstillende stand, og med samme standard som det eksisterende vannledningsanlegget hadde da det var nytt. Dvs at dette anlegget er et vedlikeholdstiltak, og skal regnskapsmessig belastes driftsbudsjettet. Bruk av fondsmidler til finansiering av tiltaket er dermed legitimt.

Ut fra dette legges saken fram med forslag om at

1. vannledningen legges om som vist på oversiktskart av 02.01.2008
utgifter knyttet til omleggingen – inntil 3,0 mill.kr – finansieres ved bruk av vannfondsmidler

VEDLEGG

